

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

DOPAD PROTIÉPIDEMICKÝCH OPATŘENÍ
V SOUVISLOSTI S ONEMOCNĚNÍM COVID-19 NA
SPORTOVNÍ TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ

Magisterská diplomová práce

Bc. Lukáš BUKOVJAN

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Karel PÁRAL, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto magisterskou diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem literaturu a prameny uvedené v bibliografii. Práce má znaků 435 765 znaků (včetně mezer).

V Příboře dne 27. 4. 2022

.....

Lukáš Bukovjan

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Mgr. et Mgr. Karlu Páralovi, Ph.D. za vedení této práce, za cenné připomínky, postřehy, ochotu a odborné rady při konzultacích, kterými přispěl k vypracování této magisterské diplomové práce. Dále děkuji všem respondentům z řad České televize i O₂ TV Sport, kteří byli velmi ochotní a vyhradili si i při jejich náročném pracovním programu a vytížení čas na rozhovor. Jmenovitě se jedná o Barboru Černoškovou, Markétu Vránkovou, Denisu Doležalovou, Jaromíra Bosáka, Roberta Zárubu, Petra Svěceného, Tomáše Budku, Tomáše Radotínského, Aleše Svobodu, Václava Pilného, Pavla Křížka mladšího a Lukáše Brože. Také bych chtěl poděkovat mé rodině, která to se mnou v období tvorby této práce neměla jednoduché, za obrovskou podporu.

Abstrakt

Tato magisterská diplomová práce se zabývá dopadem protiepidemických opatření v souvislosti s onemocněním covid-19 na jednotlivé aspekty sportovního televizního vysílání. Hlavním cílem je zjistit rozdíly a shody v redakčních mechanismech a rutinách sportovních redakcí veřejnoprávní televize a televize komerční v období pandemie covidu-19. Práce, která je rozdělena na tři části, také zkoumá a hodnotí změny postupů konkrétních žurnalistických profesí při vytváření televizních produktů. Její úvodní část je věnována teoretickým východiskům z oblasti žurnalistiky v krizových situacích a mediálních rutinách. Na ni navazuje kapitola zabývající se popisem postupu vypracování analytické části za pomoci kvalitativního dotazování a techniky polostrukturovaných rozhovorů. Kontextuální část pojednává o onemocnění covid-19 a mapuje období zapříčiněné touto nákazou a vládními nařízeními. Následná analytická část reflektuje konkrétní změny mediálních rutin a profesí sportovního televizního vysílání.

Abstract

This master's thesis deals with the impact of anti-epidemic measures in connection with the disease covid-19 on various aspects of sports television broadcasting. The main goal is to find out the differences and similarities in the editorial mechanisms and routines of the sports newsrooms of public television and commercial television during the covid-19 pandemic. The work, which is divided into three parts, also examines and evaluates changes in the practices of specific journalistic professions in creating television products. Its introductory part is devoted to theoretical background in the field of journalism in crisis situations and media routines. It is followed by a chapter dealing with the description of the process of elaboration of the analytical part with the help of qualitative questioning and the technique of semi-structured interviews. The context deals with covid-19 and maps the period caused by the disease and government regulations. The subsequent analytical part reflects the specific changes of media routines and professions of sports television broadcasting.

Klíčová slova

mediální rutiny, sportovní žurnalistika, krizová žurnalistika, televizní vysílání, komentátor, reportér, moderátor, pandemie covidu-19, Česká televize, O₂ TV

Keywords

media routines, sports journalism, crisis journalism, television broadcasting, commentator, reporter, moderator, pandemic covid-19, Czech Television, O₂ TV

Obsah

Úvod.....	8
1. Teoretický a kontextový rámec.....	10
1.1 Žurnalistika v krizových situacích.....	10
1.2 Specifika profesí sportovního televizního vysílání	14
1.2.1 Sportovní komentátor.....	15
1.2.2 Sportovní reportér	17
1.2.3 Sportovní moderátor.....	18
1.3 Mediální rutiny ve sportovní žurnalistice.....	21
1.4 Periodizace období pandemie covidu-19.....	28
2. Metodologie	31
2.1 Kvalitativní výzkum	31
2.2 Dotazování.....	33
2.3 Polostrukturovaný rozhovor	33
2.4 Trajektorie výzkumu.....	36
2.5 Zkoumané televize.....	37
2.5.1 Česká televize.....	37
2.5.2 O ₂ TV	38
2.5.3 Výzkumný vzorek	39
3. Analytická část.....	48
3.1 Proměny redakčních mechanismů a rutin v období pandemie	48
3.1.1 Pracovní režim členů sportovních redakcí	50
3.1.2 Tvorba sportovního televizního programu.....	55
3.1.3 Proměny redakčních mechanismů a rutin během významných sportovních akcí v období pandemie	60
3.2 Specifika jednotlivých profesí v období pandemie	62
3.2.1 Sportovní komentátoři.....	63
3.2.1.1 Vytváření retrokomentářů	63
3.2.1.2 Sportovní komentátoři v terénu	67
3.2.2 Sportovní reportéři	72
3.2.2.1 Práce reportérů v mixzónách	77
3.2.3 Sportovní moderátoři.....	81
3.2.3.1 Moderování sportovního zpravodajství	81
3.2.3.2 Moderování sportovních studiových pořadů	82
4. Závěr	84
5. Zdroje.....	87
5.1 Literatura	87

5.2	Internetové zdroje	88
5.3	Prameny	91
6.	Seznam příloh	92
7.	Přílohy.....	93

Úvod

Již dva roky ovlivňuje pandemie onemocnění covid-19 nejrůznější oblasti života na celém světě. V první fázi vyvolala strach a paniku, proto došlo k zavedení preventivních opatření, která měla snížit rizika přenosu nákazy. Tato nařízení měla dopad na všechny oblasti každodenního lidského života a všechny společenské sféry. Výjimkou nebyl ani mediální průmysl.

Pandemie měla vliv i na zpravodajství a značně poznamenala mediální postupy, standardizované rutiny žurnalistů a chod redakcí. Veřejnost vyžadovala v této nejisté a kolísající době přísun aktuálních informací, proto některé zavedené zpravodajské servery a televize zaznamenaly zvýšenou čtenost a sledovanost.¹

Kromě těchto nejviditelnějších a zjevných změn pandemie poznamenala také redakce, které se nezabývají pouze zpravodajstvím a zdravotnickými tématy. Negativně totiž ovlivnila i chod a postupy dalších novinářských specializací včetně sportu. V návaznosti na nepříznivý vývoj epidemické situace ve světě i v Evropě došlo ke zrušení nebo přeložení významných sportovních akcí, ale i tuzemských soutěží. Protože přímé televizní přenosy tvoří podstatu vysílání sportovních kanálů, které jsou na nich existenčně závislé, měla tato rozhodnutí negativní dopad i na chod redakcí a pracovní náplň jejich členů.

Hlavním cílem mé práce je zjistit rozdíly a shody v mechanismech a rutinách sportovních redakcí veřejnoprávní televize a televize komerční v období pandemie covidu-19. Dílčím cílem je zmapovat, jaký dopad měla hygienická pravidla na jednotlivé profese podílející se na sportovním vysílání.

K naplnění stanovených cílů využiji metodu kvalitativního výzkumu, konkrétně polostrukturované rozhovory. Mými informanty budou členové sportovních redakcí České televize a O2 TV. Abych předem určeného cíle dosáhl, bude součástí výzkumného vzorku alespoň jeden zástupce každé profese podílející se na sportovním televizním vysílání. Aby bylo možné komparovat změny, jež se v redakcích udály ve vztahu k době „předcovidové“, budu se dotazovat televizních žurnalistů, kteří vykonávali svou profesi již před vypuknutím pandemie. Tudíž mohou obě období porovnat. Dle těchto kritérií povedu rozhovor s dvanácti informanty. Z hlediska vyváženosti výzkumu se pokusím zvolit polovinu jeho účastníků z veřejnoprávní

¹ Sledovanost televizí veřejné služby v čase pandemie roste. In: Mediaguru.cz [online]. 31.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/03/sledovanost-televizi-verejne-sluzby-v-case-pandemie-roste/>

televize a druhou z televize komerční. Z Redakce sportu České televize oslovím Jaromíra Bosáka, Roberta Zárubu, Barboru Černoškovou, Tomáše Budku, Pavla Křížka a Markétu Vránkovou, která se z tohoto výčtu vymyká, protože není tradiční novinářkou. Zastupuje pozici manažerky, která v rámci České Televize zajišťuje veškeré záležitosti týkající se problematiky onemocnění covid-19. Z řad O₂ TV Sport bude součástí výzkumného vzorku Petr Svěcený, Tomáš Radotínský, Aleš Svoboda, Václav Pilný a Denisa Doležalová. Jedním z informantů by měl být také Lukáš Brož, který není členem ani jedné z redakcí, neboť pracuje pro více produkcí.

Protože výzkum bude s největší pravděpodobností probíhat v období koronaviru, kdy hrozí nebezpečí přenosu a šíření nákazy, budou rozhovory z preventivních důvodů vedeny online formou prostřednictvím videohovorů. Kvůli velkému pracovnímu vytížení některých mediálních pracovníků, kteří se podílí na přípravách televizního vysílání ze Zimních olympijských her 2022 v Pekingu, může sběr dat trvat delší časové období.

Předkládaná práce bude rozdělena na tři části. První kapitola bude patřit teoretickým východiskům pojednávajících o žurnalistice v krizových situacích, o aspektech sportovního televizního vysílání včetně profesí, které se na něm podílejí, a o tradičních mediálních rutinách novinářů. Také zde bude zmapován dočasný vývoj pandemie covidu-19.

V druhé části bude charakterizována metodologie, která bude v práci primárně využita. K dosažení stanovených cílů bude zvolena kvalitativní technika v podobě polostrukturovaných rozhovorů.

Následovat bude analytická část, v níž budu analyzovat výpovědi informantů z dvanácti rozhovorů. Tato kapitola bude rozdělena do dvou dílčích podkapitol. První se bude zaměřovat na chod sportovních redakcí v období pandemie. Bude zde popsáno, jak se proměnil pracovní režim sportovních žurnalistů, a jaký dopad mělo zrušení a přeložení sportovních akcí na skladbu programu televizních kanálů. Druhá podkapitola analytické části bude věnována specifickým jednotlivých profesí v období pandemie.

Ačkoliv již existují různé výzkumy pojednávající o tom, jak publikum vnímá zpravodajství v období pandemie nového typu koronaviru², žádný z nich se doposud nevěnoval dopadům na televizní sportovní redakce. Nabízí se tak prostor pro kvalitativní výzkum, který v badatelské oblasti sportovní žurnalistiky citelně schází.

² Zpravodajství o pandemii a válce vyvolává podobné reakce publika, zjistili výzkumníci z Univerzity Palackého. In: *zurnal.upol.cz* [online]. 14.4.2022[cit. 16.4.2022]. Dostupné z: <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/zpravodajstvi-o-pandemii-a-valce-vyvolava-podobne-reakce-publika-zjistili-vyzkumnici-z-univerzity-p-1/>

1. Teoretický a kontextový rámec

Aby bylo možné odpovědět si na otázku jaký dopad měla protiepidemická opatření na mediální rutiny, na sportovní televizní vysílání a na profese, které se na něm podílejí, musíme si je nejprve teoreticky popsat, k čemuž využiji tuto kapitolu.

1.1 Žurnalistika v krizových situacích

V komunikačních procesech moderní společnosti zprostředkovávají lidem nejrůznější informace všechny typy médií. Na základě toho, co recipienti mediálních obsahů vidí, čtou nebo slyší, si vytváří subjektivní zkušenost. Mohou proto následně vyhodnocovat, které zprávy jsou pro ně pozitivní, a které naopak negativní. Pokud se jedná o závažnější události, o kterých musí média veřejnost informovat, hovoříme o krizové žurnalistice. Řešení krizových situací v médiích vyžaduje mobilizaci členů redakce. K jejímu úspěšnému zvládnutí je potřebná aktivní komunikace mezi jednotlivými mediálními pracovníky. Míra schopnosti novinářů vykonávat svou práci v průběhu mimořádných událostí ovlivňuje chod instituce i finální výsledek mediálního sdělení.

Krizovou situací je podle Bohumily Baštecké v knize *Psychosociální krizová spolupráce* myšlena nestandardní událost, která je lidmi shledána za nepříznivou a ohrožující. Popisuje ji také jako kolektivní stres, který je zapříčiněn působením určitých faktorů.³ Integrovaný záchranný systém definuje krizovou událost jako „škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“⁴.

Do výčtu témat, jež lze označovat za krizovou situaci, řadí Simon Cottle, autor knihy *Global Crisis Reporting*, válečné konflikty, klimatické změny, přírodní katastrofy a závažná přenosná onemocnění, která jsou schopna rozšířit se do celého světa, tedy epidemie a pandemie.⁵ Se všemi Cottlem zmiňovanými krizovými situacemi souhlasí Dana Procházková. Jejich okruh však dokonce rozšiřuje například o horký vlhký letní den, horký suchý letní den

³ BAŠTECKÁ, Bohumila. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada, 2013. s. 36

⁴ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění platném a účinném od 01.01.2022 do 31.12.2022, ustanovení § 2 písm. b).

⁵ COTTLE, Simon. *Global Crisis Reporting: Journalism in the Global Age* [online]. Maidenhead: Open University Press, 2009 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/268518701_Global_Crisis_Reporting_Journalism_in_the_Global_Age

a mnoho dalších.⁶

Úkolem médií je informovat veřejnost o aktuálním dění i v těchto krizových situacích. Televize, rádia, internetová zpravodajství a zpravodajské agentury v nich pro jejich dostupnost a aktuálnost plní roli klíčových médií. Neřadíme mezi ně tištěná média, neboť nedisponují funkcí okamžitě zprostředkovávat fakta o nenadálých událostech, tedy v krátkém časovém horizontu.

V období mimořádných událostí se lidé spoléhají na média více než obvykle, protože se z nich snaží vyhledat a získat všechny potřebné informace. Společnost očekává, že masová média budou v období krizových situací zodpovědně plnit svou funkci. Lidé sledují mediální obsahy, aby uspokojili své touhy po informacích. Krizové situace tuto dychtivost po přístupu k informacím umocňují. Diváci se vystavují mediálním vlivům, aby se s krizí dokázali vypořádat.⁷

V návaznosti na tyto neobvyklé momenty se zpravidla zvyšuje televizní sledovanost i čtenost zpravodajských internetových serverů. Důkazem je období pandemie covidu-19, kdy mnoho lidí bylo kvůli vládním nařízením vytrhnuto z každodenního života a byli nuceni trávit více času v domácím prostředí. Pokud v médiích dochází k opakování konkrétního sdělení, sestavuje se i agenda pro veřejnost. Recipienti jsou schopni vyvodit, která témata jsou nejdůležitější. V momentě, kdy novináři upřednostňují určité krizové situace, stává se pro diváky toto téma prioritním.⁸ Zvýšená četnost mediálních příspěvků obsahující negativní informace může ovlivnit to, jak na celou situaci bude publikum nahlížet. Pokud budou diváci zásobováni pouze nelichotivými zprávami, mohou následně vnímat daný problém jako větší hrozbu. Novináři tak v některých případech mohou ovlivnit smýšlení, vnímání i následné chování diváků, čtenářů nebo posluchačů.

Z tohoto důvodu musí masová média v období krizových situací o to zodpovědněji a důsledněji plnit své závazky vůči společnosti. Ta od nich očekává, že budou poskytovat relevantní, přesné a ověřené informace.⁹ „*Mediální zprávy, kterým je veřejnost vystavena, mohou být rozhodující při formování lidského vnímání na zdravotní krize a další sociální*

⁶ PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police History, 2006. s. 53-57

⁷ SEEGER, Matthew W., ULMER, Robert R., NOVAK, Julie M. a SELLSNOW, Timothy. Post-crisis discourse and organizational change, failure and renewal. *Journal of Organizational Change Management* [online]. 2005, 18(1), 78-95 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: doi:10.1108/09534810510579869

⁸ Tamtéž.

⁹ RIEGERT, Kristina a OLSSON, Eva-Karin. THE IMPORTANCE OF RITUAL IN CRISIS JOURNALISM. *Journalism Practice* [online]. 2007, 1(2), 143-158 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17512780701275457>

otázky.“¹⁰

V období krize se také mohou ve větší míře šířit dezinformace, špatně interpretované nebo polopravdivé zprávy, které mohou způsobovat větší míru nejistoty ve společnosti. Zprávy obsahující informace o nouzových situacích by se měly zakládat na pravdě. Žurnalisté by proto při jejich tvorbě měli vycházet z důvěryhodných zdrojů, které by měli pečlivě vybírat. Mezi ně lze zařadit názory odborníků a vědců. V krizových situacích mají novináři tendenci nadměrně využívat politických zdrojů, což není správný postup.¹¹

Aby se pracovníci světových médií vyvarovali těchto chyb, vznikla americká studie „Role of Mass Media and Public Health Communications in the COVID-19 Pandemic“, která nabízí návody, jak pracovat se zdroji v období pandemie. Doporučuje například zveřejňovat pouze informace, které jsou ověřené Světovou zdravotnickou organizací¹² nebo Centrem pro kontrolu a prevenci nemocí.¹³ Mediální pracovníkům také radí, aby byli schopni zřetelně rozlišovat mezi politickými prohlášeními a vědeckými fakty. Další zásadou v době krizových situací je zprostředkovávání pravdivých informací o nařízeních a pravidlech vhodného chování z hlediska šíření nákazy ve společnosti.¹⁴ Média by tak měla zastupovat roli jakéhosi tlumočnicka, který běžným občanům dokáže prostřednictvím zpráv jednoduše vysvětlit různá problematická témata. V některých momentech by proto měla plnit úkoly nad rámec svých závazků.

Krizové situace však neovlivňují jen veřejnost, která mediální obsahy konzumuje, ale i žurnalisty, již je pro ni vytvářejí. Pokud tuto problematiku vztáhneme na pandemii nového typu koronaviru, měla značný dopad na novinářskou oblast. Kvůli vládním nařízením a epidemiologickým opatřením, která měla za cíl snížit kontakt většího počtu lidí mezi sebou, se změnil i chod mediálních redakcí.

Kristen Hare popisuje, že v reakci na vypuknutí pandemie covidu-19 byly některé

¹⁰ DHANANI, Lindsay Y. a FRANZ, Berkeley. The Role of News Consumption and Trust in Public Health Leadership in Shaping COVID-19 Knowledge and Prejudice. *Frontiers in Psychology* [online]. 2020, 11 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.560828>

¹¹ SORRIBES, Carles Pont a ROVIRA, Sergi Cortiñas. Journalistic practice in risk and crisis situations: Significant examples from Spain. *Journalism* [online]. 2011, 12(8), 1052-1066 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1464884910388233>

¹² Anglicky World Health Organization. Je nezávislá mezinárodní organizace působící v rámci Organizace spojených národů. Koordinuje a řídí mezinárodní zdravotnickou činnost. Soustředí se na organizaci celosvětových programů pro kontrolu, prevenci a odstranění nemocí a epidemií a celkové zlepšení kvality života populace.

¹³ Anglicky Centers for Disease Control and Prevention. Je národní institut Spojených států amerických pro veřejné zdraví. Sídlí v Atlantě.

¹⁴ ANWAR, Ayesha, MALIK, Meryem, RAEES, Vaneeza a ANWAR, Anjum. Role of Mass Media and Public Health Communications in the COVID-19 Pandemic. *Cureus* [online]. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.cureus.com/articles/38293-role-of-mass-media-and-public-health-communications-in-the-covid-19-pandemic>

redakce nuceny pozastavit veškerou činnost. Média svým zaměstnancům operativně upravovala jejich pracovní režimy a výrobní postupy, některá z nich je dokonce musela propustit.¹⁵ Většina pracovníků nemohla vykonávat svou profesi na pracovišti, ale pouze ze svých domovů. Tím ztratili přímý kontakt s respondenty a jejich standardní pracovní doba se zkrátila. Změnily se tudíž i jejich ustálené pracovní postupy.

Ve studii „You Had to be Reporting Constantly”, která se zakládá na dvaadvaceti rozhovorech s novináři regionálních týdeníků na území Spojených států amerických, Teri Finneman a Ryan J. Thomas zjistili, že se vlivem pandemie markantně změnil pracovní režim i mediální rutiny těchto novinářů.¹⁶ Bylo to především z toho důvodu, že se v období krizové situace, ve kterém čtenáři vyžadovali informace o nejaktuálnějším dění, změnila periodicitu týdeníků. Žurnalisté, kteří si dle tohoto kritéria plánovali svou činnost, se tak museli přizpůsobit na zcela jiné pracovní tempo, neboť poskytovali informace nepřetržitě každý den.

Protože prostřednictvím tištěných periodik nelze okamžitě předávat novinky, nelze bezprostředně referovat o nenadálých událostech, museli se adaptovat na vytváření mediálních produktů určených pro čtenáře v internetovém prostředí. Podle Finnemana s Thomasem způsobila pandemie koronaviru během několika dnů okamžitou transformaci tradičních, zakořeněných mediálních rutin, čímž zapříčinila vznik nových pracovních postupů. Dodávají, že k této přeměně došlo z velké části i kvůli veřejné poptávce žádající okamžité zprávy.¹⁷

Pandemie covidu-19 negativně ovlivnila všechny typy redakcí, nejvíce však poznamenala oblast tištěných médií. Zejména jejich ekonomickou stránku. V prvních měsících pandemie došlo také k propadu čtenosti novin. Proto byl jejich obsah, jak již bylo naznačeno, přesunut do online prostředí.¹⁸ Všechny typy médií pocítily pokles příjmů z reklamní činnosti. To mělo za následek snížení rozpočtů mediálních domů. V evropském prostředí činil tento propad podle dat německé společnosti Statista třiačtyřicet procent.¹⁹ Naopak zpravodajské internetové servery zaznamenaly v období této krizové situace nadprůměrnou čtenost svých

¹⁵ HARE, Kristen. The coronavirus has closed more than 30 local newsrooms across America. And counting. In: *Poynter*. [online] 2. 12. 2021. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.poynter.org/locally/2021/the-coronavirus-has-closed-more-than-100-local-newsrooms-across-america-and-counting/>

¹⁶ FINNEMAN, Teri a THOMAS, Ryan J. “You Had to be Reporting Constantly”: COVID-19’s impact on U.S. weekly newspapers’ journalistic routines. *Newspaper Research Journal* [online]. 2021, 42(3), 330-345 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/07395329211030390>

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ PISKÁČEK, Vladimír. Tradiční média končí. Ale neplačme, muselo to tak být. In: *Info.cz* [online] 25. 5. 2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.info.cz/nazory/piskacek-tradicni-media-konci-ale-neplacme-muselo-to-tak-byt>

¹⁹ Decreased average media budgets due to coronavirus during 1st half and full year of 2020, by region. *Statista* [online] [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1154849/media-budget-coronavirus-worldwide-by-region/>

příspěvků a článků.²⁰

Vzhledem k rozsahu dopadu, který měla pandemie na žurnalistiku, jak ve smyslu konkrétních změn práce mediálních pracovníků, tak v podobě celosvětové diskuse, již vyvolala, znamenala podle Finemanem kritický moment pro tento obor.²¹

1.2 Specifika profesí sportovního televizního vysílání

Již několik desítek let je neodmyslitelnou složkou sportovního televizního vysílání přímý přenos. Ten díky vynálezu televize zprostředkovává dění na sportovišti i divákům, kteří se této sportovní události nemohou z jakéhokoliv důvodu zúčastnit v místě konání. Podle Lucie Olšovské s Pavlem Kapounem poskytuje televizní vysílání oproti tištěným médiím nebo rozhlasovému vysílání obrovskou výhodu. Ta umožňuje divákům vidět na vlastní oči, co se děje na hrací ploše, čímž se jejich prožitek stává věrohodný a autentický.²² Publikum proto není takovou měrou závislé na osobě referující o sportovní události, jako tomu je v novinách nebo rozhlase. Na toto tvrzení reaguje Ivana Svobodová, která za nejdůležitější aspekt televizního vysílání nepovažuje roli komentátora, ta je dle ní druhořadá, ale obraz. Ten činí tento typ média jedinečným.²³

Phil Andrews označuje přímý televizní sportovní přenos za velmi složitou a náročnou operaci. Proto se na tomto nelehkém procesu podílí velké množství mediálních pracovníků. Jedná se o komentátory, reportéry, moderátory, kameramany, režiséry, zvukaře, stříhače nebo experty. Aby dosáhli kýženého výsledku v podobě kvalitního přenosu, musí spolu členové štábu spolupracovat a komunikovat.²⁴ V případě přímých přenosů významných sportovních událostí jako jsou olympijské hry nebo mistrovství světa se zvyšuje jejich divácká sledovanost.²⁵ Proto jsou zmiňovaní mediální pracovníci vystaveni většímu tlaku než obvykle.

²⁰ Covid-19: Tracking The Impact On Media Consumption. *Nielsen Global Media* [online]. 2020 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.nielsen.com/us/en/insights/article/2020/covid-19-tracking-the-impact-on-mediaconsumption/>

²¹ FINNEMAN, Teri a Ryan J. THOMAS. "You Had to be Reporting Constantly": COVID-19's impact on U.S. weekly newspapers' journalistic routines. *Newspaper Research Journal* [online]. 2021, 42(3), 330-345 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/07395329211030390>

²² OLŠOVSKÁ, Lucie a KAPOUN, Pavel. *Média, komunikace, vzdělávání: studijní obor: Informační technologie ve vzdělávání*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2003. s. 34.

²³ SVOBODOVÁ, Ivana. K stylovému využití jazykových prostředků v televizní reportáži. *Naše řeč*. [online]. 1992, 75(2), s. 72-77. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7060>

²⁴ ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: a practical introduction*. Londýn: Sage Publications, 2013. s. 18.

²⁵ SLEPIČKA, Pavel a PEKÁREK, Jiří. *Sportovní diváctví: rozbor negativních jevů na stadiónech: prevence proti diváckým výstřelkům*. Praha: Olympia, 1990. s. 188.

1.2.1 Sportovní komentátor

Současný sportovní komentář televizního přenosu se vyvinul z toho rozhlasového. Proto je za zakladatele sportovního komentáře považován někdejší rozhlasový reportér Josef Laufer, jehož hlas doprovázel premiérový přímý sportovní přenos z fotbalového utkání na Letné roku 1926, kde se odehrálo fotbalové utkání mezi Sk Slavia Praha a Hungaria.²⁶ S rozvojem televize se zkvalitnil i sportovní přenos, protože divákům nabízel nejen hlas komentátora při rozhlasovém vysílání, ale i obraz. Technologický pokrok televize v návaznosti na sportovní vysílání pokořil další metu v roce 1972, neboť sportovní přenosy z tehdejšího Mistrovství světa v hokeji mohli diváci na svých obrazovkách sledovat již barevně.²⁷

Protože musí novináři věnující se tomuto oboru splňovat mnoho předpokladů a požadavků, a také musí být schopni správným způsobem využívat komunikační dovednosti, je profese sportovního komentátora mnohými mediálními pracovníky i odborníky považována za jednu z nesložitějších disciplín v žurnalistickém prostředí. Kromě toho musí sportovní komentátoři čelit časové tísní, která není spojená s uzavěrkou typickou pro tištěná média, ale s povinností pohotově reagovat a následně referovat o tom, co se odehrává na sportovišti. Z tohoto důvodu jsou podle Svobodové jejich projevy většinou spontánní, tudíž nepřipravené.²⁸ Aby byl komentátorův výkon kvalitní, musí být plně soustředěný.²⁹ Je nutné zmínit, že za nejobtížnější disciplínu je chápán sportovní komentář živého přenosu, nikoliv záznamu, což také do jisté míry změnila pandemie covidu-19.

Ačkoliv má největší výpovědní hodnotu přímého sportovního přenosu obraz, představuje jeho neodmyslitelnou součást právě komentář. Ten by měl dle Miroslava Hladkého obsahovat popisnou složku, která by však neměla být žurnalistou vykonávající tuto profesi využívána nadbytečně.³⁰ „*Jediný popis, který televizní komentář připouští, je popis toho, co na obrazovce je, ale co přesto divák nemůže vidět. Určit například jména hráčů apod.*“³¹ Stejně jako Svobodová dále hovoří o schopnosti komentátora bezprostředně reagovat na aktuální vývoj, což by měla být společně s improvizací klíčová dovednost sportovního komentátora.³²

Sportovní komentář není neměnný, neboť se v závislosti na technologickém pokroku

²⁶ Sportovní reportér Josef Laufer – 1926. In: *temata.rozhlas.cz* [online]. 31.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/sportovni-reporter-josef-laufer-1926-7984233>

²⁷ KÖPPLOVÁ, Barbora, ČÁBELOVÁ, Lenka a ŠADOVÁ, Eva. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, str. 248.

²⁸ SVOBODOVÁ, Ivana. K stylovému využití jazykových prostředků v televizní reportáži. *Naše řeč*. [online]. 1992, 75(2), s. 72-77. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7060>

²⁹ Tamtéž.

³⁰ HLADKÝ, Miroslav et al. *Žurnalistika v televizi*. Praha: Novinář, 1986. s. 178

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž.

a požadavcích diváků neustále vyvíjí. V současnosti by měl být dle dlouholetého sportovního komentátora Roberta Záruby dynamický. „*Rozvážnější a pomalejší projevy komentátorů jsou již potlačeny.*“³³ Nejedná se však o dogma, neboť závisí na tom, o jaký druh sportu se jedná. Jeho kolega Jaromír Bosák například popisuje, že za velmi důležitý prvek komentování považuje pomlku, jejichž výhod při slovním doprovodu fotbalových přenosů často využívá.³⁴ „*Tempo hry ve fotbale svádí k těm pomlčkám. V hokeji je to méně, protože tam ta branka je v ohrožení přeci jen větší procento času.*“³⁵

Oba sportovní komentátoři se shodují na tom, že by měl být sportovní komentátor nestranný a objektivní, což platí i o komentování televizních přenosů s českou účastí. „*Můžu vyjádřit pozitivní emoce, ale musím zůstat mimo národní tým.*“³⁶

Pohotovité reakce sportovních komentářů na nepředvídatelné momenty, vyplývají mnohdy z jejich odborných znalostí, které jsou k vykonávání jejich profese nezbytné. Proto by měli být dokonale obeznámeni s problematikou, která se během komentování přenosu může vyskytnout. Důkladná znalost tématu je výsledkem komentátorovy přípravy. Sportovní komentátor tak nepředstupuje před mikrofon bez přípravy. Za důležitou součást této profese považuje přípravu i Bosák. „*Když jde komentátor na přenos, opravdu musí znát informace. Musí být připraven na cokoliv, co se stane, a co nabídne kamera.*“³⁷

Komentování sportovního přenosu nelze zařadit do konkrétní oblasti žurnalistiky, protože se ocitá na pomezí publicistiky a zpravodajství. Jde tedy o specifický žánr, který se nevyznačuje přesnými pravidly. Celkový výkon sportovního komentátora přímého televizního přenosu, který je mnohdy hodnocen publikem, závisí na mnoha okolnostech.

Svobodová spatřuje určité odlišnosti v komentování sportovní události s ohledem na místo, odkud je tato činnost mediálním pracovníkem vykonávána. Sportovní komentátoři mohou přenos z dané akce doprovázet svým hlasem buď z komentátorského stanoviště, které se nachází přímo v dějišti, nebo z televizního studia. Ačkoliv ve svém zájmu preferují první možnost, protože mohou divákům lépe popsat, přiblížit a zprostředkovat atmosféru ze sportoviště, mohou za určitých okolností poskytovat informace divákům i ze studia. Protože se komentátor musí soustředit na to, co se odehrává na hrací ploše a k tomu sledovat detailní a zpomalené záběry na monitoru umístěného na komentátorském stanovišti, považuje

³³ Bosák Jaromír. UŠÁK 130 Robert Záruba. In: *Youtube* [online]. 29.9.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fQJksNmoU_k

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Tamtéž.

Svobodová vykonávání této profese za velmi komplexní proces.³⁸

1.2.2 Sportovní reportér

Barbora Osvaldová se svými kolegy definuje reportéra jako novináře, který se zaměřuje na autentické a očitě svědectví, přičemž pracuje v terénu. Mimo reportérskou činnost vykonává i zpravodajskou práci. Podle nich by měl být pohotový, schopný bezprostředně formulovat své myšlenky, a také by měl mít smysl pro detail. Těmito dovednostmi by měli disponovat reportéři nejrůznějších zaměření, včetně sportovních reportérů.³⁹

Jednou z nejdůležitějších charakteristik reportáže je, že divák skrze ni vnímá novinářovu přítomnost v místě konání. Reportérovým úkolem je zprostředkování informací z prostoru události publiku. Figuruje tudíž v roli očitého svědka, který vnímá všechny okolní vjemy, aby je poté prostřednictvím reportáže mohl předat divákům.⁴⁰ Přítomnost reportéra a jeho autentičnost jsou základy pro vytvoření kvalitní reportáže. Jeho úkolem je poskytnout divákům, posluchačům nebo čtenářům přesné a okamžité svědectví z místa děje. Součástí reportáží jsou rozhovory s účastníky sportovní události. Mezi jejich další prvek patří informovanost, protože by měly přinášet nové poznatky. Lze rozlišit tři základní typy reportáží, které jsou rozděleny podle toho, jaký druh média je zpracovává. Jedná se o psanou, rozhlasovou a televizní reportáž. Neboť je pro potřeby mé práce nejdůležitější sportovní reportáž, budu se věnovat pouze jí.

Televizní reportáž se od zmiňovaných typů odlišuje především tím, že se snaží o zobrazení nejpodstatnějšího dění. Nabízí proto velké množství vyjadřovacích a výrazových postupů. V současnosti je nejvyužívanější absolutní televizní reportáž, která vzniká během přímého přenosu, a vytváří tak jednu z částí sportovního vysílání. V těchto případech jsou sportovní reportéři vystaveni podobnému tlaku jako sportovní komentáři. V přímých přenosech by se totiž obě tyto profese měly vyvarovat zbytečných chyb, protože nejdou napravit. V televizním vysílání sportovních stanic se objevují reportáže ve velkém množství. Jsou součástí televizního přenosu z nějakého utkání nebo závodu. Historicky jsou jejich pevným a stálým prvkem. Setkáváme se s nimi obvykle před zahájením utkání, v poločasových přestávkách i na koncích zápasů.

³⁸ SVOBODOVÁ, Ivana. K stylovému využití jazykových prostředků v televizní reportáži. Naše řeč. [online]. 1992, 75(2), s. 72-77. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7060>

³⁹ OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. s. 14.

⁴⁰ KOŇKOV, Vladimír. *Řečová struktura žurnalistických žánrů*. Petrohrad: Petrohradská státní univerzita, 2004. s. 35.

Z výše uvedeného vyplývá, že umístění reportáže závisí na druhu sportu, který televize vysílá. V hokeji jsou reportáže častější, neboť probíhají po ukončení každé z jednotlivých třetin. Stěžejním úkolem sportovní reportáže je co nejdetailněji popsat divákům u televizních obrazovek sportovní událost očima novináře, který se jí účastní.⁴¹ Reportér tak může sportovnímu přenosu dodat dramatickou atmosféru, která určitým způsobem působí i na diváky. I když se reportáž řadí mezi žánry, v nichž se objevují prvky subjektivity, měl by se sportovní reportér vyvarovat sdělování svých osobních názorů. Jeho náplní práce je totiž předávání informací pramenících z očitého svědectví. Jedná se o terénní práci, proto je přítomnost reportéra v dějišti zápasu nebo závodu vyžadována.⁴²

Výčet typických znaků profese sportovního reportéra se v některých oblastech shoduje s těmi, které jsou vlastní roli sportovního komentátora. Novináři zastupující tyto pozice by měli být svým popisem atmosféry panující v místě konání schopni tyto vjemy přenést na diváky u televizních obrazovek tak, aby si to dokázali představit. Také by měli oplývat určitými sportovními znalostmi. Měli by být obeznámeni s pravidly sportu, o kterém referují.⁴³

Nejpodstatnějším aspektem sportovních reportáží jsou rozhovory s hráči, závodníky, jejich trenéry, funkcionáři atd. Diváci se prostřednictvím těchto publicistických rozhovorů vedených sportovními reportéry dozvídají dojmy, pocity a důležité informace od sportovců. Rozhovory mají za cíl vtáhnout diváky ještě více do děje, a zároveň v nich vyvolat určité druhy pocitů. Otázky k rozhovorům si reportéři mohou připravit s předstihem, měli by však vždy zohlednit vývoj zápasu nebo závodu a podle toho sestavovat otázky pro respondenty.⁴⁴

1.2.3 Sportovní moderátor

Podstatnou část sportovního vysílání zajišťuje i moderátor. Protože ve své práci budu zkoumat, jaký vliv měla pandemie covidu-19 na profesi moderátora v rámci studiového diskusního pořadu i sportovní zpravodajské relaci, popíšu obě tyto role, které se v některých aspektech shodují, ale v některých také liší. Nejprve specifikuji obecné funkce a vlastnosti, které by měl splňovat moderátor diskusního pořadu.

Nejdůležitějšími z nich jsou uvádění a řízení celého pořadu.⁴⁵ Diskusních pořadů se totiž

⁴¹ Tamtéž.

⁴² OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. s. 157.

⁴³ SVOBODOVÁ, Ivana. K stylovému využití jazykových prostředků v televizní reportáži. *Naše řeč* [online]. 1992, 75(2), s. 72-77. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7060>

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ MÜLLEROVÁ, Olga. Úlohy moderátora v rozhlasovém diskusním pořadu Radioforum. *Naše řeč*. [online]. 199, 82(4), s. 169. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7528>

účastní kromě něj i pozvaní hosté. Diváci by proto měli být schopni jednoznačně určit, kdo je moderátor, a kdo host. Zásadní úlohou moderátora je nastolování témat a určování jejich pořadí.⁴⁶ Kromě toho také rozhoduje o tom, kolik prostoru vyhraní jednotlivým tématům. Pokud vycítí, že je vyčerpáno, přesune se k dalšímu. Podle Viktora Jílka by měl dbát na zachování koherence jednotlivých sdělení v rámci hypertématu a dílčích témat.⁴⁷

Moderátor pořadu proto nesmí podobně jako komentátoři a reportéři podcenit přípravnou fázi. Měl by si předem přichystat témata, o nichž bude chtít s účastníky hovořit. Záleží zcela na něm, jestli tyto hosty obeznámí s plánovanými tématy, či nikoliv. S tím úzce souvisí i příprava konkrétních otázek, které se však mohou s ohledem na výpovědi dotazovaných v průběhu pořadu měnit. Moderátor by proto měl být schopen stejně jako reportéři a komentátoři pohotově reagovat na nečekaný vývoj situace. Neodmyslitelnou součástí související s organizační rolí moderátora jsou určité monology, jejichž pomocí uvádí jednotlivá témata, začátek i konec pořadu.⁴⁸

Aby profesi moderátora vykonávali žurnalisté správně, musí být schopni diskusi i usměrňovat. Hovoříme o roli řídící. Jejich úkolem je dbát na to, aby každý z účastníků diskuse dostal šanci vyjádřit se k probíranému tématu. Moderátor by měl být také nestranný a objektivní. Ke každému z hostů pořadu by měl přistupovat stejným způsobem, neměl by některé z nich zvýhodňovat a naopak. To však neznamená, že nemůže zasahovat do jejich výpovědí. Pokud se totiž účastníci vyhýbají odpovědím nebo nehovoří věcně k danému problému, má moderátor určitá privilegia. Je oprávněn projev účastníka pořadu přerušit, vyžadovat od něj přesnější odpověď, nebo se dokonce vracet k tématům, o nichž si myslí, že nebyly detailně zodpovězeny.⁴⁹

V poslední řadě je moderátor povinen plnit i zprostředkující roli vůči publiku, které pořad sleduje. Proto by si měl vždy uvědomovat, že prezentuje mediální organizaci, v níž působí. S tím souvisí i způsob vedení dialogu s hosty. Moderátor totiž v některých případech může předpokládat, nebo dokonce i znát odpověď hosta na jeho otázku. Z tohoto důvodu může mít tendenci se na ni nezeptat. Svými pocity a domněnkami se však nemůže nechat ovlivnit, dopustil by se závažné chyby. Důležité je, aby informace plynoucí z odpovědí hostů doputovaly k divákům. Moderátor by proto měl mít na paměti, že existují určité závazky a požadavky

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty: studijní text pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. s. 125.

⁴⁸ MÜLLEROVÁ, Olga. Úlohy moderátora v rozhlasovém diskusním pořadu Radioforum. *Naše řeč*. [online]. 199, 82(4), s. 169. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7528>

⁴⁹ Tamtéž.

diváků, které musí plnit.⁵⁰

V současnosti již bývá zvykem, že celek sportovních televizních přenosů vytvářejí i studia, která je doprovází a plní důležité funkce. V minulosti jsme se studii setkávali pouze u přenosů týkajících se nejprestižnějších sportovních událostí, jako jsou olympijské hry a různá mistrovství světa. Nyní je trend takový, že se studia objevují i během přenosů ze sportovních akcí, které jsou běžné a konají se pravidelněji než jednou za rok nebo jednou za několik let. Příkladem mohou být utkání tuzemské hokejové i fotbalové soutěže nebo biatlonové závody a další události. Diváci si na studia zvykli, a stala se tak neodmyslitelnou součástí sportovních televizních přenosů.

Studia obvykle zahajují sportovní televizní přenos. Jedná se o předzápasové studio, v němž má hlavní slovo moderátor, který se svými pozvanými hosty a experty konkrétního sportu uvádí diváky u televizních obrazovek do děje. V rámci předzápasového studia společně hodnotí šance na úspěch českých i zahraničních sportovců, rozebírají potencionální scénáře, které mohou nastat atd. Úlohou předzápasového studia je nastínit divákům formou diskuse mezi moderátorem a jednotlivými hosty pořadu, na co se mohou těšit v následujících momentech.

Četnost zařazení studií závisí na dané televizní stanici i na sportu, z něhož je přímý přenos vysílán. Obvykle se jejich množství shoduje s počtem úseků přenosu vyhrazených pro tvorbu rozhovorů, které obstarávají reportéři. Časté jsou prostřihy mezi studiem řízeným moderátorem a záběry z místa konání, odkud poskytuje informace reportér. Tyto informace se ve většině případů stávají podnětem k další debatě ve studiu. Fotbalové přenosy jsou kompozičně sestaveny z předzápasového studia, poločasového studia a pozápasového studia. Hokejový přenos čítá o jeden studiový vstup více, protože jsou dvě přestávky mezi třetinami. U biatlonových závodů se občas stává, že se záběry ze studia objeví v průběhu závodu.

Studia jsou stejně jako přímý sportovní přenos vysílána živě. U moderátora proto platí podobné zásady jako u sportovních komentátorů a reportérů. Žurnalista zastupující tuto pozici se musí soustředit na mnoho věcí najednou, což je velmi náročné a obtížné. V jeden moment vede debatu, hovoří s hosty a experty, zároveň musí poslouchat pokyny režiséra pořadu týkající se například toho, že je reportér připravený vstoupit do vysílání. Moderátor tak musí pohotově reagovat a učinit potřebné kroky k tomu, aby svého kolegu uvedl.

V průběhu přímého přenosu se někdy mohou objevit technické problémy. V těchto případech musí moderátor improvizovat. Příkladem může být okamžik, kdy dojde k přerušení

⁵⁰ MÜLLEROVÁ, Olga. Úlohy moderátora v rozhlasovém diskusním pořadu Radioforum. *Naše řeč*. [online]. 199, 82(4), s. 169. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7528>

zvukové stopy od sportovního komentátora, který se nachází přímo na stadionu. V ten moment se musí ujmout slova moderátor ve studiu, jehož úkolem je rychle se přeorientovat do role sportovního komentátora a zprostředkovat divákům potřebné informace. V této situaci se nedávno ocitl dlouholetý fotbalový moderátor Pavel Čapek z ČT Sport, který musel komentovat část přímého televizního přenosu.⁵¹

Na rozdíl od moderátora studiových pořadů nemusí moderátoři zpravodajských relací zabývající se sportovní tematikou spolupracovat s pozvanými hosty, neboť před kamerami vystupují osamoceni. Jejich úkolem je referovat o aktuálním dění ve světě sportu. Jedná se tedy o oblast zpravodajství, což také představuje oproti činnosti moderátora ve studiu rozdíl. Žurnalisté zpravodajských relací čtou obvykle zprávy ze zařízení umístěného před nimi.

Tyto role se shodují v tom, že se v obou případech jedná o živé vysílání, tudíž by se moderátoři měli vyvarovat chyb, neboť nejdou napravit. U obou pozic je důležitá i přípravná fáze. Ani jeden z těchto moderátorů si nemůže dovolit vstoupit před kamery bez absolvování určité přípravy. Moderátoři zpravodajských relací se podílejí na výběru témat, která následně tvoří základ příspěvků, jež se dostanou do vysílání. Při této činnosti postupují podle jasně stanovených pravidel.

1.3 Mediální rutiny ve sportovní žurnalistice

I když je novinářská sféra obecně vnímána jako oblast, kde je možné využívat tvůrčí schopnosti v nebývalé míře, měli by se mediální pracovníci, kteří se podílí na tvorbě mediálních produktů, řídit určitými zavedenými postupy.⁵² Tyto ustálené pracovní návody nazýváme mediálními rutinami. Pamela Shoemakerová a Stephan Reese je popisují jako „*vzorové, rutinizované, opakující se praktiky a formy, které při své práci používají členové mediálních organizací.*“⁵³

Amy Schmitz Weissová definuje novinářské rutiny jako úkony a postupy, které mediální pracovníci vykonávají každodenně.⁵⁴ S žurnalistickými profesemi jsou tyto postupy historicky spjaty. Staly se jejich základními kameny, neboť novinářům usnadňují všechny fáze jejich práce. Pomáhají jim při získávání informací, s jejich následným hospodařením i při

⁵¹ Autor v tomto ohledu vychází z vlastní zkušenosti.

⁵² TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. s. 55.

⁵³ SHOEMAKER, Pamela J. *Mediating the Message in the 21st Century* [online]. Routledge, 2013 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: doi:10.4324/9780203930434

⁵⁴ WEISS, Amy Schmitz. *The digital and social media journalist: A comparative analysis of journalists in Argentina, Brazil, Colombia, Mexico, and Peru*. *International Communication Gazette* [online]. 2015, 77(1), 74-101 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: doi:10.1177/1748048514556985

vytváření daného mediálního produktu. Marcelo Alves Dos Santos těmto pracovním postupům v rámci redakce přisuzuje funkci, díky níž jsou novináři schopni upravit a sestavit událost určenou ke zpravodajské reportáži.⁵⁵

K novinářské práci neodmyslitelně patří časový shon v podobě uzávěrek⁵⁶, čehož si všiml Wilson Lowrey a Peter Gade, kteří mediální rutiny definovali jako „*opakované praktiky a formy které žurnalistům ulehčují plnit úkoly v nejistém světě, kde pracují v rámci produkčních omezení*“⁵⁷.

Mediální rutiny však nejsou prostředky, jejichž cílem by bylo novináře jakýmkoliv způsobem svazovat a zabraňovat jim v tvůrčí činnosti, na což upozorňují Diana Bossiová a Saba Bebwiová, které je vnímají jako proces učení. Přirovnávají je k živému organismu, který se stejně jako ony neustále mění.⁵⁸

Velmi podobnou definicí mediálních rutin přispěl i Jaroslav Čuřík s jeho kolegy, který je chápe jako zažitá postupy a způsoby v rámci mediální organizace, jimiž lze vytvářet mediální obsah. Těchto principů podle něj využívají pracovníci v žurnalistické oblasti, jak při předem naplánované agendě, tak při neočekávaných situacích.⁵⁹

Mediální rutiny se tedy objevují ve všech složkách a činnostech médií. To potvrzuje i Edson Tandoc s Andrewem Duffym, podle nichž ovlivňují všechny fáze tvorby mediálních produktů.⁶⁰ Nejčastěji jsou uplatňovány v oblasti zpravodajství, jehož úkolem je posluchače, čtenáře nebo diváky informovat o aktuálním dění. Tvůrci zpravodajských relací jsou mnohdy nuceni reagovat na nečekané události, ke kterým musí neprodleně získat nejdůležitější fakta, která následně poskytují veřejnosti. Ke splnění tohoto závazku mediálními pracovníky pomáhají právě novinářské rutiny, díky nimž mohou získané materiály zpracovávat ve velmi krátkém časovém horizontu.⁶¹

I když jsou rutiny velmi užitečným nástrojem pro žurnalisty, neměly by se dle Tomáše Trampoty při produkci zpráv využívat v nadměrném množství. V krizových situacích by totiž

⁵⁵ DOS SANTOS, Marcelo Alves, LYCARIÃO, Diógenes a A DE AQUINO, Jakson. The virtuous cycle of news sharing on Facebook: Effects of platform affordances and journalistic routines on news sharing. *New Media & Society* [online]. 2019, **21**(2), 398-418 [cit. 6.3.2021]. Dostupné z: doi:10.1177/1461444818797610

⁵⁶ Jedná se o pevně dané termíny dokončení určité práce či její části.

⁵⁷ LOWREY, Wilson a GADE, Peter J. Changing the News [online]. *Routledge*, 2012 [cit. 6.3.2022]. s. 34. Dostupné z: doi:10.4324/9780203868577

⁵⁸ BOSSIO, Diana a BEBAWI, Saba. Mapping the emergence of social media in everyday journalistic practices. *Media International Australia* [online]. 2016, **161**(1), 147-158 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: doi:10.1177/1329878X16665494

⁵⁹ ČUŘÍK, Jaroslav, et al. *Nové trendy v médiích: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 159.

⁶⁰ TANDOC, Edson C. a DUFFY, Andrew. Oxford Research Encyclopedia of Communication [online]. Oxford University Press, 2019 [cit. 6.3.2022].

⁶¹ BURTON, Graeme a JIRÁK, Jan. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. s. 102.

mohlo dojít ke snížené schopnosti novinářů přizpůsobit se na tyto nenadálé příhody a mimořádné momenty. Dodává také, že pokud se žurnalisté příliš často spoléhají na ustálené postupy, zvětšuje se riziko, že výsledek jejich snažení bude ovlivněn profesionálními komunikátory nebo PR agenturami.⁶² Z toho vyplývá, že pracovníci mediálních organizací by vzhledem ke zvýšené efektivitě práce měli rutiny používat, ale měli by tak činit s mírou a rozvahou.

Použití jednotlivých rutin a jejich finální podoba závisí především na samotném novináři, který se podílí na vzniku výsledného produktu, a mediální organizaci, v níž daný žurnalista působí. Ta mu totiž stanovuje určitá pravidla, která by měl při tvorbě produktů dodržovat. Mediální rutiny ovlivňují například vyhledávání informací, sestavování agendy, práci se zdroji, tudíž i závěrečnou podobu mediálních produktů. Mezi hlavní pracovní postupy řadí Graeme Burton s Janem Jirákem porady, uzávěrky, rozsah, formát a používání informačních zdrojů.⁶³ Trampotou jsou za mediální rutiny považovány i „*zaběhlé způsoby výběru událostí, opakující se praktiky sběru informací a prezentace zpravodajských příběhů*“.⁶⁴

Prvním rutinním postupem, který stojí na počátku vzniku mediálního sdělení, je výběr témat. Tento proces představuje jednu z nejsložitějších fází tvorby mediálního produktu, protože je ovlivňován mnoha faktory. Jaroslav Čuřík mezi ně řadí zájmy mediální organizace, technické zpracování i osobnost konkrétního člena redakce, který výběrem tématu stanoví charakter pozdější zprávy, tím pádem i celkovou podobu zpravodajské relace.⁶⁵

Člena redakce, jehož úkolem je výběr témat a událostí, ze kterých se následně stanou zprávy určené divákům, nazýváme tzv. gatekeeperem. Tito mediální pracovníci tak určují, které informace jsou hodny zveřejnění, a které naopak upozadí, nebo do vysílání vůbec nezahrnou. Burton s Jirákem upozorňují, že gatekeeperi pouze nevybírají zprávy, ale mohou taktéž rozhodovat, jakým stylem konkrétní problematiku zpracují.⁶⁶ V současnosti roli gatekeepera neplní v rámci mediálních organizací pouze jeden člověk, ale více lidí na základě kooperace a vzájemné domluvy. Gatekeeperi se při výběru témat a rozhodování o tom, které události budou vybrány, musí řídit určitými pravidly.

Podle Shoemakerové a Reese by mediální pracovníci měli uvažovat nejprve nad tím, zdali je potencionální zpráva pro publikum vhodná. Poté by si měli odpovědět na otázku, jestli

⁶² TRAMPOTA, T. (2006). s. 44.

⁶³ BURTON, G. (2001). s. 102.

⁶⁴ TRAMPOTA, T. (2006). s. 191.

⁶⁵ ČUŘÍK, J. (2014). 239 s.

⁶⁶ BURTON, G. (2001). s. 248.

je mediální organizace schopna shromážděná data zpracovat.⁶⁷ Konkrétně ve zpravodajství musí gatekeepři brát v potaz pouze ta data, která mají k dispozici. Také musí přemýšlet nad výběrem takových zpráv, které na diváky určitým způsobem zapůsobí. V poslední řadě, což platí především u komerčních médií, by gatekeepři měli zohledňovat zprávy, jež uspokojí potřeby organizace.⁶⁸

Ačkoliv je výběr témat částečně ovlivněn těmito subjektivními vlivy v podobě redaktorova smýšlení a pocitů, musí se v této fázi výroby mediálního sdělení řídit především nepředepsanými pravidly média. Ta pracovníkům určují, která témata by měli s ohledem na diváky upřednostnit. Náměty, které by s vysokou pravděpodobností měly publikum zaujmout, označuje Lynette Sheridan Burnsová jako zpravodajské hodnoty.⁶⁹

Řadí mezi ně například dopad konkrétního sdělení na publikum. Je toho názoru, že čím výraznější vliv má zpráva na diváky, tím větší má hodnotu. Taktéž novost, která je s médii spojena od jejího vzniku, disponuje vysokou zpravodajskou hodnotou. Je to způsobeno tím, že události, které jsou pro recipienty nové, jsou pro ně i zajímavé. To samé platí i o zprávách, které informují o dění v blízkosti čtenářů. Do tohoto výčtu hodnot řadí Burnsová i naléhavost, která značí, do jaké míry je téma v daném období urgentní. Divácky zajímavý je i konflikt, který do zpravodajství mnohdy vnáší dramatický efekt. Z tohoto důvodu mají události pojednávající o nějakém střetu vysokou zpravodajskou hodnotu.

Žurnalisté píšící o nějakém konfliktu musí být obezřetní. Musí dbát na to, aby se nestali subjektivními, proto musí na daný problém nahlížet z několika stran. Některé zprávy jsou pro diváky, čtenáře nebo posluchače i užitečné, neboť mají časový rozměr. Očekávají od nich, že jim budou praktickým rádcem v běžných denních situacích. Příkladem může být předpověď počasí, díky níž si jsou schopni částečně plánovat osobní život. Poslední, sedmou hodnotou je relativita. Tu považuje Burnsová za nejsložitější a nejsubjektivnější ze všech. Je ovlivněna samotným sdělovacím prostředkem. Vysvětluje ji na příkladu ohňostroje. Říká, že ačkoliv tištěná média mohou svým čtenářům poskytnout barevné fotografie, nedocílí takového efektu jako televize, která divákům dokáže zprostředkovat kvalitnější a detailnější informace k této události.⁷⁰ Může se tedy stát, že článek není zveřejněn, i přestože splňuje všechna kritéria.

Zpravodajskými hodnotami se nejprve zabývali Johan Galtung a Marie Rugeová, kteří v roce 1965 určili dvanáct pravidel, dle nichž je utvářen obsah zpravodajských sdělení.⁷¹ Za

⁶⁷ SHOEMAKER, P. (1996). s. 104.

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ BURNS, Lynette. *Žurnalistika: praktická příručka pro novináře*. Praha: Portál 2004. 186 s.

⁷⁰ BURNS, L. (2004). s. 77.

⁷¹ Společně analyzovali strukturu norského zahraničního zpravodajství.

zakladatele tohoto konceptu je však považován Walter Lippman, který ve své knize *Public Opinion* popsal zpravodajské hodnoty jako znaky rozhodující o tom, které události se stanou zprávami a budou určeny k tisku nebo zařazeny do vysílání.⁷² Na tyto teoretiky navázali další autoři.

Další z mediálních rutin je organizace redakční práce redakce. Nezáleží ani tak na tom, o jaký typ média se jedná, především je důležité si uvědomit, že mediální produkty jsou v rámci organizace vždy vytvářeny větším počtem lidí. I když tito mediální pracovníci vykonávají svou profesi odděleně a specializují se každý z nich na jinou činnost, měli by podle Burtona s Jirákem mezi sebou spolupracovat a komunikovat. Jedině tak mohou dosáhnout kýženého výsledku.⁷³

Čuřík vysvětlení těchto dvou autorů, jakým způsobem je organizována práce v rámci médií, doplňuje o hierarchickou strukturu, se kterou se můžeme setkat téměř v každé z nich.⁷⁴ S ním souhlasí Shoemakerová a Reese, kteří ji rozdělují do tří stupňů. První z nich je složena z pracovníků podílejících se na sběru informací a jejich dalším zpracování. Konkrétně zde řadí redaktory a korektory. Druhou linii tvoří šéfredaktoři, editoři a manažeři. Třetí úroveň hierarchické struktury zastupuje vrcholný management, jehož úkolem je prezentace média, jeho ekonomické zabezpečení a personální rozdělení.⁷⁵

Mimo rámec této struktury je postavena skupina externích spolupracovníků, jejichž služeb v posledních letech mediální organizace využívají stále častěji, neboť tato kooperace může oběma stranám přinášet určité výhody. Externisté musí stejně jako zaměstnanci mediální organizace plnit všechny povinnosti, mohou také využívat redakční techniku atd. Na rozdíl od redaktorů s běžnou pracovní smlouvou jí však nejsou externisté vázáni, neboť pracují na živnostenský list.⁷⁶ To jim ve stejné časové období umožňuje pracovat ve více mediálních organizacích najednou.

S hierarchií mediální organizace a rozdělní práce na tvorbě mediálních produktů do jednotlivých pracovních pozic úzce souvisí i plánování, což je velmi důležitou součástí organizace redakční práce, a také klíčovou mediální rutinou. V návaznosti na časový interval, dokdy je nutné splnit určitý úkol, hovoříme o dlouhodobém (roční, půlroční), střednědobém (tři

⁷² Kniha *Public Opinion* (v českém překladu *Veřejné mínění*) ovlivnila sociální psychologii, politologii a mediální studia. Její autor Waltera Lippmana v ní popsal roli stereotypu v moderní společnosti.

⁷³ BURTON, G. (2003). s. 114.

⁷⁴ ČUŘÍK, J. (2012). s. 55.

⁷⁵ SHOEMAKER, P. (1996) s. 145.

⁷⁶ ČUŘÍK, J. (2012). s. 162.

měsíce) a krátkodobém (měsíční, týdenní, denní) plánování.⁷⁷

Typickým příkladem dlouhodobého plánování může být příprava skladby televizního programu pro vysílání televizních stanic. Krátkodobé plánování představuje například tvorba obsahu zpravodajských relací s denní periodicitou, neboť jsou v nich obsaženy nejaktuálnější informace. K plánování jsou určeny pravidelné porady, které se mohou v rámci mediální organizace uskutečňovat jak v rámci výše zmiňovaných úrovní hierarchické struktury, tak napříč nimi.⁷⁸ Standardně jsou na nich členové redakce fyzicky přítomni, aby se svými kolegy mohli společně hovořit o organizaci jejich následné práce a o úkolech, které je nutné splnit.

Mediální rutiny jsou navzájem propojeny, proto by jedna nemohla existovat bez té druhé. To platí i u výběru témat a získávání potřebných dat, která mediálním pracovníkům poskytují zdroje informací. Ludmila Trunečková je považuje pro jejich práci za velmi potřebné. Pokud se novináři nemohou účastnit konkrétní události, o které mají následně informovat čtenáře, posluchače nebo diváky, nemohou jim zprostředkovat své vjemy z dějiště konání. Z tohoto důvodu jsou nuceni spoléhat se na přímé účastníky akce, tiskové mluvčí, odborníky k danému tématu nebo také na očitě svědky z řad občanů. Mezi další nástroje ke sběru dat sloužící k výrobě mediálních produktů řadí Trunečková dokumenty, audiovizuální a archivní záznamy nebo tiskové a zpravodajské agentury. Při této činnosti může novinářům pomáhat také konkurenční tisk, rozhlas nebo televizní stanice.⁷⁹

Problematikou informačních zdrojů používaných novináři se zabýval americký výzkumník Leon Sigal, který rozdělil komunikační kanály, z nichž žurnalisté čerpají data, do tří skupin. Do první, kterou označuje jako rutinní komunikační kanály, řadí tiskové konference, různá veřejná vystoupení, tiskové zprávy, soudní stání, projevy, ceremoniály nebo výsledky voleb. Informace z těchto oficiálních událostí jsou podle něj při tvorbě obsahu zpravodajských relací využívány ve velkém množství. Pokud žurnalista ze své vlastní iniciativy aktivně sbírá potřebné informace tak, že vytváří analýzy a statistické údaje nebo formou rozhovorů shromažďuje data, hovoří Sigal o iniciovaných zdrojích. Třetí typ komunikačního kanálu představují neformální zdroje. Do tohoto okruhu patří utajené informace, zákulisní jednání, úniky informací, nevládní prohlášení, zprávy od jiných zpravodajských organizací a rozhovory s reportéry.⁸⁰

Čuřík naopak rozděluje zdroje žurnalistických informací na primární a sekundární.

⁷⁷ ČUŘÍK, J. (2012). s. 179.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Zpravodajské agentury*. Praha: Karolinum, 1997. s. 213.

⁸⁰ SIGAL, Leon V. *Reporters and Officials: The organisations and politics of newsmaking*. Lexington: D C Heath & Co, 1974. s. 74

Primární definuje jako zdroje informací, které si mediální pracovník dokáže zajistit sám, k čemuž využívá osobní setkání s respondenty, telefonní hovory nebo emailové korespondence. K těmto primárním zdrojům navíc řadí tiskové zprávy a dokumenty. Protipólem jsou sekundární zdroje, což jsou informace získané tiskovými agenturami, jinými médii a ostatními servery, kterých novináři využívají k jejich tvorbě mediálního produktu.⁸¹

Čuřík zastává názor, že by se novináři při získávání informací neměli spoléhat pouze na výpovědi vysoce postavených organizací nebo institucí. Důležité podle něj mnohdy je, zaměřit se na respondenty z řad běžných občanů, kteří problematice, o níž novinář referuje, rozumí nejlépe. Dodává však, že toto tvrzení nelze generalizovat, neboť závisí na tématu, o němž novinář pojednává.⁸² „*Na plánované změny ve zdravotnictví se novinář jistě nebude ptát údržbáře na ministerstvu zdravotnictví, ale přímo ministra zdravotnictví nebo mluvčího ministerstva.*“⁸³ V obou těchto případech musí mediální pracovníci dbát na důvěryhodnost zdroje, odkud informace získali, obzvláště když se to týká zpravodajské oblasti. Toto tvrzení navíc několikanásobně platilo v období pandemie covidu-19, kdy se šířilo značné množství dezinformací. Novináři si proto museli získané informace důkladněji ověřovat z více zdrojů.

Vývoj internetu a vznik sociálních sítí nabídl novinářské obci nové i kvalitnější formy při vyhledávání informací. Pracovníci mediálních organizací tak získali další pole působnosti, kde mohou velmi rychle získávat potřebné informace, což je pro ně velmi přínosné, neboť jim z hlediska času a uzávěrek výrazně ulehčuje jejich práci. Tento technologický pokrok skýtá i určitá nebezpečí, kterých se žurnalisté musí vyvarovat. Na internetových stránkách nebo na sociálních se totiž mohou objevovat nejrůznější zprávy, názory a diskuse, které mohou být nepravdivé. Pokud tedy novinář hodlá vybrat nějakou informaci z tohoto prostředí, musí si zdroj prověřit.⁸⁴

Kromě tohoto problému upozorňuje Milan Šmíd společně s Ludmilou Trunečkovou v návaznosti na rychlý vývoj informačních a komunikačních technologií na určité narušení zvyklostí novinářů. To podle nich může vést až k jejich neschopnosti komunikace s lidmi nebo jejich odmítavému postoji k práci v dějišti konání události. Může také docházet k nedodržování zavedených etických norem. Příkladem může být strojové kopírování informací a jejich následné vkládání. Pro tento úkon se v žurnalistice vžil termín „copy-and-paste kultura“.⁸⁵

⁸¹ ČUŘÍK, J. (2014). s. 36.

⁸² Tamtéž.

⁸³ ČUŘÍK, J. (2014). s. 35.

⁸⁴ ČUŘÍK, J. (2014). s. 45.

⁸⁵ ŠMÍD, Milan a TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. s. 187.

V období pandemie covidu-19 se mediální rutiny televizních žurnalistů změnily. Sportovní komentátoři byli nuceni při vykonávání své profese dodržovat rozestupy, čímž se vzdálili od sportovních expertů, kteří s nimi přímý přenos komentují, což ovlivnilo jejich práci. Kvůli tomu, že nebyli v těsné blízkosti a nemohli jeden druhého navzájem sledovat, protože museli pozorovat, co se odehrává na hrací ploše, docházelo k tomu, že oba začali mluvní akt v ten samý moment. „*Museli jsme s kolegou sedět čtyři metry od sebe, což pro tu spolupráci fakt není dobré. Skočíte si do řeči, něco se naopak nedořekne, nereaguje se ve správný moment.*“⁸⁶ Aby tato protiepidemická nařízení dodrželi sportovní komentátoři amerických sportovních stanic, a zároveň se vyvarovali těmto komplikacím, dělila je od expertů průhledná přepážka.⁸⁷

Pandemie covidu-19 měla dopad i na skladbu programu sportovního televizního vysílání. Mediální pracovníci ho tvoří s předstihem tak, že do něj vybírají sportovní utkání. V období pandemie ale byla jejich konání nejistá, neboť docházelo k pravidelnému testování sportovců na přítomnost nákazy covid-19. Pokud se u některých z nich projevila, musela být sportovní událost přeložena. Stávaly se tedy situace, že se sportovní utkání, z něž měl být poskytován přímý přenos, nekonalo. Proto muselo být tvůrci televizního programu operativně vybráno jiné utkání, ze kterého byl přenos zprostředkován. „*To nebyl nejzávažnější problém.*“⁸⁸

Zrušení naplánovaného přenosu způsobilo i další komplikace pro televizní štáb, neboť se musela přestěhovat veškerá vysílací technika. „*Pokud jsme se o změně dozvěděli v den zápasu, byl to už malér. Tam šlo o hodiny, ale dalo se to stihnout. Musely se přeobjednat trasy. Pokud se nejednalo o záměnu mezi Třincem a Karlovými Vary.*“⁸⁹ Tvůrci programu sportovního televizního vysílání proto museli být v této nejisté době neustále v pohotovostním režimu, aby byli schopni okamžitě reagovat na tyto nenadálé situace a problém vyřešit.

1.4 Periodizace období pandemie covidu-19

Koronavirové onemocnění neboli covid-19 představuje vysoce infekční onemocnění podobné chřipce, které je způsobeno virem SARS-CoV-2. V polovině listopadu roku 2019 se touto nemocí nakazil obyvatel Čínské lidové republiky. Z města Wu-chan se covid-19 dále rozšířil do dalších kontinentů, proto hovoříme o pandemii. Ta poznamenala přeshraniční vztahy

⁸⁶ Jaromír Bosák, 2021, UŠÁK 130 Robert Záruba [16. 3. 2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fQJksNmoU_k

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž.

napříč celým světem, téměř všechny státy byly nuceny zavést zcela nové postupy při překračování hranic, což výrazně ovlivňovalo i televizní novináře při jejich pracovních cestách.

Na území České republiky byla přítomnost onemocnění covid-19 potvrzena 1. března 2020. V návaznosti na to vyhlásila o dvanáct dní později tehdejší vláda nouzový stav. Průběžně vydávala velké množství přísných nařízení, kterými její členové například určovali pravidla pro nošení pomůcek určených k ochraně dýchacích cest. Prostřednictvím těchto nařízení také omezili volný pohyb osob a zakázali pořádání sportovních i kulturních akcí. U koho se nákaza projevila, musel strávit čtrnáct dní v izolaci nebo karanténě.⁹⁰

Veškerá tato opatření značným způsobem komplikovala nejen život českých občanů, ale i výkon profese mediálních pracovníků. V první fázi pandemie, která trvala více než měsíc⁹¹, došlo kvůli obavám z nemoci covid-19 k přerušení nebo ukončení tuzemských sportovních soutěží.⁹² Novináři referující o tomto tématu tak ztratili příležitost vykonávat svou profesi. Většině z nich byl v prvních týdnech pandemie také odepřen přístup do prostorů redakce. Bylo zrušeno Mistrovství světa v hokeji 2020, které mělo hostit Švýcarsko.⁹³ Později bylo rozhodnuto o přeložení Mistrovství Evropy ve fotbale 2020 a Letních olympijských her 2020 na příští rok.^{94 95} Nekonal se ani jiné sportovní akce.⁹⁶

V letních měsících došlo ke zlepšení epidemického vývoje i k mírnému rozvolnění některých opatření, načež se od září 2020 opět mohly konat sportovní události. To platilo pouze do 12. října 2020, kdy došlo k opětovnému přerušení sportovních soutěží. Po třech týdnech byly znovu obnoveny. Utkání se však odehrávala před prázdným hledištěm, poté s omezeným počtem diváků.⁹⁷ Aby se jich mohli televizní žurnalisté účastnit přímo v dějišti, museli se při

⁹⁰ Doba karantény nebo izolace byla stanovena v důsledku inkubační doby této nákazy.

⁹¹ Ústup koronaviru? V neděli přibylo jen 89 nových případů. In: *E15.cz* [online]. 13.4.2020 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/ustup-koronaviru-v-nedeli-pribylo-jen-89-novych-pripadu-1368658>

⁹² Sport a koronavirus přehledně: Kde se přestalo, co bylo odloženo a kde už sezona skončila? In:

sport.ceskatelevize.cz [online]. 15.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/sport-a-koronavirus-prehledne-kde-se-prestalo-co-bylo-odloženo-a-kde-uz-sezona-skoncila/5e6cb83dfccd259ea4b83b0c>

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Fotbalové mistrovství Evropy letos nebude. UEFA odložila Euro na příští léto. In: *Aktuálně.cz* [online]. 17.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/fotbalova-reprezentace/euro-2020-preloženo/r-e4e8631a684c11eab1110cc47ab5f122/>

⁹⁵ TATÍČEK, Šimon. Olympijské hry letos definitivně nebudou, kvůli koronaviru se přesunou na příští rok. In: *irozhlas.cz* [online]. 24.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/olympijske-hry/olympijske-hry-tokio-2020-odloženi-2021-koronavirus-pandemie-japonsko-mov-thomas_2003241339_tat

⁹⁶ ANDRISÁK, Daniel. Jak vypadal rok 2020 z pohledu sportu aneb Horor s názvem covid. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. 28.12.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/jak-vypadal-rok-2020-z-pohledu-sportu-aneb-horor-s-nazvem-covid-134566>

⁹⁷ I při mírných opatřeních výrazně omezený počet diváků, profesionální soutěže by se ale už zastavovat neměly. In: *Lidovky.cz* [online]. 13.11.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/i-pri-mirnych-opatrenich-vyrazne-omezeny-pocet-divaku-profesionalni-souteze-by-se-ale-uz-zastavovat.A201113_135042_In-sport-fotbal_liako

vstupu na sportoviště prokazovat dokumentem potvrzující negativní test na přítomnost onemocnění covid-19. Vždy také museli dodržovat aktuální protiepidemická nařízení. Na konci roku 2021 bylo na území České republiky zahájeno očkování proti této nemoci.

Na začátku roku 2021 se situace opět zhoršila. Byl vyhlášen nouzový stav i lockdown⁹⁸, díky němuž byl občanům umožněn pohyb pouze v rámci okresu jejich trvalého bydliště. Pokud televizní žurnalisté služebně cestovali do vzdálených měst, museli se na hranicích každého okresu, kterým projížděli, prokázat patřičným dokumentem. Sportovní soutěže se však za přísných hygienických podmínek konaly. V podobném režimu proběhlo i Mistrovství světa v hokeji 2021, přeložené EURO 2020 a Letní olympijské hry 2020 i další významné sportovní akce.⁹⁹

Ve zbývajících měsících roku 2021 již nedocházelo k dalším přerušením sportovních soutěží, které by výrazně poznamenaly žurnalistickou profesi v podobném rozsahu jako na začátku pandemie. Stávalo se však, že některé zápasy byly náhle zrušeny kvůli výskytu nákazy u většího počtu hráčů týmu, který měl k utkání nastoupit. Musel se tak změnit televizní program vysílání konkrétního sportovního kanálu i pracovní režim jejich členů. V určitých fázích pandemie museli televizní žurnalisté s ohledem na vládní nařízení podstupovat pravidelné testování v rámci redakcí. Pandemie covidu-19 proto ovlivňovala, a i nadále ovlivňuje novinářskou profesi, ne však v takové míře jako kdysi.

⁹⁸ Lockdown je přejaté slovo z angličtiny, které znamená zákaz opustit např. bydliště z důvodu zajištění bezpečnosti nebo ochrany zdraví při mimořádné situaci (živelní pohromě, epidemii apod.).

⁹⁹ Začalo Tokio 2020: Olympiáda zahalená do covidového závoje. In: *novinky.cz* [online]. 23.7.2021 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ze-sportu/clanek/zacina-tokio-2020-olympiada-zahalena-do-covidoveho-zavoje-40367017>

2. Metodologie

Má práce si klade za cíl popsat, jaký dopad měla hygienická pravidla v souvislosti s pandemií na profese podílející se na sportovním televizním vysílání v jednotlivých fázích tohoto období. Také se pokusím najít rozdíly a shody ve fungování sportovních redakcí ČT a O₂ TV včetně pracovních režimů jejich členů. K získání potřebných informací a dosažení všech stanovených cílů je zapotřebí použít vlastní kvalitativní výzkum v podobě několika polostrukturovaných rozhovorů s mediálními pracovníky těchto televizí.

2.1 Kvalitativní výzkum

Tento pojem z oblasti sociálních věd označuje výzkum, při kterém výzkumník ve snaze dosažení cílů nespolehá na dotazníková šetření nebo statistické údaje, což jsou metody kvantitativního výzkumu. Místo nich se zaměřuje na tzv. měkká data, která jsou typická pro kvalitativní zkoumání. Za měkká data lze považovat dlouhé slovní výpovědi, díky nimž je výzkumník schopen analyzovat zkoumaný jev ze všech úhlů pohledu. Z toho vyplývá, že se kvalitativní metody soustředí na rozdíl od těch kvantitativních pouze na jedno téma, které se snaží popsat velmi detailně. Navíc je jejich snahou uchopit zkoumaný problém komplexně a zohledňovat jeho kontext.¹⁰⁰

Z mnoha důvodů je proto kvalitativní výzkum chápán jako protiklad k tomu kvantitativnímu. Kvalitativní výzkum se od svého protějšku také vyznačuje určitou volností, neboť je možné v jeho průběhu měnit výzkumné otázky s ohledem na výpovědi respondentů. Jan Hendl taktéž uvádí, že pro výzkumníky, kteří si zvolili tuto metodu, neexistují žádná striktní pravidla, která by měli dodržovat.¹⁰¹ Vzápětí však navrhuje, že by mělo nejprve dojít k výběru tématu a určení výzkumných otázek.¹⁰²

Jedním z typických znaků kvalitativního výzkumu je jeho dlouhá doba trvání, která je zapříčiněna sběrem potřebných dat a jejich následnou analýzou. Také je to způsobeno tím, že jsou data získávána v terénu, kde dochází k dlouhodobějšímu a intenzivnějšímu kontaktu s respondenty nebo zkoumanou skupinou.¹⁰³ Hendl popisuje, že sběr informací a jejich následná analýza jsou úkony, které probíhají současně.¹⁰⁴

¹⁰⁰ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. s. 151.

¹⁰¹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 49.

¹⁰² HENDL, J. (2005). s. 50.

¹⁰³ HENDL, J. (2005). s. 51.

¹⁰⁴ HENDL, J. (2005). s. 50.

Kvalitativní výzkum je založen na velmi intenzivním a pečlivém sběru co největšího množství dat, ve kterých výzkumník následně pátrá po pravidelnostech, vzájemných vztazích a souvislostech, což je jeho dalším poznávacím znamením.¹⁰⁵ Umožňuje tak o zkoumaném tématu získat maximum informací. Využitím tohoto typu výzkumu lze dosáhnout podrobnějšího porozumění společenským fenoménům.¹⁰⁶

Renáta Sedláková dodává, že je práce s daty opakovaná, neboť dochází k jejich neustálému procházení a třídění výzkumníkem. Zpracování těchto dat dělí do dvou fází. První z nich je analýza, druhá je interpretace. Za stěžejní část práce s daty považuje jejich interpretaci, odhalování a následnou specifikaci jejich významů.¹⁰⁷ Při sběru dat a jejich vyhodnocování je podle Miroslava Dismana výzkumníkem uplatňována induktivní logika.¹⁰⁸ S ním se shoduje i Hendl. „*Dále se induktivně analyzují a interpretují. Výzkumník nevytváří z dat skládanku, jejíž tvar zná, ale spíše konstruuje obraz, který získává kontury v průběhu sběru a poznávání jeho částí. Výzkumník ve svém hledání významů a snaze pochopit dění vytváří podrobný popis toho, co pozoroval a zaznamenal. Snaží se nevynechat nic, co by mohlo pomoci vyjasnit situaci.*“¹⁰⁹

Pomocí získaných dat a jejich zhodnocení je výzkumníkovým cílem tedy zjistit, proč se lidé chovají danými způsoby, a jak plánují své každodenní aktivity a interakce.¹¹⁰ K jejich dosažení, jak již bylo zmíněno, nevyužívá standardizované metody typické pro kvantitativní výzkumy. V mnoha případech je nástrojem kvalitativního zkoumání totiž sám výzkumník.¹¹¹

Ačkoliv metody kvalitativního výzkumu umožňují nahlédnout do samého jádra sledovaného problému, skýtají i určité nevýhody. Jednou z nich je, že závěry nelze generalizovat na větší skupinu tak, jako to dokážou kvantitativní metody, které výsledky zobecňují. To je způsobeno tím, že se kvalitativní výzkum věnuje pouze malému množství osob, přičemž je mnohdy vykonáván pouze na jednom místě. Dalším negativem také je, že je málo transparentní.

V sociálních vědách jsou však metody kvalitativního výzkumu ceněny díky svým výhodám. „*Nezůstávají na povrchu, ale provádí podrobnou komparaci, sleduje jejich vývoj a zkoumá příslušné procesy. Citlivě zohledňuje působení kontextu, lokální situaci a podmínky.*

¹⁰⁵ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). 396.

¹⁰⁶ SILVERMAN, David. *Doing Qualitative Research*. 5. vyd. Londýn: SAGE Publications Ltd, 2018. s. 21.

¹⁰⁷ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 396.

¹⁰⁸ DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. s. 287.

¹⁰⁹ HENDL, J. (2005). s. 52.

¹¹⁰ HENDL, J. (2005). s. 52.

¹¹¹ HENDL, J. (2005). s. 52.

*Kvalitativní výzkum poskytuje podrobné informace, proč se daný fenomén objevil.*¹¹²

2.2 Dotazování

Jedná se o metodu, která je využívána v oblasti výzkumu médií i kultury. Sedláková ji považuje za nejvíce používanou techniku ze všech. Označuje ji za vědecké „ptaní“. I když její definuje takto, upozorňuje, že má určitá pravidla.¹¹³ Ta se však liší v závislosti na tom, jestli se touto technikou snažíme dosáhnout stanovených cílů kvantitativního nebo kvalitativního výzkumu.

Sedláková dodává, že při dotazování nezískáváme data přímo, ale zprostředkovaně. Problém při aplikování této metody může podle ní nastat v okamžiku, kdy dotazovaný pochopí otázku jiným způsobem, než byla výzkumníkem zamýšlena, čímž dojde k odlišné interpretaci respondentovy odpovědi. Tento jev se často objevuje při standardizovaném dotazování, které je jednostranné, neboť neumožňuje respondentovi dostatek prostoru ke zpětné vazbě umožňující případné dodatečné vysvětlení jeho odpovědi.¹¹⁴

Ve většině případů získáváme potřebná data o určitém problému pouhým pozorováním, což je podle Sedlákové nejvhodnější. Někdy však pouhé pozorování nestačí. V situacích, kdy tuto možnost nemáme nebo se chceme dozvědět o tématu více informací. Například proč lidé jednají určitými způsoby, jaké k tomu mají důvody, jak chápou určité věci, jaká zaujímají stanoviska a mnoho dalšího. Pokud se potřebujeme dozvědět tyto informace, uplatňujeme dotazování.¹¹⁵

2.3 Polostrukturovaný rozhovor

Polostrukturovaný rozhovor lze zařadit společně se strukturalizovaným a nestrukturalizovaným mezi moderované rozhovory neboli interview. Jedná se o nástroje určené převážně pro kvalitativní výzkum. Michalem Miovským jsou považovány za nejobtížnější, ale zároveň také nejvýhodnější metody pro sběr dat. Polostrukturovaný rozhovor je přitom nejvyužívanějším z tohoto výčtu.¹¹⁶ I podle Sedlákové, která ho označuje také jako

¹¹² HENDL, J. (2005). s. 53.

¹¹³ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 155.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 156.

¹¹⁶ MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. s. 159.

řízený a otevřený, je semistrukturální rozhovor na poli kvalitativního výzkumu nejrozšířenější metodou.¹¹⁷ „*Polostrukturovaný rozhovor bývá považován za optimální způsob získávání dat, neboť kombinuje výhody standardizované i nestandardizované formy dotazování a snaží se minimalizovat jejich omezení. Patří proto k nejčastěji využívaným technikám kvalitativního přístupu.*“¹¹⁸

Rozhovor tohoto typu je veden výzkumníkem neboli tazatelem, který klade otázky. Komunikačního partnera označujeme jako respondenta, informanta nebo dotazovaného. K tomu, aby byl výzkum úspěšný, neměli by být tyto dvě pozice ve vztahu hierarchickém. Tazatel by měl také zaujímat nezávislé hledisko, neměl by být zaujatý. Důležitá je proto jeho objektivita. K naplnění stanovených cílů výzkumníka pomáhá i dotazovaný, který by měl projevit určitou ochotu. Měl by se snažit o pochopení otázek, které by měly být výzkumníkem správně formulovány.¹¹⁹

Protože výzkumník v přípravné fázi zhotovuje seznam otázek, označujeme semistrukturální rozhovor jako rozhovor s návodem. Protože se však, jak již bylo zmíněno, řadí mezi kvalitativní metody, neřídí se striktními pravidly. Proto mohou být v průběhu samotného rozhovoru vzhledem k jeho vývoji a s ohledem na výpovědi informanta otázky pozměněny, nebo dokonce nově vytvořeny. Tyto úkony jsou dle Sedlákové zcela v režii výzkumníka, který tyto kroky může učinit podle svého uvážení. Pokud k tomuto dojde, vznikají tzv. sekundární neboli sondážní otázky. Předem připravené otázky nazýváme otázkami primárními.

Sondážní otázky jsou pro výsledek výzkumníkova snažení mnohdy daleko podstatnější než ty primární. Během rozhovoru se totiž dozvídá neočekávané informace, které mohou být neúplné. Sondážní otázky proto slouží k tomu, aby byly určité výpovědi informanta doplněny. Během rozhovoru plní i další funkce. „*Mohou mít podobu podpůrného projevu porozumění, souhlasu či zájmu nebo krátkého shrnutí informantovi výpovědi a žádosti o doplnění podrobností nebo zopakování primární otázky třeba její parafrází.*“¹²⁰

Podobnou funkci jako sekundární otázky mohou mít i některé extralingvistické kanály neverbální komunikace. Proto výzkumník při vedení rozhovoru využívá společně s verbálními projevy, pomocí nichž vznáší dotazy, i mimiku nebo gestikulaci. Ty mohou informanta vyzývat

¹¹⁷ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

¹¹⁸ HENDL, J. (2012). s. 164.

¹¹⁹ COLLINS, Peter. Negotiating Selves: Reflections on 'Unstructured' Interviewing. *Sociological Research Online* [online]. 1998, 3(3), 70-83 [cit. 27.2.2022]. s. 3,10. Dostupné z: doi:10.5153/sro.143

¹²⁰ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

k jeho dalším výpovědím. Výzkumníci proto často dávají svému komunikačnímu partnerovi příkrováním hlavou najevo, že ho vnímají.

Z těchto důvodů bývá polostrukturovaný rozhovor podle Sedlákové nejvyužívanější technikou kvalitativního výzkumu.¹²¹ Hendl ho taktéž považuje za neoptimálnější řešení pro sběr informací ke zjišťovanému jevu a následnému dosažení cílů. Jeho výhodou je totiž pružnost při sběru dat.¹²²

Těchto zmiňovaných výhod polostrukturovaného rozhovoru jsem využil i k realizaci mé práce. Při tvorbě otázek k polostrukturovaným rozhovorům s mediálními pracovníky Redakce sportu České televize a sportovní stanice O₂ TV Sport jsem vycházel z předem stanovených cílů. Při tvorbě i kladení těchto otázek členům sportovních redakcí jsem zohledňoval jejich profesi, kterou zastupují. Také jsem dbal na jejich pracovní náplň, a jestli v redakci působili již před vypuknutím pandemie covidu-19. Předem jsem si proto stanovil těchto devět primárních otázek, na které jsem se informantů následně zeptal:

- 1) V březnu 2020 vypukla pandemie covidu-19 i v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagoval/a?
- 2) Jakým způsobem ovlivnila pandemie covidu-19 vaši profesi?
- 3) Jaký byl váš pracovní režim v období pandemie covidu-19?
- 4) Byl/a jste pracovní více nebo méně vytížen/a?
- 5) V jakém režimu jste navštěvoval/a prostředí redakce?
- 6) Jaká interní pravidla redakce jste musel/a dodržovat?
- 7) S ohledem na nepříznivou epidemickou situaci byly přeloženy nebo zrušeny významné sportovní události, jak jste tato rozhodnutí vnímal/a?
- 8) Vytvářelo na vás vedení televize, pro kterou pracujete, jakýkoliv nátlak, abyste podstoupil/a očkování proti onemocnění covid-19?
- 9) Jak jste z pohledu vaší profese vnímal/a období, během něž se nekonaly sportovní události?

Neboť se jedná o zcela novou problematiku na poli výzkumu a nejsou publikovány žádné odborné práce týkající se toho, jak ovlivnila pandemie nového typu koronaviru sportovní televizní žurnalisty. A protože toto období ještě neskončilo a nadále přetrvává, využil jsem při

¹²¹ SEDLÁKOVÁ, R. (2014). s. 211.

¹²² HENDL, J. (2012). s. 164.

sběru dat a informací značné množství sekundárních otázek. Náměty na otázky k rozhovorům s dalšími účastníky výzkumu proto tvořily výpovědi jejich kolegů z dříve uskutečněných rozhovorů, během nichž jsem se dozvěděl zcela nové, mnohdy i nečekané informace.

Oproti předpokládanému harmonogramu došlo kvůli časovému vytížení Roberta Záruby a Markéty Vránkové, kteří pracovali na přípravných fázích olympijského televizního vysílání a jejich následné účasti v dějišti Zimních olympijských her 2022, ke zdržení při realizaci výzkumu. Je třeba ještě zdůraznit, že kvůli nepříznivé epidemické situaci, kdy se lidé snažili vyvarovat blízkému kontaktu s pro ně neznámými lidmi, nebylo možné vést polostrukturovaný rozhovor přesně tak, jak je výše uvedeno. Nebylo možné osobní setkání, proto byly rozhovory vedeny formou videohovorů.

2.4 Trajektorie výzkumu

V první fázi, která probíhala v říjnu 2021, jsem prostřednictvím e-mailu zažádal potencionálních dvanáct informantů o účast na výzkumu. V něm jsem jim nastínil, čím se bude zabývat. Od všech jsem následně v rozmezí čtyř týdnů obdržel kladnou odpověď. Akorát Robert Záruba a Markéta Vránková mě předem upozornili, že se rozhovory s nimi budou moci uskutečnit kvůli jejich pracovnímu vytížení až v průběhu prvních měsíců roku 2022. S ostatními televizními žurnalisty jsem si proto domluvil termín rozhovoru. Vzhledem k epidemické situaci, která panovala, bylo nutné, aby se rozhovory uskutečnily prostřednictvím videohovorů. Ty byly nahrávány na diktafon. Postupoval jsem podle doporučení Davida Silvermana, který ve své knize *Doing Qualitative Research* výzkumníkům radí využít toto zařízení, aby se mohli kdykoliv vracet k potřebným datům v jejich původní podobě.¹²³

Díky tomu mohly být jednotlivé rozhovory také přepsány a později analyzovány. Sběr informací formou polostrukturovaných rozhovorů byl zahájen 10. listopadu 2021, ukončen byl 2. března 2022. Délka jednotlivých rozhovorů se liší, a to na škále od 20 minut až po hodinový rozhovor. Délka záznamu se odvíjela od různých okolností, například zda mají informanti k daným tématům více informací, zda došlo na rozbor konkrétních případů. Vzhledem k avizovanému pracovnímu vytížení Roberta Záruby a Markéty Vránkové trval sběr dat déle, než bylo původně plánováno, tudíž byl zpožděn i výzkum.

¹²³ SILVERMAN, D. (2017). s. 137.

2.5 Zkoumané televize

Vzhledem k tomu, že se má práce zabývat srovnáním dvou televizí fungující na českém mediálním trhu, považuji za vhodné, uvést ke každé z nich alespoň pár základních informací. Taktéž považuji za nutné, představit si mnou vybrané respondenty a pracovníky těchto mediálních společností, neboť jejich poskytnuté výpovědi a potřebné informace jsou základními kameny mé práce, kterou by bez nich nebylo možné zrealizovat. K výše zmíněným účelům využiji tuto podkapitulu rozdělenou do dvou dalších částí.

2.5.1 Česká televize

Jedná se o mediální organizaci zřízenou zákonem o České televizi jako televize veřejné služby 1. ledna 1992. Tato veřejnoprávní instituce, která zajišťuje celoplošné televizní vysílání na území České republiky, navázala na předchozí účinkování Československé televize, a stala se tak jejím nástupcem. Stěžejním cílem a také povinností tohoto média veřejné služby, v jehož čele v pozici generálního manažera sedí od roku 2001 Petr Dvořák, je poskytnutí přístupu k informacím, vzdělání, kultuře a zábavě všem občanům republiky. Česká televize (dále jen ČT) sídlí v areálu na Kavčích horách, další dvě televizní studia se nachází v Brně a v Ostravě. ČT funguje jako samostatný subjekt, který není závislý na státním rozpočtu. To znamená, že stát nenese odpovědnost za závazky ČT a naopak. Televizní koncesionářské poplatky, které od roku 2008 činí 135 Kč měsíčně, představují pro ČT hlavní zdroj financování. ČT v současnosti disponuje sedmi programy, které vysílá, konkrétně třemi plnoformátovými (ČT1, ČT2 a ČT3), zpravodajským programem (ČT24), kulturním (ČT art), programem pro děti (ČT :D) a sportovním (ČT sport).¹²⁴

ČT sport

Vysílání televizního kanálu ČT sport bylo spuštěno 10. února 2006 při příležitosti zahájení Zimních olympijských her 2006 v Turíně pod názvem ČT4 Sport, čímž se zapsalo do historie. ČT4 Sport se totiž stal první sportovní veřejnoprávní stanicí v Evropě. O dva roky později byl tento kanál přejmenován na ČT4, v roce 2012 se název opět změnil, tentokrát na současný ČT Sport. Stanice divákům u televizních obrazovek nabízí především sportovní přenosy a záznamy, pořady o sportu a další relace věnující se této tématice, také se zaměřuje na akce s účastí českých sportovců. Stěžejními projekty ČT sport jsou bezpochyby nejdůležitější

¹²⁴ Vše o ČT — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © 1996 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/>

sportovní události, jako jsou například olympijské hry či mistrovství světa.¹²⁵ Výkonným ředitelem stanice ČT sport je od roku 2009 Jiří Ponikelský, který se stal v roce 2013 i šéfredaktorem sportovní redakce, když v této funkci nahradil Otakara Černého.

2.5.2 O₂ TV

O₂ TV je digitální televize, která byla v roce 2006 založena akciovou společností O₂ Czech Republic. O₂ TV si během prvních deseti let svého fungování na českém trhu získalo velké množství zákazníků, kteří jsou ochotni zaplatit si za její služby. Jedná se tedy o digitální komerční televizi, kterou zároveň můžeme označit i za televizi fungující přes internetový protokol neboli IPTV. Tento druh televize umožňuje divákům sledovat její vysílání nejen na ni, ale i na počítači, mobilu nebo tabletu, neboť obsah digitální televize je šířen prostřednictvím IP protokolu. Tímto se IPTV výrazně liší od klasického plošného nebo kabelového vysílání. K dalšímu přílivu předplatitelů O₂ TV přispěla nově vytvořená platforma v roce 2013 nabízející uživatelům nové rozhraní, nové způsoby ovládání i nové funkce. V současnosti představuje O₂ TV jednu z nejpoužívanějších digitálních televizí na území České republiky, která nabízí množství sportovních, filmových, zpravodajských, dokumentárních, hudebních, dětských i zahraničních kanálů. Disponuje i pěti vlastními kanály. Jmenovitě se jedná o O₂ TV Sport, O₂ TV Fotbal, O₂ TV Tenis, O₂ TV Plus a O₂ TV Info. Od roku 2019 je výkonnou ředitelkou O₂ TV Dana Tomášková, která na tomto postu nahradila Davida Duroně. Společnost O₂ TV sídlí v Praze 4 na ulici Za Brumlovkou.

O₂ TV Sport

V lednu roku 2015 se O₂ TV nákupem podařilo získat vysílací práva na fotbalová utkání soutěže Ligy mistrů, což vedlo k myšlence založení kanálu s ryze sportovní tematikou. Tuto ideu se vedení O₂ TV podařilo zrealizovat o rok později, přesně 8. srpna 2016, když bylo zahájeno pravidelné vysílání kanálu O₂ TV Sport. Nově vzniklý sportovní kanál z dílny O₂ TV nahradil předešlý kanál O₂ Sport7, který byl vysílán nepravidelně. Současně s kanálem O₂ TV Sport vznikl kanál O₂ TV Fotbal, jehož úkolem je, specializovat se pouze na televizní přenosy fotbalových utkání. Z důvodu koupě sublicence, která zaručovala stopáž zaměřující se na české hráče a hráčky při jejich utkáních na turnaji Australian Open 2017, rozšířil 2. ledna 2017 nabídku O₂ TV další sportovní kanál O₂ TV Tenis. Ten nahradil kanál O₂ Sport8

¹²⁵ ČT sport — Zpravodajství a sport — Lidé — Vše o ČT — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © 1996 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

s nepravdělným vysíláním, obdobně jako O₂ TV Fotbal nahradil O₂ Sport7. V září roku 2017 vedení O₂ TV plánovalo, že spustí i kanál O₂ TV Hokej. Z příprav dalšího sportovního programu ale nakonec upustilo a oznámilo, že samostatný hokejový kanál nespustí, neboť se rozhodlo, že televizní přenosy tohoto sportu budou nadále vysílat prostřednictvím kanálu O₂ TV Sport. Výkonným ředitelem kanálu O₂ TV Sport je od jeho prvopočátku Marek Kindernay.¹²⁶

2.5.3 Výzkumný vzorek

Abych dosáhl předem určených cílů, je součástí výzkumného vzorku alespoň jeden zástupce každé profese podílející se na sportovním televizním vysílání veřejnoprávní televize a vysílání televize komerční. Výběr jsem tedy kategorizoval podle jednotlivých profesí. Tak, aby bylo možné komparovat změny, jež se v redakcích udály ve vztahu k době „předcovidové“, obsahuje vzorek pouze televizní žurnalisty, kteří vykonávali svou profesi již před vypuknutím pandemie. Dle těchto kritérií bylo vybráno šest mediálních pracovníků z České televize. Konkrétně sportovní komentátor a moderátor Jaromír Bosák, moderátorka Barbora Černošková, komentátor a reportér Tomáš Budka, sportovní kameraman Pavel Křížek, komentátor a moderátor Robert Záruba, a také Markéta Vránková, která je covid manažerkou. Z řad O₂ byli mými respondenty komentátoři Tomáš Radotínský, Aleš Svoboda a Václav Pilný, moderátor Petr Svěcený a reportérka Denisa Doležalová. Posledním respondentem byl kameraman Lukáš Brož, který není stálým pracovníkem ani jedné z těchto sportovních redakcí, neboť pro obě pracuje pouze příležitostně. Díky výpovědím tohoto nestranného respondenta proto bylo umožněno lépe porovnat chod těchto konkurenčních televizí.

Jaromír Bosák

Jaromír Bosák se narodil 13. května 1965 v Chebu. Je dlouholetým sportovním komentátorem ČT, který v roce 1992 nastoupil ještě do tehdejší Československé televize. Během své kariéry komentoval nespočet televizních přenosů fotbalových utkání českého národního týmu, soutěže Ligy mistrů, Evropské ligy nebo nejvyšší tuzemské ligy. Účastnil se

¹²⁶ Jiří Baumruk přebírá pozici šéfa sportovní redakce stanice O2 TV Sport. In: *o2.cz* [online]. 1.9.2017 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.o2.cz/spolecnost/tiskove-zpravy-o2-sport/553423-Jiri-Baumruk-prebira-pozici-sefa-sportovni-redakce-stanice-O2-TV-Sport.html>

i několika evropských a světových šampionátů ve fotbale, při kterých pracoval přímo z dějiště konání. Svým komentářem doprovázel i mnoho nejprestižnějších golfových turnajů. V letech 2000 až 2002 působil v pozici šéfredaktora Redakce sportu ČT. Kromě komentování se zaměřuje i na moderátorskou činnost. Během několika olympijských her poskytoval divákům u televizních obrazovek informace z moderátorského studia. V roce 2018 začal vytvářet svou vlastní talkshow Ušák, do níž si zve nejen sportovce, ale i známé osobnosti veřejného prostoru. Na počátku umíšťoval jednotlivé záznamy rozhovorů pouze na internetový server Youtube. Na začátku roku 2019 přijal pracovní nabídku komerční stanice Televize Seznam, která do svého vysílání v současnosti zařazuje jednotlivé díly této talkshow. V Televizi Seznam také vytváří společně s Luděkem Mádlem a Karlem Tvarohem podcast Nosiči vody věnující se českému branky body vteřina světovému fotbalu. Svými články přispívá i do rubriky Glosář, kde hodnotí aktuální fotbalové dění. V současnosti komentuje v ČT pouze některá fotbalová utkání, je externistou ČT.

Barbora Černošková

Barbora Černošková je moderátorka a sportovní komentátorka, která se narodila 12. března 1982 v Brně. Úspěšně absolvovala Gymnázium Matyáše Lercha v Brně, poté vystudovala obor historie-filosofie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V ČT začala pracovat již během studií v roce 2004 jako sportovní redaktorka Televizního studia Brno, o tři roky později získala magisterský titul. V roce 2007 se v rámci ČT přesunula do Prahy, kde začala moderovat hlavní sportovní zpravodajskou relaci Branky, body, vteřiny (dále jen BBV), kterou moderuje i v současnosti. Uvádí i pořad Téma pro hosty. V roli moderátorky večerních olympijských studií, která ČT vysílala z Kavčích hor, se podílela na obsahu dvou posledních olympiád. Jejím největším kariérním úspěchem byla příležitost moderovat společně se svým kolegou Jaromírem Bosákem olympijská studia přímo z dějiště Zimních olympijských her 2014 v Soči. Po konkurzu, který proběhl v květnu 2020, se v září téhož roku stala moderátorkou interaktivního publicistického pořadu Sama doma, který vysílá televizní kanál ČT1. Její kolegyní, se kterou moderuje některé díly tohoto pořadu, je Lucie Křížková. Černošková je mimo jiné i bývalou sportovkyní a českou reprezentantkou v synchronizovaném plavání. V tomto sportu se dokonce třináctkrát stala mistryní České republiky.

Tomáš Budka

Tomáš Budka je sportovní reportér a komentátor ČT, který se narodil v roce 1983.

Vystudoval Gymnázium Jindřicha Šimona Baara v Domažlicích, poté dosáhl vysokoškolského titulu v oboru žurnalistika a mediální studia na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Po dokončení studií nastoupil na podzim roku 2005 do Redakce sportu ČT jako externí člen. Celou svou dosavadní kariéru, během které se podílel na natáčení reportáží pro zpravodajskou relaci BBV, pořad BasketManie, rubriky Dohráno a pro mnoho dalších pořadů a studiových přenosů, spojil s ČT. V jiné mediální organizaci nepůsobil. Budka se zaměřuje na širokou škálu sportů, mezi něž patří basketbal, tenis, fotbal, rychlostní kanoistika, triatlon, klasické lyžování, alpské lyžování, vodní slalom, lukostřelba a skoky do vody. Za vrcholy své dosavadní kariéry považuje komentování a reportování z Mistrovství světa basketbalistek 2010 v České republice, podíl na vysílání finále tenisového Fed cupu v roce 2012 a Davis cupu v letech 2009 a 2012. Budka je dlouholetým členem Redakce sportu ČT. Za dobu svého účinkování si u vedení sportovního kanálu ČT vydobyl určitou důvěru, proto se v posledních letech častěji dostává ke komentátorským příležitostem. V současnosti zastupuje v rámci ČT pozici garanta komentování televizních přenosů alpského lyžování. Závody této disciplíny komentoval i přímo v dějišti nedávno skončených Zimních olympijských her 2022 v Pekingu. Během Letních olympijských her v Tokiu komentoval z místa konání rychlostní kanoistiku a tenisová utkání.

Pavel Křížek

Pavel Křížek je ryze sportovní kameraman, který svou dosavadní kariéru spojil s ČT. Narodil se 1. července 1978. Vystudoval střední odbornou školu s maturitou se zaměřením na strojírenství a elektrotechniku. Do ČT nastoupil v roce 1999, kde nejprve plnil úkoly v roli asistenta kamery. Pomáhal hlavnímu kameramanovi, zajišťoval zvuk, staral se o technické záležitosti, ale i bedlivě sledoval své starší, pracovně výše postavené kolegy, od nichž se učil. Mezi ně patřil i jeho otec Pavel Křížek starší, který byl posledním zaměstnaným kameramanem ČT. I od něj sbíral cenné zkušenosti. Po devíti letech v pozici asistenta kamery se stal v roce 2008 kameramanem ČT. V témže roce poprvé účinkoval jako kameraman v dějišti Letních olympijských her 2008 v Pekingu. V místě konání byl přítomen i v průběhu dalších olympijských her, včetně LOH v Tokiu. Křížek společně s dalšími čtyřmi hlavními kameramany vyjíždí do terénu a natáčí nejrůznější sporty. Ve dnech, kdy je pracovně méně vytížený, se podílí na tvorbě zpravodajské relace BBV. V ČT působí v pozici externího člena sportovní redakce, ve které působí v pozici externího člena redakce.

Robert Záruba

Robert Záruba se společně s Jaromírem Bosákem řadí mezi nejvýznamnější sportovní komentátory na našem území. Narodil se 18. srpna 1967 v Praze. V roce 1989 vystudoval Fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy v Praze, kde získal magisterský titul. Již během vysokoškolského studia nastoupil v roce 1984 do tehdejší Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize jako externí pracovník. O šest let později se stal jejím stálým zaměstnancem. Komentuje především televizní přenosy hokejových utkání. Při světových šampionátech a hokejovém turnaji na zimních olympijských hrách zastupuje roli hlavního komentátora. Příležitostně doprovází svým hlasem i přímé televizní přenosy z baseballu, softbalu a florbalu. V současnosti je Záruba šéfkomentátorem Redakce sportu ČT a hlavním tvůrcem projektů olympijských vysílání ČT, na kterých spolupracuje s Markétou Vránkovou. Záruba zastupuje stejně jako Bosák i pozici sportovního moderátora. Například během letních olympijských her zastává až na pár výjimek pouze tuto profesi. K tomu spravuje i archiv ČT. Restauruje a archivní přenosy historických zápasů a závodů. O tématu sportovní žurnalistiky již několik let přednáší studentům Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Markéta Vránková

Tato rodačka z Náchoda, která vystudovala tamější gymnázium, poté úspěšně absolvovala obor pedagogicko-výchovné poradenství na Filozofické fakultě UK v Praze. Nyní v rámci ČT zastupuje funkci projektové manažerky zajišťující mezinárodní televizní přenosy, což obnáší vyjednávání o televizních právech a mezinárodních smlouvách. Vránková pracuje i jako producentka mezinárodních sportovních akcí, tudíž dohlíží na kvalitu výroby všech přenosů určených zahraničním televizím a svazům. V této souvislosti spolupracuje téměř se všemi sportovními mezinárodními federacemi. Zároveň je i členkou mezinárodních komisí jednotlivých federací, v nichž figuruje jako zástupce vysílání. Do ČT nastoupila v roce 2006. Předtím působila v zahraničním oddělení společnosti PricewaterhouseCoopers. Pracovní nabídku z ČT přijala, protože jí vedení přislíbilo podobnou práci, kterou vykonávala ve výše zmíněném korporátu, a také protože pochází ze sportovně založené rodiny. Do jediné veřejnoprávní televize na území České republiky nejprve nastoupila jako sportovní diplomatka do zahraničního oddělení, které spadá pod Mezinárodní vysílací unii sídlící v Ženevě.¹²⁷ Po

¹²⁷ Ačkoliv zahraniční oddělení spadá pod Mezinárodní vysílací unii sídlící v Ženevě, mzdu těmto zaměstnancům vyplácí ČT.

několika letech v pozici projektové koordinátorky zaznamenala Vránková v rámci zahraničního oddělení kariérní posun, neboť byla vedením ČT dosazena na post projektové manažerky. Tímto krokem pro Vránkovou odstartovala spolupráce s Robertem Zárubou na projektech týkajících se významných sportovních akcích, jako jsou například letní olympijské hry, zimní olympijské hry, mistrovství světa v hokeji, biatlonové závody atd. Jejich kooperace probíhá tak, že Robert Záruba připraví dramaturgický plán a určí zápasy, která by chtěl zahrnout do televizního programu. Tyto požadavky předá Vránkové, která se je snaží zařídit a vyjednat tak, aby se objevily ve vysílání během dané sportovní akce. Pokud se jedná o olympijské hry, začíná jejich společná příprava dva a půl roku před zahájením této sportovní akce. Řeší například, kteří pracovníci ČT odcestují přímo do dějiště, která sportoviště budou pokrývat reportéři, kdo bude tvořit obsah z olympijské vesnice atd. Ve chvíli, kdy všechny tyto záležitosti projednají v rámci tohoto dvoučlenného týmu, prezentují je svým kolegům. K těmto všem povinnostem Vránkové přibyla v momentě vypuknutí pandemie covidu-19 ještě jedna. Stala se totiž manažerkou, jejímž úkolem je řešit různé náležitosti spjaté právě s tímto onemocněním. Do této pozice byla dosazena mezinárodními federacemi, jelikož má dlouholetou vazbu na zahraniční oddělení. Od této chvíle se musela účastnit všech online školení zabývajících se touto problematikou, aby následně mohla získané informace předat štábu, který vyrážel do dějiště konkrétní sportovní události. Ručí za to, že pracovníci ČT budou dodržovat stanovená nařízení a opatření. Pracovní vyčerpání Vránkové v období pandemie covid-19 se proto enormně zvýšilo. Olympijských her se účastní přímo v jejich dějišti.

Tabulka č.1: Seznam informantů z ČT

Jméno a příjmení	profese	Datum rozhovoru
Jaromír Bosák	komentátor a moderátor	10. listopadu 2021
Barbora Černošková	moderátorka	24. listopadu 2021
Tomáš Budka	komentátor a reportér	9. prosince 2021
Pavel Křížek	sportovní kameraman	10. prosince 2021
Robert Záruba	šéfkomentátor a moderátor	25. února 2022
Markéta Vránková	covid manažerka	1. března 2022

Tomáš Radotínský

Tomáš Radotínský je sportovní komentátor s více než dvacetiletou mediální praxí, během které si vyzkoušel novinářskou práci téměř ve všech typech médií. Působil například v

Lidových novinách, dvakrát v deníku Blesku, chvíli účinkoval i v Radiojournalu. Po celou dobu své kariéry spolupracuje s magazínem Hattrick, který se zabývá fotbalovým dění. Radotínský, který se narodil v roce 1975, vystudoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Svou kariéru sportovního komentátora započal na Eurosportu v roce 1998. Poté pracoval v Galaxii Sport, kde se seznámil s Markem Kindernayem, s nímž dále spolupracoval v TV Nova a v TV Barrandov. V roce 2015 společně přijali pracovní nabídku od vedení nově vznikající O₂ TV Sport. Patří tak mezi zakládající členy této televize. Radotínský se jako šéfkomentátor značně podílel na tvorbě nové redakce a celkové koncepce O₂ TV Sport. Nyní působí v roli řadového komentátora fotbalových přenosů, věnuje se české FORTUNA:LIZE, Lize mistrů a anglické Premier League. Během své mnohaleté kariéry komentoval i jiné sporty. Především ze začátku své kariéry potřeboval získat potřebné zkušenosti, a proto komentoval i sporty s menší diváckou sledovaností, jako jsou soutěže siláků, šerm, v tehdejší době šipky a další méně populární disciplíny. Při působení na TV Nova komentoval televizní přenosy Zimních olympijských her 2014 v Soči, konkrétně severskou kombinaci.

Aleš Svoboda

Aleš Svoboda je sportovní komentátor, který se narodil se 12. dubna 1980. Vystudoval Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Poté souběžně pracoval ve sportovním rádiu Hey a v televizi Sport TV, kde působil od roku 2008 na stanicích Sport 1 a Sport 2. Tuto práci nejprve kombinoval s civilním zaměstnáním. Nejprve pracoval ve státní správě, poté v oblasti marketingu. V roce 2016 se stal sportovním komentátorem na plný pracovní úvazek, když přijal nabídku televize O₂ TV Sport. Specializuje se především na komentování basketbalových, fotbalových a tenisových přenosů. V současnosti komentuje zápasy basketbalové soutěže Euroliga, fotbalová utkání Ligy mistrů a tenisová klání mezinárodních turnajů. Na kanálu Sport 1 komentoval i zápasy NBA. Svoboda je navíc aktivním basketbalistou, ve svých šestnácti letech si dokonce vyzkoušel práci trenéra v USK Praha. Po osmi letech, během kterých vedl chlapecké i dívčí týmy, a během kterých si tento sport velmi oblíbil, musel kvůli pracovnímu vytížení s trénováním skončit. Za nejlepší okamžiky své dosavadní kariéry sportovního komentátora považuje utkání, kterých se mohl zúčastnit přímo v jejich dějišti. Nejvýše proto staví televizní přenosy fotbalové Ligy mistrů, finálové souboje NBA a utkání ženského národního týmu na Mistrovství světa v basketbalu 2010, kde české basketbalistky na domácí půdě získaly stříbrné medaile.

Denisa Doležalová

Denisa Doležalová je fotbalovou reportérkou televize O₂ TV Sport. Narodila se v roce 1994. Vystudovala Provozně ekonomickou fakultu na České zemědělské univerzitě v Praze, čímž získala inženýrský titul. I když se vždy chtěla stát sportovní reportérkou, nestudovala vysokou školu se zaměřením na žurnalistiku, protože se domnívá, že studenti ekonomických škol získají lepší všeobecný přehled, než kdyby studovali obor žurnalistiky. Během studií publikovala své články v časopisu Reflex, v Hospodářských novinách absolvovala stáž. Moderovala i besedy a společenské akce, což činí i v současnosti. Členkou redakce O₂ TV Sport se stala v roce 2018, v roli reportérky sportovních přímých přenosů působí od roku 2019. Náplní její práce je vedení předzápasových, poločasových a pozápasových rozhovorů s hráči a trenéry při přímých přenosech nejvyšší české fotbalové soutěže. Svou premiéru v přímém televizním přenosu si odbyla po utkání mezi Slováckem a Viktorií Plzeň. Jako největší zážitek své dosavadní kariéry považuje utkání z prosince roku 2021 mezi Baníkem Ostravou a Slavií Praha, neboť se podle jejich slov jednalo o velmi atraktivní zápas, během kterého se hned několikrát měnil stav, což pro sportovní reportéry mnohdy nepředstavuje snadnou situaci. Tuto skutečnost však přijala jako pracovní výzvu, proto tuto zkušenost hodnotí velmi kladně.

Petr Svěcený

Petr Svěcený patří mezi neznámější osobnosti české žurnalistiky posledních dekad. Narodil se 14. června 1974. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. Ve svých šestnácti letech nastoupil do sportovní sekce Československé televize, kde komentoval především televizní přenosy fotbalových utkání Ligy mistrů a evropských i světových šampionátů. Svým hlasem sedmkrát doprovázel i televizní přenosy z olympijských her. Byl přítomen u zisku zlatých medailí rychlostního kanoisty Martina Doktora na Letních olympijských hrách 1996 v Atlantě i u zlatého úspěchu akrobatického lyžaře Romana Valenty na Zimních olympijských hrách 2002 v Salt Lake City. Tyto triumfy českých sportovců považuje za největší vrcholy své komentátorské kariéry. Kromě komentování se v rámci ČT věnoval i moderátorské činnosti, společně se svým kolegou Vojtěchem Bernatským vytvářeli zábavný pořad Neuvěřitelný svět rekordů a kuriozit. Svěcený se dramaturgicky podílel i na magazínu *Maxtreme*, který mapoval dění v extrémních sportech. Na konci roku 2007 se rozhodl ukončit spolupráci s ČT a opustil mediální prostor, nastoupil na pozici ředitele obchodu a komunikace ve Fotbalovém klubu Mladá Boleslav, v níž setrval dva roky. V roce 2009 přijal nabídku Fotbalové asociace ČR a stal se ředitelem komunikace tohoto svazu, čímž chtěl pomoci

revoluci českého fotbalu. Podle jeho slov hned první den zjistil, že učinil nesprávné rozhodnutí, proto v roce 2010 tento post opustil. O pět let později se stal zakládajícím členem O₂ TV Sport, kde i v současnosti vede dramaturgicky a redakčně fotbalový tým. S jeho členy se stará o ztvárnění programu při televizních přenosech z FORTUNA:LIGY a Ligy mistrů. Jako moderátor navíc uvádí fotbalovou a zábavnou talkshow, v níž s pozvanými hosty, kterými jsou nejen fotbalisté a sportovci, ale i herci nebo osobnosti z kulturního života, hodnotí, analyzuje a glosuje dění na českých i světových trávnících. Komentátorské činnosti se již věnuje pouze zřídka.

Lukáš Brož

Lukáš Brož je kameramanem, který se narodil 30. března 1980 v Brandýse nad Labem. Vystudoval Střední průmyslovou školu se zaměřením na elektrotechniku v Nymburce. Ve vysokoškolském studiu nepokračoval, ale jeden rok studoval i Pražskou filmovou školu, přičemž absolvoval i různé kameramanské kurzy. Již od dětství ho bavila práce s kamerou, proto se rozhodl vykonávat tuto profesi. V roce 2000 nastoupil do Barrandov Studio na pozici asistenta kamery v oblasti filmové tvorby. Po pár letech, během kterých načerpal potřebné zkušenosti a znalosti, profesně povýšil, stal se kameramanem. Brož není zaměstnancem žádné z českých televizí, jednotlivé produkce ho oslovují a nabízí mu pracovní příležitosti. Spolupracuje s ČT, TV Nova i O₂ TV Sport. Na rozdíl od svého kolegy Pavla Křížka mladšího z ČT se nespécializuje pouze na jednu oblast kameramanské profese, ale střídá žánry. Věnuje se především natáčení zpravodajských relací, sportovních televizních přenosů a dokumentárních pořadů. Například se podílel na tvorbě pořadu Newsroom a 168 hodin. V roce 2021 zprostředkoval záběry z basketbalových utkání týmu Nymburka v Lize mistrů pro stanici Nova Sport. V současnosti zajišťuje i internetové přenosy fotbalové Tipsport ligy. Nejraději ale natáčí dokumentární pořady, neboť při jejich tvorbě může zapojit kreativitu, což při natáčení tiskových konferencí v oblasti zpravodajství podle něj nelze.

Václav Pilný

Václav Pilný je fotbalový moderátor a komentátor O₂ TV Sport. Narodil se 22. listopadu 1979 v Hradci Králové, kde i vystudoval Obchodní akademii. V roce 2016 úspěšně absolvoval obor jazyková a literární kultura na Univerzitě Hradec Králové. Svou dráhu mediálního pracovníka odstartoval v Televizi Galaxie, kde komentoval televizní přenosy zaměřující se na řadu sportů. Konkrétně fotbal, pozemní hokej, curling, plážový volejbal, plážový fotbal,

freestyle fotbal, motorismus DTM i MotoGP nebo alpské lyžování. Poté působil i v TV Nova. V letech 2004 až 2009 paralelně s prací v televizích účinkoval v pardubické i královehradecké pobočce Českého rozhlasu. V roce 2015 byl svým bývalým ředitelem televizního kanálu Galaxie Sport Markem Kindernayem, který měl na starost vytvoření celého projektu O₂ TV Sport, osloven, aby nastoupil do této televize. Pilný nabídku přijal a zařadil se stejně jako Svěcený s Radotínským mezi zakládající členy O₂ TV Sport. Pilný v současnosti komentuje pouze fotbalové přenosy. Mezi vrcholy své komentátorské kariéry řadí moderování studií k zápasům Ligy mistrů a českého národního týmu nebo komentování zápasů Ligy mistrů přímo z komentátorského stanoviště na fotbalovém stadionu.

Tabulka č. 2: Seznam informantů z O₂ TV

Jméno a příjmení	profese	Datum rozhovoru
Tomáš Radotínský	komentátor	13. prosince 2021
Aleš Svoboda	komentátor	15. prosince
Denisa Doležalová	reportérka	5. ledna 2022
Petr Svěcený	moderátor a komentátor	25. ledna 2022
*Lukáš Brož	kameraman	3. února 2022
Václav Pilný	komentátor a moderátor	2. března 2022

3. Analytická část

V této části se budu věnovat tomu, jakými způsoby ovlivňovala pandemie covidu-19 jednotlivé aspekty sportovního vysílání. Zaměřím se na chod redakcí a specifika.

3.1 Proměny redakčních mechanismů a rutin v období pandemie

Kvůli vládním nařízením, která vznikla jako reakce na vypuknutí pandemie covidu-19, se musel změnit provoz sportovních redakcí ČT i O₂ TV. Většina televizních pracovníků byla nucena v prvních třech týdnech pandemie pracovat pouze ze svých domovů, neboť nikdo podle jejich slov netušil, o jak závažné onemocnění se jedná, a jaká nebezpečí pro lidský organismus může představovat. Proto u některých z nich panovaly určité obavy. „*Jednalo se o období velké nejistoty.*“¹²⁸ Z těchto důvodů jim byl vedením omezen přístup na pracoviště, což platilo v obou televizích. „*Kameramani a reportéři areál vůbec nenavštěvovali.*“¹²⁹

Kontinuální vysílání těchto stanic se však nemohlo zastavit. Aby byl tento úkol zajištěn, docházeli do redakce pouze někteří z jejích členů. „*Televize musí stále vysílat, což není otázka jednoho nebo dvou lidí, jedná se o poměrně početný tým.*“¹³⁰ Aby vedení televizí předešla a minimalizovala potencionální riziko přenosu a následného šíření nákazy mezi větší skupinou pracovníků, snížila počet lidí ve vnitřních prostorech na minimum. Z tohoto důvodu byli členové rozděleni do několika neměnných skupin, které nemohly přijít do styku. „*Byli rozděleni do tří směn, které se střídaly po pěti dnech.*“¹³¹ V případě, že člen některé pracovní skupiny ČT onemocněl, putovali všichni jeho kolegové do karantény, načež byla tato směna nahrazena jinou.

Totožná pravidla byla nastavena i v O₂ TV Sport. „*Uvnitř redakce jsme byli rozděleni do týmů. Jakmile se u někoho objevila nákaza, musel ihned do izolace.*“¹³² Aby se zabránilo šíření nákazy mezi členy redakce, byli žurnalisté ČT Sport i O₂ TV Sport pravidelně testováni na přítomnost onemocnění covid-19. Většina respondentů se domnívá, že díky tomu a dalším interním nařízením, společnými silami zdárně zvládli všechny dosavadní fáze pandemie. „*Občas se samozřejmě stalo, že někdo onemocněl, ale díky dodržování pravidel k totálnímu*

¹²⁸ Osobní rozhovor s Barborou Černoškovou z 24. 11. 2021

¹²⁹ Osobní rozhovor s Pavlem Křížkem z 10. 12. 2021

¹³⁰ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

¹³¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹³² Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

kolapsu televize, že by neměl kdo pracovat, nedošlo. ¹³³

Kromě vytvoření směn bylo jedním z mnoha dalších vnitřních pravidel chodu Redakce ČT Sport, jež mělo za cíl omezit kontakt mezi vícero lidmi, i neměnné uskupení týmů skládajících se z kameramana a reportéra. Byly vytvořeny čtyři dvojice, kterým byl odepřen přístup do komplexu budov ČT. Kameraman a reportér společně vyráželi pouze do terénu, aby alespoň nějakou formou i nadále referovali o sportovním dění na našem území. Proto měli kameramani veškeré vybavení potřebné ke zrealizování záběrů u sebe. *„Techniku jsem měl doma.* ¹³⁴ Konkrétně Křížek spolupracoval s reportérkou Markétou Srbovou. *„Před služební cestou jsme se vždy dohodli na místě mimo ČT, kde jsem ji poté vyzvednul.* ¹³⁵ Převážně natáčeli reportáže určené relaci BBV o tom, jakou formou probíhá příprava českých sportovců v domácích podmínkách. *„Jednalo se o reportáže z garáží sportovců, natáčely se i online soutěže.* ¹³⁶

Na vysílání, skladbě programu a celkovém provozu jednotlivých televizí se podílí velký počet lidí, výjimku nepředstavuje ani ČT nebo O₂ TV. Za normální situace se proto konají každodenní porady napříč všemi pracovními pozicemi. Porady, při nichž se pracovníci ČT tradičně střetávali osobně, byly v období pandemie zrušeny a přesunuty do online prostředí. *„Scházeli jsme se prostřednictvím komunikačních aplikací a programů.* ¹³⁷ Černošková také prozradila, že tento stav přetrvává i v současnosti. Prostřednictvím videohovorů byli v častějším spojení i členové O₂ TV Sport. Během nich společně diskutovali o tom, které pořady by bylo vhodné zařadit do vysílání. *„Mívali jsme několik porad týdně. Od porady vedení, přes porady jednotlivých sportů. Během nich jsme vymýšleli nápady, jak vyplnit vysílání v době pandemie.* ¹³⁸

Mezi další interní pravidla chodu sportovních redakcí v pozdější fázi pandemie nepřibýlo povinné očkování jejich členů proti onemocnění covid-19. Ačkoliv někteří mediální pracovníci těchto stanic musí k výkonu své profese v mnoha případech absolvovat cestu do zahraničí, vedení televizí na ně jakýmkoliv způsobem nevytvářelo tlak, aby vakcinaci podstoupili. Ani jeden z dotazovaných respondentů se s touto situací nesetkal. *„Že by mi někdo z vedení vyloženě řekl, abych se naočkoval, jinak bych nemohl moderovat, to se v O₂ TV Sport*

¹³³ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

¹³⁴ Osobní rozhovor s Pavlem Křížkem z 10. 12. 2021

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ Osobní rozhovor s Barborou Černoškovou z 24. 11. 2021

¹³⁸ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

v žádném případě nekonalo.“¹³⁹ „Vedení ČT na pracovníky, kteří nejsou naočkováni, nevytvářelo žádný nátlak.“¹⁴⁰

Barbora Černošková však dodává, že její kolegové, kteří vakcinaci nepodstoupili, měli v období pandemie složitější přístup do areálu ČT. „Museli jsme mít v našich vstupních kartách na pracoviště nahrané certifikáty o dokončeném očkování. Ti, kteří očkování nejsou, musí mít negativní PCR test.“¹⁴¹ Toto interní nařízení dle jejich slov platilo pro všechny návštěvníky ČT včetně pozvaných hostů a expertů.

3.1.1 Pracovní režim členů sportovních redakcí

S chodem sportovních redakcí úzce souvisí i pracovní režim jejich členů, který byl protiepidemickými opatřeními taktéž ovlivňován.

Například Barbora Černošková docházela k moderování zpravodajské relace BBV do budov ČT na Kavčích horách ve velmi omezeném a nestandardním režimu. Aby neohrožovala své kolegy, se kterými sdílí kancelář, připravovala obsah pořadu z domova. Na pracovišti tak trávila méně času než obvykle. „Normálně jsem v práci od rána. Nyní jsem přicházela ve čtyři hodiny odpoledne, což byl nejzazší čas k tomu, abych se stihla přichystat k živému vstupu.“¹⁴²

Ve zcela rozdílné situaci než jeho kolegové, kteří svou práci vykonávali převážně ze svých domovů, se během období pandemie nacházel Robert Záruba. „Měl jsem specifický pracovní režim. Oproti jiným pracovníkům jsem měl i podstatně více práce.“¹⁴³ Díky tomu, že vytvářel veškerou koncepci pořadu Archiv Z, byla mu vedením ČT udělena výjimka z pohybu po areálu na Kavčích horách. S ohledem na to, že připravoval speciální program, se na něj některá interní protiepidemická pravidla zavedená ČT nevztahovala. Záruba tudíž nebyl ani členem žádné z vytvořených směn. „Proplul jsem mimo tento zavedený systém.“¹⁴⁴ Mohl si tak vybírat, zdali bude pracovat z domova nebo se bude věnovat restauraci archivu v budově ČT. Bylo mu umožněno vydat se i do terénu, což využil k natáčení spojovacích textů k pořadu Archiv Z. „Vytvářel jsem je například na Letné, na zcela prázdném stadionu.“¹⁴⁵ Měl tak oproti svým kolegům určitá privilegia.

Většina pracovníků ČT a O₂ TV Sport přišla vinou covidu-19 a protiepidemických

¹³⁹ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

¹⁴⁰ Osobní rozhovor s Barbarou Černoškovou z 24. 11. 2021

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ Tamtéž.

nařízení, která pozastavila veškeré sportovní soutěže nejen na území České republiky, ale i ve světě, o mnoho pracovních příležitostí, s čímž úzce souvisí i další náležitosti. Pracovně méně vytížení komentátoři, moderátoři, reportéři i kameramani museli hledat alternativy, díky nimž by pro televizi byli i nadále užitečnými. Z důvodu odepření přístupu množství lidí do areálu ČT byl Barboře Černoškové zrušen pořad *Téma pro hosty*, který moderuje. „*Neexistovala jakákoliv možnost, abychom mohli tento pořad natáčet. Neměli jsme k dispozici kameramany, střihače ani režii.*“¹⁴⁶

Mohla se věnovat pouze zpravodajské relaci BBV, díky čemuž pro ni vznikly volné pracovní chvíle, které využila ke splnění povinností, na které ve standardním režimu nenacházela prostor. „*Dodělávala jsem resty z minulého období. Takže jsem doplňovala archiv*“¹⁴⁷ Díky tomu, že je stálou zaměstnankyní a našla pro sebe v rámci ČT pracovní využití, tudíž plnila veškeré podmínky smlouvy, nebylo její finanční ohodnocení nikterak sníženo. „*ČT mi na peníze nesahala.*“¹⁴⁸

To neplatilo u externistů ČT, kteří kvůli vládním restrikcím ztratili stálý příjem. Patří mezi ně například sportovní kameramani v čele s Pavlem Křížkem nebo komentátor Jaromír Bosák. „*Byl jsem na tom bitý, od ČT jsem několik měsíců neviděl ani korounu, protože jsem jako externista placen od kusu.*“¹⁴⁹ Výpadek příjmu z ČT však téměř nezaznamenal, protože v ní v posledních letech své kariéry působí sporadicky.¹⁵⁰ „*Nejednalo se pro mě o nic zásadního nebo tragického.*“¹⁵¹ Nadále publikoval články s fotbalovou tematikou do Seznam Zprávy¹⁵². Zbývající volný čas využíval k natáčení své talkshow. „*Byl jsem na tom lépe než mí kolegové, kteří nemohli vykonávat svou práci.*“¹⁵³

Kvůli vládním nařízením, které zakazovaly konání sportovních utkání, ztratil svou práci kameraman ČT Pavel Křížek. „*Protože jsem externista, tak jsem ze dne na den přišel i o měsíčný příjem.*“¹⁵⁴ Velkou nevýhodou pro něj představoval fakt, že je zaměřením ryze sportovní kameraman, který nemá širší škálu působnosti. Neboť žil po čas své kariéry v přesvědčení, že se sportovní akce budou konat neustále, představovala pro něj situace, v níž se ocitl, značný

¹⁴⁶ Osobní rozhovor s Barborou Černoškovou z 24. 11. 2021

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

¹⁵⁰ Za normální situace komentuje v rámci ČT pouze pár televizních přenosů. Konkrétně se jedná o zápasy fotbalových pohárů a národního týmu. Plat z ČT proto pro něj nepředstavuje hlavní zdroj jeho příjmů. Spoléhá na svou vlastní talkshow Ušák a práci v Televizi Seznam.

¹⁵¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

¹⁵² Seznam Zprávy jsou český internetový zpravodajský web provozovaný firmou Seznam.cz.

¹⁵³ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

¹⁵⁴ Osobní rozhovor s Pavlem Křížkem z 10. 12. 2021

šok. „*V životě by mě nenapadlo, že bych v tomto odvětví někdy zůstal bez práce. Myslel jsem si, že sport bude vždy fungovat.*“¹⁵⁵ Aby předešel závažným existenčním problémům, snažil se společně se svými kolegy z kameramanského týmu ČT Sport přesunout v rámci této televize do její zpravodajské sekce. „*Protože mám doma ženu na mateřské dovolené se dvěma dětmi, musel jsem nastalou situaci okamžitě řešit.*“¹⁵⁶

Na programech ČT1 a ČT24 pro sebe nenalezli příliš mnoho pracovních příležitostí na to, aby finančně zajistili sebe a své blízké. „*Dva měsíce, během kterých jsem neměl práci, jsme nějakým způsobem přežili z našetřených úspor.*“¹⁵⁷ Proto byl Křížek následně nucen přijmout nabídku zcela mimo sportovní odvětví. Kameramanská činnost v jiném odvětví ho nenaplnovala. „*Nejvíce mě baví natáčení sportovních přenosů.*“¹⁵⁸

Tyto komplikace nemusel řešit další kameraman Lukáš Brož, který se na rozdíl od Křížka nezaměřuje pouze na natáčení sportovních přenosů, ale i na jiné žánry. „*Měli bychom být univerzálnější. Pokud bych točil pouze kulturu nebo sport, byl bych ve stejné situaci. Proto je lepší mít více kontaktů na různé produkce.*“¹⁵⁹

Po překonání první vlny pandemie a rozvolnění nejpřísnějších vládních nařízení byly znovuobnoveny sportovní soutěže na území České republiky, díky čemuž mohl Křížek opět vykonávat svou profesi. Nejednalo se však o přímý návrat do normálu, neboť mediální pracovníci museli i nadále dodržovat protiepidemická opatření. Při tvorbě sportovního televizního vysílání byli i minimálně využíváni. „*Bylo méně práce, ale byli jsme rádi i za to málo, co jsme mohli dělat.*“¹⁶⁰ Pandemie tak neovlivňovala pouze mediální rutiny televizních pracovníků, ale v některých případech i jejich osobní životy.

Externistou ČT je i její dlouholetý člen Tomáš Budka. Z tohoto důvodu musel stejně jako Křížek řešit nedostatek pracovních příležitostí, tedy i potencionální snížení platu. Na vzniklou situaci podle jeho slov zareagoval velmi rychle. „*Během tří dnů jsem pochopil, že sport bude na určitou chvíli mimo hru. Proto jsem se přemístil na televizní stanici ČT24, kde o práci nebyla nouze.*“¹⁶¹

V této nejisté době totiž vyžadovala široká veřejnost zprávy o aktuálním dění, proto její členové museli do zpravodajských relací a pořadů přidávat větší množství aktuálních informací

¹⁵⁵ Osobní rozhovor s Pavlem Křížkem z 10. 12. 2021

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Tamtéž.

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ Osobní rozhovor s Lukášem Brožem z 3. 2. 2022

¹⁶⁰ Osobní rozhovor s Pavlem Křížkem z 10. 12. 2021

¹⁶¹ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

než obvykle. „*Museli vysílat na plné obrátky.*“¹⁶² Kvůli tomu, aby ČT24 v tomto pohotovostním režimu dokázala plnit veškeré závazky vůči divákům i nadále, bylo její vedení nuceno k tomu, aby rozšířilo řady svých pracovníků. „*Potřebovali každou ruku i nohu.*“¹⁶³

Toho využil právě Budka, jehož velkou devízou bylo to, že disponuje televizními zkušenostmi, které získal během své kariéry. „*S vedením jsme se během několika hodin dohodli na vzájemné spolupráci.*“¹⁶⁴ Pracovní nabídku přijal díky tomu, že chtěl být ČT i veřejnosti prospěšným. Chtěl si také vyzkoušet postupy výroby televizního obsahu programu ČT24. „*Tušil jsem, že jsou lehce odlišné než ty, které využívám na ČT Sport.*“¹⁶⁵ V neposlední řadě bylo jeho snahou sblížit se s kolegy, které na pracovišti každodenně potkával. Do zcela neznámého prostředí však nepřicházel, neboť členy tohoto zpravodajského kanálu znal osobně z dob vysokoškolských studií nebo z pořadu Studio 6, v němž účinkovali v roli Budkových respondentů.

Nastoupil do denní směny, která zajišťovala zprávy o dění na území České republiky. Musel dodržovat shodná protiepidemická pravidla, která byla nastavena i v rámci sportovního kanálu. Bylo zavedeno pravidelné střídání směn s periodou čtrnácti dnů.¹⁶⁶ „*Dva týdny jsem chodil do práce, další dva týdny, kdy jsem nepracoval, jsem trávil doma.*“¹⁶⁷ V období, kdy měli pracovníci nařízeno volno, pro ně platil přísný zákaz vstupu na pracoviště, který musel být striktně dodržován. V tomto režimu fungovaly po dobu několika měsíců dvě skupiny pracující uvnitř budov ČT. Další dva týmy, střídající se podle naprosto stejného schématu, zajišťovaly práci v terénu. „*Na Kavčích horách nebyli několik týdnů.*“¹⁶⁸

Stěžejním cílem bylo, aby se tyto čtyři vytvořené, na sobě zcela nezávislé pracovní kolektivy nesetkávaly. Budkova práce spočívala v přípravě podkladů pro moderátory tradičního i kontinuálního zpravodajství. „*Editor mi zadal úkol, já jsem vyhledal zprávu, kterou jsem pomocí České tiskové kanceláře nebo jiné zpravodajské agentury ověřil, následně jsem ji přeformuloval tak, aby splňovala pravidla mluveného projevu.*“¹⁶⁹ K těmto zprávám ve většině případů přidával záběrové podkresy z archivu nebo z jiných vizuálních materiálů. V případech, kdy se jednalo o rozhovor, musel do vysílání vybrat jeho nejdůležitější část. „*Z hlediska významu mé pracovní pozice, kterou jsem vykonával na ČT24, jsem v porovnání s tou na ČT*

¹⁶² Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Délka vycházela z předpokládané inkubační doby, kdy se onemocnění COVID-19 může u jedince projevit.

¹⁶⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ Tamtéž.

*Sport šel v televizní hierarchii rozhodně níže.*¹⁷⁰ To však pro něj nebylo příliš podstatné, protože si podle svých slov uvědomoval, že od něj společnost tuto činnost vyžaduje a očekává. „*Přepnul jsem do nouzového módu a pracoval jsem na sto procent.*“¹⁷¹ Dále popisuje, že i jeho kolegové z týmu, v němž byl druhým nejstarším, pociťovali, že lidstvo čelí závažnému problému. V rámci směny vnímal kolektivní odhodlání a snahu všech jejích členů vykonávat svou práci co nejlépe v době, kdy jí bylo potřeba. „*Společně jsme se semkli. Byl to velmi příjemný pocit.*“¹⁷²

V redakci této zpravodajské stanice setrval do srpna roku 2020, kdy se vrátil zpět do ČT Sport. Zpětně svou volbu rychle se přesunout hodnotí jako správnou. Nejprve se nerozhodoval na základě financí a potencionální hrozby snížení platu. „*Nebyla to pro mě ta prvotní motivace.*“¹⁷³ Ale ve chvíli, kdy toto období nadále přetrvávalo, nabývala u něj finanční stránka věci stále větší důležitosti. „*Každý z nás musí být z něčeho živ, což platí i pro mě a mou rodinu.*“¹⁷⁴ S vedením ČT24 se dohodl na zcela stejných platových podmínkách, kterými disponuje na ČT Sport. „*I z tohoto pohledu vnímám svůj přesun jako logický krok.*“¹⁷⁵

I členům sportovní redakce, pracujícím v rámci stanice O₂ TV Sport na pozici externisty, byl vlivem nařízení, která jim znemožňovala výkon profese v takovém rozsahu jako za normální situace, snížen plat, což potvrzuje i Svěcený. „*Vyšli jsme našemu zaměstnavateli vstříc. Každý z nás pracoval za menší peníze než obvykle.*“¹⁷⁶ S výpovědí Svěceného se shoduje i výpověď jeho kolegy Aleše Svobody, který navíc popsal, jaký postoj k tomuto problému zaujímal vedení televize. „*V první vlně nám na platy nesahali, později došlo k dílčímu snížení v rádech jednotek procent.*“¹⁷⁷ Protože si jednotliví členové redakce dokázali relativně rychle najít činnost, díky níž byli televizi užitečnými, nejednalo se z jejich pohledu o závažný problém. Naopak jejich kolega Tomáš Radotínský společně s Denisou Doležalovou o finančních podmínkách nastavených v O₂ TV Sport v období pandemie nechtěli hovořit, protože jde o interní a osobní záležitosti.

¹⁷⁰ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

¹⁷¹ Tamtéž.

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Tamtéž.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

¹⁷⁷ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

3.1.2 Tvorba sportovního televizního programu

Vládní nařízení ovlivnila i skladbu programu sportovních kanálů. Tímto úkolem je v rámci ČT Sport pověřen Robert Záruba. Jeho hlavním cílem v období pandemie bylo poskytnout divákům jakýkoliv živý sportovní přenos do doby, než se pozastavily téměř všechny soutěže, na jejichž utkání ČT vlastní vysílací práva. „*Neustále jsme hledali soutěže, které se ještě nezastavily. Pátrali jsme po něčem, co by divákům nabídlo živý sport, což je nenahraditelná součást sportovního programu.*“¹⁷⁸

V okamžiku, kdy podle Záruby bylo zřejmé, že živé televizní přenosy nebude možné, kvůli jejich absenci zahrnovat do programu vysílání, byl nucen aktivovat záložní plán. Ten spočíval ve spuštění programu Archiv Z, který se věnuje historickým utkáním, závodům a mnohdy i velmi významným momentům československých a českých sportovců nebo týmů.¹⁷⁹ „*Když propukla pandemie v ČR, začal jsem tento pořad prakticky ze dne na den připravovat.*“¹⁸⁰ Podle jeho slov se jednalo o časově velmi náročnou práci skládající se z mnoha částí a úkonů. „*K jednotlivým přenosům bylo nutné vytvořit vysvětlující texty a sestavy, zároveň jsme tyto přenosy museli převést do formátu 16:9.*“¹⁸¹

Vznik pořadu Archiv Z však nezapříčinilo propuknutí pandemie. Z důvodu restaurace sportovního archivu byl vytvořen již předtím. Nastalá situace však donutila ČT k tomu, aby se práce jejich členů na tomto projektu zintenzivnila, aby mu věnovali více času a prostoru než za standardní situace.¹⁸² „*Archiv je neuvěřitelně zanedbaný, naši předchůdci se v tomto ohledu dopouštěli ignorantství.*“¹⁸³ Ve dnech, kdy měl Záruba méně pracovních povinností, napravoval pochybení bývalých kolegů z Československé televize a archiv doplňoval. „*Neuvědomovali si fakt, že utkání, která se tehdy hrála, se jednou stanou historií, proto je nearchivovali a nezachovali je.*“¹⁸⁴

Záruba se nejprve nejrůznějšími způsoby snažil získat chybějící záznamy televizních přenosů hokejových utkání, poté následovaly další sporty. Výměnami po celém světě, přičemž jednal s hokejovou síní slávy, s mezinárodními televizemi i sportovními federacemi, se mu podařilo obohatit archiv o několik historických přenosů ze zápasů i závodů. Tím však Zárubova práce neskončila. Následovala totiž fáze restaurování získaných přenosů, které se musely

¹⁷⁸ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁷⁹ Pořad Archiv Z byl v období pandemie spuštěn 17. března 2020.

¹⁸⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁸¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁸² Na tvorbě se podílí čtyřčlenný tým v čele se Zárubou, který se skládá z produkčního a dvou střihačů, jejichž úkolem je řešení technických úkonů s pořadem spjatých.

¹⁸³ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁸⁴ Tamtéž.

převést do formátu 16:9, aby disponovaly vhodnými parametry pro vysílání. Získané záznamy ze zahraničí navíc obsahovaly cizojazyčný komentář, který bylo nutné nahradit tím českým. V těchto případech ČT postupovala tak, že se buď snažila vyhledat k danému záznamu rozhlasový komentář z té doby nebo vytvářela komentář nový.

V roce 2020 bylo vinou pandemie zrušeno nebo přeloženo velké množství hokejových a fotbalových utkání a několik významných sportovních akcí, což se skladbou televizního programu markantně souvisí.

Nejprve se nedohrály vyřazovací souboje české hokejové ligy, poté byla zrušena i nejvyšší fotbalová soutěž. Zároveň byla pozastavena i Liga mistrů a Evropská liga. Vedení Mezinárodní federace ledního hokeje současně kvůli obavám o zdraví hráčů, trenérů, realizačních pracovníků, funkcionářů a organizátorů rozhodlo o zrušení Mistrovství světa v hokeji 2020 ve Švýcarsku. Mírnější cestou postupovala UEFA, která přesunula Mistrovství Evropy ve fotbale na nadcházející rok. Stejným způsobem řešil nepřívětivou situaci zapříčiněnou onemocněním covid-19 i Mezinárodní olympijský výbor, který konání Letních olympijských her v Tokiu také odložil na rok 2021.

Většina mnou dotazovaných respondentů vnímala tato rozhodnutí jako správná a nevyhnutelná. Zárubovi se zvolená řešení jevila jako zcela logická, neboť chápal důvody organizátorů, které je k těmto krokům vedly. „*Dokázal jsem se vžít do kůže pořadatelů těchto významných sportovních akcí, kteří nechtěli dopustit, aby se dějiště některé z nich stalo ohniskem nákazy koronaviru.*“¹⁸⁵ Z těchto důvodů přijali členové sportovních redakcí finální stanoviska konkrétních svazů a Mezinárodního olympijského výboru bez větších pochybností. Navíc si velmi dobře uvědomovali, že je nemohou změnit. „*Kritikou ani dobrými radami jsme je ovlivnit nedokázali, bylo tedy potřebné, přijmout je jako fakt.*“¹⁸⁶ K tomuto tématu se v rozhovoru vyjádřil i Jaromír Bosák. „*Kdyby nebyly učiněny tyto kroky, jednalo by se, v době, kdy jakákoliv kumulace lidí na jednom místě představovala zdravotnická rizika, o krajně nezodpovědnou a lehkomyšlnou volbu.*“¹⁸⁷

Zrušení a přeložení prestižních sportovních akcí do jisté míry ovlivnilo přípravou fázi pracovníků ČT.¹⁸⁸ Někteří z nich se na televizní přenosy vysílané z těchto událostí připravují několik týdnů dopředu před jejich konáním. To by v období pandemie znamenalo, že by jejich

¹⁸⁵ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

¹⁸⁸ Za významné sportovní události jsou v práci považovány fotbalové a hokejové šampionáty a letní i zimní olympijské hry. Vysílací práva na televizní přenosy z těchto událostí vlastní pouze ČT, čímž se vytrácí možnost porovnání práce členů ČT a O2 TV Sport při těchto akcích v období pandemie covidu-19.

několikahodinová snaha byla zbytečná. Záruba však ubezpečuje, že tato situace nenastala, protože sportovní události byly zrušeny s dostatečným předstihem. „*Na přípravě pracuji těsně před začátkem konkrétní akce, takže to nebyl problém.*“¹⁸⁹

Práce Markéty Vránkové, která se stará o zázemí štábu vyrážejícího do terénu, a také o záležitosti týkajících se televizního přenosu, však byla negativně poznamenána. „*Už byly zaplacené hotely pro členy ČT, komentátorská stanoviště i přenosová výroba přímo z dějiště. Všechny náležitosti spojené s hokejovým šampionátem již byly zařízené.*“¹⁹⁰ V okamžiku zrušení šampionátu proto musela řešit problémy spojené s rušením sjednaných podmínek. S podobnými problémy jako Vránková se přeci jen musel potýkat i Záruba. Jako tvůrce olympijských projektů pro ČT začíná na televizním programu pracovat obvykle dva roky dopředu. V momentě, kdy se Letní olympijské hry v Tokiu (dále jen LOH v Tokiu) přeložily, délka přípravné fáze se prodloužila. Určitou výhodou však bylo to, že se Hry uskutečnily o rok později. Při jejich definitivním zrušení by na projektu určeného této sportovní události pracoval zcela zbytečně. „*Vytvořil jsem asi čtyři verze, konečná verze alespoň zůstala téměř v nezměněné podobě pro další rok.*“¹⁹¹

Na tato rozhodnutí o zrušení sportovních událostí musela ČT okamžitě reagovat. Řešení jí nabídl právě program Archiv Z, jehož historická utkání se pro Zárubu stala vítaným pomocníkem. V období, kdy by se za normálních okolností odehrávala závěrečná část české hokejové ligy zprostředkovávána živými televizními přenosy v režii ČT, byly do televizního programu zařazeny archivní přenosy ze zápasů této soutěže. „*Jednalo se o dvacet přenosů z let 1896 až 2005, které jsme dokázali zrestaurovat.*“¹⁹²

Obdobně postupoval i ve chvíli, kdy ČT vlivem pandemie přišla o možnost vysílat přímé televizní přenosy z mezinárodních soutěží ve fotbale. Proto odvysílala celkem sedm historických přenosů z utkání Ligy mistrů a Evropské ligy, na která neztratila vysílací práva, což je podle Zárubových slov také důležitý faktor při sestavování televizního programu.

Zcela shodné schéma bylo nastoleno i v období, kdy se mělo konat Mistrovství světa v hokeji 2020.¹⁹³ Místo přímých přenosů vytvářeli televizní pracovníci této sportovní stanice

¹⁸⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁹⁰ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

¹⁹¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁹² Tamtéž.

¹⁹³ Tento každoroční turnaj, kde se střetávají nejlepší hokejové reprezentace, trvá obvykle sedmnáct dní, což pro ČT Sport představuje stejný počet vysílacích dnů.

pořad Hokej v 60 minutách.¹⁹⁴ „*Jednalo se o náhražku zrušeného šampionátu.*“¹⁹⁵ K tomu ČT vysílala sedmnáct historických utkání československého národního týmu z let 1967 až 1993 a sedmnáct zápasů české éry z let 1996 až 2005. Divákům bylo dokonce umožněno hlasovat, která z archivních utkání by si přáli, aby byla zařazena do televizního programu. „*Nechali jsme je vybírat.*“¹⁹⁶ V období, kdy se měl konat tento šampionát, ČT striktně dodržovala vysílací program tak, jako kdyby se sportovní událost skutečně konala. „*Utkání Archivu Z jsme vysílali dvakrát denně, což přesně odpovídá počtu přenosů, které byly naplánovány za normální situace.*“¹⁹⁷

Nastavený systém spočívající ve vysílání archivních přenosů dodržoval tým v čele se Zárubou i v období, kdy se měly odehrávat zápasy Mistrovství Evropy ve fotbale 2020. „*Odvysílali jsme devěťadvacet utkání z historie této sportovní akce, přesněji od roku 1960 do roku 2004.*“¹⁹⁸ Výjimkou se nestal ani náhradní televizní program, který ČT divákům u televizních obrazovek poskytovala místo LOH v Tokiu.¹⁹⁹ „*Vysílání jsme vyplnili šestnácti přenosy Archivu Z věnujícím se olympijským hrám.*“²⁰⁰ Vytvoření náhradního televizního programu pro LOH bylo podle Záruby v porovnání s těmi, které musel jeho tým vypracovat pro výše uvedené sportovní události, nejobtížnější.

Za období, kdy se tvůrci programové skladby museli potýkat s těmito problémy, odvysílala stanice ČT Sport 132 historických přenosů, které schraňuje Archiv Z. V době, kdy nákaza koronaviru dění napříč všemi sférami neovlivňovala, činil tento počet maximálně deset archivních záznamů ročně.²⁰¹

Dramaturgický plán pořadu Archiv Z vytváří Záruba. Proto téměř všechny historické přenosy k náhradnímu televiznímu vysílání vybíral dle svého uvážení on sám. Při této selekci musel dodržovat určitá kritéria. „*Nejdůležitějším faktorem, kterým jsem se řídil, byla důležitost utkání nebo jejich atraktivita.*“²⁰² Další pravidlo při volbě záznamů představovala doba, kdy se daný přenos stává archivním. „*Je to dvacet let a zavedl jsem ho paradoxně já.*“²⁰³ V krizové situaci sportovního televizního vysílání, kterou období pandemie koronaviru beze sporu byla,

¹⁹⁴ Pořad Hokej v 60 minutách byl koncipován zábavnou formou. Objevovaly se v něm hokejové reportáže a rozhovory.

¹⁹⁵ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

¹⁹⁶ Tamtéž.

¹⁹⁷ Tamtéž.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ Náhradní vysílání za neuskutečněné LOH v Tokiu bylo zahájeno 24. července 2020.

²⁰⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² Tamtéž.

²⁰³ Tamtéž.

zkrátil tuto lhůtu společně s kolegy na patnáct let. „*Abychom program udrželi při životě, byli jsme nuceni učinit toto rozhodnutí.*“²⁰⁴

Z toho vyplývá, že pracovníci ČT se všemi možnými způsoby snažili o to, aby televizním divákům nabídli alespoň nějakou alternativu, kterou v období pandemie covidu-19 představovaly historické televizní přenosy ze světa sportu. Záruba se domnívá, že touto zvolenou formou také naplnili rekreativní funkci televizního programu. „*Diváky jsme museli nějakým způsobem i zabavit.*“²⁰⁵ Tím, že vymysleli tuto možnost, pomocí níž vyplnili obsah programové skladby televizního vysílání, splnili ten nejdůležitější cíl, který si vytyčili. „*Ačkoliv byl živý sport mrtvý, nemohli jsme dopustit, aby se kontinuální vysílání zastavilo.*“²⁰⁶

Velmi podobné praktiky jako ČT v řešení situace, kdy vládní nařízení zakazovala konání sportovních akcí, což znamenalo absenci živých televizních přenosů ve vysílání, aplikovala i O₂ TV Sport. I pracovníci této stanice si uvědomovali, že na vzniklou situaci, kdy lidé častěji usedali k televizním obrazovkám, musí co nejrychleji zareagovat. „*Lidé byli dychtiví po tom, aby mohli sledovat alespoň nějaký televizní obsah se sportovní tematikou.*“²⁰⁷ „*Věděli jsme, že tam ty diváky máme. Zároveň jsme nechtěli, aby přepnuli na jiný kanál.*“²⁰⁸ Z těchto důvodů se všemi možnými způsoby a nástroji snažili o udržení kontinuálního vysílání. „*Byl to náš primární cíl.*“²⁰⁹ Do skladby programu a tvorby nových projektů vedení O₂ TV nezasahovalo. Od členů redakce však vyžadovalo, aby byl celkový výsledek pro diváky zajímavý.

V náhradním vysílání O₂ TV Sport nejprve reprízovali tradiční pořady, kterým dominovala TIKI-TAKA.²¹⁰ Tato zábavná talkshow moderovaná Petrem Svěceným má značnou sledovanost.²¹¹ Do doby, než se kvůli koronaviru natáčení tohoto projektu pozastavilo, bylo natočeno 120 epizod. Proto se tato talkshow ve vysílání stanice O₂ TV Sport objevovala na počátku pandemie nejčastěji, každodenně od osmé hodiny večerní. Stala se tak jedním z nejvíce reprízovaných pořadů tohoto období. „*TIKI-TAKA byla pro diváky alternativou, jak se uvolnit, a zároveň si oživit některé díly z minulosti, na které rádi vzpomínají.*“²¹²

Když sportovní redaktori, moderatori i komentatori O₂ TV Sport přečkali první vlnu

²⁰⁴ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁰⁵ Tamtéž.

²⁰⁶ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁰⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁰⁸ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²⁰⁹ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²¹⁰ TIKI-TAKA je divácky velmi oblíbený pořad s fotbalovou tematikou.

²¹¹ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²¹² Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

pandemie, nemuseli již pracovat ze svých domovů, ale mohli navštěvovat svá pracoviště. Společně vymysleli nový pořad Liga mistrů Exclusive, jehož těžiště tvořily televizní přenosy historických utkání fotbalové Ligy mistrů. „*Jednalo se o nejjednodušší způsob, jak postupovat.*“²¹³ Na televizních obrazovkách mohli diváci zhlédnout celkem čtrnáct významných zápasů z uplynulých ročníků této fotbalové soutěže. „*Snažili jsme se vybrat takové zápasy, které jsou nejen z pohledu českého fanouška zásadní.*“²¹⁴ Přitom byl dodržován televizní program, jako kdyby se zápasy standardně odehrávaly. „*Každý týden jsme vysílali dva historické zápasy.*“²¹⁵

K jednotlivým záznamům těchto archivních utkání si členové stanice vždy připravovali doprovodný program v podobě různých příspěvků, reportáží a moderátorských studií. Do nich přijímali pozvání v roli hostů aktéři významných fotbalových utkání, jejichž záznam O₂ TV Sport daný večer vysílala. „*Snažili jsme se zvát ty největší fotbalové osobnosti, které Ligu mistrů hrály, nebo ji alespoň trénovaly.*“²¹⁶ Svěcený společně s Radotínským hodnotí pořad Liga mistrů Exclusive jako velmi zdařilý projekt, který sklidil u divácké veřejnosti značný úspěch. „*Byl to dobrý počín směrem k divákům. Mělo to výborné ohlasy.*“²¹⁷ „*Sledovanost pořadu byla velmi solidní*“²¹⁸

3.1.3 Proměny redakčních mechanismů a rutin během významných sportovních akcí v období pandemie

Chod sportovní redakce i vytváření skladby televizního programu během konání olympijských her má určitá specifika. LOH v Tokiu, které byly v roce 2020 přeloženy, se následující rok již uskutečnily. Programovou skladbu vysílání z této sportovní události tradičně vytvářel Robert Záruba, což se v určitých momentech, dle jeho výpovědí, jevílo jako obtížný úkol. Komplikace mu způsoboval výskyt nákazy covid-19 u členů české výpravy, kvůli čemuž se výsledná podoba skladby programu několikrát v průběhu konání Her měnila. „*Když nenastoupili beachvolejbalisté a beachvolejbalistky, museli jsme tento sport v programu nahradit.*“²¹⁹

Kromě televizního programu sestavuje Záruba společně s Vránkovou i tým, jehož

²¹³ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²¹⁴ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²¹⁵ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²¹⁶ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²¹⁷ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²¹⁸ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²¹⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

členové svou profesi vykonávají přímo v dějišti významných sportovních událostí. I tato povinnost pro ně představovala značný problém. Existovali totiž novináři, kteří se z určitých důvodů odmítli podílet na tvorbě televizních přenosů přímo z dějiště.

Řada z nich nevyrážela na tyto služební cesty, protože měla obavy z nákazy. „*Starší kolegové, tedy tradiční komentátoři, kteří několik let komentují svůj sport, neodcestovali, protože se strachovali o své zdraví.*“²²⁰ Vránková dále líčí, že někteří členové ČT, aby nemuseli pracovat za velmi přísných protiepidemických pravidel v místě konání sportovní akce, svou účast raději odmítli.

Další mediální pracovníci ČT by podle Vránkové nejprve na služební cestu rádi vyrazili, po seznámení se s nároky místních pořadatelů a konkrétních mezinárodních svazů, které jsou na ně kladeny, si své rozhodnutí nakonec rozmyslí. Aby federace poskytly nejvyšší možnou ochranu sportovcům před nákazou koronavirem, vytvořily množství spisů, které se souhrnně nazývají covid protokol. Jedná se o dokument, jenž popisuje pravidla, která musí všichni zúčastnění během sportovní akce dodržovat. Proto je po žurnalistech ze strany konkrétního svazu vyžadována jejich signatura, čímž se zavazují k tomu, že tak budou činit. Zároveň potvrzují, že jsou veškeré vyplněné údaje pravdivé. V momentě, kdy novinář covid protokol²²¹ podepíše, musí ho dodržovat v jeho plném znění. „*Nyní jedeme služebně do Švýcarska, proto jsme museli vyplňovat velké množství podmínek v rozsahu tří stran.*“²²² Ke splnění jedné z těchto podmínek musí deklarovat, že během několika posledních dní nepřišli do kontaktu s nakaženou osobou. To však nedokáže určit s přesností. „*Nechtěl být vystaveni případným komplikacím, proto svou účast raději zruší. Jejich výkon profese v tomto ohledu koronavirus výrazně ovlivnil.*“²²³

Například měsíc před odletem pracovníků ČT do dějiště posledních dvou olympijských her musel Záruba s Vránkovou na příkaz pořadatelů vytvořit individuální plán pro každého člena štábu. V něm muselo být jasně stanoveno, která sportoviště bude konkrétní televizní pracovník pokrývat. „*Museli jsme napsat, kde se každý člen výpravy bude v daný moment nacházet. Člověk po člověku, hodinu po hodině.*“²²⁴ Na tomto úkolu Vránková pracovala několik týdnů. Protože někteří její kolegové zastávají více pracovních pozic, bylo velmi obtížné s předstihem určit, kde se budou v daný okamžik pohybovat. „*Jednalo se o tu nejtěžší část mé*

²²⁰ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

²²¹ Covid protokol je právní dokument, ale nemá statut nařízení nebo zákona. V momentě, kdy ho žurnalista podepíše, musí ho dodržovat v jeho plném znění. Pokud tak neučiní, může být sankcionován.

²²² Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

²²³ Tamtéž.

²²⁴ Tamtéž.

práce.“²²⁵

Protože ČT nedisponuje tolika mediálními pracovníky, aby členové štábu, kteří měli odcestovat do dějiště těchto akcí, pracovali v posledních dnech před odletem ze svých domovů, museli standardně vykonávat svou profesi v redakčním prostředí. Tím se však zvyšovalo riziko jejich onemocnění. Záruba popisuje, že složení výpravy do dějiště Zimních olympijských her v 2022 se muselo na poslední chvíli změnit. „*Před odletem do Pekingu onemocněl technik.*“²²⁶

Jejich kolegové, kteří nebyli vybráni, si uvědomovali, že mohou pracovníky, jež se měli podílet na olympijském vysílání, nakazit. Kvůli tomu byli nuceni změnit své pracovní plány, konkrétně se museli vyhnout služebním cestám do zahraničí. Mezi ně patřil i Bosák.

Dvanáct dnů před zahájením LOH, které se uskutečnily v roce 2021, totiž vrcholilo Mistrovství Evropy ve fotbale. Do dějiště jednoho z utkání tohoto šampionátu se měl Bosák vypravit. „*Problém byl v tom, že v Budapešti, kde se měl odehrát zápas mezi českým národňákem a Nizozemskem, se vůbec nekontrolovalo, jestli jsou diváci testováni nebo očkováni. Ke všemu jsem měl informace, že má být stadion zcela zaplněn.*“²²⁷

Ačkoliv tušil, že se bude jednat o atraktivní utkání, svou přímou účast si s ohledem na bezpečnost kolegů rozmyslel. Utkání nakonec komentoval z pražského studia ČT. „*Mé fotbalové srdce krvácelo, ale nemohl jsem si dovolit přivést nákazu do ČT, čímž bych poslal půlku členů do karantény. Olympijské vysílání by tak neměl kdo vysílat. Z mé strany by se jednalo nepřijatelné chování.*“²²⁸

Popsané smýšlení členů ČT v návaznosti na jejich rozhodnutí, jestli se sportovních akcí zúčastní přímo v jejich dějišti, či naopak, mohly ovlivňovat fungování celé sportovní redakce. S ohledem na to se u nich objevovaly značné postojoyé rozdíly. „*My, kteří všechna úskalí podstupujeme přímo v dějišti, jsme konstatovali, že jsme srdcaři.*“²²⁹

3.2 Specifika jednotlivých profesí v období pandemie

V této kapitole se pokusím popsat, jakým způsobem ovlivňovala protiepidemická nařízení a opatření činnost jednotlivých profesí, které se podílí na tvorbě sportovních televizních přenosů.²³⁰

²²⁵ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

²²⁶ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²²⁷ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

²³⁰ V některých případech se bude jednat o vysílání z významných sportovních akcí, za něž jsou v práci považovány fotbalové a hokejové šampionáty, letní i zimní olympijské hry a biatlonové závody. Jedná se o události, na jejichž

3.2.1 Sportovní komentátoři

Z důvodu pozastavení sportovních soutěží v první vlně pandemie covidu-19 nemohli komentátoři vykonávat svou standardní práci, proto se především zaměřovali na komentování historických záznamů.

3.2.1.1 Vytváření retrokomentářů

V případě, kdy tým kolem Roberta Záruby nedokázal získat rozhlasový komentář k historickým televizním přenosům, museli sportovní komentátoři vytvořit tzv. retrokomentář. Jedná se o typ komentáře, který je mediálními pracovníky vytvářen zpětně. Jeho výroba se proto v některých aspektech diametrálně liší od toho klasického. Je jiná i z hlediska tradičních postupů, na které jsou při komentování přímého televizního přenosu zvyklí. Žurnalisté vykonávající tuto profesi totiž dopředu disponují informacemi o průběhu sportovní události i jejím konečném výsledku. Vytvoření identické kopie originálního komentáře, který v minulosti přenos doprovázel, proto představuje pro komentátory nesplnitelný úkol.

Retrokomentář je navíc poznamenán vývojem této profese. Také se v něm mohou objevovat historické souvislosti, které v době konání zápasu nemohly být známy. Z těchto důvodů komentátoři ČT Sport nepředstírali, že se jedná o originální verzi. Retrokomentáře naopak vytvářeli pro současné publikum. „*Bylo nutné, přizpůsobit se publiku, které archivní přenos sleduje právě teď.*“²³¹ Proto si podle Zárubových slov mohli dovolit podávat i informace o tom, ve kterých letech daný sportovec žil, jakých úspěchů dosáhl, a ve kterých týmech působil, což při komentování přímého přenosu možné není.

Sportovní komentátoři O₂ TV Sport vytvářeli retrokomentáře k nově vzniklému pořadu Liga mistrů Exclusive. Při jejich tvorbě postupovali velmi podobným stylem jako jejich kolegové z konkurenční televize s tím rozdílem, že se k těmto historickým přenosům ani nesnažili dohledat tehdejší komentář. Jednotlivé zápasy totiž komentovali tak, jako kdyby se hrály v danou chvíli, proto je rovnou opatřili novým komentářem. „*Studio a komentář jsme chtěli pojmout zcela po svém.*“²³² „*Nejednalo se pouze o holé puštění záznamu z historie, dali jsme si s tím práci.*“²³³

Zpravidla je vytvářeli jeden den před vysíláním pořadu. „*Poté se vše sestříhalo tak, aby*

přenosy vlastní práva pouze ČT. V jejich dějišti tak účinkují pouze mediální pracovníci této televize. Z tohoto důvodu se vytrácí možnost porovnání práce členů ČT a O₂ TV Sport při těchto akcích v období pandemie.

²³¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²³² Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²³³ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

z toho byl jeden uhlažený a celistvý produkt hoden vysílání. ²³⁴ V případě, že se komentátoři dopustili nějaké chyby při retrokomentáři, nebylo ji možné napravit. „*Takto to nefungovalo.*“ ²³⁵ I oni divákům přiznali, že se nejedná o originální, dobový komentář, ale o komentář nově vytvořený. Neboť publiku stejně jako komentátoři ČT zprostředkovávali historické souvislosti, které tehdy nemohly být známy, museli tímto způsobem postupovat. Tento aspekt podle Svěceného zajistil přenosu určité zpestření. „*Vnesli jsme tak komentátorské prvky ze současnosti do historie.*“ ²³⁶

Tyto informace, které plnily funkci přidané hodnoty televizního přenosu, si komentátoři vyhledávali v rámci jejich přípravy. Ta musela být důkladnější, musela zasahovat více do hloubky. „*Sice nás nemohlo nic překvapit, o to lépe jsme se museli připravit na momenty, o kterých jsme věděli, že nastanou.*“ ²³⁷ Oproti normálu byla jejich práce v přípravné fázi efektivnější, neboť přesně věděli, na které momenty se zaměřit. Sběr informací tak mohli zúžit pouze na okruh hráčů, kteří do zápasu nastoupili. Dopředu také znali, který hráč vystřídá atd., což při přípravě na přenos v normální době není možné.

I komentátoři O₂ TV Sport se také museli vyrovnávat s tím, že dopředu znali vývoj i veškeré momenty utkání. Při retrokomentáři na tyto okamžiky diváky neupozorňovali. „*Vycházeli jsme z toho, že divák ví, jak utkání dopadlo.*“ ²³⁸

I když se retrokomentář od komentáře živého televizního přenosu v mnoha ohledech liší, principy zůstávají stejné. Tudíž by se mu měl podobat. „*Retrokomentář by měl do jisté míry vypadat jako ten klasický.*“ ²³⁹ Hlavním rozdílem je již zmiňovaný fakt, že při přímém televizním přenosu sleduje komentátor děj utkání nebo závodu, přičemž dopředu neví, jaké situace nastanou. To s sebou přináší určitá pozitiva i negativa.

Při klasické verzi musí velmi rychle a pohotově reagovat nejen na vývoj zápasu, ale i na záběry kamer, které režie vybírá. V případě, když jedna z kamer poskytne záběr na konkrétního hráče, měl by o něm divákům sdělit alespoň nějakou informaci. Robert Záruba popisuje, že to v některých momentech může představovat problém. „*Kolikrát je to tak, že komentátor mluví o něčem jiném, než divák vidí na obrazovce.*“ ²⁴⁰ V tomto směru skýtá výhodu retrokomentář, neboť komentátor přesně ví, v jakém přerušení mu bude poskytnut záběr na hráče, kdy dojde

²³⁴ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²³⁵ Tamtéž.

²³⁶ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²³⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²³⁸ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²³⁹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁴⁰ Tamtéž.

k udělení žluté karty, kdy padne branka, kdy závodník upadne atd. Komentátor se tak na tyto momenty může dopředu detailně připravit.

Aby divákům u televizních obrazovek Záruba nabídl téměř bezchybný televizní přenos, snažil se z těchto výhod vytěžit maximum. V praxi to fungovalo tak, že předtím, než začal s expertem komentovat historické utkání, detailně si ho zhlédl a nastudoval. Poté svou přípravu a pokyny předal spolukomentátorovi. „*Přesně věděl, kdy si může dovolit říci nějakou poznámku k hráči, týmu atd.*“²⁴¹ Tímto způsobem docílil toho, že retrokomentář koreloval s jednotlivými záběry přenosu, což podle Záruby divákům přinášelo určitá pozitiva. „*Vneslo to daleko větší napětí i obsah. Zároveň to bylo pro diváky stravitelnější.*“²⁴²

Otázkou však zůstává, zdali stejný názor jako on zastávali právě diváci, kteří jsou zvyklí především na klasickou verzi komentáře. Zcela určitě by se našla skupina diváků, kterým retrokomentář vyhovoval, zároveň mohli existovat tací, kteří se pro ně s neobvyklým typem komentáře sžít nedokázali.

Záruba dodává, že při tvorbě tohoto specifického útvaru publicistického stylu museli komentátoři pracovat odlišným způsobem s popisem hry, s odbočkami a rámcovým komentářem²⁴³.

Komentování záznamu utkání, jehož konečný výsledek sportovní komentátor dopředu zná, mohl v některých případech jeho práci, potažmo celkový výkon, negativně ovlivňovat. Někteří z nich naopak tuto činnost zpětně hodnotí jako vítanou změnu, která zpestřila jejich práci. Záleží samozřejmě také na tom, o kterého komentátora se jedná, je to velmi individuální. Všichni sportovní komentátoři, se kterými jsem měl možnost hovořit, se shodují minimálně na dvou věcech. Jedna spočívá v tom, že vytváření retrokomentářů pro ně představovalo neobvyklou činnost. Nechtěli by však hodnotit a srovnávat, zdali je pro ně obtížnější vytvářet klasický typ komentáře nebo retrokomentář. Tou druhou je, že raději komentují živé televizní přenosy. „*Retrokomentáře vytvářím rád, jedná se o náhradu, o jiný pohled. Klasický přenos ale v žebříčku oblíbenosti řadím výše.*“²⁴⁴

Václav Pilný z O₂ TV Sport nepocítoval příliš velký rozdíl mezi vytvářením retrokomentáře a jeho klasickou verzí.²⁴⁵ Opačného názoru je jeho kolega Radotínský, který tvrdí, že se jedná o zcela jiný styl komentování. Zároveň však dodává, že komentování záznamů pro něj nepředstavoval zásadní problém, neboť jich za svou dlouholetou kariéru komentoval

²⁴¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Rámcový komentář doplňuje popisnou složku celku.

²⁴⁴ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

²⁴⁵ Osobní rozhovor s Václavem Pilným z 2. 3. 2022

stovky.²⁴⁶ Jeho slova potvrzuje i jejich společný kolega Svoboda, který zároveň odhaluje, díky čemu se rychle přizpůsobili na odlišné pracovní postupy při tvorbě retrokomentářů. „*Téměř každý komentátor začínal na záznamech, takže to problém není, jsme zvyklí.*“²⁴⁷

Kdyby si měla tato trojice komentátorů vybrat mezi komentováním přímého přenosu a retrokomentářem, který vytvářeli v době pandemie, rozhodli by se pro klasickou verzi komentáře. Dodávají však, že tvorba pořadu Liga mistrů Exclusive pro ně představovala velmi zajímavou práci. „*Tímto způsobem jsme si měli možnost připomenout historii a vrátit se tak do minulosti.*“²⁴⁸ Další pozitivum při práci na tomto nově vzniklém projektu shledali v tom, že se televizním pracovníkům naskytla příležitost porovnat kvalitu současných přenosů s těmi historickými.

Na konci jarních měsíců roku 2020 byly obnoveny některé sportovní soutěže. Mezi ně patřila i fotbalová Liga mistrů a Evropská liga, jejichž finálová klání tradičně komentuje někdo z členů Redakce ČT Sport přímo na stadionu. Kvůli zákazu cestování do zahraničí zapříčiněného pandemií to však nebylo možné. „*Za normální situace by se do dějiště určitě letělo. Toto koronavirus jednoznačně ovlivnil.*“²⁴⁹

Sportovní komentátoři tak mnohdy byli odkázáni k výkonu jejich práce ze studia, což značně ovlivňovalo jejich práci. „*Jedná se o zcela jinou, výrazně nepříjemnější práci, než když jsme přímo na stadionu.*“²⁵⁰ Při komentování ze studia mají k dispozici pouze stejné záběry jako diváci, což je podle Jaromíra Bosáka nedostatečné.

Ačkoliv by diváci z projevu komentátora neměli poznat, že přenos svým hlasem doprovází pouze ze studia, může se to v některých případech stát. Jedná se především o momenty, kdy přehlédne nějakou důležitou věc, o které by je standardně informoval. Pokud k tomuto dojde, může se na osobu komentátora snést vlna kritika ze strany diváků. „*Mohou nás za to kritizovat. Neuvědomují si, že komentujeme ze studia, a že máme k dispozici stejné záběry jako oni, že to také nemůžeme vědět.*“²⁵¹ Pandemie ovlivňující komentátorskou práci proto může vést až k nespokojenosti diváků.

Tento problém však není způsoben nákazou covid-19, ale i smýšlením ČT a jejich pracovníků. Kdyby totiž přiznali, že jsou daný televizní přenos kvůli nepříznivé epidemické situaci nuceni komentovat ze studia, mohli by se divácké kritice tohoto typu vyvarovat.

²⁴⁶ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁴⁷ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²⁴⁸ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁴⁹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ Tamtéž.

3.2.1.2 Sportovní komentátoři v terénu

Po odeznění první vlny pandemie, kdy se díky určitému rozvolňování velmi přísných nařízení mohly konat sportovní události, kterých se přímo v dějišti mohli účastnit i komentátoři, by se mohlo zdát, že nákaza jejich práci již neovlivňovala. Opak byl však pravdou. Museli totiž čelit výrazným změnám způsobeným onemocněním covid-19 a nařízením. Museli se také přizpůsobovat neustále se měnícím hygienickým opatřením. *„Nejvýraznější rozdíl jsem pociťoval na stadionech, kde mi scházeli fanoušci a atmosféra, kterou dokáží vytvořit.“*²⁵²

Vládní nařízení, zakazující vstup diváků na stadiony nebo omezující jejich počet na nich, výrazně ovlivňovalo komentátorskou profesi. Sportovní komentátoři jsou při výkonu práce zvyklí na diváckou kulisu na tribunách sportovišť. Proto ji ve svých projevech k publiku často popisují. Tímto způsobem se ji divákům u televizních obrazovek snaží přiblížit. V období pandemie jim byla tato možnost odepřena, což pro mnohé z nich bylo neobvyklé. *„Ve chvíli, kdy se na trávníku něco dělo, tak z tribun nepřicházela žádná odezva, která by se dříve určitě dostavila.“*²⁵³

Chybějící atmosféra tak měla negativní dopad na tuto profesi, což je názor, který zastává Petr Svěcený. Ten při komentování vnímá i prostředí, v němž se utkání odehrává. Atmosféra na stadionu pro něj představuje důležitou složku komentáře. Společně s jeho kolegou Václavem Pilným se domnívá, že přítomnost diváků, kteří jsou schopni svým fanděním vytvořit bouřlivou atmosféru, může vést i k tomu, že část publika u televizních obrazovek přestane vnímat dění na hrací ploše. *„Atmosféra na stadionu může mnohdy zachránit zápas, který není pro diváky příliš atraktivní.“*²⁵⁴ Pro Radotínského postrádaly zápasy hrané před prázdným hledištěm „náboj“.

S prázdnými tribunami sportovišť se setkávali i mediální pracovníci na posledních dvou olympiádách. *„Nepřítomnost diváků měla vliv na mou práci. Nemohl jsem se dotazovat na atmosféru, nemohl jsem reagovat na podněty z publika.“*²⁵⁵ Robert Záruba, který si myslí, že nepřítomnost fanoušků jeho výkon negativně neovlivňovala, souhlasí s tím, že absence diváků na sportovištích mohla být pro některé komentátory nepříjemná. Zároveň ale dodává, že by si měli být vědomi toho, že jsou v místě konání přítomni kvůli divákům, kteří sedí u televizních obrazovek. S tímto výrokem se ztotožňuje Pilný i přesto, že preferuje komentování na vyprodaném stadionu. *„Při komentování se soustředím především na hru, diváky proto*

²⁵² Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁵³ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²⁵⁴ Osobní rozhovor s Václavem Pilným z 2. 3. 2022

²⁵⁵ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

víceméně nevnímám. ²⁵⁶

Ačkoliv výše zmíněné názory jednotlivých sportovních komentátorů nelze generalizovat tak, abychom mohli přesně říci, že pro komentátory ČT není atmosféra na stadionech podstatná a pro komentátory O₂ TV Sport naopak ano, poskytují nám určitý obraz, v čem spočívají rozdíly v pracovních postupech žurnalistů těchto konkurenčních televizních stanic.

Vládní restrikce, reagující na průběh pandemie covidu-19, ovlivňovala práci sportovních komentátorů i v dalších aspektech. Nejen komentátorům, ale i reportérům a kameramanům byl totiž odepřen vstup do tiskových středisek, v nichž mohou v normální době pobývat, dokončovat přípravu na přenos nebo se občerstvovat. V období pandemie se mohli pohybovat pouze na komentátorském stanovišti. *„Zvláště v zimních měsících to bylo velmi nepříjemné.* ²⁵⁷

Kvůli těmto nařízením byli nuceni upravit si svůj pracovní režim, na který byli zvyklí. *„Na stadiony jsme přijížděli tak, abychom šli přímo na komentátorské stanoviště.* ²⁵⁸ Při vstupu na stadiony se museli prokazovat aktuálním dokumentem o bezinfekčnosti. Protože se museli pravidelně testovat antigenními nebo PCR testy, byla jejich práce časově náročnější. ²⁵⁹

Na výkon komentátorů v období pandemie měl vliv i jimi zvolený způsob dopravy do místa konání sportovní akce. Čím delší cestu museli mediální pracovníci absolvovat, tím větší rizika ovlivňující jejich výkon mohla vznikat. Obzvláště, když museli řídit osobní automobil. *„Pokud máte komentovat po čtyřech hodinách jízdy, může to negativně poznamenat náš výkon.* ²⁶⁰ Aby se tímto zbytečně neunavovali, využívali někteří komentátoři za normálních okolností výhody vlakové dopravy. *„Dříve jsem preferoval vlak, protože se jednalo o nejpohodlnější typ dopravy.* ²⁶¹ V průběhu cesty mohli dokončit svou přípravu na televizní přenos, mohli si odpočinout, občerstvit se atd. Zároveň nemuseli čelit strachu, že se někde na dálnici vyskytne kolona, kvůli níž nedorazí včas na sportoviště. Cestování vlakem jim proto poskytovalo mnoho výhod. *„Člověk měl čistou hlavu, mohl tak podat stoprocentní výkon.* ²⁶²

Radotínského slova potvrzuje i Robert Záruba. *„Jezdím vlakem, a to je vlastně dobrý čas, který skvěle využiji. Jednak se tam projdu, protáhnu, dokončím přípravu. Nemusím řídit,*

²⁵⁶ Osobní rozhovor s Václavem Pilným z 2. 3. 2022

²⁵⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁵⁸ Tamtéž.

²⁵⁹ Tamtéž.

²⁶⁰ Tamtéž.

²⁶¹ Tamtéž.

²⁶² Tamtéž.

*takže jsem na přenos odpočatý.*²⁶³ Pokud musí absolvovat dalekou cestu automobilem, sestavuje dle tohoto kritéria i členy štábu. *„Už dlouho si vybírám reportéry tak, aby to byli řidiči. Abych si mohl schrupnout v autě. Vadí mi, když musím jet daleko někde sám a pak komentovat. To mi není příjemné úplně.*²⁶⁴

Ve chvíli, kdy byla pro cestující v prostředcích hromadné dopravy zavedena povinnost chránit si své dýchací cesty respirátorem, postoj některých z nich se změnil. Za těchto podmínek absolvoval čtyřhodinovou cestu vlakem z Prahy do Ostravy i Tomáš Radotínský, čímž byl jeho pozdější komentátorský výkon poznamenán. *„Po výstupu z vlaku se mi těžce dýchalo, až se mi zatočila hlava. Za dvě hodiny jsem měl navíc komentovat.*²⁶⁵ Po této nepříjemné zkušenosti se rozhodl, že k cestám na fotbalové stadiony bude využívat výhradně osobní automobil. *„K přenosům již rok a půl cestuji pouze autem. I kdyby napadlo pět metrů sněhu, vlakem s rouškou na ústech již nepojedu.*²⁶⁶

S většími komplikacemi, než obvykle se při služebních cestách během Mistrovství Evropy ve fotbale 2020, setkával i Jaromír Bosák.²⁶⁷ V období, kdy se tato sportovní událost konala, se nemohl spoléhat na přímé linky letadlových společností. Například při cestě z Prahy do Londýna musel přestupovat v Amsterdamu. *„Nesmírně nám to komplikovalo cestování za naší práci. Stálo nás to čas, který je pro nás drahocenný. Všude jsme se navíc museli prokazovat certifikáty a testy.*²⁶⁸

V minulosti mnoho televizních přenosů ze zápasů Mistrovství Evropy ve fotbale doprovázeli svým hlasem komentátoři ČT přímo ze stadionů. Tuto skutečnost v roce 2021 pandemie společně s hracím systémem turnaje taktéž změnila, což Bosák potvrzuje. *„Takto nízký počet utkání, které jsem komentoval přímo z dějiště, byl především kvůli složité epidemiologické situaci.*²⁶⁹ Standardně by s kolegou Vlastimilem Vláškem cestoval k jednotlivým zápasům. *„Nebýt koronaviru, tak by se trháky, zápasy českého týmu a duely vyřazovací fáze šampionátu rozhodně komentovaly z místa konání.*²⁷⁰

To že museli komentovat z Prahy, však podle jeho slov velmi pomohlo ekonomické stránce ČT *„Jedna komentátorská pozice stojí ČT sto tisíc korun. Takže vzhledem k tomu, že*

²⁶³ Bosák Jaromír. UŠÁK 130 Robert Záruba. In: Youtube [online]. 29.9.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fQJksNmoU_k

²⁶⁴ Tamtéž.

²⁶⁵ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁶⁶ Tamtéž.

²⁶⁷ Mistrovství Evropy ve fotbale 2020 se kvůli pandemii uskutečnilo o rok později (11. června - 11. července 2021)

²⁶⁸ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁶⁹ Tamtéž.

²⁷⁰ Tamtéž.

jsme komentovali z dějiště utkání odhadem pět utkání místo patnácti až dvaceti, tak ČT výrazně ušetřila.“²⁷¹ Dále popisuje, že k zahraničním utkáním cestovali pouze reportéři a kameramani. „Nám komentátorům to přišlo postavené na hlavu. Reportéři stejně nikam nemohli, proto mi to přišlo jako zhůvěřilost.“²⁷² Neboť je toto řešení ČT uplatňováno i v současnosti, Bosák se domnívá, že to souvisí s ekonomickou stránkou věci. „Když byla epidemiologická situace zlá, tak jsem to chápal. Nyní je situace o poznání lepší. Proto mi přijde, že se jedná o čistě finanční záležitost ze strany ČT, která chce za komentátorské pozice ušetřit.“²⁷³

Pandemie covidu-19 tak markantně změnila zavedené zvyklosti a rutinní postupy mediálních pracovníků i v oblastech, které se některým lidem mohou jevit jako nepodstatné maličkosti. V konečném důsledku se však tyto malichernosti mohly výrazně projevit ve výkonech komentátorů. Sportovní komentátoři však předpokládali, že tato nepříznivá situace potrvá delší dobu, nezbyvalo jim, dle Svobody, nic jiného, než se se zavedenými opatřeními a pravidly smířit. Museli se na ně adaptovat, což potvrzují i ostatní kolegové.²⁷⁴

V rané fázi pandemie byly pozastaveny sportovní soutěže, což zapříčinilo ztrátu pracovních příležitostí pro sportovní komentátory. Ačkoliv toto období jejich profesi negativně ovlivnilo, bylo pro některé z nich v určitých ohledech i přínosné. „Nucená pauza pro mě nepředstavovala zásadní problém. Naopak pro mě byla svým způsobem i užitečná.“²⁷⁵ Například Aleš Svoboda z O2 TV Sport byl nucen naučit se pracovat s programem určený ke střihu videí, aby mohl vytvářet pořady a příspěvky. „Mohl jsem si vyzkoušet něco jiného než komentování. Nechal jsem se v programu proškolit, díky čemuž už umím stříhat. Tuto dovednost, kterou jsem se naučil během pandemie, využívám dodnes.“²⁷⁶

I Tomáš Budka, který je vděčný za to, že si během pandemie mohl vyzkoušet práci v redakci ČT24, využívá této zkušenosti i v současnosti. Díky ní se totiž seznámil s mnoha lidmi, což mu v současnosti v některých případech usnadňuje práci sportovního komentátora a reportéra. „Těžím ze získaných kontaktů, navzájem si pomáháme.“²⁷⁷ Také dostal šanci porovnat systém výroby televizního obsahu těchto redakcí. Jak sám zjistil, jsou kvůli jiným potřebám daných stanic a jejich pořadům lehce odlišné. „Zpravodajství na ČT24 je více kontinuální. Sportovní kanál se zase na rozdíl od ČT24 více soustředí na určité relace.“²⁷⁸

²⁷¹ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁷² Tamtéž.

²⁷³ Tamtéž.

²⁷⁴ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²⁷⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁷⁶ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²⁷⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

²⁷⁸ Tamtéž.

Za dobu jeho účinkování nastaly i chvíle, kdy se musel velmi přemáhat, neboť není založením domácí zpravodaj, ale sportovní redaktor. I když si ze svého angažmá v ČT24 odnesl mnoho pozitivních poznatků a zkušeností, ubezpečil se v tom, že televizní oblast informující diváky o sportovním dění je pro něj to pravé místo. Nutno však dodat, že s jeho pracovními výkony a nasazením byli členové ČT24 nadmíru spokojeni. „Byli velmi rádi, že jsem jim nabídl svou pomoc.“²⁷⁹

Někteří komentátoři, včetně Jaromíra Bosáka, využili tuto pauzu také k odpočinku, ke sběru informací a dalším volnočasovým aktivitám. „Mohl jsem na chvíli vypnout, nemusel jsem nikam cestovat, konečně jsem si mohl přečíst knihu. Celkově jsem si spravil background.“²⁸⁰ S Bosákem se shoduje i Tomáš Radotínský, který se během této odmlky mohl více věnovat své půlroční dceři. „Mysl komentátora je pro něj při práci nejdůležitější. Proto musíme i regenerovat a vypustit z hlavy všechny okolní vlivy, které naši práci negativně ovlivňují.“²⁸¹ Díky tomu může být jejich následný výkon lepší i efektivnější. „Do práce se pak vrhnu s daleko větším nasazením a elánem.“²⁸²

Sportovním komentátorům pandemie umožnila odpočinout si. Když ale byla některá nařízení zmírněna a sportovní dění se opět vracelo do normálu, byli pracovně vytiženější. „Po prvním lockdownu se soutěže dohrávaly, jejich termínová listina se proto zhustila.“²⁸³ To způsobilo, že komentátoři svým hlasem doprovázeli mnoho televizních přenosů v krátkém časovém sledu. Komentovali frekventovaněji, jejich přípravná fáze k jednotlivým utkáním se taktéž zkrátila, což mohlo mít vliv na jejich práci i následný výkon. Znovuobnovené soutěže se dohrávaly v období letních měsíců, tudíž přišli o možnost tradičního odpočinku mezi jednotlivými ročníky. „Jedna sezóna plynule přešla do té druhé, volno jsme neměli. Byla to rarita, kterou již nechci zažít. Proto byl rok 2020 z pohledu komentátorské profese tím nejnáročnějším.“²⁸⁴

Ačkoliv komentátoři nemohli určitou dobu vykonávat svou profesi, obavy z toho, že by zapomněli zažité pracovní postupy, neměli. „To nehrozilo. Takže jsem doma nějaký záznam nanečisto nekomentoval.“²⁸⁵ V tomto ohledu Jaromír Bosák připodobňuje komentátorskou profesi k té herecké. „I když se šest měsíců nekonala žádná představení, tak svou profesi také

²⁷⁹ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

²⁸⁰ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁸¹ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁸² Tamtéž.

²⁸³ Tamtéž.

²⁸⁴ Tamtéž.

²⁸⁵ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

nezapomněli.²⁸⁶ Období, kdy svou práci nevykonávají, jsou podle nich běžná, proto nepociťovali ani zvýšenou nervozitu při komentování prvního přenosu po „koronavirové“ pauze. „Z pracovního rytmu jsem nevypadl. Během reprezentačních přestávek mám volno dva týdny.“²⁸⁷ „Standardně mívám volno. Nestalo se, že bych vypadl z pracovního rytmu.“²⁸⁸

Výjimku představoval Tomáš Budka, který působil v ČT24. „Od března do srpna jsem sportovní žurnalistiku nedělal, takže jsem určitou nervozitu pociťoval.“²⁸⁹ Vynucenou odmlku přirovnává k harmonogramu přenosů ze závodů alpského lyžování, které komentuje. „Pět měsíců komentuji, poté mám od této disciplíny sedm měsíců pauzu. Proto jsou začátky rozpačité, naopak na konci sezóny je můj výkon o poznání lepší.“²⁹⁰

Díky pandemii a nucené pauze si někteří komentátoři uvědomili, že je tato profese baví a naplňuje. Například Aleš Svoboda byl dle svých slov velmi šťastný, že může profesi komentátora opět vykonávat přímo ze stadionu. „Byl to pro mě opravdu silný zážitek. Ověřil jsem si, že práci, kterou vykonávám, dělat opravdu chci.“²⁹¹

3.2.2 Sportovní reportéři

Na počátku pandemie covidu-19 sportovní reportéři, stejně jako ostatní mediální pracovníci různého zaměření, nemohli svou profesi vykonávat plnohodnotně. Díky mírnému rozvolnění restrikcí v rámci ČT utvořili dvojici s kameramanem a s určitou pravidelností vyráželi do terénu, kde tvořili především reportáže z příprav českých sportovců v domácích podmínkách. Těmito záběry zásobovali zpravodajskou relaci BBV. Protože i nadále byly pozastaveny sportovní soutěže, jednalo se o jedinou činnost, kterou mohli vykonávat. „Práce pro sportovní reportéry bylo naprosté minimum.“²⁹²

V podobné situaci se ocitla i reportérka Denisa Doležalová z O₂ TV Sport, jejíž výpovědi dokazují, že reportérům této komerční stanice v první fázi pandemie také scházely pracovní příležitosti. „Společně s redaktory jsme v podstatě neměli šanci něco dělat.“²⁹³ Proto jí byl vedením televize nařízen určitý režim. Na rozdíl od členů redakce ČT Sport nevyrážela do terénu k tvorbě reportáží, ale českým dabingem ze svého pracoviště přetvářela magazíny

²⁸⁶ Osobní rozhovor s Jaromírem Bosákem z 10. 11. 2021

²⁸⁷ Osobní rozhovor s Tomášem Radotínským z 13. 12. 2021

²⁸⁸ Tamtéž.

²⁸⁹ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

²⁹⁰ Tamtéž.

²⁹¹ Osobní rozhovor s Alešem Svobodou z 15. 12. 2021

²⁹² Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

²⁹³ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

s cizojazyčným komentářem věnující se nejrůznějším sportovním tématům. Kromě toho se začala věnovat pořadu Tváře O₂ TV Sport. Tento projekt, který vznikl z její vlastní iniciativy, byl vysílán formou live streamu prostřednictvím internetového serveru Youtube. „Vytvořili jsme jej proto, aby bylo naše pracovní vytížení větší, abych měla alespoň nějakou náplň práce.“²⁹⁴ V něm vedla rozhovory s jejími redakčními kolegy. Podle Doležalové netrvalo pro ni psychicky obtížné období, v němž nemohla vykonávat svou profesi, příliš dlouho. Také dodává, že se v té době na televizních obrazovkách objevovala jen sporadicky. „O příliš mnoho pracovních příležitostí jsem nepřišla. Nyní bych na tom byla hůře.“²⁹⁵

Po prázdninových měsících, během nichž se růst počtu nakažených onemocněním covid-19 zpomalil, mohli reportéři O₂ TV Sport i ČT Sport vykonávat svou profesi přímo ze stadionů, ovšem pod podmínkou dodržování velmi přísných hygienických pravidel. Ta změnila jejich pracovní postupy a výrazně ovlivňovala jejich práci.

Reportérům byl stejně jako komentátorům odepřen přístup do tiskových center, čímž ztratili určitou část novinářského zázemí v místě konání sportovní události. „Byly zde i rozdíly, reportér směl jinam než komentátor a naopak.“²⁹⁶ Fotbalovým a hokejovým reportérům vládní nařízení navíc neumožňovala ani vstup do prostorů, z nichž svou činnost vykonávali předtím. „Vždy jsem mohla stát v prostoru mezi lavičkami, odkud jsem se dozvíдалa velmi zajímavé informace.“²⁹⁷

Novináři tak přišli i o možnost zprostředkovávat divákům exkluzivní postřehy. V normální situaci navíc tyto vizuální a sluchové vjemy zachycené reportéry sloužily mnohdy jako stavební kameny k tvorbě jejich otázek, které následně adresovali aktérům utkání nebo trenérům družstev v poločasových a pozápasových rozhovorech. Zákaz vstupu do blízkosti hrací plochy proto v období pandemie představoval pro sportovní reportéry citelný zásah do jejich práce.

Protiepidemická opatření jim také zakazovala provádět poločasové rozhovory, nad čímž se mnozí žurnalisté pozastavovali. „Nechápala jsem, jaký je z hlediska možného rizika přenosu nákazy poločasový rozhovor nebezpečnější než ten pozápasový.“²⁹⁸ Vlnu nevole u žurnalistů vyvolala i některá opatření, která byla vydána sportovními svazy a federacemi. Jednalo se především o nařízení, ze kterých vyplývala povinnost mít při práci neustále nasazený respirátor během sportovních událostí, které se konaly ve venkovních prostorech. „Bojovali jsme

²⁹⁴ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

²⁹⁵ Tamtéž.

²⁹⁶ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

²⁹⁷ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

²⁹⁸ Tamtéž.

s federacemi o to, aby si směli sundat respirátor alespoň reportéři, kterým přes něj nebylo rozumět.“²⁹⁹

Markétě Vránkové a jejím kolegům ze zahraničí se na některých mezinárodních sportovních akcích podařilo vyjednat se svazy určitý kompromis. V praxi to tedy fungovalo tak, že pokud se v blízkosti reportéra nenacházel žádný ze sportovců, bylo mu umožněno sundat si respirátor a mluvit na kameru bez něj. „*V momentě, kdy domluvil, si ho musel okamžitě nasadit zpět.*“³⁰⁰

Podobným nařízením museli čelit i sportovní komentátoři na předchozích dvou olympiádách. K tomu, aby se na ně tato povinnost nevztahovala, stačilo mít nasazená sluchátka na uších. Součástí hokejových televizních přenosů vytvářených ČT jsou i dialogy mezi komentátorem a expertem, tzv. standupu. Právě při nich jim respirátory musely krýt respirační cesty, což odmítali. „*S expertem jsme v těsné blízkosti komentovali bez nich a najednou jsme se měli tvářit, že v nich pracujeme celou dobu. Kdybychom na to přistoupili, bylo by to od nás velmi pokrytecké, jednalo by se o falešnou hru.*“³⁰¹

Vránková dále popisuje, že v souvislosti s vydáváním hygienických pravidel sportovními svazy, museli mediální pracovníci čelit i určité diskriminaci. „*Mezinárodní cyklistická unie oznámila, že na venkovních akcích nikdo, s výjimkou novinářů, nemusí nosit respirátory.*“³⁰² Během cyklistického podnikání probíhajícího v lese, museli mít nasazený respirátor i pravidelně testovaní sportovní kameramani, kteří byli na stanovištích zcela osamoceni. „*Naopak na členy ochranky závodu, kteří sportovce mohli nakazit stejně tak jako novináři, se tato povinnost nevztahovala i přesto, že nebyli testováni.*“³⁰³

Ačkoliv některá podobná nařízení mohla žurnalistům připadat jako absurdní, nelogická, až směšná, vždy se podle jejich slov chovali jako profesionálové a aktuální nařízení dodržovali v plné míře, protože nechtěli jakýmkoliv možným způsobem ohrozit zdraví sportovců. Žurnalisté se k nim podle slov Vránkové chovají ohleduplně i z toho důvodu, že k nim mají značný respekt, což se ukázalo i při jejich společném letu do dějiště Zimních olympijských her 2022 v Pekingu.

I když pro členy ČT neexistovaly žádné podmínky, které by museli splnit k tomu, aby byli vpuštěni na palubu letadla, z vlastní iniciativy se rozhodli, že se těsně před odletem podrobí

²⁹⁹ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁰⁰ Tamtéž.

³⁰¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

³⁰² Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁰³ Tamtéž.

PCR testování. „*Chtěli jsme nastupovat s čistým svědomím, že jsme opravdu zdraví.*“³⁰⁴ Tímto způsobem se snažili ochránit české sportovce před nákazou, zároveň se pokoušeli předejít nepříjemným situacím, které mohly nastat.^{305 306}

Z vládních nařízení, která profesi sportovních reportérů ovlivňovala zcela nejvíce, považuje Denisa Doležalová povinnost nosit ochranu dýchacích cest v podobě respirátoru. Při jejich práci založené na verbálním projevu představovalo dodržování tohoto pravidla značný problém. „*Vytratila se i veškerá mimika.*“³⁰⁷ Doležalová z vlastní zkušenosti popisuje, že reportérům i respondentům mnohdy nebylo rozumět. V některých případech proto docházelo k situacím, kdy respondent nerozuměl a neporozuměl otázce reportéra nebo naopak reportér nezaslechl respondentovu odpověď. Tuto nepříjemnost při vytváření rozhovorů umocňoval v pozdějších fázích pandemie i omezený počet diváků na sportovištích. „*Když jsem dělala rozhovor pod skandujícím kotlem fanoušků, bylo to velmi obtížné. Trenér, kterého jsem zpovídala, nic neslyšel, i když jsem na něj doslova řvala.*“³⁰⁸

Sportovním reportérům jejich práci zkomplikovalo i další z řady nařízení. Jednalo se o zavedení povinných, minimálně dvoumetrových rozestupů mezi dvěma lidmi. Na toto pravidlo museli sportovní reportéři dbát i během LOH v Tokiu a Zimních olympijských her v Pekingu (dále jen ZOH v Pekingu). „*Když jsem dělal rozhovory, byl mezi mnou a respondentem plot, který sloužil k dodržování tohoto nařízení.*“³⁰⁹ Povinné rozestupy změnily i typ záběrů při rozhovorech. „*V normálu to fungovalo tak, že jsem byla společně s respondentem v záběru po čas celého rozhovoru. Nyní reportéra zabírá kamera pouze při první otázce, poté se zaměřuje na respondenta.*“³¹⁰

Kvůli platnosti tohoto opatření začali reportéři při rozhovorech využívat tzv. „tágo“. Jedná se o dlouhou tyč, na jejímž konci je připevněn mikrofon.³¹¹ Pomocí klasického mikrofonu určeného k držení v ruce by toto opatření nedokázali dodržet, proto bylo v období pandemie využíváno „tágo“, které má delší dosah.³¹² Ačkoliv existovalo již před vypuknutím pandemie,

³⁰⁴ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁰⁵ Bývá zvykem, že pro české sportovce a novináře je připraven armádní speciál, v němž společně cestují do dějiště olympijských her. Nepříjemnou situací je myšlena tzv. tokijská aféra, kdy se v letadle rozšířila nákaza mezi členy výpravy. Kvůli tomu se některým ze sportovců rozplynul olympijský sen, protože jim na LOH v Tokiu nebylo dovoleno startovat.

³⁰⁶ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁰⁷ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

³⁰⁸ Tamtéž.

³⁰⁹ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

³¹⁰ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

³¹¹ Někdy býval mikrofon obalen například igelitovým sáčkem, který měl sloužit k zachytávání kapének. Mediální pracovníci se tímto způsobem snažili předejít potencionálnímu šíření nákazy.

³¹² V období pandemie, získalo „tágo“ určitou popularitu, neboť se objevovalo téměř v každém rozhovoru.

stalo se v žurnalistické oblasti výtvořem „koronavirové“ doby. Rozestupy podle Doležalové způsobily to, že se reportéři od sportovců a trenérů vzdálili nejen fyzicky. „*To pociťuji ze všeho nejvíce.*“³¹³ Reportéři se nevzdálili pouze při rozhovorech, hráčům a sportovním klubům se vzdálili i vztahově. Sportovní kluby z obav o zdraví svých hráčů neumožňovaly novinářům přístup do tréninkových areálů. „*Pociťovala jsem určité odcizení.*“³¹⁴ Tato rozhodnutí, která vzešla z vedení jednotlivých týmů, znamenala pro sportovní reportéry další citelný zásah do jejich práce.³¹⁵ „*Ovlivnilo to naši týdenní práci, která spočívá v tom, že navštěvujeme kluby, kde sbíráme informace, a natáčíme reportáže potřebné do předzápasových studií.*“³¹⁶

Jednotlivé kluby se sice snažily sportovním reportérům vyjít vstříc tak, že novináři mohli směřovat otázky určené sportovcům na tiskové mluvčí, kteří se za ně sportovců ptali. Následně jim získané odpovědi zasílali zpět. Tento postup však byl dle Dostálové pro potřeby profese reportéra nedostatečný, protože nedokázal nahradit osobní kontakt s respondentem. „*Přímý kontakt je nejdůležitější. Také jsem přišla o možnost doptat se na některé odpovědi.*“³¹⁷ V souvislosti s tím poukazuje Doležalová na to, že většina tiskových mluvčích nedokázala provést práci sportovního reportéra stejným způsobem. „*Tiskového mluvčího nezajímá, že hráč na otázky odpovídá velmi krátce.*“³¹⁸ Zavedením tohoto systému se změnil i pracovní režim sportovních reportérů. „*Prakticky jsem měla volný den. Místo ježdění po fotbalových stadionech a sbírání informací, jsem jen seděla a čekala, až mi přijdou odpovědi na mé otázky. Poté jsem s nimi dále pracovala.*“³¹⁹

V roli reportéra se kvůli přípravě na komentování televizních přenosů ocitá na světových šampionátech a zimních olympijských hrách i Robert Záruba, kterému při vykonávání této profese stejně jako Doležalové scházel přímý kontakt se sportovci. Komentátoři proto přišli o důležité informace týkající se zdraví sportovců, jejich psychického rozpoložení před nebo po závodě, které obvykle zařazují do svého komentáře. Novináři sice našli určitou alternativu přímého kontaktu se sportovci ve formě rozhovorů prostřednictvím videohovorů. Ani ta však pro Zárubu nebyla dostačující. „*V dnešní době si mnoho věcí najdeme na internetu nebo na sociálních sítích, nic však nenahradí přímý kontakt se sportovcem.*“³²⁰

³¹³ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

³¹⁴ Tamtéž.

³¹⁵ Vstup do tréninkových center novinářům zakazovaly především kluby, které se účastnily mezinárodních soutěží. Ve fotbalovém prostředí se jednalo o Slavii Praha, Spartu Praha a Viktorii Plzeň.

³¹⁶ Osobní rozhovor s Denisou Doležalovou z 5. 1. 2022

³¹⁷ Tamtéž.

³¹⁸ Tamtéž.

³¹⁹ Tamtéž.

³²⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

3.2.2.1 Práce reportérů v mixzónách

Hlavním působištěm reportérů při sportovních akcích je tzv. mixzóna. Jedná se o prostor vyhrazený k vytváření rozhovorů. Především při vykonávání jejich profese během větších sportovních událostí musí sportovní reportéři v mixzóně dodržovat určitá pravidla. „*Zákaz kontaktu sportovců s televizními pracovníky mimo televizní mixzóny bohužel velkou měrou ovlivnil sportovní žurnalistiku.*“³²¹

Během olympijských her mají reportéři standardně pouze devadesát vteřin na to, aby se sportovce dokázali zeptat na nejdůležitější otázky. Vznik tohoto předpisu nezapříčinily obavy z nákazy koronaviru, platí již několik let. Slouží k tomu, aby žurnalisté všech televizních stanic dostali prostor k získání informací od sportovců nebo závodníků bezprostředně po jejich výkonu. Snahou tohoto pravidla také je, nevyčerpávat již tak unavené sportovce dlouhými rozhovory. „*Každý se chce ptát medailistů. Když vyhraje Ester Ledecká, chce s ní natočit rozhovor minimálně třicet televizí světa.*“³²² V tomto ohledu pandemie výrazně ovlivnila práci sportovních reportérů v mixzóně, protože se v ní pravidla zpřísnila. Bylo vydáno nařízení, které umožňovalo natočit se sportovcem pouze jeden devadesátivteřinový rozhovor bezprostředně po utkání nebo závodu. „*Standardně jsme měli možnost daného sportovce pozvat do studia, zajet za ním na hotel a udělat s ním další rozhovory.*“³²³

Tím, že byla zrušena olympijská studia, protože do nich nemohli v roli hostů docházet sportovci, si reportéři uvědomovali, že mají k natočení kvalitního rozhovoru pouze jeden pokus. Neexistovala pro ně jakákoliv možnost reparátu, jako tomu bylo v předchozích letech, proto se museli vyvarovat chybám. „*Za krátký časový úsek museli ze sportovce doslova vyždímat co nejvíce informací s vypovídající hodnotou pro diváky.*“³²⁴ Kvůli těmto důvodům byli dle jejich slov vystaveni enormnímu tlaku, což zapříčinilo to, že pracovali pod stresem. „*Jejich práci to zcela jistě ovlivňovalo.*“³²⁵

Dále popisují, že sportovci během rozhovorů, které jsou bezprostředně po jejich výkonu, odpovídají mnohdy v návalu emocí jinak, než by očekávali. To podle nich může negativně poznamenat jeho celkovou podobu a kvalitu. Markéta Vránková vzpomíná, že při zpáteční cestě ze ZOH v Pekingu se někteří sportovci za své odpovědi reportérům dokonce omlouvali. Také však upozorňuje, že protiepidemická opatření způsobila i to, že reportéři byli za některé

³²¹ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³²² Tamtéž.

³²³ Tamtéž.

³²⁴ Tamtéž.

³²⁵ Tamtéž.

rozhovory kritizováni diváky. „*Na reportéra, který zpovídal biatlonistku Markétu Davidovou, se z jejich strany snesla vlna kritika. Podle nich vedl rozhovor špatným způsobem, čímž ji znervóznil.*“³²⁶

Za nedodržení těchto zavedených pravidel měli pořadatelé sportovních akcí možnost odejmout akreditaci provinilým žurnalistům s okamžitou platností. Pokud k tomuto došlo, byli nuceni opustit místo konání. Kromě toho mohla být sankcionována i televize, pro niž člen štábu pracuje. „*Tyto situace se reportérům stávaly především v první sezoně poznamenané touto nákazou.*“³²⁷

Markéta Vránková, která zodpovídala za dodržování pravidel štábu ČT v průběhu těchto akcí, se domnívá, že většina přestupků pramenila ze zavedených pracovních postupů novinářů, které využívali několik let. Obvykle reportéři natáčeli rozhovory s českými sportovci i mimo mixzóny. V období pandemie byla tato možnost přísně zakázána.

Například po skončení jednoho z biatlonových závodů štáb ČT na toto nařízení zapomněl a spontánně natočil rozhovor s biatlonistou Ondřejem Moravcem. Podle slov Vránkové, která musela tento prohřešek následně řešit, se tento incident odehrál přímo před prosklenou budovou, v níž seděli členové vedení Mezinárodní biatlonové unie. Ti žádali okamžité vyloučení těchto novinářů, k čemuž díky Vránkové nakonec nedošlo.

Velmi podobnou situaci musela řešit i na ZOH v Pekingu, kde reportér z řad ČT vědomě porušil pravidlo devadesáti vteřin pro rozhovor. Protože tušil, že sbírka cenných kovů české výpravy z těchto Her bude skromná, věděl, že se zlatou medailistkou Ester Ledeckou musí natočit kvalitní rozhovor. Z tohoto důvodu se rozhodl nařízení o délce rozhovoru neakceptovat. „*Byl pod takovým tlakem, že riskoval okamžité odebrání akreditace. Nakonec z toho však vylézl naprosté maximum, protože se jednalo o velmi zdařilý rozhovor.*“^{328 329}

Protiepidemická opatření neovlivňovala práci a výkony mediálních pracovníků podílejících se na tvorbě vysílání pouze přímou cestou, kdy jim zakazovala určité záležitosti týkajících se jejich profesí. Působila i na jejich psychické rozpoložení. Těmto negativním vlivům byli žurnalisté vystaveni především na dlouhotrvajících sportovních akcích, kde byli nuceni za velmi přísných opatření pobývat v tzv. bublinách.³³⁰

Nařízení, zavedená Mezinárodním olympijským výborem a místními pořadateli LOH v Tokiu i ZOH v Pekingu, jim znemožňovala volný pohyb, příkazovala pravidelně se testovat,

³²⁶ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³²⁷ Tamtéž.

³²⁸ Tamtéž.

³²⁹ Díky Vránkové obdržel tento reportér pouze varování.

³³⁰ Bublina označuje prostor, který je maximálně zabezpečený před možným šířením koronaviru.

dovolovala jim strávit v obchodě pouze patnáct minut atd. Někteří žurnalisté neoplývali optimismem, což se mohlo negativně projevit při jejich práci. „*V Pekingu kvůli tomu panovala velmi zvláštní, až napjatá atmosféra.*“³³¹ Přestože jsou mediální pracovníci zvyklí, že po dobu olympijských her nemají mnoho osobního volna, protože pracují až sedmnáct hodin denně po dobu dvaadvaceti dnů, připadali si, dle jejich slov, především v Pekingu jako vězni. „*Hotel obehnaný plotem, který byl uzamčen řetězem a visacím zámekem na něm, jsme nesměli opustit. Na to dohlížela policejní hlídka v dodávce, která na ulici stála permanentně.*“³³² Vránková dále popisuje, že byly přísně kontrolovány i příchody a odchody novinářů z ubytovacího zařízení. „*Každé ráno přiběhli tři členové ostrahy, aby nás odemkli. Poté nás nahnali do autobusů, které nás odvezly na pracoviště. Večer nás dovezli zpět na hotel.*“³³³ Po Vránkové, která musela kvůli pracovním povinnostem odjet do sportoviště vzdáleného dvě stě kilometrů od čínské metropole, kde zůstala přes noc, dokonce vyhlásili pátrání. „*Když mě nenašli na hotelu v Pekingu, mysleli si, že jsem uprchla do jiné země.*“³³⁴

Všichni dotazovaní, kteří měli možnost účastnit se těchto Her, se shodují, že opatření byla velmi přísná.³³⁵ „*Podmínky, které jsme museli vydržet nyní v Číně, byly neúnosné.*“³³⁶

Se svou kolegyní souhlasí i Robert Záruba, který hovoří o velmi striktních pravidlech. Tato přísná opatření, která v mediálních pracovnících vzbuzovala pocit strachu, negativně ovlivňovala jejich práci. Pro Zárubu byly pracovní podmínky na posledních dvou olympiádách rozdílné než obvykle. „*Sice jsem tam byl, ale pozoroval jsem ji pouze z bubliny. Byl jsem odtržen od celkového dění.*“³³⁷

Během olympiád se všichni členové štábů museli pravidelně testovat na přítomnost onemocnění covid-19. Také byli nuceni vyplňovat dotazníky o jejich aktuálním zdravotním stavu. Kvůli tomu museli čelit časovému tlaku, který k žurnalistické práci během olympiád neodmyslitelně patří, ještě ve zcela větší míře než obvykle. Někteří novináři mohli být z dodržování opatření unaveni a podrážděni. Tyto faktory se mohly projevit při výkonu jejich profese.

Vránková si toho všímala především u zahraničních kolegů pocházejících ze západních

³³¹ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

³³² Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³³³ Tamtéž.

³³⁴ Tamtéž.

³³⁵ Podobně přísná pravidla museli novináři dodržovat i během LOH v Tokiu. Lišila se ve způsobu dopravy a v tom, že jim byl vyhrazen prostor patnácti minut k nákupu nejn nutnějších věcí v obchodě. Proto nařízení, která museli dodržovat v Tokiu, považují v porovnání s těmi pekingskými za benevolentnější.

³³⁶ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³³⁷ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

zemí světa, kteří považovali zavedená nařízení čínských organizátorů za porušování základních lidských práv a svobod. „*Připadalo jim, že jsou tato nařízení již za hranou všech pravidel.*“³³⁸ Po celou dobu trvání ZOH V Pekingu se s nimi dle Vránkové nedokázali vyrovnat. „*Olympiádu, během níž si připadali jako vězni, by nejraději ukončili hned druhý den.*“³³⁹ Podle ní to bylo z toho důvodu, že v sobě již desítky let mají zakořeněné tyto hodnoty související s lidským bytím. Vránková také došla k závěru, že žurnalisté z postkomunistických zemí se s velmi přísnými opatřeními naopak dokázali smířit.

Zavedená pravidla změnila i způsob dopravy všech novinářů do míst konání jednotlivých olympijských disciplín. „*Mohli jsme využívat pouze oficiálních dopravních prostředků.*“³⁴⁰ Robert Záruba popisuje, že v Pekingu dokonce nebylo žurnalistům umožněno chodit pěšky mimo areál, v němž pracovali. „*Mezinárodní vysílací centrum bylo od hokejové haly vzdálené tři sta metrů, i přesto jsme z něj museli jet autobusem.*“³⁴¹

Protiepidemická opatření měla za následek i razantní proměnu jejich pracovního režimu během olympiád. Reportéři se obvykle přemisťovali mezi jednotlivými sportovišti v závislosti na výkonech českých sportovců nebo atraktivitě disciplín, které mohly divákům u televizních obrazovek nabídnout zajímavou podívanou. V období pandemie se však pořadatelé rozhodli snížit koncentraci lidí uvnitř mixzón na minimum, aby nedošlo k šíření nákazy. Proto museli sportovní reportéři ohlašovat, kterého utkání, disciplíny nebo závodu se zúčastní, což s předstihem určit nedokázali. „*Bohužel nevlastníme křišťálovou kouli, abychom předem tušili, že Vít Veselý s Jakubem Vadlejchem vybojují medaile, proto jsme nevěděli, jestli bude v den oštěpařského finále přítomen reportér v mixzóně.*“³⁴²

Tomáš Budka doplňuje, že pro vstup reportérů do mixzón na sportovištích bylo podstatné především národnostní hledisko. „*Když se jednalo o soutěž, v níž jsme měli nějaké želízko v ohni, dostali jsme se na sportoviště bez větších problémů.*“³⁴³ Naopak pokud se jednalo o utkání nebo závod bez účasti českých sportovců, nebyli na něj mediální pracovníci ČT vpuštěni. Ačkoliv je největší prioritou ČT zprostředkovávání českých výkonů a úspěchů, snažili se její pracovníci i o to, aby divákům u televizních obrazovek nabídli reportáže ze závodů nebo utkání, v nichž Česká republika zastoupení neměla. „*Když hraje kanadská hokejová reprezentace proti USA, jde obvykle o atraktivní zápas, proto z něj vytváříme materiál. Ted' to*

³³⁸ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³³⁹ Tamtéž.

³⁴⁰ Osobní rozhovor s Robertem Zárubou z 25. 2. 2022

³⁴¹ Tamtéž.

³⁴² Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁴³ Osobní rozhovor s Tomášem Budkou z 9. 12. 2021

možné nebylo.³⁴⁴

3.2.3 Sportovní moderátoři

3.2.3.1 Moderování sportovního zpravodajství

S propuknutím pandemie covidu-19 musely být kvůli obavám z šíření této nákazy přerušeny všechny sportovní soutěže nejen na území České republiky, ale téměř v celém světě, což značně ovlivnilo sportovní zpravodajství včetně pořadu BBV.

V období první vlny pandemie se hlavní sportovně-zpravodajská relace ČT s dlouholetou tradicí v mediálním prostředí musela potýkat se závažnými problémy, neboť bylo k dispozici velmi malé množství informací týkajících se sportovního dění. Podle Barbory Černoškové vedení ČT poprvé za dobu čtyřicetileté existence této relace dokonce uvažovalo o tom, že by přerušilo její vysílání. „Přemýšleli nad tím, zdali jsou BBV stále legitimním pořadem.“³⁴⁵ K této variantě nakonec nedošlo, neboť si vedení bylo vědomo, že se společně s Večerníčkem jedná o nejdéle vysílaný cyklický pořad ČT. „Kdyby byly BBV zrušeny, vneslo by to do společnosti další nejistotu. Pro diváky symbolizují jakousi pojistku. Mohli si tak říci, že má svět stále ještě nějaká pravidla.“³⁴⁶

Proto byl pro BBV standardně vyhrazen prostor v televizním vysílání s tím rozdílem, že byla zkrácena jejich délka. „Zpravodajská relace nikdy netrvala méně než šest minut.“³⁴⁷ Stopáž jednotlivých dílů se odvíjela od množství informací, které se pracovníkům ČT podařilo shromáždit. Černošková vysvětluje, že tyto informace musely mít vždy své opodstatnění, aby divákům dávaly smysl. „Musely být dostatečně pestré a zároveň zajímavé.“³⁴⁸

Tento úkol představoval pro tvůrce sportovně-zpravodajského pořadu v některých chvílích obtížnou pracovní výzvu, neboť se museli rychle přizpůsobit vzniklé situaci. To pro ně znamenalo určitý odklon od zavedených postupů a mediálních rutin, na které jsou zvyklí, a pomocí nichž, v normální době podle zavedených postupů a pravidel, tvoří sportovní zpravodajství. „Na začátku relace divákům podáváme většinou informace ze sportů s největší fanouškovskou základnou, typicky fotbal a hokej. Soutěže těchto sportů však byly přerušeny.“³⁴⁹

³⁴⁴ Osobní rozhovor s Markétou Vránkovou z 1. 3. 2022

³⁴⁵ Osobní rozhovor s Barborou Černoškovou z 24. 11. 2021

³⁴⁶ Tamtéž.

³⁴⁷ Tamtéž.

³⁴⁸ Tamtéž.

³⁴⁹ Tamtéž.

Z tohoto důvodu musel tým zodpovědný za obsah BBV velmi složitě vyhledávat potřebné informace. „*Pořad jsme plnili informacemi o tom, jak sportovci tráví čas v období pandemie.*“³⁵⁰ Referovali například o průběhu individuálních příprav českých reprezentantů, jakým způsobem se na vzniklou situaci adaptují. Vysílali i zprávy ze sociálních sítí nebo informovali o online soutěžích.

Za celé období se ČT nedostala do bezvýchodné situace, že by její pracovníci nebyli schopni plnit tuto zpravodajskou relaci obsahem. V případech, když disponovali menším objemem materiálu, spoléhali na sportovní zprávy z Běloruska, kde tamější politický režim sportovní soutěže nepřerušil. Přestože pandemie v mnoha ohledech negativně ovlivnila všechny sféry společnosti, toto období z hlediska své profese sportovní moderátorky hodnotí Barbora Černošková jako cennou zkušenost. „*Bylo to pro mě neuvěřitelně zajímavé.*“³⁵¹

3.2.3.2 Moderování sportovních studiových pořadů

Ačkoliv stanice O₂ TV Sport nedisponuje podobným typem zpravodajské relace jako je BBV, byla vládními nařízeními ovlivněna moderátorská práce i jejích členů. Především se jednalo o Petra Svěceného, který moderuje talkshow TIKI-TAKA.

V první vlně pandemie se z důvodu přísných hygienických pravidel nenatáčely nové díly tohoto pořadu, pouze se reprízovaly ty z minulosti. Později se však Svěcený rozhodl přesunout svou tvorbu i do internetového prostředí a na sociální sítě. „*Vznikl pořad TIKI-TAKA v karanténě, který jsme vysílali živě prostřednictvím YouTube, Instagramu a dalších platforem. Tento krok jsme učinili proto, abychom divákům dali jasně najevo, že jejich oblíbený pořad nezanikl.*“³⁵²

Svěcený, který v období pandemie moderoval tuto talkshow s bývalým fotbalistou Petrem Švancarou, uvádí, že při této neobvyklé práci pocíťoval absenci jakékoli zpětné vazby ze strany diváků. S tímto faktorem se musel společně s hosty pořadu potýkat i při natáčení talkshow ve standardním prostředí v pozdější fázi pandemie. „*Několik dílů jsme byli nuceni odvysílat bez jakéhokoliv publika, což pro mě, u zábavné talkshow představuje problém.*“³⁵³ Podle jeho slov se s tímto ztěžujícím prvkem postupem času dokázal vyrovnat. „*Některé díly byly zdařilé, ale tyto okamžiky bych opět zažívat nechtěl, protože jakákoliv show se za*

³⁵⁰ Osobní rozhovor s Barborou Černoškovou z 24. 11. 2021

³⁵¹ Tamtéž.

³⁵² Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

³⁵³ Tamtéž.

přítomnosti publika komentuje daleko lépe a snáz. ³⁵⁴

Onemocnění covid-19 neovlivnilo pouze moderátorův projev, ale i výběr hostů pořadu, který i za normální situace podle slov Svěceného představuje složitý proces.³⁵⁵ Tuto složku, kterou považuje za nejobtížnější práci celého projektu, ztížila i pandemie koronaviru. „*Nejvíce to pociťujeme u Sparty Praha, která nám kvůli obavám z nákazy nechce nikoho posílat. Mají strach z toho, aby někdo neonemocněl a nerozšířil nákazu uvnitř týmu. Nejedná se pouze o hráče, zákaz mají i členové vedení a realizačního týmu.*“³⁵⁶ Tyto komplikace s výběrem hostů ovlivňují i přípravu moderátorů. „*Pokud nám sjednaný host svou účast na poslední chvíli zruší, musíme to operativně řešit. Mnohdy se musí změnit i témata pro diskusi*“³⁵⁷

Podobným problémům jako Svěcený čelila i Barbora Černošková, která moderovala olympijská studia z Prahy. Její přípravu i vykonávání profese taktéž poznamenala nákaza covid-19. Olympijská studia slouží jako doprovodný pořad celodenního vysílání z dění na olympijských hrách. V nich moderátor společně s pozvanými experty hovoří o sportovních tématech nebo hodnotí výkony českých reprezentantů. Přítomnost hostů slouží jako přidaná hodnota tohoto reprízového programu. Studia, za jejichž tvorbu zodpovídá Černošková s dalšími několika lidmi, se plánují s dostatečným časovým předstihem. Proto v momentě, kdy expert svou účast z důvodu nákazy zrušil, museli za něj mediální pracovníci okamžitě hledat náhradu. „*Onemocnění covid-19 proto výrazně ovlivňovalo i tyto záležitosti.*“³⁵⁸

Tuto situaci musela Černošková řešit, když se nakazil tenisový expert, který přislíbil svou účast při všech televizních přenosech bílého sportu. „*U tenisu jsme měli docela potíže, protože je velmi složité sehnat kompetentního tenisového experta, který by nám daný zápas kvalitně popsal.*“³⁵⁹

Všechny popsané komplikace byly pro Svěceného s Černoškovou shodné. Existovala však jedna odlišnost, která Černoškové její práci ztěžovala přeci jen více. Kvůli nákaze koronaviru, která se projevila u některých českých reprezentantů po příletu do dějiště LOH v Tokiu, se musel změnit program olympijského vysílání. Nemohli odehrát svůj zápas. Tudíž došlo k úpravě skladby studia, aby korelovalo s televizními přenosy. „*Museli jsme shánět experta. Ve studiu jsem nemohla mít odborníka na beachvolejbal, když jsme vysílali tenis.*“³⁶⁰

³⁵⁴ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

³⁵⁵ O složitý proces jde zejména kvůli tomu, že je pořad natáčen každé pondělí ve třináct hodin, a že jsou do něj vybíráni hosté z řad umělců, vrcholových sportovců atd., což jsou časově velmi vytížení lidé.

³⁵⁶ Osobní rozhovor s Petrem Svěceným z 25. 1. 2022

³⁵⁷ Tamtéž.

³⁵⁸ Osobní rozhovor s Barbarou Černoškovou z 24. 11. 2021

³⁵⁹ Tamtéž.

³⁶⁰ Tamtéž.

4. Závěr

Tato práce je výsledkem snahy zjistit rozdíly a shody v mechanismech a mediálních rutinách sportovní redakce veřejnoprávní televize a televize komerční v období pandemie covidu-19. Dále také mapuje, jaký dopad měla hygienická pravidla na jednotlivé profese podílející se na sportovním televizním vysílání.

Tyto stanovené cíle byly naplněny pomocí kvalitativní metody v podobě polostrukturovaných rozhovorů s mediálními pracovníky a televizními žurnalisty, kteří se na procesu sportovního televizního vysílání podílí. K vytvoření této práce přispělo svými výpověďmi celkem dvanáct členů sportovních redakcí, v nichž v současnosti působí.

Novinářské profese, televizní nevyjímaje, ovlivňuje pandemie covidu-19 již více než dva roky. Protože se kvůli vládním nařízením nesměly na jejím počátku konat sportovní události, ztratila většina mediálních pracovníků možnost plnohodnotně vykonávat svou profesi. Přibližně po dobu jednadvaceti dnů přišli televizní žurnalisté i o kontakt s redakčním prostředím, v horších případech o jistotu stálého příjmu, nebo dokonce o práci. To záviselo na pozici, kterou konkrétní člen sportovní redakce zastupoval. V prvních třech týdnech po vypuknutí pandemie tak byli nuceni pracovat ze svých domovů.

Absence přímých přenosů ze sportovních utkání a závodů byla citelným zásahem do televizního programu sportovního kanálu veřejnoprávní i komerční televize. Pracovníci ČT Sport i O₂ TV Sport podílející se na skladbě programu, jejichž cílem bylo udržení kontinuálního vysílání, si uvědomovali, že na vzniklou situaci musí urgentně a operativně reagovat.

Výzkum zjistil, že obě televize řešily tento problém obdobně, avšak s nepatrnými odlišnostmi. ČT využívala své dlouholeté tradice; divákům u televizních obrazovek poskytovala mnoho archivních přenosů z historicky významných sportovních zápasů a závodů s českou účastí. Této výhody O₂ TV Sport nemohla využít, proto se spoléhala na reprízování divácky oblíbených pořadů. K nejdůležitějším z nich patřila talkshow TIKI-TAKA. Její pracovníci také vytvářeli nové projekty. Sportovních záznamů, k nimž komentátoři vytvářeli retrokomentáře a připravovali doprovodný program v podobě moderátorského studia a reportáží, odvysílala pouze čtrnáct v rámci nově vzniklého pořadu Liga Mistrů Exclusive.

Totožně se změnil i pracovní režim členů obou redakcí. Ti se snažili uplatnit v jiných pracovních pozicích, čímž pro ni byli prospěšní. Shodně také museli dodržovat interní protiepidemická pravidla, která se razantně nelišila. V návaznosti na ně se vedení obou televizí snažila snížit koncentraci členů uvnitř redakce. Mediální pracovníci proto byli rozděleni do stálých a neměnných skupin, které se vzájemně nestřetávaly.

Po mírném rozvolnění opatření, díky němuž televizní žurnalisté mohli opět zprostředkovávat informace divákům ze sportovišť, nemohli svou profesi vykonávat plnohodnotně jako v době „předcovidové“. Nemohli navštěvovat tisková centra, museli dodržovat povinné rozestupy, museli si krýt dýchací cesty respirátorem.

Sportovním reportérům nebylo umožněno vést tradiční rozhovory se sportovci a trenéry. Mediálními pracovníky byl některými sportovními kluby a oddíly kvůli obavám z přenosu nákazy odepřen vstup do jejich tréninkových areálů, čímž došlo k omezení jejich výkonu práce v přípravné fázi na přímý přenos.

Reportéři přišli o možnost přímého kontaktu se sportovci, trenéry i činovníky týmů, který je pro ně stěžejní. Tím se od nich vzdálili a odcizili se jim. Informace, které získávali prostřednictvím tiskových mluvčích, byly navíc mnohdy nedostatečné. V pozdější fázi pandemie musela činit vzdálenost mezi novinářem a respondentem dva metry, čímž častěji docházelo ke komunikačním problémům a nepřesnostem.

Ze stejného důvodu byla negativně poznamenána i spolupráce mezi komentátory a experty. Ti si společně s reportéry museli zvykat na radikální změnu, kterou představovala nepřítomnost diváků, nebo pouze jejich omezený počet v místě konání sportovní akce. Nemohli tak referovat o atmosféře v dějišti, která jim při výkonu jejich profese v době „předcovidové“ pomáhala, neboť jako důležitá část přímého přenosu utvářela komentář většiny z mých informantů. V případech, kdy kvůli vládním nařízením nebylo možné zúčastnit se sportovní akce přímo v jejím dějišti, museli přímý přenos komentovat ze studia, což pro ně není ideální řešení, neboť divákům nemohou zprostředkovat všechny vjemy, které by zachytili na stadionu.

Pandemie covidu-19 změnila i způsob dopravy některých televizních žurnalistů ke sportovním událostem. Kvůli obavám z nákazy a vlastnímu přesvědčení byli nuceni při služebních cestách do vzdálenějších měst místo vlaku volit automobil. Nemohli proto využívat výhod, které nabízí vlaková doprava, což také mnohdy znamenalo jejich následný výkon.

S následky zapříčiněnými vládními nařízenými se potýkali i tvůrci zpravodajské relace BBV, kteří pro absenci tuzemských a zahraničních sportovních soutěží v některých momentech nedisponovali dostatečným množstvím informací, jimiž by tento pořad ČT s dlouholetou tradicí „plnili“. S ohledem na tyto skutečnosti se jeho stopáž společně s pravidly skladby musela významně upravit. Naopak moderátoři studiových a diskusních pořadů se sportovní tematikou museli čelit komplikacím spjatých s výběrem hostů, což byl v období pandemie složitý proces.

V období pandemie covidu-19 se změnil i pracovní režim televizních žurnalistů v dějišti významných sportovních událostí, jako jsou olympijské hry nebo mistrovství světa, kde museli

oproti dřívějšímu dodržovat velmi přísná pravidla po dobu několika dnů. Kvůli nařízením omezujícím novinářům volný pohyb a dalším restrikcím byli členové televizních štábů v horším psychickém rozpoložení než obvykle. Také byli vystaveni většímu tlaku a stresovým situacím, což platilo pro sportovní reportéry vykonávající svou profesi v mixzónách. Díky zrušení moderátorských studií měli pouze jednu možnost v podobě devadesáti vteřin na to, aby prostřednictvím otázek získali od sportovců ty nejpodstatnější a nejdůležitější informace týkající se jejich výkonů.

Kvůli obavám z nákazy a dalším rizikům spjatých s pandemií covidu-19 se někteří členové sportovních redakcí raději neúčastnili služebních cest do zahraničí nebo do dějišť sportovních událostí s výskytem většího počtu diváků. Preferovali setrvání v areálu televize, odkud vykonávali svou profesi. Jejich rozhodnutí v některých momentech ovlivňovala provoz sportovní redakce i pracovní režim jejich kolegů.

V rámci obou sportovních redakcí byla zavedena protiepidemická pravidla. Hlavní snahou vedení obou redakcí bylo zachovat kontinuální vysílání. Musela se proto uchýlit k reprízování pořadů. V tomto ohledu měla komparativní výhodu veřejnoprávní televize, protože disponuje bohatším archivem. Obě televize řešily nepříznivou situaci téměř shodnými postupy. Výzkum tak došel k závěru, že pandemie covidu-19 měla enormní dopad na všechny složky sportovního televizního vysílání veřejnoprávní i komerční televize.

5. Zdroje

5.1 Literatura

ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: a practical introduction*. Londýn: Sage Publications, 2013. ISBN 978-1-4462-5338-0.

BAŠTECKÁ, Bohumila. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4195-6

BURNS, Lynette. *Žurnalistika: praktická příručka pro novináře*. Praha: Portál 2004. ISBN 978-80-7178-871-6.

BURTON, Graeme a Jan, JIRÁK. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. ISBN 978-80-859-4767-0.

ČUŘÍK, Jaroslav, et al. *Nové trendy v médiích: Online a tištěná média*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-5825-5.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. s. 287. ISBN 978-80-246-1966-8.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 978-80-736-7040-5.

HLADKÝ, Miroslav et al. *Žurnalistika v televizi*. Praha: Novinář, 1986.

JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty: studijní text pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. ISBN 978-80-244-1246-2.

KOŇKOV, Vladimír. *Řečová struktura žurnalistických žánrů*. Petrohrad: Petrohradská státní univerzita, 2004. s. 35. ISBN 5-85574-171-0.

KÖPPOVÁ, Barbora, ČÁBELOVÁ, Lenka a ŠÁDOVÁ, Eva. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003, ISBN 978-80-246-0632-1.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada, 2006. ISBN 978-80-247-1362-4.159

OLŠOVSKÁ, Lucie a KAPOUN, Pavel. *Média, komunikace, vzdělávání: studijní obor: Informační technologie ve vzdělávání*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2003. ISBN 978-80-7042-307-2.

OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-76-1.

OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9.

PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police History, 2006. ISBN 978-80-867-2397-6.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

SIGAL, Leon V. *Reporters and Officials: The organisations and politics of newsmaking*. Lexington: D C Heath & Co, 1974. ISBN 978-0669892765.

SILVERMAN, David. *Doing Qualitative Research*. 5. vyd. Londýn: SAGE Publications Ltd, 2018. ISBN 978-14-739-6699-4

SLEPIČKA, Pavel a Jiří PEKÁREK. *Sportovní diváctví: rozbor negativních jevů na stadiónech: prevence proti diváckým výstřelkům*. Praha: Olympia, 1990. ISBN 978-80-7033-012-0.

ŠMÍD, Milan a TRUNEČKOVÁ Ludmila. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1661-2.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 978-80-7367-096-8.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Zpravodajské agentury*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 978-80-7184-459-4.

5.2 Internetové zdroje

ANDRISÁK, Daniel. Jak vypadal rok 2020 z pohledu sportu aneb Horor s názvem covid. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. 28.12.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/jak-vypadal-rok-2020-z-pohledu-sportu-aneb-horor-s-nazvem-covid-134566>

ANWAR, Ayesha, MALIK, Meryem, RAEES, Vaneza a ANWAR, Anjum. Role of Mass Media and Public Health Communications in the COVID-19 Pandemic. *Cureus* [online]. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.cureus.com/articles/38293-role-of-mass-media-and-public-health-communications-in-the-covid-19-pandemic>

Bosák Jaromír. UŠÁK 130 Robert Záruba. In: *Youtube* [online]. 29.9.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=fQJksNmoU_k

BOSSIO, Diana a BEBAWI, Saba. Mapping the emergence of social media in everyday journalistic practices. *Media International Australia* [online]. 2016, **161**(1), 147-158 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: doi:10.1177/1329878X16665494

COLLINS, Peter. Negotiating Selves: Reflections on 'Unstructured' Interviewing. *Sociological Research Online* [online]. 1998, 3(3), 70-83 [cit. 27.2.2022]. s. 3,10. Dostupné z: doi:10.5153/sro.143

COTTLE, Simon. *Global Crisis Reporting: Journalism in the Global Age* [online]. Maidenhead: Open University Press, 2009 [cit. 6.3.2022]. ISBN 978-0-335-22138-7. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/268518701_Global_Crisis_Reporting_Journalism_in_the_Global_Age

Covid-19: Tracking The Impact On Media Consumption. *Nielsen Global Media* [online]. 2020 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.nielsen.com/us/en/insights/article/2020/covid-19-tracking-the-impact-on-mediaconsumption/>

ČT sport — Zpravodajství a sport — Lidé — Vše o ČT — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © 1996 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/lide/zpravodajstvi/ct-sport/>

Decreased average media budgets due to coronavirus during 1st half and full year of 2020, by region. Statista [online] [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1154849/media-budget-coronavirus-worldwide-by-region/>

DHANANI, Lindsay Y. a FRANZ, Berkeley. The Role of News Consumption and Trust in Public Health Leadership in Shaping COVID-19 Knowledge and Prejudice. *Frontiers in Psychology* [online]. 2020, 11 [cit. 6.3.2022]. ISSN 1664-1078. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.560828>

DOS SANTOS, Marcelo Alves, LYCARIÃO Diógenes a A DE AQUINO, Jakson. The virtuous cycle of news sharing on Facebook: Effects of platform affordances and journalistic routines on news sharing. *New Media & Society* [online]. 2019, 21(2), 398-418 [cit. 6.3.2021]. ISSN 1461-4448. Dostupné z: doi:10.1177/1461444818797610

FINNEMAN, Teri a THOMAS, Ryan J. “You Had to be Reporting Constantly”: COVID-19’s impact on U.S. weekly newspapers’ journalistic routines. *Newspaper Research Journal* [online]. 2021, 42(3), 330-345 [cit. 6.3.2022]. ISSN 0739-5329. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/07395329211030390>

Fotbalové mistrovství Evropy letos nebude. UEFA odložila Euro na příští léto. In: *Aktuálně.cz* [online]. 17.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/fotbalova-reprezentace/euro-2020-prelozeno/r~e4e8631a684c11eab1110cc47ab5f122/>

HARE, Kristen. The coronavirus has closed more than 30 local newsrooms across America. And counting. In: *Poynter*. [online] 2. 12. 2021. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.poynter.org/locally/2021/the-coronavirus-has-closed-more-than-100-local-newsrooms-across-america-and-counting/>

I při mírných opatřeních výrazně omezený počet diváků, profesionální soutěže by se ale už zastavovat neměly. In: *Lidovky.cz* [online]. 13.11.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/sport/fotbal/i-pri-mirnych-opatrenich-vyrazne-omezeny-pocet-divaku-profesionalni-souteze-by-se-ale-uz-zastavovat.A201113_135042_In-sport-fotbal-liako

Jiří Baumruk přebírá pozici šéfa sportovní redakce stanice O₂ TV Sport. In: *o2.cz* [online]. 1.9.2017 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.o2.cz/spolecnost/tiskove-zpravy-o2-sport/553423-Jiri-Baumruk-prebira-pozici-sefa-sportovni-redakce-stanice-O2-TV-Sport.html>

LOWREY, Wilson a GADE, Peter J., ed. *Changing the News* [online]. Routledge, 2012 [cit. 6.3.2022]. s. 34. ISBN 9781135252373. Dostupné z: doi:10.4324/9780203868577

MÜLLEROVÁ, Olga. Úlohy moderátora v rozhlasovém diskusním pořadu Radioforum. *Naše řeč* [online]. 199, 82(4), s. 169. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7528>

PISKÁČEK, Vladimír. Tradiční média končí. Ale neplačme, muselo to tak být. In: *Info.cz* [online] 25. 5. 2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.info.cz/nazory/piskacek-tradicni-media-konci-ale-neplacme-muselo-to-tak-byt>

RIEGERT, Kristina a OLSSON, Eva-Karin. THE IMPORTANCE OF RITUAL IN CRISIS JOURNALISM. *Journalism Practice* [online]. 2007, 1(2), 143-158 [cit. 6.3.2022]. ISSN 1751-2786. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17512780701275457>

SHOEMAKER, Pamela J. *Mediating the Message in the 21st Century* [online]. Routledge, 2013 [cit. 6.3.2022]. ISBN 9780203930434. Dostupné z: doi:10.4324/9780203930434

SEEGER, Matthew W., ULMER, Robert R., NOVAK, Julie M. a SELNOW, Timothy. Post-crisis discourse and organizational change, failure and renewal. *Journal of Organizational Change Management* [online]. 2005, 18(1), 78-95 [cit. 6.3.2022]. ISSN 0953-4814. Dostupné z: doi:10.1108/09534810510579869

Sledovanost televizí veřejné služby v čase pandemie roste. In: *Mediaguru.cz* [online]. 31.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/03/sledovanost-televizi-verejne-sluzby-v-case-pandemie-roste/>

SORRIBES, Carles Pont a ROVIRA, Sergi Cortiñas. Journalistic practice in risk and crisis situations: Significant examples from Spain. *Journalism* [online]. 2011, 12(8), 1052-1066 [cit. 6.3.2022]. ISSN 1464-8849. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1464884910388233>

Sport a koronavirus přehledně: Kde se přestalo, co bylo odloženo a kde už sezona skončila? In: *sport.ceskatelevize.cz* [online]. 15.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://sport.ceskatelevize.cz/clanek/fotbal/sport-a-koronavirus-prehledne-kde-se-prestalo-co-bylo-odloženo-a-kde-uz-sezona-skoncila/5e6cb83dfccd259ea4b83b0c>

Sportovní reportér Josef Laufer – 1926. In: *temata.rozhlas.cz* [online]. 31.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/sportovni-reporter-josef-laufer-1926-7984233>

SVOBODOVÁ, Ivana. K stylovému využití jazykových prostředků v televizní reportáži. *Naše řeč* [online]. 1992, 75(2), s. 72-77. [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7060>

TANDOC, JR., Edson C. a DUFFY, Andrew. *Oxford Research Encyclopedia of Communication* [online]. Oxford University Press, 2019 [cit. 6.3.2022]. ISBN 9780190228613.

TATÍČEK, Šimon. Olympijské hry letos definitivně nebudou, kvůli koronaviru se přesunou na příští rok. In: *irozhlas.cz* [online]. 24.3.2020 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/sport/olympijske-hry/olympijske-hry-tokio-2020-odlozeni-2021-koronavirus-pandemie-japonsko-mov-thomas_2003241339_tat

Ústup koronaviru? V neděli přibylo jen 89 nových případů. In: *E15.cz* [online]. 13.4.2020 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/ustup-koronaviru-v-nedeli-pribylo-jen-89-novych-pripadu-1368658>

Vše o ČT — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © 1996 [cit. 2.3.2022]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/>

WEISS, Amy Schmitz. The digital and social media journalist: A comparative analysis of journalists in Argentina, Brazil, Colombia, Mexico, and Peru. *International Communication Gazette* [online]. 2015, 77(1), 74-101 [cit. 6.3.2022]. ISSN 1748-0485. Dostupné z: doi:10.1177/1748048514556985

Začalo Tokio 2020: Olympiáda zahalená do covidového závoje. In: *novinky.cz* [online]. 23.7.2021 [cit. 6.3.2022]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ze-sportu/clanek/zacina-tokio-2020-olympiada-zahalena-do-covidoveho-zavoje-40367017>

Zpravodajství o pandemii a válce vyvolává podobné reakce publika, zjistili výzkumníci z Univerzity Palackého. In: *zurnal.upol.cz* [online]. 14.4.2022 [cit. 16.4.2022]. Dostupné z: <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/zpravodajstvi-o-pandemii-a-valce-vyvolava-podobne-reakce-publika-zjistili-vyzkumnici-z-univerzity-p-1/>

5.3 Prameny

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění platném a účinném od 01.01.2022 do 31.12.2022, ustanovení § 2 písm. b).

6. Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s Jaromírem Bosákem

Příloha č. 2: Rozhovor s Barborou Černoškovou

Příloha č. 3: Rozhovor s Tomášem Budkou

Příloha č. 4: Rozhovor s Pavlem Křížkem

Příloha č. 5: Rozhovor s Robertem Zárubou

Příloha č. 6: Rozhovor s Markétou Vránkovou

Příloha č. 7: Rozhovor s Tomášem Radotínským

Příloha č. 8: Rozhovor s Alešem Svobodou

Příloha č. 9: Rozhovor s Denisou Doležalovou

Příloha č. 10: Rozhovor s Petrem Svěceným

Příloha č. 11: Rozhovor s Lukášem Brožem

Příloha č. 12: Rozhovor s Václavem Pilným

7. Přílohy

Příloha č. 1: Rozhovor s Jaromírem Bosákem (10. listopadu 2021)

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagoval?

Na rozdíl od většiny lidí a mých kolegů jsem na tom byl relativně dobře. Práce jsem měl stále dost, protože jsem mohl psát články o fotbalu. Mohl jsem si natáčet svou talkshow, že se určitý čas nehrály zápasy nejvyšší fotbalové ligy, respektive fotbalových pohárů, mě výrazně nevykolejilo. Pochopitelně to bylo nepříjemné v tom, že jsem lehce vypadl z pravidelného pracovního režimu a rytmu. Nebylo to však pro mě nic zásadního a tragického.

Když byly fotbalové soutěže přerušeny, tušil jste, že to bude trvat déle?

Vzhledem k tomu, jaká situace panovala všude v Evropě, a jak zmateně si počínala česká vláda a Ministerstvo zdravotnictví, bylo jasné, že ta situace dospěje k výraznějším omezením než na začátku tohoto problému. Kvůli těmto důvodům jsem to víceméně očekával, nebylo to pro mě nic překvapivého.

Odložilo se fotbalové EURO 2020 i Letní olympijské hry 2020 v Tokiu. Vnímali jste to jako správná rozhodnutí vzhledem k situaci, která panovala?

Určitě jsem to vnímal jako dobrá rozhodnutí. Lidé museli řešit spoustu jiných starostí. A navíc jakákoliv kumulace lidí na jednom místě v době, kdy ještě nebyly očkovací vakcíny k dispozici, by byla krajně nezodpovědná a nebezpečná. Takže z mého pohledu nešla přijmout jakákoliv jiná řešení, než tyto dvě světoznámé sportovní akce v roce 2020 zrušit.

EURO 2020 tedy bylo přeloženo na rok 2021. Doufali jste, že se změní i hrací formát, kdy nově Mistrovství Evropy ve fotbale hostilo hned dvanáct zemí?

Přímo jsem očekával, že se hrací formát šampionátu změní, protože vyřazovací boje fotbalové Ligy mistrů i Evropské ligy se kvůli pandemii v roce 2020 odehrávaly na jednom místě turnajovým způsobem. Proto jsem předpokládal, že si UEFA vezme příklad z těchto lig, a proto jsem doufal, že se podobným způsobem odehraje i EURO. S ohledem na logistiku i připravenost stadionů mohla být jedinou pořadatelskou zemí například Anglie, Francie nebo Německo. Tyto země by zcela jistě neměly problémy s pořadatelstvím a organizací tak velké sportovní akce. Na druhou stranu je pravdou, že ve Francii byla situace týkající se pandemie

koronaviru velmi špatná. To ale nemění nic na tom, že by se evropský šampionát nedal uspořádat na jednom místě za dodržování veškerých přísných pravidel a opatření. Tím, že UEFA zůstala u původní verze hracího systému, jsem byl rozčarován. I ve vedení UEFA se navíc objevovaly názory, že je nesmysl, rozprostřít šampionát zrovna v této době prakticky po celém kontinentu. Bohužel zvítězila původní myšlenka, která byla zcela nesmyslná. V konečném důsledku totiž byly některé týmy velmi zvýhodněné, protože odehrály většinu utkání ve své zemi, například Angličané nebo Němci. Oproti nim byly týmy, které musely cestovat z jihu Evropy do Baku. Tento hrací systém v podstatě pohřbil regulérnost celé soutěže.

Fotbalová Liga mistrů i Evropská liga se v roce 2020 nakonec dohrály, komentoval jste závěrečná utkání těchto soutěží? Jestli ano, tak to bylo ze studia?

Ano, všechna utkání, která vysílal ČT Sport jsme komentovali z Prahy, protože nebylo možné cestovat. Vyloženě z bezpečnostních a medicínských důvodů jsme pracovali pouze z Kavčích hor.

Za normálních okolností byste komentoval finále Ligy mistrů v dějišti utkání?

Za normální situace by se do dějiště určitě letělo, minimálně na finále Ligy mistrů. Tohle koronavirus jednoznačně ovlivnil.

Vraťme se ještě k natáčení vaší talkshow v době pandemie. Stalo se, že vám některý z vašich hostů odmítl pozvání kvůli obavám nákazy covid-19?

To se mi naštěstí nestalo, protože natáčím v soukromých prostorech, proto jsem byl schopen dodržovat všechna bezpečnostní nařízení, dokonce i to, kdy se mohli setkávat pouze dva lidé. Pořad si vytvářím zcela sám, více lidí k tomu nepotřebuji, takže v natáčecích prostorách býváme pouze já a můj host. Ale fungovalo to samozřejmě tak, že pokud si pozvaný host nechal na ústech roušku, tak jsem ho pochopitelně respektoval a taky si ji nesundal. Vyloženě to záleželo na přání hosta. Nikomu jsem nic neurčoval, ani nenařizoval. Díky tomu, že talkshow natáčím v soukromém bytě, tak jsem byl schopen vyhovět všem standardům. Dokonce jsme během natáčení dodržovali i předepsaný rozestup. Takže se nejednalo o nic protiprávního. Navíc bych si něco takového ani nemohl dovolit, protože bych svou tvorbu nemohl veřejně publikovat.

Jak dlouho trvalo období, kdy jste nemohl komentovat televizní sportovní přenosy?

Myslím si, že to netrvalo příliš dlouho, protože se poté dohrávala utkání Ligy mistrů i Evropské ligy, což bylo, pokud se nepletu, někdy na začátku června. Přibližně se jednalo o období tři měsíců.

Když jste tyto tři měsíce v podstatě nemohl vykonávat svou profesi, trénoval jste třeba doma na nečisto tak, že jste si doma pustil zápas a komentoval ho, abyste nevyšel ze cviku?

Ne, ne, ne. Myslím si, že po těch letech komentování jsem neměl za potřebí nějakým způsobem trénovat. Stejně by to nefungovalo. Tím, že jsem byl neustále v obraze, psal jsem fotbalové články, hledal si určité informace, tak nucená tříměsíční pauza pro mě nepředstavovala zásadní problém. Byla pro mě svým způsobem i přínosná. Odpočinul jsem si, načerpal jsem trochu klidu a občerstvil jsem si zásobu tím, že jsem si po dlouhé době mohl přečíst nějakou knihu. Bylo to pro mě i příjemné, i když to v této souvislosti může vyznívat špatně. Myslím to tak, že jsem mohl svým způsobem na chvíli „vypnout“, což mi při této profesi neuškodilo, ale naopak pomohlo. Najednou jsem nemusel neustále někam cestovat a jezdit. Řekl bych, že jsem si lehce spravil background, lehce jsem zvolnil. V tomto ohledu to bylo i přínosné. I když ostatní práce bylo relativně dost. Ale co se týká samotného komentování, tak ono je někdy ku prospěchu věci, když od něj komentátor na nějakou chvíli upustí. Výkon profese sportovního komentátora je podobný výkonu sportovce. Když čtrnáct dní nehraje žádné mistrovské utkání, může se zdokonalit tréninkem. Většinou to komentátorovi velmi pomůže.

Takže po těch letech komentování jste se nebál, že byste vypadl z komentátorské praxe?

Ne, to ne. Je to stejné jako s herci. Také svou profesi nezapomněli, když se šest měsíců nekonala žádná představení.

Vynucenou pauzu jste tedy využil k pečlivé přípravě na následující televizní přenosy?

Řekl bych, že jsem se přípravu snažil tvořit pestřejším způsobem. Měl jsem čas k tomu, abych se zaměřil i na jiný směr mimo komentování, což v koloběhu, v tom pracovním záprahu, ve kterém bývám v normální době, nelze.

Jak probíhalo Mistrovství Evropy ve fotbale v době pandemie koronaviru z pohledu sportovního komentátora?

Má příprava byla standardní jako na každé jiné EURO. Co se týká cestování a komentování

přímo z místa, tak to bylo atypické, protože jsem byl pouze na dvou utkáních přímo v dějišti. Jmenovitě v Mnichově, kde jsem komentoval utkání mezi Německem a Francií, poté jsem byl v Londýně, kde hrál český národní tým s Anglií. Takto nízký počet utkání, které jsem komentoval přímo z dějiště byl především kvůli složité epidemiologické situaci, protože v té době problémy spojené s nemocí covid-19 přetrvávaly, navíc se jednalo o poměrně značné problémy, které byly prakticky ve všech evropských zemích. Když jsme letěli do Londýna, byl to velmi složitý proces. Museli jsme se prokazovat certifikáty a testy. Já osobně jsem těsně před odletem na Ostrovy dokončil očkování. Certifikáty i testy na letištích důkladně kontrolovali, ověřovali je v Praze i v Londýně. Respektive na letišti v Amsterdamu, neboť k tomu, jaká situace panovala, nelítaly přímé linky mezi Českou republikou a Velkou Británií, respektive mezi Prahou a Londýnem, takže jsme byli nuceni letět přes Amsterdam, což bylo šílené. Nesmírně nám to komplikovalo cestování za naší práci. Ale jak už jsem říkal, byly to jediné dva zápasy, které jsem komentoval přímo na stadionu. Ještě se uvažovalo, že poletím na zápas mezi Českou republikou a Nizozemskem do Budapešti, respektive tehdy bych si vzal nejspíše auto, což by bylo jednodušší. Tentokrát rozhodnutí, jestli pojedu či nikoliv, nechalo vedení sportovní redakce ČT na mě. Nakonec jsem se rozhodl pro komentování tohoto utkání ze studia Kavčích hor. Ne, že bych tam nechtěl být, naopak. Z diváckého pohledu se jednalo o krásný a atraktivní zápas. Kdybych byl přímo na stadionu, byl by to bezpochyby neskutečný zážitek. Musel jsem však zůstat v Praze, protože byl problém v tom, že v Budapešti vůbec nekontroloval, jestli jsou lidé testováni nebo očkováni. Ke všemu jsem měl informace, že kapacita stadionu má být zcela naplněna. A tak jsem si říkal, že vzhledem k tomu, že za chvíli končí EURO a začínají LOH v Tokiu, tyto dvě sportovní akce na sebe v podstatě navazovaly, si nemohu dovolit eventuálně přivést nákazu do redakce ČT. Mohl bych tak poslat padesát procent lidí redakce sportu ČT, kteří tam pracují, do karantény. Pokud by tato situace nastala, tak by neměl kdo ztvárňovat olympiádu. To byl ten hlavní důvod, proč jsem se, byť s krvácejícím srdcem, rozhodl pro variantu komentování z Prahy. A i když mi to bylo profesně krajně nepříjemné, tak si dodnes myslím, že mi nezbývalo jiné řešení. Nakonec se i ukázalo, že se dost lidí, kteří byli v Budapešti, nakazilo. Z tohoto pohledu si myslím, že jsem se rozhodl správně.

Podřídil jste se tedy potřebám redakce spjaté s nadcházejícími LOH v Tokiu?

Ano, bylo to tak. Opravdu si myslím, že to bylo jediné možné řešení. Kdybych odcestovala a v Maďarsku se nakazil, tak bych mohl poslat do karantény půlku pracovníků ČT. Z mého

pohledu by to bylo nepřijatelné. Nemohl jsem si tam dovolit jet. Ono to rozhodnutí potom není zas až tak těžké, když víte, že se v podstatě nemáte o čem rozhodovat.

Chtěl jste být prostě ohleduplný k těm členům redakce, kteří měli odcestovat do Tokia.

Je to tak, ale nešlo pouze o ty, kteří letěli tam, ale také o ty, kteří pracovali tady, protože ono do Tokia tentokrát letělo daleko méně lidí. Odletělo jen několik komentátorů a štábů. Jinak se televizní přenosy z Her komentovaly z Kavčích hor. Většina lidí tady stejně zůstala. Pro ty bych představoval ještě daleko větší nebezpečí než pro ty, kteří odletěli. S některými členy redakce, kteří odcestovali do Tokia, jsem se ani neviděl. Kdybych se v Budapešti případně nakazil, tak by je to příliš neovlivnilo, ale lidé, kteří zůstali na Kavčích horách, by mohli mít daleko větší problémy. Během olympiády jsem komentoval golfové turnaje. Tomáš Jílek, který dělal cyklistiku, tak byl tady. Bára Černošková dělala studia z Prahy. Dusík s Helclem byli v Tokiu. Byl tam určitě i David Lukšů kvůli atletice.

Byl byste schopen říci, kde byste cestoval za normální situace během evropského šampionátu ve fotbale v roce 2021?

Určitě bych komentoval přímo ze stadionu v Budapešti. Těch zápasů, které bych komentoval přímo z dějiště, by bylo samozřejmě větší množství. Plánovalo se, že budeme s kolegou Vláškem relativně dost cestovat. Z těch plánů jsme pochopitelně vynechávali Baku a Bilbao, protože cestování do těchto vzdálených měst je opravdu velmi složité. Navíc druhý den po cestě do jednoho z těchto měst bychom museli komentovat další utkání už někde jinde. Bylo by to logisticky velmi složité. Nebýt pandemie koronaviru, tak by se zápasy vyřazovací fáze šampionátu rozhodně komentovaly z místa konání, dále také utkání českého týmu a zápasy typu Francie vs. Německo, takže ty trháky.

Hrála kromě těchto problémů spojených s pandemií určitou roli i ekonomická stránka věci?

Spíše to řeknu tak, že ekonomice sportovní redakce ČT rozhodně neublížilo to, že se kvůli opatřením způsobené nemocí covid-19 nemohlo cestovat. Každý zápas, který je komentován přímo z dějiště, stojí ČT sto tisíc korun. Respektive ta komentátorská pozice stojí sto tisíc korun. Takže vzhledem k tomu, že jsme komentovali z dějiště utkání odhadem pět utkání místo patnácti až dvaceti, tak částka, kterou ČT ušetřila byla poměrně značná. Kolega Vlášek byl dvakrát ve Skotsku, já jsem komentoval tyto dva zápasy.

Jaká opatření jste musel dodržovat například na hotelu?

Do Mnichova jsem jel na otočku, takže jsem v hotelu pobýval pouze v Londýně, kde jsme bydleli každý sám na pokoji. Samozřejmě jsme museli dodržovat pravidla nastavená daným hotelem. Například hotelová restaurace byla mimo provoz, ale je pravdou, že okolní restaurace na ulici mimo hotel fungovaly. Takže jsme se v nich po zápase mohli najíst. Ale hotel jako takový byl v podstatě mrtvým domem.

A jaká protiepidemická nařízení jste jakožto sportovní komentátor musel dodržovat na stadionu?

Museli jsme mít nasazené respirátory. Na zápas jsme si je mohli sundat, aby nám šlo rozumět. Dále jsme museli dodržovat dvoumetrové rozestupy. Navíc mezi námi komentátory byla vždy přepážka. Tato nařízení se musela dodržovat. Všude při každém vstupu jsme se museli prokázat platným certifikátem. Zároveň jsme museli vyplňovat nejen zdravotní certifikát, ale i certifikát pro britské Ministerstvo zdravotnictví, aby nás eventuálně mohli trasovat a dohledat. Ještě deset dnů po mém návratu z Velké Británie mě kontaktovali pracovníci britského Ministerstva zdravotnictví, kteří zjišťovali, jestli v letadle, kterým jsem se vracel, nebyl někdo nakažený. Takže po celou dobu šampionátu se opravdu dbalo na dodržování stanovených nařízení a pravidel. Neexistovalo, že by člověk prošel, aniž by neměl všechny tyto náležitosti vyřízené a neměl je v pořádku.

A tato nařízení vydávala UEFA?

Ano, přesně tak. Jednak se jednalo o nařízení UEFA, jednak o nařízení od britského Ministerstva zdravotnictví.

Uvědomil jste si během nucené pauzy, že vás profese sportovního komentátora opravdu naplňuje? Chybělo vám komentování sportovních přenosů?

Řekl bych, že mám jednu velkou výhodu v tom, že beru věci tak, jak přicházejí. Nikdy příliš nelétám v euforii, ale ani se nějak nepotápím do deprese. Něco se prostě stane, něco ovlivním, něco neovlivním. A to, co neovlivním, s tím si příliš nelámu hlavu, protože s tím stejně nic neudělám. Jestli vyjde slunce, nebo bude pršet, to neumím zařídit, beru to tak, jak to je. A stejně tomu bylo i s pandemií koronaviru. Navíc ta doba na to, aby mi komentování chybělo, byla asi moc krátká. Opravdu ty dva měsíce, když nekomentujete, nepředstavují žádnou tragédii,

protože se s těmito situacemi setkáváme i v zimní a letní fotbalové přestávce, kdy se nehraje. Sportovní komentátoři jsou proto na tyto situace zvyklí. Nedošlo u mě k žádnému pocitu uvědomění si, jak moc jsem na komentování závislý nebo jak moc mi to chybí. I tím, že jsem měl mnoho jiné práce, opravdu jsem pracoval prakticky pořád. Na podobné myšlenky jsem ani neměl čas. Jednalo se v podstatě o standardní odmlku, protože každou sezonu máme jeden nebo dva měsíce pauzu, během které nekomentujeme. Opravdu se nejednalo o něco, z čeho bych si dělal těžkou hlavu.

A co komentování golfu? Také ho nějakým způsobem pandemie a s ní spojené nařízení ovlivnilo?

V nejhorší situaci pandemie koronaviru se zrušil jeden ročník turnaje Czech Open. Ale vzhledem k tomu, že ČT vysílá velmi malé množství golfových přenosů, tak se na komentování golfu příliš neupínám. V roce 2021 jsme Masters komentovali. Navíc byly olympijské turnaje mužů i žen. Ještě jsme komentovali Czech Masters. Takže kvůli COVIDU-19 vypadl z programu jeden turnaj, s čímž jsme počítali. Golfových přenosů je opravdu málo, takže se nejednalo o zásadní věc.

Když jste nemohl komentovat, sáhla vám nebo vašim kolegům ČT na platy? Nebo jakým způsobem se tato situace řešila, když jste nemohli vykonávat svou práci, za kterou jste odměňováni. Dostali jste v rámci ČT jinou práci, např. doplňování archivu atd.?

Myslím si, že na platy se ani sáhnout nedalo. Ale opravdu netuším. Například já osobně jsem na tom byl bitý, jelikož v rámci ČT působím jako externista. Jsem tedy placen od kusu. Od ČT jsem proto kvůli pandemii koronaviru neviděl několik měsíců ani korunu. Ale zaměstnancům se na platy, předpokládám, nesahalo, neboť měli nařízený homeoffice. Pokud se nejednalo o zaměstnance, jejichž náplň práce je přímo spjata se zpravodajstvím a podílí se na výrobě relací tohoto typu, tak se do prostorů ČT ani nedostali. Takže většina z nich pracovala z domova, kde je těžko můžete kontrolovat. Nejistíte, jestli se připravují, jestli pracují na archivu, jestli se věnují své práci. Já osobně si tedy nedovedu představit, že by jim na ty platy jakýmkoliv způsobem sahalo.

Takže externisti ČT, mezi které se řadíte, na tom byli, co se týče platových podmínek, nejhůře?

Ano, přesně tak. Externisti, kteří jsou závislí pouze na ČT a neměli v toto období práci, tak buď

dělali v rámci ČT něco jiného, nebo na tom byli holt jako já, nedostávali prakticky nic. Já osobně jsem se kvůli tomu do finančních potíží nedostal. Jak už jsem říkal, psal jsem články pro Seznam Zprávy a věnoval se natáčení své talkshow, což mě živí dobře.

Setkal jste se v ČT s tím, že by vedení své zaměstnance, ať už přímo nebo nepřímo, jakýmsi způsobem nutilo k tomu, aby se nechali očkovat? Vyvíjela ČT nějaký tlak na pracovníky?

To zřejmě mohla, ale nedokážu vám to říci naprosto přesně. Nechci si hrát na nějakého vševěda, ale troufnu si říci, že absolutní většina členů sportovní redakce ČT je očkována. Už jen to, že jsme se museli při každém vstupu do budovy ČT testovat a před každým zápasem, když počet nakažených opět stoupal, jsme se museli testovat PCR testem atd. Mám pocit, že už jen kvůli tomu, aby mohli tu práci dělat, tak jsou v podstatě všichni naočkovaní. Myslím si, že většina pracovníků ČT je naočkována.

Takže onemocnění covid-19 značně ovlivnilo a stále ovlivňuje žurnalistickou profesi?

Do jisté míry ano, ale zároveň si myslím, že ji ovlivnilo daleko méně než spoustu jiných profesí. Ať už to byly služby nebo právě herci, kteří ke své profesi potřebují publikum, aby mohli vystupovat. My novináři, přeci jenom můžeme psát články z domova, můžeme dělat rozhovory prostřednictvím různých aplikací, můžeme dělat spoustu dalších věcí. Jasně, tiskové konference nebo podobné záležitosti nabraly jiný směr, ale také se to dalo sledovat pomocí různých programů, vstupovat do nich atd. Takže ono to novinářskou práci jako takovou zase příliš neovlivnilo. Mám na mysli takovou tu ryze žurnalistickou profesi. Pro televizní žurnalistiku to bylo o něco horší, protože například redakce sportu neměla, co vysílat. Proto se muselo ve velké míře pracovat s archivem. Přímé přenosy zkrátka nebyly. Takže pracovníci ČT museli pracovat s archivem, jehož několik let starými přenosy se vyplňovalo sportovní televizní vysílání. Televizní program se musel něčím vyplnit. Pro televizní žurnalistiku v období pandemie koronaviru se z pohledu množství práce jednalo o znatelně horší období než pro psanou žurnalistiku. Co se týká novin a časopisů, rádia, eventuálně internetových serverů, tak novináři mohou psát články z domova. Nejedná se pro ně o zásadní problém, protože témata jim zůstávají, akorát se lehce měnila vzhledem k vývoji pandemie. Stále však měli, o čem psát, o čem mluvit. V tomto ohledu má televizní žurnalistika lehce nevýhodu. Protože pokud se jedná o sportovní kanál, který je založený na přímých přenosech a většina sportů se kvůli zhoršující se situaci nemohla hrát, tak nastává problém a televizní program se musí vyplňovat něčím

jiným, například těmi archivními televizními přenosy, jako tomu bylo na kanále ČT Sport. Co však bylo zvláštní v době pandemie, a je tomu tak i v současnosti, je to, že my sportovní komentátoři na fotbalová utkání nelétáme přímo do dějiště a komentujeme je ze studií, kdežto reportéři ano. Jezdili v covidové době a jezdí stále. Nám komentátorům to přišlo lehce postavené na hlavu, že někdo může jezdit a někdo ne. To bylo trochu zvláštní, ale prostě to tak bylo. Během evropského šampionátu ve fotbale jezdili přímo do místa konání reportéři, například David Kalous, daleko více než my komentátoři.

Takže reportéři jezdili daleko více než vy komentátoři?

Ano, určitě. Dvoučlenný štáb, který se skládal z reportéra nebo reportérky a kameramana. David Kozohorský byl přibližně deset dní ve Skotsku. Osobně mi to přišlo jako zhůvěřilost, protože prakticky stejně nikam nemohl. Takže to bylo z mého pohledu zbytečné. Ale zároveň to bylo lehce postavené na hlavu, protože komentátor musel sedět doma a reportér cestoval. Ale asi to bylo dané tou dobou. Ale trochu paradoxní je, že my komentátoři stále nelétáme na zápasy českých fotbalových týmů, které hrají evropské soutěže. Nedávno jsem komentoval například utkání mezi Lyonem a Spartou ze studia na Kavčích horách, což mi přijde postavené úplně na hlavu, protože přímo na stadionu v Lyonu byl přítomen reportér. Toto řešení jsem do jisté míry chápal, když epidemiologická situace byla zlá, ale nyní je ta situace o poznání lepší. Takže mi přijde, že se jedná o čistě ekonomickou záležitost ze strany ČT, která tak nemusí platit za komentátorské pozice.

A toto řešení ČT vysvětluje epidemiologickými opatřeními?

No, už se ani nikdo neobtěžuje házet tato řešení na nákazu covid-19, protože jinak by do dějiště utkání nemohla ČT vyslat ani reportéry. Takže v době pandemie sportovní reportéři cestovali opravdu hodně.

Když jste byl vzhledem k situaci nebo vzhledem k rozhodnutí ČT nevyslat vás přímo do dějiště utkání nucen komentovat přenosy ze studia, pocíval jste ze strany diváků větší kritiku na své výkony? Přeci jen, jak už jste uvedl, je rozdíl v tom, jestli je komentátor přímo na stadionu, nebo jestli daný zápas komentuje ze studia a vidí tím pádem jen to, co diváci u televizních obrazovek.

Já si myslím, že kritika ze strany diváků na naši adresu byla na stejné úrovni jako v normální situaci. Máte však pravdu, onu je to pro komentátora, když komentuje ze studia úplně jiná práce,

daleko méně příjemná, než když je přímo na stadionu. Diváci by to však z projevu komentátora neměli poznat, jestli daný zápas komentuje ze stadionu nebo ze studia na Kavčích horách. Jasně, stávaly se věci, že kamera neukázala, že hráč obdržel žlutou kartu, že hráči vystřídali nebo že pomezní rozhodčí signalizoval ofsajd, protože do toho režie umístila záznam předchozí akce. A když se stane některá z těchto výše popsaných situací a my komentujeme ze studia, tak pochopitelně nastává problém. To je pak složité, protože se k vám dostávají pouze stejné záběry jako divákům doma u televizních obrazovek. Tyto situace jsou pro komentátory nepříjemné. Poté mohou být diváci nespokojeni a kritizovat. Neuvědomují si však, že máme k dispozici stejné záběry jako oni, že to také nemůžeme vědět.

Přesně tak byla směřována má otázka.

V tomto smyslu se negativních výroků ze stran diváků objevilo více, než bývá zvykem v normální situaci, protože se holt v covidové době komentovala všechna utkání ze studia, a ne ze stadionu, kde si můžeme tím, že vidíme některé další věci, daleko více pomoci. Například na sociálních sítích jsem zaznamenal několik příspěvků a komentářů o tom, že jsme „vyžírky“, že si v takto těžké době, a ještě za jejich peníze, létáme po Evropě na fotbalová utkání. My jsme přitom seděli ve studiu na Kavčích horách a komentovali zápasy odtud. Takže komentáře tohoto typu byly pro mě opravdu úsměvné.

Rozhovor s Barborou Černoškovou (24. listopadu 2021)

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagovala?

Moje profese byla značně ovlivněna. Na začátku pandemie bylo období trvající tři týdny, kdy jsme prakticky neměli, co vysílat. Když se zcela všechno zavřelo, nebylo čím plnit zpravodajství. Dokonce, a to jsem zažila poprvé za dobu, co pracuji v ČT, což je sedmnáct let, se uvažovalo o tom, jestli je pořad s dlouholetou tradicí BBV vůbec legitimní. Jestli má zůstat na obrazovkách v této době, což pro mě bylo velmi zajímavé. Nakonec jsme se však usnesli na tom, že BBV normálně zůstanou a budou se vysílat standardně každý den. Akorát měly kratší stopáž. Pořad jsme plnili informacemi o tom, jak sportovci tráví čas v období pandemie. Jestli trénují individuálně, jestli například nějaký klub vymyslel individuální tréninkový plán pro jednotlivé hráče. Zajímalo nás taky to, jakým způsobem se sportovci na vzniklou situaci adaptují. Často jsme vysílali i informace, které někdo sdílel na sociálních sítích, ať už klubové, nebo soukromé. Zajímaly nás i online soutěže. Například konkrétní fotbalista doma zkoušel dovednostní soutěž, své snažení nahrál na video, následně danou věc musel napodobit jiný fotbalista. Tímto způsobem se porovnávali. Když se na to dívám zpětně, bylo pro mě toto období neuvěřitelně zajímavé. Nikdy to nebylo tak, že bychom neměli nic k odvysílání. V různých zemích světa totiž pandemie postupovala různým tempem. To znamená, že vždy existovala ještě nějaká soutěž, která se hrála. A když už se nehrálo vůbec nic, tak jsme se vždy mohli spolehnout na běloruského prezidenta Lukašenka, který sportovní soutěže nezastavil. Podle prezidenta v Bělorusku covid-19 totiž vůbec nebyl. Proto se tam vždy hrála nějaká legitimní soutěž. Když jsme neměli mnoho materiálu, který bychom mohli použít do relace BBV, využili jsme informace z Běloruska. K tomu jsme zapojovali věci z domácí produkce. Sportovci totiž trénovat nepřestali. Moc zajímavé bylo sledovat, jak se s touto situací vyrovnávali plavci, protože neměli možnost navštěvovat bazény. Plavali individuálně v domácích podmínkách, třeba na gumě, v protiproudu apod. Bylo to opravdu velmi zajímavé.

Byla byste schopna říci, o kolik minut se zkrátila stopáž pořadu Branky, body, vteřiny?

Ono se to nedá říct přesně, o kolik minut se zkrátila, protože každý den to bylo jinak. Ale vždy jsme se snažili, aby informace dávaly divákům smysl. Každá reportáž musela být opodstatněná. Zpravodajská relace nikdy netrvala méně než šest minut.

Z toho, co říkáte, vyplývá, že příprava a zisk informací pro tento pořad musel být daleko náročnější než obvykle.

Přesně tak. Zpravodajství má v normální době svou logiku. Máte zde jasné postupy, jak co tvořit podle určitého klíče. Nejdříve dáváme informace ze sportů s největší diváckou a fanouškovskou základnou, typicky fotbal, hokej. A teď se prostě soutěže těchto dvou sportů nehrály. Takže jsme opravdu velmi složitě museli hledat informace, kterými bychom BBV vyplnili. Aby to bylo dostatečně pestré, pro diváka zajímavé a zároveň, aby to mělo opodstatnění na té obrazovce. Neřešili jsme to takto explicitně, protože jsme vlastně nikdy neměli možnost se sejít a říct si to, ale myslím si, že do značné míry BBV zůstaly pro diváky jako taková pojistka. Že si řekli, že má svět ještě stále nějaká pravidla.

Že je zkrátka do jisté míry ještě v normálu...

Ano, přesně tak. BBV jsou nejdéle vysílaným cyklickým pořadem ČT, o prvenství se pře s Večerníčkem. Tím pádem jsou lidé na tento pořad zvyklí. Myslím si, že kdyby ČT zrušila BBV, vneslo by to do společnosti další nejistotu. To je další důvod, proč se BBV vysílaly i v takto nelehké době. Toto však nikdy oficiálně nikde nezaznělo, jedná se o můj osobní názor. Takto jsem to já společně s pracovníky z mého nejbližšího okruhu vnímala. Vnímali jsme to tak, že dokud máme, co vysílat, dokud jsme schopni naplnit BBV nějak rozumně, aby to dávalo smysl, tak BBV mají stále své opodstatnění.

Jaký byl váš pracovní režim? Pracovala jste z domova?

Ano, byli jsme na homeofficu. Zprávy jsem si připravovala doma stejně jako mí kolegové. Snažili jsme se pracovat každý zvlášť. Na Kavčích horách sdílím kancelář ještě se dvěma kolegy, takže jsem na živé natáčení BBV chodila opravdu až na poslední chvíli, těsně před začátkem. To znamená, že jsem do práce chodila na čtvrtou hodinu, abych stihla maskérnu a takovou tu klasickou přípravu před živým vstupem. Tedy převléct se, dát si mikrofon atd. Určitě to však nebylo tak, že bych tam byla celý den jako v normální situaci. Standardně totiž pracuji přímo z Kavčích hor, kde se na BBV připravuji a tvořím zde jejich obsah. Klasické porady byly zrušeny. Vůbec jsme se nesetkávali. Scházeli jsme se vždy v online prostoru prostřednictvím komunikačních aplikací a programů. A abych byla upřímná, tento stav do značné míry přetrvává, ještě neskončil.

Obsah pořadu Branky, body, vteřiny tvoří vždy moderátor, který jde v ten den před kameru?

V mých začátcích, tedy v roce 2007, to bylo tak, že za všechno, co divák viděl na obrazovce, byl zodpovědný pouze moderátor. V současné době se jedná o týmovou práci v tom smyslu, že máme editora, který skládá zprávy. V současnosti tudíž za obsah zodpovídá především editor. Obsah pořadu se tvoří na základě kooperace a domluvy, ale dalo by se říci, že se jedná o spolupráci malého týmu lidí, na který se nabaluje obrovská skupina dalších redaktorů, reportérů, střihačů atd.

Byla byste schopna posoudit, zdali jste v období pandemie měla více nebo méně práce?

Jako moderátorka jsem měla méně práce, a to i kvůli tomu, že mám kromě BBV na starosti i pořad *Téma pro hosty*, který byl v době koronaviru automaticky zrušen. Hosté pořadu nemohli na Kavčí hory, byl jim odepřen přístup. Navíc jsme pracovali v týmech, které se mezi sebou nemohly potkávat. Neexistovala pro mě jakákoliv možnost, abych dělala zpravodajství a tyto studiové pořady. Zkrátka jsem k nim neměla k dispozici kameramany, střihače ani režii. Nevyhověli bychom tak aktuálním vládním nařízením. Abych to tedy shrnula. Práce jsem měla méně, ale byla pro mě psychicky daleko tíživější.

Když jste měla méně práce, snížila vám ČT plat? Může to ČT jakožto veřejnoprávní instituce vůbec udělat?

Nevím, jak byly tyto záležitosti řešeny s jinými kolegy, ale já jsem stále plnila podmínky své pracovní smlouvy. Akorát mi zrušili pořad *Téma pro hosty*. Každopádně nás přesunuli na homeoffice a já jsem v té době, i když jsem nedělala to, co bych dělala normálně, dodělávala resty z minulého období. Takové ty archivace a další věci, na které jsem neměla čas. Takže já jsem úvazek stále naplňovala. Na peníze mi ČT nesahala.

V roce 2020 se přeložily Letní olympijské hry, vnímala jste to jako správné rozhodnutí?

Ano, jednoznačně jsem to vnímala jako správné rozhodnutí. A musím říct, že mě to výjimečně překvapilo, protože ještě v březnu, kdy pandemie udeřila, jsem si nedokázala představit, že se LOH odloží.

V roce 2021 se uskutečnily, to jste vnímala jak?

Olympiáda proběhla, ale v letošním roce by mě vůbec nepřekvapilo, kdyby tuto sportovní

událost zrušili úplně. Ono to proběhlo zcela v jiném režimu, pro mě velmi zvláště. Tentokrát jsem měla na starosti večerní studio tady v České republice, což bylo pracovně velmi náročné.

Jaká byla vaše náplň práce během LOH?

Dělala jsem obsah pouze z Prahy, letos jsem do dějiště neodcestovala. Mou náplní bylo vysílání večerního olympijského studia, což byl takový reprízový program. Fungovalo to tak, že jsem měla na starosti každodenní vysílání. To znamená, že jsem byla ve studiu každý večer v čase olympijského vysílání mezi dvacátou hodinou a minimálně půlnocí. Někdy jsem končila i kolem třetí hodiny ranní. V tomto režimu jsem fungovala osmnáct dní. Příprava studia byla na mě a mém týmu, jeho členy jsem vždy úkolovala.

Kdyby LOH proběhly ve standardním režimu, stejně byste neletěla do dějiště a tvořila jejich obsah z Kavčích hor?

Myslím si, že zcela jistě bych fungovala pouze z Prahy a do Tokia bych neodcestovala. Tam hrál roli především časový posun. Bylo potřeba pokrýt časový úsek mezi dvacátou hodinou, kdy je u nás primetime, aby diváci měli, co sledovat. To by se nedalo dělat z Tokia, kde jsou v tu dobu čtyři hodiny ráno. To je potřeba udělat odtud, proto na Kavčích horách muselo zůstat více lidí. Je nemožné, aby po celou dobu olympijských her pracovalo několik lidí prakticky celé dny, proto musí být část v dějišti a část na Kavčích horách.

Jak ovlivnil koronavirus programovou skladbu vysílání ČT Sport? Například beachvolejbalistka Nauch Sluková byla pozitivně testována, proto se společně se spoluhráčkou musela vzdát olympijské šance a odletět zpět do České republiky. Nákaza se projevila i u beachvolejbalisty Perušiče, který se svým partákem nastoupil až ke druhému zápasu ve skupině.

Z pohledu večerního bloku to představovalo velký problém. Na každý vysílací den jsem měla domluvené dva až tři hosty, kteří doplňovali reprízový program. Fungovalo to tak, že jsme vždy vysílali reprízu nějaké soutěže. Jelikož se jednalo o záznam, museli jsme k němu vymyslet přidanou hodnotu. Proto jsme si do studia pozvali vždy experta, který o daném sportu a výkonech hovořil. Konkrétně beachvolejbal měl tvořit základ olympijského vysílání ve dnech, kdy měly hrát české dvojice. Mělo to být kvůli tomu, že čeští beachvolejbalisté byli vysoko nasazení v žebříčku, tudíž se od nich očekával úspěch. Když nakonec Nausch Sluková s Hermanovou nenastoupily vůbec a Perušič se Schweinerem byli schopni odehrát až druhý

zápas, museli jsme program večerního vysílání výrazně upravovat. Z tohoto důvodu jsme byli nuceni beachvolejbal odstranit z programu a nahradit ho jiným sportem s českou účastí. Jelikož čeští beachvolejbalisté nepostoupili ze základní skupiny, povídání o beachvolejbalu jsme vysílali pouze dvakrát. Do studia jsem si jako expertu pozvala Kristýnu Hoidarovou Kolocovou. Kdyby to bylo tak, že by hrály obě dvojice, jak to podle plánu mělo být, jak jsme předpokládali, dostal by beachvolejbal ve vysílání samozřejmě daleko větší prostor. Z těchto důvodů to bylo velmi zajímavé. Zaprvé jsme museli měnit program, zadruhé jsme museli ke změněnému programu narychlo pozvat kompetentní hosty. Když jsme do vysílání zařadili místo beachvolejbalu tenis, se kterým jsme sice vždy počítali, bylo i přesto velmi složité sehnat kompetentního tenisového experta, který by nám daný zápas kvalitně popsal. U tenisu jsem měla docela potíže. Na celou dobu trvání Her jsem domluvila jednoho hosta, který mi přislíbil účast ve studiu. Dva dny před začátkem mi svou účast bohužel odřekl ze zdravotních důvodů. Onemocnění covid-19 proto výrazně ovlivňovalo i tyto záležitosti.

To by se v normální situaci stávalo jen zřídka...

Tato situace by mohla nastat, to riziko by však bylo daleko menší. Vždy se může stát, že expert onemocní, ale ta pravděpodobnost je daleko menší než v období, ve kterém žijeme, tedy v období pandemie koronaviru.

Z vašich slov vyplývá, že pro ČT je prioritou především zachycení české stopy a úspěchů českých sportovců?

Ano, přesně tak. To je pro ČT nejdůležitější. Je to způsobeno tím, že ČT je veřejnoprávní instituce a televize, tudíž má povinnost mapovat právě české sportovce. Na druhou stranu to může být pro diváky ČT i lehce na škodu. Kromě moderování během olympijských her i komentují, ať už se konají kdekoliv, synchronizované plavání, které se letos právě kvůli tomu, že jsme v tomto sportu neměli české zastoupení, nedostalo do programu ČT. Přitom se v synchronizovaném plavání na LOH v Tokiu přepisovaly rekordy, neboť Světlana Romašinová vybojovala v pořadí šestou a sedmou zlatou medaili.

Zrušil se vám v období pandemie koronaviru nějaký televizní přenos, který jste měla komentovat?

Vzhledem k tomu, že se ke komentování dostanu pouze v rámci olympijských soutěží, tak se mě toto omezení nedotklo.

Vaší náplní práce je především moderování. Občas však vyrážíte i do terénu jako reportérka na Velkou pardubickou. Jak tuto slavnou sportovní akci omezovaly vládní nařízení?

Oproti normálu se průběh celé této akce výrazně změnil. Před jejím začátkem jsme hned několikrát byli nuceni měnit plán a celkový scénář celého dne. Autorem projektu je Marek Svačina. V rámci Velké pardubické funguji jako tzv. společenský reportér, jehož úkolem je věnovat se historickým exkurzům, věcem, které s tímto závodem nějak souvisí, typicky koňská řemesla. Sportovní stránkou závodu se proto nezabývám. Vzpomínám si, že jako hosta jsem měla kováře, se kterým jsme řešili, jakým způsobem se ková, sedlá a další podobné věci. V minulých letech jsem dokonce mívala i takové menší studio, neboť jsem byla v pozici reportérky v terénu. V roce, kdy vypukla pandemie, se vše značně změnilo. Původně jsme měli v plánu, zvát si do studia bývalé vítěze podniku, kteří by hovořili o svých zážitcích. Od tohoto plánu jsme však kvůli COVIDU-19 museli ustoupit, protože pořadatelé museli dodržet aktuální vládní nařízení. Stanovili proto pouze určitý počet lidí štábu, který mohl být vpuštěn do areálu závodistiště. Hosté, které jsem si vytyčila, byli zbytní, proto jsem si je musela ze svého seznamu smazat. I celý můj připravovaný program jsem si proto musela změnit. Byl mi dovolen pouze jeden host, který se mnou diváky u obrazovek provázel tou společenskou částí vysílání.

V tomto režimu probíhala Velká pardubická v roce 2020 i 2021?

V roce 2020 tomu tak bylo. O rok později byla situace ještě poněkud složitější, protože k tomu všemu náhle zemřel můj kolega Martin Šabata, se kterým jsem na programu této události několik let spolupracovala. Museli jsme se proto velmi rychle přizpůsobit situaci, která vznikla. Nařízení oproti roku 2020 nebyla tak přísná, protože se Velká pardubická konala v období, kdy nákaza stagnovala. Dokonce zde měli přístup i diváci, čemuž tak v roce 2020 nebylo. Pamatuji si, že u legendárního Taxisova příkopu jsem vedla rozhovory s pozvanými hosty.

Vyžadovala po vás ČT, abyste se nechala očkovat? Nutili k tomu vás nebo jiné kolegy?

Myslím si, že ne. Shodou okolností jsem v nedávné době byla na webináři s ředitelem ČT, kde se tyto otázky řešily. Nepřijde mi, že by vedení ČT vyváželo nějaký nátlak na pracovníky, kteří nejsou naočkováni. Domnívám se však, že řada mých kolegů očkování podstoupila z vlastního přesvědčení. Ale je pravdou, že ode dneška musíme mít v našich vstupních kartách na pracoviště nahané certifikáty o dokončeném očkování. Ti, kteří očkování nejsou, musí mít nahaný dokument potvrzující negativní PCR test. Toto interní nařízení ČT se vztahuje na

všechny hosty, experty i na všechny její pracovníky. Takže zde není tlak na očkování, ale ti, kteří očkování nejsou, mají daleko složitější přístup do areálu ČT.

Ve vnitřních prostorách ČT musíte nosit respirátor?

Ano, to však po celou dobu pandemie. Toto opatření se vůbec nezměnilo, dokonce ani v létě, kdy byla nákaza na ústupu. Po celou dobu a ve všech společenských prostorách musíme nosit respirátory. Můžeme je sundat pouze u jídla. To si však většina mých kolegů nosí stejně do svých kanceláří, o což nás žádalo i vedení ČT.

V létě jste nastoupila v roli moderátorky do pořadu ČT Sama doma. Bylo to kvůli toho, že jste měla kvůli koronaviru méně práce ve sportovní redakci?

Ne, to nebyl ten důvod. Bylo to z mé vlastní iniciativy, neboť mi i tato pozice přijde velmi zajímavá. Na konkurz mohly pouze pozvané osoby, nedalo se na něj přihlásit. O pozici se ucházelo přibližně deset osob. Konkurz, který byl mimochodem velmi zajímavý, se konal v květnu 2020, což bylo období nejhlubší pandemie. Musely jsme mít nasazené štíty a roušky, které jsme nesměly po celou dobu trvání konkurzu sundat. Až na závěrečné focení, aby mohli vyhodnotit, jak vypadáme na kameře, jsme je mohli odložit. Navíc pořad Sama doma má vždy prázdninovou pauzu a je vysílán až od září. Co se týče opatření, tak zde panuje velmi přísný režim. Hosté pořadu jsou před příchodem testováni antigenním testem. Bez něj by je nevpustili do budovy ani do prostor, kde se natáčí. V části studia, kde se vaří, se připraveného jídla nesměl nikdo dotknout. Po uvaření se okamžitě likvidovalo.

Jak se změnil váš pracovní režim, když kromě sportovního zpravodajství moderujete i Sama doma?

Práce mám podstatně více, protože jsem si stanovila podmínku, že nebudu mít méně vstupů v relaci BBV. Mám i takovou dohodu s generálním ředitelem ČT, že se mé působení v Sama doma nedotkne toho v rámci sportovní redakce.

Příloha č. 3: Rozhovor s Tomášem Budkou (9. prosince 2021)

Jakým způsobem ovlivnila pandemie covidu-19 vaši profesi sportovního reportéra?

To, jak pandemie koronaviru ovlivnila mou práci, bych rozdělil na dvě věci. Jedna z nich spočívá v tom, jak pandemie koronaviru ovlivnila profesi obecně, druhá spočívá v tom, jak ovlivnila konkrétně mě. Koronavirus profesi sportovního reportéra ovlivnil zcela zásadně, protože jsme najednou neměli o čem psát, nemohli jsme reportovat, ani komentovat. Také jsme neměli s kým dělat rozhovory, protože se respondenti báli nákazy. Samozřejmě jsme také měli určité obavy, protože jsme ze začátku nevěděli, jaké nebezpečí onemocnění covid-19 představuje. Na vzniklou situaci se reagovalo různými způsoby. Když se přerušila česká nejvyšší hokejová liga, tak ČT zareagovala tak, že začala vysílat alespoň seriál historicky nejvýznamnějších a nejzajímavějších utkání vyřazovacích duelů této soutěže. Podobně postupovala i v případě světového šampionátu v hokeji, který byl zrušen. ČT proto zařadila do programu historická utkání z této sportovní akce. Tento režim pokračoval i přes vysílací období LOH, které byly přeloženy na další rok. Možná to vyzní špatně, ale pracovníci ČT měli více volna, než by si přáli. Když popíšu mou situaci, tak jsem relativně rychle, maximálně během tří dnů, pochopil, že se mi ve sportu vzhledem k situaci, která nastala, nenaskytne příliš mnoho pracovních příležitostí, a tak jsem se přemístil na program ČT24, kde panovala pohotovostní situace. Program ČT24 musel oproti ČT Sport vysílat na plné obrátky a informovat o aktuálním dění. V té době v redakci ČT24 potřebovali každou ruku i nohu, a když ta ruka i noha disponovala televizními zkušenostmi, tak se jim to samozřejmě velmi hodilo. S vedením programu ČT24 jsme se tak během několika hodin dohodli na spolupráci. Nastoupil jsem na program ČT24 do tzv. denní směny. Co se týče prestiže nebo významu mé pracovní pozice, kterou jsem vykonával, tak jsem šel v porovnání s tou na ČT Sport v televizní hierarchii určitě níže. Na druhou stranu jsem chtěl být něčím užitečný, proto jsem pracoval na programu ČT24. Vnímám jsem, že se jedná o možnost, jak poznat nové lidi. Samozřejmě jsem některé lidi znal, ale mnoho jsem jich neznal, i když se v budovách na Kavčích horách setkáváme prakticky denně. Musím říci, že mě i zajímali jejich principy výroby televizního obsahu, protože jsem věděl, že fungují lehce jinak než my na ČT Sportu, že je jejich systém jiný. Nedovolím si tvrdit, jestli je lepší nebo horší. Myslím si, že je zkrátka jiný, protože mají jiné potřeby než sportovní zpravodajství, které není kontinuální, a navíc se soustředí jen na určité relace. Na programu ČT24 je zpravodajství více kontinuální. Zkrátka jsem byl zvědavý na to, jak to celé na programu ČT24 funguje. Zpětně jsem velmi rád, že jsem si práci na tomto programu díky pandemii

koronaviru mohl vyzkoušet. Samozřejmě nastaly chvíle, kdy jsem se musel přemáhat, protože nejsem založením domácí zpravodaj, jsem zkrátka sportův. Ale tímto způsobem jsem na vzniklou situaci zareagoval. Na programu ČT24 jsem účinkoval až do srpna.

Takže v období, kdy se vládní opatření zmírnila a vaši kolegové ze sportu vyrazili za různými sportovci, kteří se připravovali mnohdy v domácích podmínkách, aby s nimi natočili reportáž, jste působil na programu ČT24?

Přesně tak, toho jsem se vůbec neúčastnil. Ale této práce pro sportovní reportéry bylo naprosté minimum.

Chápu to tedy správně, že přesun z ČT Sport na ČT24 byl čistě váš nápad? Vedení ČT vám tuto možnost nenabídlo?

Ano, přesně tak. Přesunul jsem se ze své vlastní iniciativy, protože jsem rychle pochopil, že více pracovních příležitostí bude na ČT24. Musím však jedním dechem dodat, že lidé z ČT24 byli velmi rádi, že jsem jim nabídl svou pomoc. Jak už jsem zmiňoval, některé pracovníky ČT24 jsem osobně znal, neboť byli často v roli mých respondentů pořadu Studio 6 nebo jiných studiích týkající se sportu. S mnohými se setkávám na obědě, s jinými jsem se znal z vysoké školy atd. Kavčí hory jsou zkrátka jeden barák, není to tak, že bychom se s lidmi z ČT24 vůbec neznali. Můj přesun mi přišel jako velmi logický krok.

V rámci ČT pracujete jako externista?

Ano.

Shrálo ve vašem přesunu na ČT další roli i vaše finanční zajištění? Protože když se pozastavily sportovní soutěže, byl jste jako externista prakticky bez práce.

Ano, je to tak. Určitě to tak je, protože v době, kdy se přestaly hrát soutěže, tak jsme, my externisti, neměli takový plat jako v normální situaci. Nepředpokládal jsem, že krize nebo lockdown, nevím přesně, jak to nazvat, bude trvat tak dlouho. Když nad tím ale přemýšlím, tak finance a potenciální snížení platu kvůli pandemii nepředstavovalo prvotní motivaci, abych se přesunul na ČT24. Ale ve chvíli, kdy toto nelehké období trvalo déle a déle, tak pochopitelně finanční stránka nabývala na důležitosti. Protože každý z nás musí být z něčeho živ, což platí i pro mě a mou rodinu.

Jste tedy rád, že jste se takto promptně přesunul na ČT24.

Zpětně jsem za můj rychlý přesun na ČT24 určitě rád. Řekl bych, že nejsem finančně negramotný člověk, takže kdybych se nepřesunul na ČT24, tak bych tuto situaci určitě nějakým způsobem přečkal. Ale zaprvé jsem rád, že jsem na ČT24 mohl být, protože jsem opět poznal nové lidi. Nyní tam mám daleko více kontaktů, navzájem si tedy můžeme pomoci, což se i děje a využívám toho. Tuto zkušenost proto hodnotím kladně. Jak jsem již říkal, v ČT24 jsem se naučil mnoho nových věcí. Zároveň jsem se lehce ubezpečil, že jsem na správném místě. Na ČT24 jsem byl spokojený, neflákal jsem to tam. Ve směně jsem byl druhý nejstarší, protože tam pracují převážně lidé, kteří jsou krátce po absolvování vysoké školy. Takže já, se svými patnácti lety v televizi, jsem tam byl jeden z nejstarších členů, byl jsem takovou výjimkou. I vedoucí oddělení byl o dva nebo tři roky mladší než já. Ale to mi vůbec nevadilo, protože se jednalo o dobu, kdy jsem všichni cítili, že je situace velmi vážná. A v tu chvíli jsme se semkli. Řekl bych, že jsem přepnul do nouzového módu a pracoval jsem opravdu naplno. Enormně jsem pociťoval kolektivní odhodlání a snahu vykonávat tu práci na sto procent, co nejlépe, v době, kdy ji od nás společnost nejvíce vyžaduje. Byl to velmi příjemný pocit.

Mohl byste mi přiblížit, co bylo vaší náplní práce na ČT24?

Pracoval jsem v domácí směně. Má práce spočívala v přípravě podkladů pro moderátory zpravodajství a kontinuálního zpravodajství. Editor mi zadal nějaký úkol, nic jsem nenatáčel, pouze jsem vyhledal nějakou zprávu. Následně jsem ji z ČTK nebo z jiného zdroje ověřil a přeformuloval ji tak, aby byla vhodná k mluvenému podání. K tomu jsem často musel zajistit, v drtivé většině případů z archivu nebo ze záběrů, které poslal někdo zvenčí, zpravodaj nebo krajánek, záběrové podkresy. Když se jednalo o nějaký úkol z rozhovoru, tak jsem musel z toho daného rozhovoru vystříhnout nejdůležitější část odpovědi a připravit ji k vysílání.

A v období lockdownu jste pracoval pro ČT24 z domova?

Ne, pracoval jsem přímo z Kavčích hor, ovšem za relativně přísných hygienických opatření.

Která hygienická pravidla jste museli dodržovat?

Takové ty klasické věci, které byly nařízené vládou, ty byly jasné. Takže roušky, rozestupy atd. Televize navíc měla interní pravidla, aby minimalizovala možnost šíření nákazy mezi větším počtem zaměstnanců. Vedení ČT se tak snažila snížit riziko toho, že se stane neschopnou vysílat. Dodržovaly se proto dva základní principy. Zaprvé princip čtrnáctidenního střídání

směn, jejichž délka vycházela z předpokládané inkubační doby, kdy se nemoc může projevit. Čtrnáct dní jsem chodil do práce, dalších čtrnáct dní jsem byl doma a nepracoval. V období, kdy jsem měl čtrnáct dní volna, tak pro mě platil přísný zákaz vstupu na pracoviště, který byl striktně dodržován. Druhý princip spočíval v tom, že když jsme museli vyjet někde do terénu, abychom natočili reportáž, tak jsme měli také zákaz vstupu do budov na Kavčích horách. Bylo to udělané tak, aby se pracovní kolektivy téměř nikdy neprolnuly. Redaktoři si navíc dávali sraz s kameramany mimo ČT. Ti, kteří byli v terénu, nemohli na pracoviště a naopak. Lidé, kteří natáčeli v terénu reportáže, tak v budovách na Kavčích horách nebyli několik měsíců. V podstatě byly vytvořeny čtyři na sobě nezávislé skupiny. Dvě skupiny lidí byly určeny k tomu, aby byly v terénu, kde se střídaly po čtrnácti dnech. Stejným způsobem fungovaly i skupiny v prostorách budov ČT, které se také střídaly po čtrnácti dnech. Tímto způsobem jsme pracovali v rámci zpravodajství na ČT24. Nevím, jakým způsobem byl nastaven pracovní režim v rámci ČT Sport, protože jsem tam v tomto období nepůsobil.

Na jakých platových podmínkách jste se s vedením ČT24 dohodli?

Byly srovnatelné s těmi na ČT Sport. Platové podmínky byly pro mě úplně stejné jako na ČT Sport.

V srpnu jste se vrátil do ČT Sport. Pociťoval jste při živém vstupu nervozitu?

Ano, samozřejmě. V období od března, kdy vypukla pandemie, do srpna, kdy jsem se vrátil, jsem dělal maximálně dva sportovní rozhovory. Když jsem po této nucené pauze komentoval, pociťoval jsem samozřejmě nervozitu. Sportovcům to může připadat lehce zvláštní, ale jsem toho názoru, že komentování přenosu má se sportem jednu stejnou věc. A to tu, že pokud chcete být dobrým sportovním komentátorem, musíte trénovat, což platí i u sportovců. Když komentuji světový pohár v alpském lyžování, tak mám určitě z mé práce a mého výkonu lepší pocit na konci sezony než na jejím začátku. Přibližně sedm měsíců lyžování nekomentuji, poté ho komentuji po dobu pěti měsíců. Na konci sezony je můj komentátorský výkon vždy lepší, protože komentuji téměř každý víkend. Ale začátky jsou kvůli té sedmiměsíční pauze někdy rozpačité. Je to téměř podobné jako u sportovců. Pokud basketbalista vinou zranění vynechá měsíc, tak s velkou pravděpodobností nebude mít takovou procentuální úspěšnost střelby, jako kdyby trénoval každý den. To samé platí i u této profese.

Když o tom hovoříte, trénoval jste během koronaviru nanečisto doma tak, že jste si pustil nějaký záznam sportovního přenosu a znovu ho komentoval?

Ne, to zase ne, až tak nervózní jsem z přenosu, který mě čekal po nucené pauze, nebyl. Je to ale způsobeno tím, že živý přenos je pro mě to nejlepší. Mám velmi rád ten adrenalin, který z toho vyplývá, který přímý přenos nabízí v tom smyslu, že se to děje právě teď, že je to živě. Při něm se prostě ukáže. Napsat, namluvit na dvacátý pokus atd., to umí kdekdo, ale živý přenos představuje největší dobrodružství, to největší vzrušení, největší poctu, které se může sportovnímu komentátorovi dostat. Televize mu dává důvěru, abys to byl právě on, kdo bude moci komentovat živý přenos. Živý přenos pro mě představuje to nejlepší.

Z vašich slov jasně vyplývá, že vám profese sportovního reportéra i komentátora velmi chyběla.

Jistě, samozřejmě. To víte, že mi to chybělo, to je pochopitelné.

Byl jste na LOH v Tokiu, které se však konaly až v roce 2021. Jak probíhaly z pohledu sportovního reportéra?

V té době to bylo volnější, takže jsme nemuseli dodržovat žádné směny. Řešili jsme, abychom se všichni stihli nechat naočkovat. Očkování nakonec nebylo kolektivně ošetřené, očkování si řešil každý sám v rámci toho, do jaké míry chtěl pečovat o své zdraví. Před odletem do Tokia, se do redakce ČT Sport relativně normálně chodilo. Nyní se opatření a nařízení opět postupně zpříšňují. Ale v tu dobu se do ČT normálně chodilo.

Zmínil jste očkování. Pociťoval jste ze strany vedení ČT nějaký tlak, abyste se nechal naočkovat?

Ne, takto to nebylo, ani trochu. Dokonce vím o jednom kolegovi, který doteď není očkovaný. Vedení redakce sportu k němu naopak přistupuje velmi férově. Snaží se mu pomáhat v řešení situacích apod. Nějaká očkovací šikana v žádném případě nenastala. S tím jsem se v ČT nesetkal ani náznakem. Přístup ČT byl zcela ukázkový, což přetrvává dodnes. ČT hradí svým pracovníkům testy jen tehdy, pokud nezbytně souvisí s výkonem jejich profese. ČT mi například naposledy hradila PCR test, když jsem jel před čtrnácti dny na finále Davis Cupu do Innsbrucku. Potřeboval jsem test k tomu, aby mě pustili na sportoviště. Předtím jsme tyto záležitosti řešit nemuseli, protože testy byly hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

Přesuňme se ještě k LOH v Tokiu. V čem byla jiná. Jak ji pandemie koronaviru ovlivnila

z pohledu sportovního reportéra a komentátora?

Obecně jsem to čekal horší. Nakonec to tak strašné nebylo. To, že se LOH v Tokiu uskutečnily bez diváků, mělo samozřejmě vliv i na mou práci. Nemohl jsem se dotazovat na atmosféru na sportovištích, nemohl jsem atmosféru komentovat. V komentáři jsem nemohl reagovat na podněty z publika atd. V tomto směru různá nařízení týkající se koronaviru mou profesi značně ovlivnila. Co se týče pobytu v Tokiu, tak tam byl vliv také velmi značný. Náš pobyt byl omezen výlučně na sportoviště a na hotel. Mimo hotel jsme se mohli prvních čtrnáct dnů pohybovat pouze dvakrát na patnáct minut. Jinými slovy jsme si mohli jít koupit pouze nejnnutnější věci k životu. Poté jsme se museli vrátit na hotel, nic jiného nebylo možné. To je asi to nejzásadnější. Probíhalo i pravidelné testování. Myslím si, že nás testovali každý třetí den. Samozřejmě jsme museli nosit respirátory, to už ovšem nepovažuji za nic nestandardního. Co se týče nějakého kontaktu se sportovci, tak ten byl, jenom nám nebyl umožněn vstup do mezinárodní zóny olympijské vesnice, do které se dříve smělo. Tam jsme se dříve mohli přátelsky potkávat se sportovci nebo když jsme něco nestihli natočit, tak jsme to udělali právě tam.

Jaká byla vaše pracovní náplň v dějišti LOH v Tokiu?

Tato olympiáda byla má první, na které jsem ve většině případů komentoval. Komentoval jsem tenis a rychlostní kanoistiku. Měli jsme komentátorskou pozici na centrálním dvorci. Navíc jsem byl jediný tenisový komentátor, který byl z ČT přímo v dějišti. Většina tenisových přenosů komentovala z Prahy, ale když hrál někdo z českých tenistů na centrálním dvorci, tak jsem tato utkání komentoval já. Vzpomínám si na čtvrtfinálový zápas Vondroušové s Osakaovou, komentoval jsem i finále mužské dvouhry, to bylo skvělé. Komentoval jsem i finále ženské dvouhry, ve kterém se utkala Vondroušová s Benčičovou. Finále ženské čtyřhry s českým zastoupením v podobě Krejčíkové a Siniakové komentoval Marek Svachna ze studia na Kavčích horách. On je v hierarchii ČT Sportu mezi tenisovými komentátory jednička, já jsem dvojka. Takže logicky a zcela správně vyplynulo, že tento duel bude komentovat právě on. V roli sportovního reportéra jsem působil u vodního slalomu, kde jsem dělal rozhovory. Hovořil jsem například s Prskavcem, když vyhrál atd. Rozhovory jsme museli dělat na tágo, nešlo to z ruky do ruky. Mezi mnou a respondentem byl takový plot, abychom dodržovali rozestupy. Navíc jsme se museli nahlašovat do mixzón prostřednictvím našich pracovníků produkce, kteří měli tyto záležitosti na starost. Kdyby nás nenahlásili, nepustili by nás tam. Toto opatření mělo za cíl to, aby koncentrace lidí v mixzónách nebyla příliš velká. Kdybych se chtěl jít podívat do mixzóny na sport nebo disciplínu, ve které nebylo české zastoupení, existovala velká šance, že

jsem se tam nedostal. Národní hledisko bylo klíčové, hrálo velmi důležitou roli. Když jsme věděli, že se do finále dostal Prskavec nebo Krpálek apod., tak jsme se na sportoviště bez problémů dostali. Na některé jiné sporty to problém byl, párkrát se nám stalo, že nám vstup opravdu zamítli. Pokaždé jsme neuspěli.

Podílel jste se nějakým způsobem i na tvorbě pořadů nebo přenosů během evropského šampionátu ve fotbale?

Ne, nepodílel. Naposledy jsem se této akce účastnil v roce 2016, při které jsem pracoval přímo z dějiště.

Jaká opatření musíte dodržovat na stadionech?

Novináři a všichni televizní pracovníci musí dodržovat stejná pravidla a vládní nařízení jako všichni občané ČR.

Jak v současnosti funguje ČT z hlediska hygienických opatření?

Nyní je to tak, že musíme mít buď test, nebo dokončené očkování. Bez jedné z těchto dvou věcí by nás nepustili do budovy. Ke vstupu slouží čipové karty, na které jsme si mohli nahrát potřebné dokumenty, což nám usnadnilo průchod. Zrovna včera jsem si tyto dokumenty na čipovou kartu nahrával.

Jak už jste zmínil, zúčastníte se i ZOH v Pekingu v roce 2022. Co bude vaší náplní práce?

Myslím si, že to bude podobné jako v Pekingu, takže budu především komentovat. Jsem totiž garant alpského lyžování, což znamená, že jsem komentátorem číslo jedna, takže budu komentovat tuto disciplínu.

Když se jedná o Světový pohár v alpském lyžování, jednotlivé závody komentujete přímo z dějiště, nebo ze studia na Kavčích horách?

Až na některé výjimky komentujeme z Prahy, za což jsem velmi rád. Představa, že každý čtvrtek jedu někam nejméně tisíc kilometrů autem, ubytuju se, odkomentuji daný závod, vrátím se v pondělí brzy ráno, a ve čtvrtek vyrazím k následujícím závodům, je absolutně nemyslitelná. Navíc abych tento režim aplikoval nepřetržitě pět měsíců, to ne. Rád cestuji, ale tohle opravdu ne.

Hraje v tomto případě nějakou roli i ekonomická stránka věci?

Ano, ekonomika je v tom naprosto klíčová. S onemocněním covid-19 to však nesouvisí. I kdyby ČT měla neomezený rozpočet na alpské lyžování, byl bych pro to, abychom přímo z dějiště komentovali pouze některé vybrané závody. Ty, které jsou důležité a zásadní. Postrádalo by smysl, komentovat závody bez výrazné české stopy přímo z dějiště. Kdybychom museli komentovat přímo z místa závodu, bylo by žádoucí, aby byl daný závod s českou účastí. Mohli bychom natočit i rozhovor s českým sportovcem. Nejprve před jeho závodem jako upoutávku na televizní přenos, poté po závodu, abychom se dozvěděli pocity a hodnocení sportovců. Všechny závody v alpském lyžování komentujeme z Kavčích hor, pokud se nejedná o závod ve Špindlerově Mlýně, který se koná jednou za čtyři roky.

Co je pro vás osobně lepší? Komentovat alpské lyžování přímo z dějiště, nebo ze studia?

Jednoznačně z místa konání, protože si před závody můžeme projít trať. Před prohlídkou trati závodníky je tzv. media inspection, což je období, kdy je trať na patnáct minut přístupná komentátorům a novinářům. Ti si tedy mohou i projet celou trať, mohou si osahat, zjistit si tak podmínky. Když jsem v dějišti závodu, tak také vím, zdali v noci sněžilo atd. Víم také, kudy vane vítr. Kromě těchto povětrnostních podmínek se tam můžete potkat i s mnoha lidmi. Přímo v dějišti můžete potkat například sportovce, trenéry i servisní techniky, se kterými si můžete popovídat. Dozvíte se tak o daném závodu mnohem více, než když komentujeme ze studia. Tyto lidi můžete potkat klidně v lanovce, kterou jedete. Informace získané od nich jsou pak důležitými podněty, které se nedozvíme nikde na internetu. Jsou to opravdu velmi cenné vjemy, které v komentáři mohu použít, což celému komentátorskému výkonu enormně pomáhá. Když komentujeme ze studia, tak tyto možnosti pochopitelně ztrácíme.

To jsem vůbec nevěděl, že máte možnost sjet si závodní trať.

Ono sjet, je docela silné slovo. Nejde ani o to, jak moc je daná trať strmá. Jde o to, že ta sjezdovka je připravená na Světový pohár. A bez jakéhokoliv vychloubání nebo nadsázky mohu říci, že kdo nahoře na startu nestál, nedokáže si to představit. Trať ani nemusí být prudká, problém je v tom, že je zledovatělá. Představte si, že si jdete zahrát hokej na zimní stadion, na led. Tak oni na tomto povrchu lyžují. Jsou schopni hrany lyžích do ledu zaříznout a jet. Samozřejmě sjezdovky jsou místy takovými tzv. střechami. Sjezd tratě proto někdy představuje boj o život. Abyste si trať jako novinář sjel, nesmíte panikařit a musíte mít nějaké zkušenosti, které naštěstí mám. Tyto vlastní zkušenosti jsou důležité pro následující komentář, neboť tyto

vlastní zkušenosti dokážu zprostředkovat divákům. Jsem o tom stoprocentně přesvědčený. Nikdy jsem závodně nelyžoval, ale lyžuji od tří let. Lyžuji tedy celý život, který si bez tohoto sportu nedovedu představit.

Která trať byla z vašeho pohledu nejobtížnější?

V roce 2012 jsem byl v Kitzbühelu, kde popáté vyhrál Didier Kisch. Byl jsem tedy na prohlídce této trati. Mohl jsem si na vlastní kůži vyzkoušet asi nejobtížnější úsek, což je bezpochyby Mausefalle. Byl to pro mě obrovský zážitek. Představa, že bych právě tam jel velkou rychlostí, je neskutečná. Ale i nedávný sjezd na Mistrovství světa v Cortině d'Ampezzo byl úžasný, ale také velmi obtížný. Nejnáročnějším závodem tam byl mužský obří slalom, protože to byl čistý led. I tuto trať jsem si mohl vyzkoušet, na což máme patnáct minut. Na sjezdovce samozřejmě natáčíme i standupu. Většinou máme vytipovaná místa, na která jdeme s našim expertem a natáčíme rozhovor. Ukazujeme tak divákům lehce v jiném typu záběru, v úplně jiném typu jízdy nebo pouze ve stoje, tato místa trati, aby si to dokázali lépe představit. Lyžování profesionálů se ani trochu neblíží tomu, co předvádíme my, normální lidé. Během těch patnácti minut natáčí i štáby z dalších zemí. Tímto způsobem to dělají všechny televize, my také. A můžu říci, že na televizní obrazovce to nikdy nevypadá tak hrozivě, jak to hrozivé doopravdy je. Kamery nejsou schopny přenést reálný pohled, který se nabízí aktérům závodu nebo těm, kteří jsou přímo na místě.

A kde se nachází komentátorská stanoviště?

Nachází se přímo v cíli. Většinou je to tak, že když závodník dojíždí do cíle, tak je k nám natočený čelem. Rovnoběžně s pomyslnou cílovou čarou je o několik metrů dále postavena tribuna, kde se úplně nahoře nachází i komentátorské pozice. Samozřejmě záleží i na tom, kde se závody konají, na sjezdovce atd. Nějaké záběry poté komentujeme z monitoru, něco komentujeme vyloženě na oko, že to prostě vidíme. U slalomu záběry z monitoru nepotřebujeme téměř vůbec. Když se jedná o sjezd, tak vrchní část trati komentujeme z monitoru, nižší úseky už na oko. Opět však záleží na dané trati. Když jsem byl na Mistrovství světa v alpském lyžování 2019 ve švédském středisku Åre, což byl první šampionát, kterého jsem se účastnil přímo v dějišti, musel jsem spoléhat především na záběry z monitoru. Nyní v Cortině d'Ampezzo bylo na pověstnou sjezdovku Olympia vidět velmi dobře. Komentátor lyžování pozná nějaké chyby závodníků a závodnic již z jejich pohybů, které nejsou přirozené. Na ten detail se pochopitelně díváme v opakovaných záběrech, to je jasné.

Příloha č.4: Rozhovor s Pavlem Křížkem (10. prosince 2021)

Mohl byste se mi nejprve, prosím, představit?

Narodil jsem 1. července 1978. Vystudoval jsem střední odbornou školu s maturitou se zaměřením na strojírenství a elektrotechniku. Do ČT jsem nastoupil v roce 1999, kde jsem začínal na pozici asistenta kamery, což znamená, že jsem pracoval jako technik. Také jsem řídil auto, dělal osvětlovače, obstarával zvuk a celkově pomáhal kameramanovi. Za pět let, během kterých jsem pracoval jako technik, jsem se samozřejmě díval kameramanům pod ruce, jak dělají svou práci. Poté jsem začal i točit a od roku 2008 pracuji pouze jako kameraman. Na LOH do Pekingu jsem již odcestoval jako právoplatný kameraman. Tohle řemeslo jsem zdědil po otci, který točí několik let, natáčí i v současnosti. Od mládí mě k této profesi vedl. V roli asistenta kamery jsem několikrát pomáhal i mému otci, se kterým jsem jezdil na sportovní utkání. Probíhalo to tak, že jsem si vzal druhou kameru a učil jsem se od něj. Poté jsem mu ukázal, co jsem natočil. Následně mi k tomu řekl, co je ještě potřeba zlepšit atd. Celou svou dosavadní kariéru jsem tak spojil pouze s ČT, nikde jinde jsem nepůsobil.

Takže jste ryze sportovní kameraman?

Ano, nic jiného nenatáčím. Pouze sport, olympiády, mistrovství světa v hokeji, fotbalové šampionáty a utkání domácích soutěží. Když jsem začínal na pozici asistenta kamery, tak jsem točil například i politické debaty, to mě ale nebavilo.

Jaká jsou specifika natáčení sportovních přenosů?

Sportovní kameraman musí mít určitý cit pro sport, který zrovna natáčí. Je to tedy lehce jiné, než když natáčíte politické debaty, které jsou statické. U sportu musíte mít postřeh, musíte znát pravidla daného sportu, který právě natáčíte atd. Zkrátka byste měli mít určité cítění pro hru. Také musíte umět předpovídat, které situace mohou nastat, kde například očekávat přihrávku atd. To je důležité, proto, aby kameraman věděl, jakým způsobem má vodit kameru.

Natáčíte jen konkrétní sporty nebo všechny?

Všechny. Párkrát jsem se jako kameraman účastnil i Světových her, což je taková olympiáda neolympijských sportů. Zde jsem natáčel sporty, které nejsou obvyklé, proto jsem se musel naučit jejich pravidla. Pamatuji si, že jsem natáčel například soutěž parašutistů, což bylo docela obtížné. Na druhou stranu to pro mě byla příjemná změna, že jsem mohl natáčet i nějaké jiné sporty, než které dělám dnes a denně.

Kolik sportovních kameramanů čítá redakce ČT?

Je nás tady pět stálých kameramanů. Natáčíme i pořad *Branky, body, vteřiny*. Samozřejmě v programově nabitějších dnech, což je pátek, sobota a někdy i neděle, je tam lidí více. Nás pět stálých vyjíždí i do terénu. Zmínil bych však, že nejsme zaměstnanci ČT. Poslední kameraman, který byl zaměstnancem ČT, byl právě můj otec, což bylo přibližně před deseti lety. V ČT působíme jako externisti.

Když v březnu roku 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny i sportovní utkání, tak jste byl jako externista bez práce?

Ano, bylo to tak. Přišli jsme v podstatě o práci. V životě by mě nenapadlo, že někdy nebude fungovat sport, že bych v tomto odvětví někdy neměl práci. Zároveň to pro mě byl velký šok, protože mám doma dvě děti a ženu na mateřské dovolené. Najednou jsem přišel o příjem. Vždycky jsem žil v představě, že sport se bude hrát a fungovat vždycky, ale pandemie mě vyvedla z omylu. Nás pět stálých sportovních kameramanů jsme se zkoušeli přesunout do zpravodajství, ale tam také nebylo příliš mnoho pracovních příležitostí. Takže já osobně se svou rodinou jsme dva měsíce, během kterých jsem neměl práci, nějakým způsobem přežili z úspor, které jsme měli našetřeny. Poté jsem se dostal i k práci úplně mimo sportovní odvětví, což mě příliš nebavilo, protože rád natáčím sportovní utkání. Ale potřeboval jsem peníze, proto jsem pracovní nabídku přijal. Poté, když se soutěže znovu rozjely, jsme s ostatními kameramany obdrželi potřebnou techniku včetně kamery, stativu i střížny a vytvořili jsme si dvojice. Cílem tohoto interního nařízení bylo omezení kontaktů s více lidmi. Nepotkávali jsme se ve více lidech, abychom tak předešli přenosu nákazy. Dvojice vždy tvořil reportér a kameraman. Mí byla přidělena Markéta Srbová. Tři až čtyři měsíce jsme proto do terénu vyráželi sami dva. V práci se jednotlivé dvojice střídaly po dvou dnech. Byly celkem čtyři dvojice, tedy osm lidí. Pracovali jsme vždy pouze jeden den v týdnu. Budovy ČT na Kavčích horách jsme vůbec nenavštěvovali, neboť byl do nich pro pracovníky velmi omezený vstup. Cílem ČT bylo to, aby se potkávalo co nejméně lidí a zabránilo se tak šíření nákazy. Doma jsem měl veškeré vybavení, s reportérkou jsme se vždy domluvili, co pojedeme točit, poté jsem ji po cestě na sjednaném místě vyzvedla a dále jsme pokračovali v cestě na natáčení.

Natáčecích dnů, tudíž i práce, jste měli o poznání méně?

Jasně, bylo toho méně, ale člověk byl rád aspoň za něco málo, co mohl dělat. Nenatáčely se sportovní přenosy, ale převážně reportáže o tom, jak se sportovci připravují. Většinou to byly

reportáže z garáží sportovců, nebo jak sami běhají někde po horách. Natáčely se i online tréninky. Nejednalo se tedy o natáčení normálních sportovních přenosů, ale sport se musel nějakou formou neustále propagovat.

V roce 2020 byla přeložena LOH v Tokiu, vnímal jste to jako správné rozhodnutí?

V danou chvíli bylo správné rozhodnutí. Tušil jsem, že to takto dopadne.

V roce 2021 se LOH uskutečnily, jak jste je vnímal z pohledu vaší profese?

Bez těch lidí to bylo velmi zvláštní. Pro mou profesi kameramana to však bylo příjemné, protože jsem se nemusel prodírat davem lidí, což se v normálu nestávalo. Množství mé práce během olympijských her koronavirus neovlivnil. Mé pracovní vytížení bylo srovnatelné s tím z předchozích olympiád. Akorát přibližně již dva nebo tři měsíce před odletem do Tokia se v rámci sportovní redakce, což měl na starosti Robert Záruba, muselo určit, kdo bude, v jaký den na daném sportovišti. To bylo logisticky velmi náročné. Dopředu jsem tedy věděl, že první část Her budu natáčet plavání, což byly ranní a večerní rozplavby. Jejich druhou půlku jsem taky od rána do večera trávil na atletickém stadionu. Tyto informace musela ČT někde nahlásit a podle toho se plánovaly legitimizace a vstupy pro pracovníky ČT. Nefungovalo to tak, jak jsme byli zvyklí z předchozích olympiád, kde jsme se během dne rozhodli, že pojedeme natáčet sport, kde podle nás měli čeští sportovci větší šanci na úspěch. Vzhledem k pandemii koronaviru to z tohoto pohledu nebylo v Tokiu vůbec jednoduché. Jen zřídkakdy nám vyšli organizátoři vstříc.

Jaká opatření jste museli dodržovat v dějišti LOH?

Po celou dobu jsme byli v karanténě. Mohli jsme se pohybovat pouze po sportovištích, jezdit pouze oficiálními autobusy nebo taxíky, které byly určeny k naší přepravě. K tomu jsme dostali takové kupóny, kterými jsme se prokazovali. Na hotelu byli hlídači. Volně po městě jsme se mohli pohybovat pouze patnáct minut. Hotel jsme mohli opustit pouze jednou za den, když jsme si potřebovali něco nakoupit, přičemž jsme náš odchod museli nahlásit. Do patnácti minut jsme se museli vrátit zpět. Nevím, co by se stalo, kdybychom tak neučinili. Každý druhý den jsme se museli podrobit PCR testům ze slin. Oproti předchozím olympiádám jsme tak museli myslet na to, že se musíme dostavit na testy a dbát na to. Navíc jsme museli další údaje o tom, jak se cítíme, jaká je naše tělesná teplota atd., každý den zadávat do tabulky v mobilním telefonu. Když někdo zapomněl tyto údaje vyplnit, tak ho aplikace varovala, aby tak učinil.

Tato nařízení pro nás platila čtrnáct dní, poté jsme si mohli vyjít, kam jsme chtěli. Konečně jsme si mohli zajít na večeři do restaurace, což bylo super. Nakupovat si čtrnáct dní jídlo v obchodech a tepelně ho upravovat na hotelu v mikrovlnce pro mě nebylo ideální. Tyto volné dny byly na LOH v Tokiu dva.

Jak probíhal klasický pracovní den sportovního kameramana na LOH v Tokiu?

Bude to znít asi nudně. Ráno jsem vstal, naplival jsem do lahvičky, abych splnil test, který si poté vyzvedl pracovník a odvezl ho do laboratoře. Poté jsme vyrazili na atletický stadion, kde bylo strašné vedro. Proběhl ranní program, po kterém jsme udělali rozhovory, sestříhali je a poslali je do Prahy. Poté jsme odjeli na hotel, odkud jsme pracovali a čekali na večerní program. Ten jsme zase natočili a po skončení jsme do večerního studia, které se vysílalo z Prahy, přímo ze stadionu stříhali další reportáže a sestříhy z atletických závodů. Také jsme stříhali reportáže, které se pak vysílaly v BBV. Kvůli časovému posunu byla komunikace s kolegy na Kavčích horách horší. Obvykle o půl druhé v noci, až jsme měli hotovo, jsme odjížděli ze stadionu. Další den ráno jsme museli být již v deset hodin opět na stadionu. Tímto způsobem to víceméně probíhalo stále dokola, což platí i o mé kameramanské práci na plaveckém stadionu.

Záběry z jednotlivých disciplín, které divák vidí na televizní obrazovce nejsou od vás? Vy jste pouze autorem záběrů rozhovorů?

Olympiáda je pro mě ve většině případů pouze o natáčení rozhovorů. Za normálních okolností jsme měli přístup i do olympijské vesnice, ze které jsme si mohli předtočit nějaké rozhovory se sportovci. Mohli jsme také navštěvovat tréninkové stadiony a natáčet z nich rozhovory odtud. V Tokiu jsme žádnou takovou možnost kvůli pandemii koronaviru bohužel neměli.

Účastnil jste se kromě LOH v Tokiu i nějaké jiné sportovní akce?

Byl jsem přímo v dějišti Mistrovství světa v hokeji, které se konalo v Rize. Tam nás testovali samozřejmě taky. Za dvacet dnů, které jsem tam strávil, jsem absolvoval šestadvacet testů. testovali nás antigenními testy, jednou za tři dny PCR testy. Probíhalo to tedy víceméně podobně jako na LOH. Každý den jsme sice chodili na testy, ale byla výhoda v tom, že nebyla tak přísná karanténa. Zde jsem byl s Darinou Vymětalíkovou. Dotýkali jsme se tzv. červené zóny, do níž spadali hráči a bezprostřední prostor u ledové plochy. Při natáčení rozhovorů s respondenty jsme museli dodržovat jeden a půl metrové rozestupy. Ve volných chvílích jsme však oproti LOH v Tokiu mohli vyjít na neomezenou dobu do města. Mohli jsme se tedy

normálně najíst, nemusel jsem si kupovat bagety, jako jsem to dělal v Tokiu. Takže i z tohoto hlediska pandemie koronaviru značně ovlivňuje pracovníky ČT, kteří se podílí na sportovních přenosech.

V jakém režimu funguje ČT v současnosti?

Tomu, kdo je naočkovaný, zatím stačí ke vstupu do budov na Kavčích horách zatím pouze certifikát. Někdy jsou potřeba testy, to se týká hlavně pracovníků, kteří míří do zahraničí. Příští týden letím do Ruska, takže se musím podrobit PCR testování. Když pracovníci ČT letí s hráči nějakého klubu společným letadlem, vyžaduje po nich vedení daného klubu negativní výsledek PCR testu. Vznikem aplikace Tečka, bych řekl, že se situace vrací lehce do normálu.

Stále pracujete v jednotlivých dvojicích?

Ne, to už ne. Toto interní nařízení již téměř rok nefunguje. V tomto režimu jsme pracovali pouze v začátcích pandemie, takže přibližně tři měsíce. Poté se soutěže opět rozběhly, a situace se vrátila téměř do normálu. S větším počtem zápasů jsme se tedy kameramani i redaktoři točili. Bylo by nemožné pracovat v takovém režimu ve stálých dvojicích. Bylo to tedy takové buď, anebo. Buď někdo onemocněl, nebo ne. Když někdo onemocněl, oznámil to a putoval do karantény.

Když jedete natáčet na sportovní stadiony, musíte dodržovat aktuální vládní nařízení?

Samozřejmě, při vstupu na stadion se musíme prokázat certifikátem o dokončeném očkování, nebo negativním výsledkem PCR testu. V uzavřených prostorách, tedy ve sportovních halách, musíme mít nasazené respirátory. Využíváme také tágo, což je taková tyč, na které je připevněn mikrofon. Tágo využíváme k tomu, abychom byli schopni dodržet bezpečnou vzdálenost. Pracujeme s ním doteď, i když bychom už zřejmě nemuseli. Používáme ho však v rámci nějaké prevence. Nevím, jestli všichni, ale já ano.

Vyžadovala po vás ČT, abyste se nechal očkovat? Nutili vás nebo jiné kolegy k tomu?

Ne, žádný tlak jsem nepocíťoval. Bylo tomu spíše naopak. Já jsem se chtěl naočkovat kvůli tomu, abych mohl odcestovat do Tokia, i když mi nakonec očkování bylo prakticky k ničemu, protože i tak jsem musel podstupovat PCR testy. Před odletem jsem si myslel, že když budu očkován, bude to pro mě výhodou. V Tokiu ale očkování neuznávali. Tlak ze strany redakce na pracovníky není. Ale myslím si, že je rozumné, být naočkovaný.

Byl byste schopný vyjmenovat největší sportovní akce, kterých jste se jako kameraman účastnil?

V roce 2008 jsem byl na všech letních i zimních olympiádách. Také jsem se účastnil všech hokejových šampionátů. Poté jsem byl na Mistrovství Evropy ve fotbale 2016 ve Francii. Příjemné pro mě bylo i Mistrovství světa v malém fotbale, které se konalo v Tunisu.

Příloha č. 5: Rozhovor s Robertem Zárubou (25. února 2022)

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagoval?

Musím to lehce rozšířit, protože nejde jen o to, že jsem sportovní komentátor. Jedná se i to, že se nějakým způsobem podílím na tvorbě programu stanice ČT Sport. V té době, když se rušila jedna sportovní akce za druhou, tak jsme neustále hledali nějaké sportovní soutěže, které se ještě nezastavily. Pořád jsme se k něčemu upínali. Stále jsme hledali něco, co by divákům nabídlo živý sport, což je nenahraditelná součást sportovního programu. Ve chvíli, kdy bylo jasné, že program bude velmi zredukován, tak jsem samozřejmě aktivoval záložní variantu, kterou provozuji víceméně jako takovou činnost mimo svou hlavní pracovní náplň. Jedná se o restauraci archivních zápasů a závodů. Když propukla pandemie i u nás, tak jsem začal prakticky ze dne na den připravovat Archiv Z, což je pořad, který se věnuje právě těmto zápasům a závodům. Pro diváky jsme tedy začali vysílat historická utkání, která jsme měli připravena. Připravena v tom smyslu, že jsme je měli uložena v archivu. Tyto zápasy a závody jsme však museli převést do formátu 16:9. Také bylo nutné vytvořit k jednotlivým utkáním a závodům vysvětlující texty, sestavy. Takže jsme dali dohromady Archiv Z. Tento pořad jsme začali vysílat 17. března 2020, což bylo období, kdy standardně začínají vyřazovací boje v naší nejvyšší hokejové lize. Proto jsme začali vysílat dlouhou sérii historických zápasů playoff této soutěže. Celkem se jednalo dvacet přenosů, které jsme dokázali zrestaurovat od roku 1986 do roku 2005. Poté jsme přišli o fotbalová utkání mezinárodních pohárů, proto jsme odvysílali sedm zápasů těchto soutěží, na která jsme neztratili vysílací práva. Vysílací práva jsou samozřejmě podstatnou věcí, která do této problematiky velkou měrou zasahuje. Těchto sedm utkání bylo z rozmezí let 1991 až 2006. Poté jsme vysílali československé sportovní úspěchy, těchto archivních sportovních přenosů bylo osm. Jednalo se o přenosy, které byly připravené, ale nikdy nebyly reprízované, neopakované. Vysílali jsme například finále Poháru mistrů v házené z roku 1984, ve kterém se utkala Dukla Praha s tehdejšími jugoslávským týmem Metaloplastik Šabac. Odvysílali jsme také tažení basketbalistů do finále Mistrovství Evropy v roce 1985. Každý den jsme vysílali nějaký zápas z Archivu Z. Poté jsme odvysílali deset utkání z Mistrovství světa ve fotbale z roku 1990, což bylo přesně třicet let od této sportovní akce. Vysílali jsme i vybrané tenisové archivní zápasy, těch bylo osm. Zařadili jsme zde například utkání Davis Cupu z roku 1980, ženské finále Australian Open z roku 1989, ve kterém Steffi Grafová zvítězila nad Helenou Sukovou. Nechybělo ani mužské finálové klání

téhož turnaje, kde se proti sobě postavili krajané Ivan Lendl s Miloslavem Mečířem, a další historické tenisové zápasy. Poté se mělo konat Mistrovství světa v hokeji ve Švýcarsku, které však bylo zrušeno. Světový šampionát trvá obvykle sedmnáct dní, proto jsme po dobu sedmnácti dnů vysílali pořad Hokej v 60 minutách, což byla taková náhražka zrušeného šampionátu. Jednalo se o program, který byl koncipován jako hodina hokejové zábavy ze Síně slávy. Kromě těchto šedesáti minut jsme zároveň vysílali sedmnáct historických utkání československého národního týmu od roku 1967 do roku 1993. Dalších sedmnáct utkání jsme vysílali z české éry od roku 1996 do roku 2005 s tím, že sami diváci mohli hlasovat, které zápasy by rádi viděli na televizních obrazovkách. Nechali jsme je vybírat. Dohromady se jednalo o čtyřiatřicet utkání. V tomto období jsme utkání Archivu Z vysílali dvakrát denně. Dodržovali jsme tak vysílací program, který by byl, kdyby se Mistrovství světa v hokeji uskutečnilo. Také bychom vysílali dva zápasy denně. Byla to tedy opět taková náhražka. V roce 2020 se kvůli pandemii koronaviru nekonalo ani Mistrovství Evropy ve fotbale, které bylo přesunuto na příští rok. Obdobně jsme po celou dobu, kdy měl tento šampionát probíhat, vysílali devětadvacet utkání z historie této sportovní akce, přesněji od roku 1960 až do roku 2004. Stejného osudu jako evropský šampionát ve fotbale se dočkaly i Letní olympijské hry v Tokiu. Televizní program jsme v tomto období vyplnili šestnácti přenosy Archivu Z, které se věnovaly olympijským hrám. Vysílali jsme je od 24. července. Vyplnit program v období, kdy se měly konat LOH v Tokiu bylo obtížnější než u předchozích sportovních událostí. Když to sečtu, tak jsme v minulých letech vysílali přibližně čtyři až maximálně deset zápasů Archivu Z. Nyní jsme jich odvysílali sto třicet dva. Tímto způsobem jsme se divákům snažili poskytnout alespoň nějakou náhražku, nějakou alternativu, protože v té době byl živý sport mrtvý. Televize se však zastavit nemohla, musela alespoň něco vysílat. Ještě bych dodal, že k některým archivním utkáním jsme museli vytvořit retrokomentář, protože některé utkání komentář neobsahovaly. V těchto případech jsme proto museli komentář namlouvat. Vždy se totiž nepodaří sehnat originální televizní přenos. Kolikrát celá řada hokejových zápasů nebyla v archivu vedena. K čemuž bych dodal, že pořad Archiv Z vznikl proto, že sportovní archiv v České republice je strašidelně zanedbaný. Dal jsem si za úkol doplnit archiv nejprve hokejovými zápasy, poté dalšími sporty. Chtěl jsem doplnit to, co se nezarchivovalo. Naši předchůdci se totiž v tomto ohledu bohužel dopustili jakéhosi ignorantství. Neuvědomovali si, že to, co se děje nyní, bude jednou historie, zápasy proto nearchivovali, nezachovali je pro budoucnost, proto jsme se k nim vůbec nedostali. Dokázal jsem různými výměnami ve světě sehnat některé zápasy. Spolupracoval jsem například s hokejovou síní slávy, která sídlí v Torontu, s různými

televizemi atd. Díky tomu jsem tak získal nejrůznější zápasy, především ty hokejové. Tyto zápasy však mají cizí komentář, proto se je snažíme restaurovat tím, že je převedeme do formátu 16:9, přidáváme k nim i českou verzi komentáře. Děláme to tím způsobem, že se někde snažíme sehnat třeba i český rozhlasový komentář z té doby, nebo k těmto zápasům vytváříme český komentář.

To mě právě zajímá. Když musíte vytvořit nový komentář, tak přeci víte, jak daný zápas dopadl, kdy padla branka atd. V čem je to jiné oproti standardnímu komentování živého televizního přenosu?

Ano, je to jiné, ale já to dělám velmi rád, byť tu klasickou verzi, kdy komentuji živý přenos, mám nejradši. Původní verze je totiž nenahraditelná i se všemi těmi chybami, dobovými souvislostmi atd. Ale stále si myslím, že to k tomu patří více než ten retrokomentář, který vytváříme zpětně. Přeci jen, ať se snažíme sebevíc, tak je retrokomentář poznamenám vývojem profese sportovního komentátora. Retrokomentář se proto nedá vytvořit tak, aby zcela odpovídal například originálnímu komentáři z roku 1970. Je to určitě jiné. Je tam i celá řada historických souvislostí, které v té době nemohly být známé. Retrokomentář zároveň nevytváříme pro publikum, které aktéry zápasu důvěrně zná. Musíme proto divákům vysvětlovat, že se například jedná o hráče, který tehdy udělal to a to. Stávalo se, že celá řada hráčů utkání, které jsme restaurovali, již nežije. Během vytváření retrokomentáře je proto nutné, přizpůsobit se publiku, které se na daný zápas dívá právě teď. Je to tedy zcela jiné než normální komentář. Jedná se o náhradu, o jiný pohled. Je to opravdu něco jiného než komentovat zápas, který se mi odehrává právě teď před očima. Zároveň se nejedná o klasické komentování v situaci, kdy sledujete nějaký děj a nevíte, co se stane v následující vteřině, na což musíte reagovat. U retrokomentářů naopak víte, co se stane v následujících okamžicích, ale musí to lehce vypadat jako klasický komentář, ve kterém reagujete na něco, co nevíte, že nastane.

Je to tedy obtížnější?

Ne, ne, to říci nechci, je to však jiné. Musíte jiným způsobem pracovat s popisem hry, s rámcovým komentářem, který doplňuje popisnou složku komentáře. Také odbočky jsou lehce odlišné, dají se však připravit dopředu, což je výhoda. Pokud historický zápas z archivu komentujeme ve dvou, tak přesně vím, kdy, v jakém přerušení, přijde detail na daného hráče atd. Tyto záležitosti si připravuji samozřejmě dopředu. Následně svou přípravu a jakési pokyny předám expertovi, který má komentovat se mnou. On tak potom přesně ví, na co se má

v jednotlivých přerušeních soustředit, kdy může říct nějakou poznámku k týmu nebo hráči atd. Retrokomentář poté sedí daleko lépe s těmi záběry, kdy komentátor mluví o hráči, kterého divák právě vidí, což do přenosu vnáší daleko větší napětí, daleko větší obsah. Zároveň je to pro diváka stravitelnější než když v tom živém, klasickém komentáři, komentátor dopředu neví, jaký záběr bude následovat. U komentování živého přenosu je těžší reagovat na detaily hráčů a něco k nim říci. Je to pomalejší, kolikrát je to i tak, že komentátor mluví o něčem jiném, než divák vidí na obrazovce. Samozřejmě se tato situace může stát a nedá se tomu vyhnout, ale nemá to takový účinek jako opačný postup, který je u retrokomentáře, kde si některé věci můžete dopředu připravit. Retrokomentář má v porovnání s komentováním živého přenosu své výhody i nevýhody.

Uvedl jste, že některé utkání mohli vybrat diváci, ta ostatní jste vybíral přímo vy?

Existuje i tým, který pracuje na pořadu Archiv Z, ale zápasy vybírám především já. Ten tým se skládá ze mě, z produkčního a dvou střihačů, kteří se podílí na technické stránce. Tvořím celou dramaturgii, texty k jednotlivým zápasům atd. Mohli jsme nechat kanál ČT Sport vypnutý, nebo jsme mohli opakovat některé mladší věci, což jsme taky dělali. Událost se stává archivní až po nějaké době, my jsme si tu dobu stanovili na dvacet let. V období koronaviru jsme však udělali výjimku, protože jsme občas do vysílání zařazovali záznamy staré pouze patnácti let. Činili jsme tak proto, abychom program nějakým způsobem udrželi. Jak už jsem zmiňoval, naskytovalo se nám dvě možnosti. Kanál ČT Sport jsme mohli zkrátka, což jsme nechtěli, nebo jsme mohli dělat nějaké pořady určené pro děti, které podle těchto pořadů cvičily atd. Vydali jsme se samozřejmě tou druhou cestou. Snažili jsme se diváky zabavit, snažili jsme se naplnit rekreativní funkci televizního programu. To byl hlavní důvod, proč jsme vzniklou situaci řešili tímto způsobem.

Jak jste z pohledu sportovního komentátora prožíval období, během kterého byly přerušeny sportovní soutěže?

Na rozdíl od kolegů byla pro mě ta situace, která nastala, lehce odlišná. Většina mých kolegů musela být doma a měla bohužel méně práce než obvykle. Já jsem však nevěděl, kde mi hlava stojí. Protože dát dohromady tento program v režimu jednoho utkání denně, není snadné. Celou řadu zápasů jsem musel opatřit retrokomentářem. Navíc jsem psal ke každému utkání i texty, kontroloval jsem sestavy nebo jsem vytvářel scénář a přemýšlel nad tím, jak Archiv Z rozdělit. Měl jsem opravdu velké množství práce. Má práce se od té v normální situaci lišila. Na rozdíl

od drtivé většiny mých kolegů jsem byl ve velkém pracovním zápřahu. Ostatní kolegové řešili nějaké drobné příspěvky a zprávy. Poté ubývalo zpráv, které by byly vhodné pro zpravodajství. Kolegové, kteří jsou zaměřeni na aktivní program, tak neměli co zpracovávat. Nacházeli se v horší situaci než já. Osobně jsem měl dost práce. Měl jsem i jiný pracovní režim než mí kolegové. Navíc jsem měl zvláštní výjimku z pohybu po areálu na Kavčích horách. Ostatní pracovníci byli rozděleni do tří směn, které se střídaly po pěti dnech. Tyto směny nemohly přijít do styku, aby se nešířila nákaza covid-19. Já jsem však plul lehce mimo tento zavedený systém. S ohledem na to, že jsem připravoval tento speciální program, se na mě některá interní pravidla zavedené ČT nevztahovala. Měl jsem to opravdu jiné než mí kolegové.

Oproti normálu jste tedy byl pracovně vytíženější?

To nechci říci, protože v období playoff české nejvyšší hokejové ligy bych měl práce podstatně více, to by bylo náročnější. To nás mimochodem čeká právě teď. Spíše ta práce byla jiná. Ale nebylo to tak, že bych ze dne na den přišel o běžný režim, na který jsem byl v té době zvyklý. Stoprocentně se jednalo o určité zvolnění, práce nebylo tolik, povinnost denně připravit spoustu věcí mi ale zůstala. Velmi důležité bylo, že jsem devadesát procent práce mohl vykonávat z domova. To jsem vnímal jako obrovskou výhodu. Tím se mi pracovní režim hodně změnil, protože bych jinak cestoval mezi Kavčími horami a stadiony, kde by se hrálo hokejové playoff. Navíc bych musel být i někde s národním týmem, který by se v normální situaci někde připravoval na Mistrovství světa v hokeji. Jednalo by se tak o tradiční cesty sem a tam, které bych v mém normálním pracovním režimu absolvoval. Příchodem různých nařízení a opatření způsobené koronavirem bylo vše jinak.

Chápu to tedy správně, že nařízení vydané vedením ČT zahrnující rozdělení pracovníků do směn se vás netýkalo?

To se mě právě netýkalo, respektive jsem proplul mimo tento zavedený systém. Kromě toho, že jsem připravoval výše zmíněné věci týkající se televizního programu, tak jsem se vždy snažil natáčet spojovací texty k Archivu Z z míst, která byla spojena s událostí, kterou jsme se hodlali odvysílat. Například jsme do programu zařadili zápas z Mistrovství světa v házené z roku 1990, takže jsme natáčeli přímo před sportovní halou, kde se šampionát konal. Vzpomínám si, že jsem natáčel spojovací texty k fotbalovým utkáním Sparty Praha, která se tehdy utkala s Barcelonou a Realem Madrid. Spojovací texty jsem točil přímo na Letné, na zcela prázdném stadionu. Tyto archivní zápasy se však ani neodvysílaly, neboť se vyskytly určité problémy s vysílacími právy.

Oproti mým kolegům jsem proto měl malou možnost natáčet reportáže někde v terénu. Můj pracovní režim byl v tomto ohledu lehce jiný.

Zmínil jste, že vaši kolegové měli méně práce. Jak to bylo v rámci ČT s platovými podmínkami? Snížil se jim plat? Můžete o těchto záležitostech mluvit?

Myslím si, že o tom mohu mluvit, nevím to však zcela přesně, protože každý z pracovníků to měl nastavené různě nastavené. Většina lidí se se situací, která nastala, vyrovnala a smířila. Navíc každý z nás měl i nějaké resty z minulosti, které v normální situaci nestíhal splnit. Když nyní měli méně práce, tak si mohli dát tyto záležitosti do pořádku. Jednalo se o různé statistiky, přípravy a mnoho dalších věcí. Mohli se také připravovat na LOH v Tokiu, které nakonec byly odloženy. Ale alespoň byli na tuto sportovní akci připraveni dopředu. Spíše jsme dohnali to, co jsme nestíhali předtím, když jsme byli v normálním pracovním režimu. V tomto ohledu byla že pandemie koronaviru, která nastala, užitečná. Měli jsme totiž více času na to, abychom doplnili některé věci, na které nezbýval čas. Je to tak, že v období jara máme více práce, než bychom měli mít. V roce 2020 tomu tak nebylo, měli jsme méně práce, proto bylo možným to, co člověk nestíhá, připravit a dohnat některé věci, na které předtím nezbýval čas. Řada lidí tak dostala možnost srovnat svůj pracovní handicap.

Mnoho sportovních akcí se zrušilo nebo bylo přesunuto. Jste sportovním komentátorem, který se na tyto sportovní akce připravuje, vytváříte i televizní program. Když se tyto akce nekonaly, vaše práce přišla v podstatě vniveč. Jak jste to vnímal? Nebylo to pro vás demotivující?

Není to demotivující. Vnímám to totiž tak, že mým úkolem je, připravit cokoliv, za jakékoliv situace, aby sportovní program stále běžel. Naopak to pro mě bylo motivující. Snažil jsem se totiž najít smysluplnou náhradu, která by pobavila diváky třeba i tak, že by jim poskytla něco, na co v normální situaci není čas ani prostor. A právě Archiv Z mě v tomto ohledu zcela zaměstnal. Navíc jsem i podle sledovanosti viděl, že to dává smysl, že to lidé vnímají. Dostalo se ke mně i velké množství pozitivních ohlasů. Díky vzniklé situaci jsme si archiv utřídili a urovnali. Rozhodně to tedy nebylo demotivující, spíše naopak, jednalo se o možnost něco dokončit a seřadit, na což normálně není čas. Je to tak, že neustále musíte archivovat, neustále za sebou tzv. zametat. Před pár dny skončily ZOH v Pekingu, předtím se konala nějaká sportovní akce, před ní také něco. Ve sportu se koná jedna akce za druhou, většinou se i překrývají, ale i tak se musí přenosy neustále archivovat. Nemůžete si říci, že právě teď budete

archivovat přenosy z roku 1971 a 1972 a rok 2020 vynecháte a uděláte ho někdy jindy. Ne, my musíme archivovat neustále. Občas ve volných chvílích zpětně hledám, které přenosy by se daly z archivu použít. Archiv však bohužel byl totálně zanedbaný do té chvíle, než jsme se mu začali věnovat. Ve volném pracovním čase jsem proto hledal přenosy, které by se daly zachránit, které by se daly použít. Zjistil jsem také, které přenosy v archivu jsou, které naopak chybí, které se mohou smazat. V archivu se totiž nachází celá řada záznamů, které nejsou pro archivaci důležité, které zbytečně blokují různé nosiče a samozřejmě i kapacitu archivu. Všechno se již navíc digitalizuje. Máme přibližně šestadvacet tisíc nezpracovaných nosičů. Nějakou cenu pro archivaci má pouze dva tisíce z nich. Toto velké množství archivů ale musí někdo projít a oddělit. Navíc celá řada popisů nosičů je špatně označena, je nedostatečná. Jak už jsem zmínil, před rokem 1990 se archivaci věnoval pouze jeden člověk, navíc velmi povrchně. Já osobně jsem do archivu začal pronikat někdy kolem roku 1992. V hokeji jsem současnou sezonu začal archivovat, začal jsem ale zjišťovat, že některé starší věci jsou nenávratně pryč. Tyto věci se proto musí neustále doplňovat, musíme s archivem pracovat, neustále v něm hledat atd. Tím, že jsme měli více času, tak se nám archiv podařilo někam posunout. To pro mě a pár dalších lidí, kteří se archivu společně se mnou věnují, byla velká motivace. Volný čas, který byl vytvořen koronavirem, jsme využili právě k tomuto.

Má předchozí otázka byla myšlena spíše tak, že sportovní komentátoři se připravují na nějakou sportovní akci, zjišťují si nejrůznější informace, a následně sportovní akce zrušena nebo přesunuta.

Rozumím, nejedná se však o zásadní problém. Na přípravě většinou pracuji těsně před začátkem konkrétní akce, takže když už bylo jasné, že se Mistrovství světa v hokeji 2020 neuskuteční, tak jsem si ji akorát neudělal. To, že se tato událost zruší, jsme se dozvěděli s dostatečným předstihem, což znamená, že jsem se ani nezačal připravovat. Nejpozději se rušily LOH v Tokiu. K olympiádám vytvářím celý televizní program, jsem autorem olympijského projektu pro ČT. K této sportovní události jsem vytvořil asi čtyři verze, ta konečná verze alespoň zůstala téměř v nezměněné podobě pro další rok, kdy se LOH uskutečnily. Na letní olympiády se obsahově příliš připravovat nemusím. Mým úkolem je provádět diváky televizním programem. Musím reagovat především na veškeré dění v daný olympijský den. Samozřejmě i na to se musím připravit, ale ne tak důkladně jako na komentování. Na letních olympijských hrách příliš nekomentuji, pouze někdy zaskakuji. V Tokiu jsem komentoval pouze baseballová a softballová utkání, kterých bylo velmi málo.

Jak ovlivnila pandemie covidu-19 programovou skladbu vysílání ČT Sport na LOH v Tokiu? Beachvolejbalista Perušič i beachvolejbalistka Nauch Sluková byli pozitivně testováni. Druhá jmenovaná s její spoluhráčkou dokonce nemohly vůbec nastoupit. Jak se tyto situace musely operativně řešit?

V Tokiu nepředstavovalo zásadní problém onemocnění covid-19, ale to, že jsou tenisové turnaje na programu první týden LOH. Jedná se o neodstranitelný problém, se kterým se potýkáme řadu let. Jak jistě víte, Českou republiku reprezentovaly hned čtyři tenistky, k tomu dva páry. V posledních letech jsou naše tenistky mimořádně úspěšné. V Tokiu mohla získat medaili kterákoliv z nich. V párech byla situace velmi podobná. Spíše jde tedy o to, že máme připravený nějaký plán na první týden, respektive na prvních deset dní. Tento plán se však mění každou minutou, neboť se tenisový zápas, který se koná předtím, prodlouží, nebo se naopak odehraje rychleji, na což musíme okamžitě reagovat. Z těchto důvodů byl první týden v Tokiu velmi náročný, ne kvůli pandemii koronaviru. Samozřejmě to, že vypadl ženský beachvolejbalový pár byla velmi smutná věc, velice smutný příběh, ale z hlediska televizního programu se nejednalo o vážný problém. Problém byl v tom, že v Tokiu bylo pro českého diváka mnoho atraktivních tenisových zápasů, které bylo nutné nějakým způsobem napasovat do televizního programu. Přičemž jsme ještě v den konání zápasu nevěděli přesně, jestli se například čtvrtý zápas, který je na programu na kurtu číslo pět, odehraje v šestnáct hodin nebo v devatenáct hodin. Kvůli těmto mnoha proměnným bylo velmi náročné tvořit televizní program. Tohle bylo na LOH v Tokiu zřejmě nejtěžší. S těmito problémy se potýkáme každou olympiádu, loni to ale bylo extrémní. Těch českých tenistek, které mohly dosáhnout úspěchu bylo až příliš mnoho. Ze sportovního hlediska je to samozřejmě dobře, ale televizní program se nám poté skládá velmi těžce. Představovalo to proto daleko větší problém než to, že nám z programu odpadly nějaké zápasy kvůli koronaviru.

Nebyl to problém ani v souvislosti s vysíláním olympijského studia, do kterého byl předem pozván například beachvolejbalový expert, kterého poté musel nahradit někdo jiný, když ženský pár nenastoupil?

Ne, o velký problém se nejednalo. Experti vzniklou situaci samozřejmě chápou. S jednotlivými experty hovoříme i před začátkem samotné sportovní akce, takže vědí, jak program vzniká, jsou u toho procesu, sledují ho zblízka. Jsou si vědomi toho, že některé přenosy mohou trvat déle.

Jak proběhly z hlediska různých zdravotnických opatření a nařízení LOH v Tokiu, a jak nedávné ZOH v Pekingu? Spatřoval jste nějaké rozdíly? Jak tyto opatření ovlivňují vaši práci v dějišti?

V Tokiu byla opatření mnohem benevolentnější. Testování v hlavním městě Japonska během LOH neprobíhalo denně, ale jen prvních šest nebo osm dní prostřednictvím vzorku ze slin. Výtěry z nosní dutiny se nekonaly, pouze jsme plivali do zkumavek. Po čtrnácti dnech pobytu v Tokiu se pomyslná bublina otevřela a mohli jsme chodit všude bez jakéhokoliv omezení. Předtím jsme mohli opustit hotel pouze na patnáct minut, abychom si nakoupili nejdůležitější potřeby a potraviny. V Tokiu jsme kromě oficiální olympijské dopravy mohli využívat i olympijskými taxíky. Celkově to bylo volnější. Nyní v Pekingu byla opravdu přísná bublina, kterou jsme vůbec nemohli opustit. Testovali nás každý den. V obou případech byl tzv. health monitoring v podobě vyplňování denního dotazníku, to bylo stejné na obou olympiádách. Bublina v Pekingu neskončila po čtrnácti dnech jako v Tokiu, ale trvala do úplného konce ZOH. Volný pohyb nebyl možný. Je velmi těžké popsat, jak konkrétně to ovlivnilo mou práci. Ovlivnilo ji to tak, že jsem sice byl na sportovní akci, ale byl jsem v bublině, ze které jsem tu akci pozoroval. Ne, že bychom nepřišli do kontaktu se sportovci, to úplně ne, ale nebyl tam prostě volný pohyb po městě, nebyl tam volný pohyb po sportovištích. Nebylo možné jít ani pěšky z mezinárodního vysílacího centra do hokejové haly, která od něj byla vzdálena přibližně tři sta metrů. Všude se muselo jezdit autobusem, i ty nejkratší možné vzdálenosti. I mezi tréninkovou halou a halou, kde se hrály zápasy, které od sebe byly čtyřicet metrů, jsme museli jet autobusem. Pěšky nás jít nenechali. V Pekingu kvůli těmto nařízením panovala dosti divná atmosféra. Z pracovního jsem kvůli koronaviru nepocíťoval nějaký výrazný rozdíl. ZOH jsou navíc lehce odlišné od letních olympiád, protože je zde odloučenost horských středisek. V Pekingu byla ta opatření velmi striktní.

Jak jste vnímal nepřítomnost diváků?

No, s tím jsem se setkal právě v Pekingu. To je samozřejmě nepříjemné, existují sportovci, které to srazilo dolů, ale tyto podmínky byly pro všechny účastníky stejné. Diváci nebyli ani v Tokiu, ani v Pekingu. V Pekingu se však na rozdíl od Tokia sportovci mohli chodit dívat na jiné sporty, čehož ve velké míře využívali. V tomto ohledu to pro sportovce v Pekingu bylo lepší než v Tokiu, kde to bylo velmi omezeno.

Vnímáte nějakým způsobem nepřítomnost diváků na stadionu? Může to ovlivnit váš komentátorský výkon?

Myslím si, že můj výkon tato situace neovlivňuje. Člověk si samozřejmě zvykne. My jsme tu situaci již znali od nás.

A ze začátku, když propukla pandemie koronaviru u nás a v hledišti diváci chyběli, to ovlivňovalo váš výkon?

Myslím si, že je to velmi individuální. Mě to velkou měrou nepoznamenalo. Samozřejmě to je nezvyk, ale mi to moc nevadilo. Samozřejmě, když tam jsou diváci, je to jiné, ta atmosféra je jiná, ale já tam nejsem od toho, abych reflektoval atmosféru na stadionu, jsem tam kvůli divákům, kteří na stadionu nejsou, kvůli divákům u televizních obrazovek.

Vzpomenete si, kolik lidí tvořilo štáb, který odjel přímo do dějiště LOH v Tokiu a na ZOH v Pekingu?

Ten počet lidí byl zhruba stejný. Akorát v Pekingu jsme měli méně sportovních komentátorů než v Tokiu. V Pekingu jsme měli pět komentátorů, k nim Vladimíra Drbohlav jako vedoucího týmu, který komentoval slavnostní zahájení i ukončení ZOH v Pekingu. Poté s námi byla i Markéta Vránková, tři technici, dále tři experti, sedm reportérů, čtyři kameramani, dva technici pro vstupní texty. Produkční neodletěl. K dispozici jsme měli osmatřicet akreditací, tento počet jsme však zdaleka nevyužili. Konkrétně jsme využili sedmadvacet z nich.

Bylo to i kvůli toho, že se někdo nakazil těsně před odletem do Pekingu?

Ano, jeden člen výpravy, konkrétně technik, neodletěl kvůli toho, že měl pozitivní nález na covid-19. Produkční neodletěl z jiných důvodů. V Tokiu to bylo velmi podobné.

Když máte sestavený tým, který poletí do dějiště olympijských her, chodí v období před blížícím se odletem standardně do práce, nebo mají jiný pracovní režim, aby se u těchto členů výpravy snížilo riziko onemocnění?

To si bohužel nemůžeme dovolit, protože program musí dále vysílat. Samozřejmě v pokynech bylo napsáno, abychom se vyhnuli rizikovým kontaktům apod. Před odletem jsme vyplňovali nejrůznější dotazníky, což bylo časově náročné, protože jsme vyplňovali mnoho informací. Aplikace k tomu určené navíc moc dobře nefungovaly. Pokud se někdo nakazil, já jsem onemocnění prodělal zrovna v lednu, tak bylo potřeba, aby se před odletem prokázal pěti

negativními testy. Samozřejmě byla potřeba i nejrůznějších potvrzení o dokončeném očkování, poté tam byly i další záležitosti. Museli jsme zkrátka vyplnit nespočet věcí, abychom získali tzv. zelený kód, který byl podmínkou pro vstup o Číny.

Napadá vás ještě něco, co pandemie covidu-19 ovlivnilo práci sportovního komentátora?

Některá opatření mi přišla absurdní. Nikde jsem nezažil, že by někdo komentoval s rouškou. Podobné problémy jsme museli řešit na olympiádách v Tokiu a v Pekingu. Kdykoliv jsme byli „on air“, tak jsme si mohli sundat respirátory. Ale pouze tehdy, jinak ne. Kdykoliv jsme měli nasazená sluchátka, nemuseli jsme ani komentovat, nemuseli jsme mít nasazené respirátory. Ale součástí našeho programu bývají i dialogy před kamerou, tzv. standupy, při kterých nás nutili mít respirátory. To by však bylo hrozně pokrytecké, protože jsme komentovali bez roušek ve dvojici, která je opravdu velmi blízko sebe. Navíc komentovat s rouškou opravdu není možné. A poté bychom si ji měli na standup nasadit a dělat, že celou dobu pracujeme v rouškách. To by byla opravdu falešná hra, takže bylo nutné nějakým způsobem vymyslet systém, jak nedávat obraz toho, že nemáme roušky při těsném kontaktu. Při standupech jsme to proto řešili děleným obrazem. Bylo to lehce uhozené, ale občas jsme museli řešit i tyto absurdní situace, které byly způsobeny pandemií koronaviru a někdy absurdními nařízeními s ní spjaté. Další věci si nevybavuji, protože jsem si na opatření, která jsou většinou racionální a musí se dodržovat, rychle zvykl. Zvykl jsem si na to, že musím mít nasazený respirátor, že ho musím mít, když hovořím se sportovci, že mezi námi musí být dostatečná vzdálenost, že reportéři musí používat tzv. tágo, což je dlouhá tyč, na které je připevněn mikrofon. Na těmito všemi nařízeními jsme se museli smířit. Beru to tak, že jsou zřejmě dobrá, že tato opatření mají nějaký smysl. Někdy mi však přišlo, že se řešily i absurdní věci. Z hlediska prezentace proto bylo nutné najít nějaké kompromisní řešení.

Nastaly i takové situace, že si kvůli rouškám a rozestupům, reportér s respondentem neporozuměli, protože se díky těmto nařízením neslyšeli?

Ano, určitě se to stalo, ale těchto případů bylo opravdu minimální množství. Takže tato opatření nebyla nikterak zásadní. Ještě existuje určitě jedna věc, která mou práci značně ovlivnila. Já osobně, a myslím si, že v tom nejsem sám, hodně dám na přímý kontakt se sportovci nebo se sportovním týmem. Tato možnost byla samozřejmě velmi omezena. Měli jsme omezený přístup na tréninky, omezenou možnost hovořit se sportovci po jejich tréninku. Tyto věci se za poslední dva roky velmi změnily právě kvůli koronaviru. Jasně, člověk si najde mnoho věcí na internetu,

na sociálních sítích atd., ale nic nenahradí ten přímý kontakt. To, jak se sportovce přesně cítí, jaký má pocit ze závodu nebo z utkání atd., zjistíte pouze přímým kontaktem. Tuto možnost a jakýsi prožitek nám neposkytly ani rozhovory přes nejrůznější mobilní aplikace. Navíc pracujeme v prostředí, ve kterém musíme vidět dovnitř toho sportovního výkonu, potřebuje něco více než jen článek z internetu. Myslím si, že právě tohle byla největší újma pro sportovní komentátory. Alespoň tedy pro mě, že jsem nemohl být v přímém kontaktu s hráči a se sportovci.

Mohli jste do olympijské vesnice?

Tam jsme mohli, byli jsme tam denně. Tu možnost jsme měli v Tokiu i v Pekingu, v Pekingu však méně. Už asi třicet let existují stejně jako na sportovištích, tak i v olympijské vesnici, tzv. mixzóny, což jsou místa, kde se novináři setkávají se sportovci. Nefunguje to tak, že si novinář jde do olympijské vesnice a vejde i do Českého domu. Vůbec, takto to nefunguje přibližně třicet let. Ale nachází se tam mixzóna, která fungovala úplně stejně jako kdyby covid-19 neexistovalo. Jenom tam bylo zábradlí, které bylo mezi námi a sportovci, abychom dodržovali dvoumetrový rozestup. Tyto rozestupy se dodržovaly neustále. Je pravdou, že v mixzóně byla možnost se se sportovci setkat na delší čas. Měli jsme více času si s nimi popovídat. Pamatuji si, že jsme v Tokiu dlouhou dobu hovořili s Barborou Špotákovou, která si spontánně chtěla ještě dlouhou dobu po oficiálním rozhovoru, který jsme natočili, povídat. Tam ta možnost byla. Nenahradí to, pro mě jako hokejového komentátora, ten denní kontakt s týmem na tréninku. Jasně, mohli jsme sledovat tréninky, ale zajít za tím hráčem, za tím trenérem, pobavit se s nimi, to nešlo.

Zrušilo se Mistrovství světa v hokeji, které se mělo konat ve Švýcarsku. Fotbalové EURO i Letní olympijské hry v Tokiu byly přesunuty na další rok. Vnímáte toto rozhodnutí jako správné vzhledem k situaci, která ve světě panovala?

Tady asi není volba v tom, jestli to bylo dobré nebo špatné rozhodnutí. Myslím si, že to bylo jediné možné rozhodnutí, které jsem také přijal. Řešil jsem spíše to, co uděláme, abychom diváky pobavili něčím jiným. Nedokážu přesně zhodnotit, jestli ta rozhodnutí byla správná nebo špatná. Rozhodnutí se mi však jevila jako dobrá, nebo jako jediná možná v dané situaci. Dlouho jsem nad tím nepřemýšlel, přijal jsem to tak, jak to bylo. Věděl jsem totiž, že tato rozhodnutí změnit ani kritikou, ani dobrými radami, nedokážu. Bylo potřeba přijmout tato rozhodnutí jako fakt. Až zpětně můžeme debatovat a hodnotit, jestli byla správná. Já si myslím, že v situaci,

která tehdy panovala, správná byla. O nákaze covid-19 jsme totiž věděli málo informací. Proto chápu, že pořadatelé těchto velkých sportovních akcí, nechtěli riskovat fatální problém v té podobě, že by se dějiště některé této akce stalo ohniskem nákazy. Na sport by to nevrhlo dobré světlo. Rozumím tedy odkladům nebo případným zrušením velkých sportovních akcí, proto jsem je přijal bez nějakých pochybností.

Příloha č. 6: Rozhovor s Markétou Vránkovou (1. března 2022)

Mohla byste se mi nejprve, prosím, představit?

Pocházím z Tábora, kde jsem absolvovala i gymnázium. Poté jsem nastoupila na Filozofickou fakultu, kde jsem vystudovala Pedagogicko-výchovné poradenství a diagnostiku. Jelikož byl můj otec vrcholový sportovec, který profesionálně hrál hokej za Motor České Budějovice, tak mě od mládí vedl ke sportu. Věnovala jsem se alpskému lyžování, konkrétně obřímu slalomu. V juniorské kategorii jsem bohužel utrpěla vážné zranění, proto jsem musela s lyžováním na nejvyšší úrovni skončit. Pocházím však z rodiny, která je sportovně založená. Můj otec ve svých šedesáti letech stále hraje hokej. Hokejisty podporujeme v mnoha směrech. Již na střední škole jsem společně s otcem jezdila s hokejisty jako PR doprovod na turnaje, které se konaly ve Spojených státech amerických a v Kanadě. Naše rodina spolupracovala i s vodáky z reprezentace. Již odmala jsem se pohybovala ve sportovním prostředí. Již během studia na vysoké škole jsem začala pracovat pro zahraniční oddělení PricewaterhouseCoopers. V této firmě jsem pracovala necelé dva roky, poté jsem obdržela pracovní nabídku od ČT, přesněji do sportovní redakce, abych zde pracovala jako sportovní diplomatka. Náplní mé práce je vyjednávání mezinárodních smluv. Řekla jsem si, že tuto práci vyzkouším, neboť byla příbuzná práci, kterou jsem vykonávala v korporátu. Tím, že pocházím ze sportovní rodiny, a že jsem s otcem musela povinně sledovat všechny sportovní kanály, tak jsem měla všeobecné povědomí, proto jsem pracovní nabídku přijala. Nyní v ČT působím šestnáctým rokem, pracuji jako projektová manažerka mezinárodních přenosů. Obnáší to vyjednávání o televizních právech, jsem producentkou mezinárodních akcí, jsem v podstatě garantkou kvality všech přenosů pro zahraniční televize, které prochází naším malým čtyřčlenným týmem. Já jsem ale jediná osoba, která má na starost garanci výroby sportovních přenosů pro zahraniční televize a zahraniční svazy. V této souvislosti spolupracuji se všemi sportovními mezinárodními federacemi. Zároveň jsem i členkou mezinárodních komisí jednotlivých federací, v nichž figuruji jako zástupce vysílání. Mám i úzkou vazbu na různé covidové komise, závodní komise, vysílací komise atd. Workshopy, které vedeme v rámci rozvoje sportu a televizních sportovních přenosů, se dějí za přítomnosti vybraných osob těch komisí, které dohlíží na to, kde se Evropa bude ubírat.

Tuto práci vykonáváte od vašich začátků na ČT?

Na tuto pozici jsem nastoupila v zahraničním oddělení, které spadá pod Mezinárodní vysílací

unii sídlící v Ženevě (European Broadcasting Union). V této unii máme i kolegy, kterým reportujeme, spolupracujeme s nimi. Jsme součástí redakce ČT Sport, naše oddělení však více spadá pod Mezinárodní vysílací unii. Platí nás ale ČT. Naši nadřízení sídlí v Ženevě. Do ČT jsem na začátku nastoupila na nižší pozici, spadala jsem pod vedoucího oddělení. Před několika lety mi vymezili pozici projektové manažerky. Mám na starosti víceméně všechny mezinárodní akce. Z pozice programové koordinátorky jsem se posunula na pozici projektové manažerky. Takový byl můj pracovní vývoj v rámci jednoho oddělení.

Mohla byste mi popsat, jakým způsobem spolupracujete s Robertem Zárubou?

S Robertem Zárubou spolupracuji tehdy, když má daná sportovní akce mezinárodní přenos. To znamená, že spolu nejvíce spolupracujeme při mistrovstvích světa v ledním hokeji, při Chennel One Cupu, a především při olympijských hrách. Nejaktuálnější akcí, na které společně pracujeme, je Mistrovství světa v ledním hokeji 2022 ve Finsku. Funguje to tak, že si Robert připraví dramaturgii. Já následně zařídím spolupráci se zahraniční televizí tak, aby se jeho dramaturgický plán naplnil a uskutečnil. Řekne mi, které zápasy by chtěl zařadit do programu. Dále si naplánuje, že bude chtít předzápasové i pozápasové rozhovory, předzápasová studia, rozhovory s hráči z hotelu atd. Zajišťuji, aby se všechny jeho požadavky dostaly do vysílání a do jeho dramaturgického plánu. Jednám s danými mezinárodními federacemi nebo tamními vysílajícími, kteří vysílají z té dané země. Teď hovořím převážně o vysílání hokejových přenosů ze světových šampionátů, v malém měřítku se jedná i o menší mezinárodní hokejové turnaje. Co se týče olympijských her, tak Robert Záruba figuruje jako hlavní dramaturg, já jsem projektová manažerka. Přibližně dva a půl roku před začátkem daných olympijských her začínáme spolupracovat na plánu vysílání, na struktuře toho, co ČT bude nabízet z dějiště her. Hovoříme i o tom, kteří sportovní komentátoři odcestují přímo do dějiště, která sportoviště budou pokrývat reportéři, kteří reportéři budou tvořit obsah z olympijské vesnice atd. Všechny tyto věci spolu řešíme a připravujeme. Tvoříme takový dvoučlenný tým. Ve chvíli, kdy všechny tyto záležitosti vyřešíme uvnitř našeho úzkého týmu, tak je prezentujeme našim kolegům. Následně jim zadáváme úkoly, informujeme je o tom, co všechno budou dělat, co je pro ně zařízené, jaké mají meze a možnosti.

Váš kolega Záruba tedy vytvoří dramaturgický plán, vybere konkrétní zápasy, které by chtěl do vysílání ČT Sportu, a vy následně jeho požadavky zařizujete?

Přesně tak. Vysílací práva na zápasy vybrané Robertem poté zařizují já. Zkrátka se snažím

získat vysílací práva na zápasy, které vybral, aby se dostaly do vysílání ČT. On je pak ten, kdo hokejové televizní přenosy opatří komentářem. Navíc ode mě obdrží veškeré zahraniční podklady, neboť se mohou zasílat pouze dvěma konkrétním osobám. Já mu tedy zpracovávám veškeré informace. Co se týká hokeje, tak jsem v kontaktu i s Mezinárodní hokejovou federací, od které mám nejrůznější podklady. Jedná se například i o informace o hracím formátu šampionátu, o systému rozhodčích atd. Všechny tyto informace, které mu zpracuji a předám, přetlumočí divákům u televizních obrazovek.

Na skladbě televizního programu během těchto výše zmíněných sportovních událostí se podílíte vy a Robert Záruba?

Skladbu programu má na starosti Robert, já se starám o naplnění skladby programu. Je to tak, že on vytipuje a zadá určité požadavky, které se následně snažím splnit a zařídit.

Jak ovlivnil koronavirus vaši práci?

Musím říct, že ji ovlivnil velmi značně. Před tím, než tato nákaza vypukla na území České republiky, tak jsme pracovali na televizních přenosech z Mistrovství světa v biatlonu 2020 v italské Antholz-Anterselvé. Přímo v dějišti jsme měli zařízené velké studio, vysílali jsme několik televizních přenosů. V té době nákaza covid-19 v Itálii již propukla. Takže jak jsme se vrátili z Itálie, tak nám chtěli nařídít karanténu. My jsme však ještě vůbec netušili, co může toto onemocnění způsobovat. Kvůli koronaviru se později přerušily sportovní soutěže, sportovní akce byly zrušeny. My jsme však měli zařízené všechny náležitosti spojené s Mistrovstvím světa v hokeji 2022, které se mělo konat ve Švýcarsku. Měli jsme zaplacené hotely pro pracovníky ČT, zaplacené komentátorská stanoviště, přenosovou výrobu přímo z dějiště šampionátu. Zkrátka jsme měli zajištěné téměř vše. Když byl šampionát zrušen, tak se všechno muselo stornovat. To byla ta první fáze pandemie koronaviru, která byla velmi nešťastná, neboť se nedělo vůbec nic, nevysílaly se žádné živé televizní přenosy. Poté se situace zlepšila. Český sport byl mimochodem jedním z prvních v Evropě, který poskytl živý televizní přenos. Prvním živým zahraničním přenosem byla atletika. Jednalo se o atletický mítink, který se konal v Kladně. Tuto sportovní akci, která se posílala dále do světa, vytvářela ČT. Téměř celý svět obdivoval to, že jsme si v době, která panovala, vůbec dovolili pořádat nějaké závody. Jednalo se o spolupráci s Českým atletickým svazem, který se toho nebál, naopak říkal, abychom to tzv. odšpuntovali, ať už se vše začne vracet do normálu. Naopak všechny federace nastavily určitá pravidla fungování při onemocnění covid-19. To znamenalo, že jsem se v tu chvíli musela

účastnit všech on-line školení. Jednalo se o období trvající přibližně pět měsíců. Federace vyžadovaly, aby se každého školení účastnila alespoň jedna osoba z každé televize, která bude garantem toho štábu, který pak odjede do dějiště daného závodu, šampionátu nebo turnaje. Garant ručí za to, že členové štábu budou obeznámeni se všemi covidovými pravidly, že je budou dodržovat. Jenže jak se všechny federace bály ohrozit sportovní hvězdy nákazou, které by v momentě onemocnění přišly o své příjmy z reklam, od sponzorů a marketingových partnerů. Proto si federace vybraly z každé televize jednoho člověka, kterému daly důvěru, aby tyto záležitosti zajišťoval a hlídal je. Takže ke vší práci, které v ČT nemám zrovna málo, mi přibyla ještě tato. Stala jsem se covid manažerkou za ČT pro zahraniční projekty. Při všech sportovních akcích musím vyplňovat tisíce různých formulářů o tom, že štáb, který tam jede, je opravdu bezpečný, že se bude chovat podle předepsaných pravidel, že nebude dělat rozhovory na zakázaných místech. Předtím, než se objevil koronavirus, se rozhovory mohly dělat kdekoliv. Za ta léta navíc máme jakousi spolupráci se sportovci, s většinou z nich máme opravdu hezké a nadstandardní vztahy. V normální situaci bývalo zvykem, že někteří sportovci byli už u auta, když si najednou vzpomněli, že nám slíbili rozhovory. Proto se k nám vrátili, aby nám ho poskytli. Tyto situace by se v současnosti kvůli nařízením týkajících se koronaviru neměly stávat. Na sportovištích je nyní určené pouze jedno místo, kde se mohou natáčet rozhovory. Byť už jsou některá opatření v dnešní době mírnější a v normálním životě se rozvolňují, tak se tato přísná nařízení ve sportu musí stále dodržovat proto, aby kariéry sportovců nebyly ohroženy. Všechny televize světa proto mohou sportovce a závodníky zpovídat pouze po závodech nebo po utkání v mixzóně. Takže to, že nám dal sportovec rozhovor po závodech někde u auta, v lobby nebo na hotelu, kam jsme za nimi přijeli a zpovídali jsme sportovce, v současnosti neexistuje, je to dokonce přísně zakázáno. To se nesmí. Když někdo udělá živý rozhovor někde jinde, je to považováno za hrubé porušení pravidel. Daný novinář může být z dané sportovní akce vyloučen, může mu být odejmuta akreditace. Navíc televize, pro kterou pracuje, může být sankcionována. A takové situace se stávaly především během první covidové sezóny. Uvedu konkrétní případ. Ondřej Moravce si balil běžky do auta a mával na náš štáb, aby šel za ním a natočili s ním rozhovor, který jim slíbil. Tento incident se bohužel odehrál před prosklenou budovou, ve které seděli členové vedení Mezinárodní biatlonové unie, kteří to samozřejmě viděli. V normální době by to bylo samozřejmě v pořádku, nikdo by se nad tím nepozastavoval. V době covidové se však jednalo o velký průšvih. Tím, že jsem garantkou a stalo se to štábu ČT, tak mi okamžitě volali, že celému štábu odejmou akreditace. Celou situaci jsem jim vysvětlovala. Hájila jsem štáb tím, že se jednalo o spontánní

situaci. Kvůli COVIDU-19 jsme museli a stále musíme řešit problémy podobného rázu. Kvůli koronaviru jsme museli zrušit i studia přímo v místě konání. V normální době dělala ČT na velkých sportovních akcích studia přímo v místě jejich konání. Dělala je, protože hosty studia byli sportovci bezprostředně po závodech. Hned po závodech jsme je zvali do studia, abychom tak získali autentičnost, abychom divákům poskytli a zprostředkovali první dojmy a emoce sportovců hned po závodu. Studia bez hostů v podobě sportovců postrádají smysl, proto jsme se je rozhodli zrušit. Studia se tím pádem přesunula do našeho permanentního studia na Kavčích horách. Nemá to však bohužel ten náboj, ty emoce, neodehrává se to v tom prostředí závodu nebo šampionátu. Je to jednoznačně špatně. Ani v Tokiu a Pekingu jsme neměli tradiční olympijské studio, které bylo součástí předchozích olympijských her. Příchodem koronaviru se to hodně změnilo. Zákaz kontaktu sportovců s televizními pracovníky mimo televizní mixzóny bohužel velkou měrou ovlivnil celý sport. Poté je ještě jedna věc, kterou koronavirus velmi ovlivnil, pokud přenos vyrábíme. Nejnáročnější na výrobu jsou biatlonové závody z Nového města na Moravě, které vyrábí ČT. Pro výrobu televizních přenosů z této akce je potřeba až 160 lidí. V období koronaviru to znamená 160 lidí, kteří musí být každé dva dny testováni, každé dva dny se za ně musí vyplnit formulář. Ten nemohou vyplnit sami, neboť potřebné informace musí odejít z konkrétní zabezpečené on-line platformy, do které má přístup pouze jeden člověk. V tomto případě to jsem já. Musím garantovat, že lidé, kteří pro ČT pracují, budou striktně dodržovat předepsaná pravidla a nařízení. Nesmí se přiblížit ke sportovcům, nesmí si sundat roušku, nesmí jít ve volném čase do restaurace atd. Poté musím čekat i na jejich výsledky PCR testů. Navíc se jedná o citlivé údaje, ke kterým nikdo jiný nemůže mít přístup atd. Vyrábíme i tenisový turnaj Billie Jean King Cup. Aby televizní přenosy z tohoto podniku odpovídaly mezinárodní kvalitě, podílí se na nich devadesát lidí. Federace víceméně sjednotily podmínky, jsou tedy na celém světě vytvořeny velmi podobně. ČT nejvíce spolupracuje s evropskými televizemi, proto znám podmínky všech evropských zemí a jejich federací. Vysílání mimo Evropu se nás až tolik netýká, takže jejich podmínky neznám zcela přesně. V Evropě jsou však podmínky velmi sjednocené, svazy si je nastavily velmi podobně. Objevíte tam i mnoho nesmyslů. Když jsme dělali vodní slalom v Praze, tak venku museli mít všichni nasazené roušky. Tato událost se konala koncem měsíce září. Bylo docela chladno, ale všichni jsme museli mít neustále nasazené roušky. Spousta kolegů jsou známými tvářemi a v momentě, když je někdo vyfotí, že nemá roušku, tak nastává problém. Je to velmi obtěžující, ale bohužel se s tím nedá nic dělat. Přestože jsem covidovou manažerkou, tak nejsem zastánce těchto nařízení. Samozřejmě je respektuji, protože se musíme navzájem respektovat a podporovat, abychom

vzniklou situaci společně zvládli. Pořádat nějakou akci za těchto podmínek je velmi náročné. Nejedná se pouze o sto padesát lidí z ČT, je tam i dalších pět set pořadatelů, pět set sportovců, sto dalších členů zahraničních televizí, píšící novináři. Jedná se tedy o obrovský kolos. Pravidla proto samozřejmě respektujeme a dodržujeme. Často říkám svým kolegům, že je zcela chápu, že jim vadí mít neustále nasazený respirátor, zároveň je ale prosím, aby nařízení dodržovali. Sama respektuji svobodu člověka, volného pohybu, jeho osobní práva a svobody, ale pojďme ta pravidla respektovat především kvůli sportovcům. Přeci jen jsme profesionálové a musíme se podle toho chovat. S některými nařízeními nesouhlasím, ale chápu, že jsou nastavena proto, aby chránila zdraví sportovců. Co se týče Tokia a Pekingu, tak tam místní obyvatelé nosí roušky všude. Roušky jsme neměli jediné tehdy, když jsme šli spát. Tam musíte mít roušku nasazenou na ústech neustále. My Evropané jsme tam kategoricky odmítali to, abychom měli roušky při pobytu na čerstvém vzduchu, když kolem nás široko daleko nikdo nebyl. V těchto situacích nám roušky alespoň visely pouze na uchu, neměli jsme je nasazené, abychom měli alespoň malou možnost nadýchat se čerstvého vzduchu. Některá ta pravidla jsou za mě opravdu nesmyslná. Problém byl i v tom, že mnoho federací nedovolovalo, aby si reportér v prostoru závodiště sundal respirátor. Tím pádem mluvil k divákům v roušce, takže neviděli žádnou jeho mimiku, artikulaci atd. Jako televize jsme bojovali s federacemi o to, aby dovolily sundat respirátor alespoň reportérům, aby jim šlo rozumět. Nakonec se nám podařilo vyjednat slušný kompromis, který jsme považovali za férový. Fungovalo to tedy tak, že pokud se v blízkosti reportéra nenacházel žádný ze závodníků, tak bylo reportérovi nebo komentátorovi umožněno sundat si respirátor a mluvit na kameru bez něj. V momentě, kdy na kameru domluvil, musel si ho nasadit zpět. V případě, když reportér dělal rozhovor v mixzóně, kde procházelo mnoho sportovců, tak tam museli mít nasazený respirátor, aby je neohrozil. Tento kompromis, který jsme vyjednali, nám připadal fér. Z Tokia i z Pekingu jsme zpět do České republiky letěli olympijským speciálem, kde byla nastavená nějaká pravidla, abychom předešli nepříjemným situacím. Určitě si pamatujete na tokijskou kauzu, když česká výprava letěla do dějiště, přičemž se mnoho sportovců nakazilo. Byla to velmi nepříjemná situace. Tím, že jsem členka nejrůznějších covidových komisí, tak jsem byla přítomna i u vyšetřování tohoto konkrétního případu. Paradoxem je, že téměř všichni obviňují jednoho člověka, který údajně rozšířil na palubě letadla nákazu covid-19, ale jedná se přeci o virové onemocnění, které se šíří vzduchem. To nefunguje tak, že to onemocnění na sportovce někdo nasype, takže hledat viníka byl v konečném důsledku nesmysl, což se při vyšetřování a samotné analýze prokázalo. Zároveň to vůči obviňovaným lidem nebylo fér. Pracovníci ČT, kteří máme obrovský respekt k výkonům

sportovců, provázíme je prakticky dnes a denně jejich životy, se ke sportovcům snažíme být velmi ohleduplní. Já osobně jsem byla u začátku i konce kariéry slavného francouzského biatlonisty Martina Fourcarda. Byla jsem u všech jeho výher a závodů. A když vidíte, co všechno biatlonu ten člověk obětoval, tak k němu, jakožto člověk, který vše pozoruje zpovzdálí, chováte velký respekt. Proto jsme i Českému olympijskému výboru navrhli, že se každý z nás před odletem olympijských speciálů, se kterými jsme společně s českými sportovci letěli, podrobí PCR testování. Na palubu letadel jsme opravdu chtěli nastupovat s čistým svědomím, že jsme opravdu zdraví, abychom naše sportovce nenakazili. Sezóna sportovců totiž olympiádou nekončí, ale pokračuje dalšími turnaji, zápasy, závody atd. Všechny soutěže pokračují, sportovci se akorát přesunuli do dějiště olympijských her. A abychom je neohrozili ve zbytku jejich sezón, tak jsme vedení ČOV navrhli toto řešení, které ho okamžitě velmi rádo přijalo. Panuje mezi námi vzájemný respekt i vzájemná spolupráce. Všichni se svým způsobem chápeme, někdy to však bývá náročné. Na druhou stranu se lidé v období koronaviru semkli. Jako by si řekli, že pokud pravidla budou společně dodržovat, tak to zvládnou. Nikomu však není příjemné nosit respirátor při venkovních sportech, kde to nedává smysl. Paradoxem bylo, když Mezinárodní cyklistická unie nařídila, že na venkovních akcích všichni kromě novinářů respirátor nosit nemusí. Vůči tomuto nařízení jsem se ohradila během Team captain's meeting. Jedná se o takové porady, které se konají každý večer před danou sportovní událostí. Na nich se řeší tato opatření, ale i nejrůznější požadavky ohledně televizního vysílání atd. Vždy se tam řeší i tzv. covidové okénko. Argumentovala jsem například tím, že členové ochranky, kteří sportovce mohou nakazit stejně tak jako novináři, nemusí mít respirátor, kdežto mediální pracovníci ano. Na rozdíl od členů ochranky se mediální pracovníci neustále testovali, byli protestováni ze všech nejvíce. Já osobně jsem podstoupila stovky testů. I přesto jsme však paradoxně museli mít ve venkovních prostorách závodistiště nasazené respirátory pouze my. Říkala jsem jim, že je to úplný nesmysl. Žádala jsem je, aby se na tu situaci dívali zdravým selským rozumem. Chápala jsem toto nařízení v mixzóně, ale aby měl nasazený respirátor kameraman, který natáčí určitý úsek trati v lese, to mi připadalo jako nesmysl. Navíc ti cyklisti kolem něj projížděli velkou rychlostí ve vzdálenosti čtyř metrů, kameraman tam byl zcela sám. I s takovými drobnostmi jsme museli bojovat. Když jsme ale nemlčeli a snažili se dané problémy diskutovat, tak se to samozřejmě vyřešilo. Vždycky se našel takový kompromis, aby byli všichni spokojeni.

Děláte tedy pro ČT takovou černou práci. Musíte se účastnit několikahodinových porad, online schůzek atd. Informace, které se na nich dozvíte, poté předáváte svým kolegům.

Přesně tak. Informace předávám kolegům, kteří vyrazí do terénu. V terénu jsem s nimi i já. Než odjedou do dějiště sportovní akce, tak jim předám informace, které jsem se dozvěděla. Při těch velkých akcích jsem v terénu s nimi, u těch menších ne. Na místě jsem proto, abych poskytla servis zahraničním televizím. Máme totiž i určité požadavky od zahraničních televizí, kterým musíme poskytnout jimi požadované záběry. Určují si například i to, které závodníky máme natáčet. Každá ta televize si něco objedná. Pokud se jedná o fotbalové utkání, tak natáčíme již šedesát minut před jeho začátkem. Uvedu konkrétní příklad. Před týdnem hostila Slavia Praha Fenerbachce Istanbul. V tu chvíli náš přenos odebíralo přibližně třicet televizí světa. Výkop byl ve 21:00, my jsme vysílali do světa plnohodnotný televizní signál, který má jasně daný bodový scénář, již od 20:00. Ve scénáři máme jasně napsáno, kdy máme natáčet rozcvičku hráčů. Od turecké televize jsme měli požadavek, aby byl záběr na kapitána, brankáře a konkrétního obránce tureckého týmu. Má práce spočívá v tom, že jsem přímo na stadionu a jdu za režisérem televizního přenosu, kterému zadám tyto konkrétní požadavky. Můžu mu říci, aby kameramana posadil do jiného úhlu, protože potřebujeme, aby byly takové a takové záběry. Snažím se naplňovat požadavky objednavatelů ze zahraničních televizí.

Takže vám vždy přijdou nějaké propozice k nadcházející sportovní akci, opatření, která budou muset pracovníci ČT dodržovat, a poté máte poradu, během které jim tyto informace předáváte?

Přesně tak, rozesílám jim podklady. Většina dokumentů se nazývá covid protokol. Každá federace má vlastní covid protokol. Jedná se o protokol, který popisuje, jak se mají všichni zúčastnění během sportovní akce chovat. Zahrnuje závodníky, rozhodčí, televizní pracovníky, dobrovolníky, zkrátka všechny. Jednak si k těmto záležitostem v rámci ČT svoláme poradu, každý navíc obdrží prostřednictvím e-mailu daný protokol. Poté mnoho federací vyžaduje podpis všech zúčastněných jako potvrzení toho, že s podmínkami souhlasí. Podpisem se zavazují k tomu, že jsou pravdivě vyplněné údaje, že nepřišli do kontaktu s nakaženou osobou atd. Všechny tyto informace se musí odeslat. Například nyní jedeme služebně na čtyři dny do Švýcarska. Museli jsme proto vyplňovat protokol v rozsahu tří stran, ve kterém po nás požadovali opravdu mnoho podmínek. Z toho důvodu někteří mí kolegové odmítli do Švýcarska odcestovat. Řekli mi, že protokol nepodepíší, že do dějiště nepojedou. Někteří z nich se báli toho, že čistou náhodou během několika posledních dní přišli do kontaktu s nakaženou

osobou, aniž by o tom věděli. Kdyby tedy byli pozitivní a nakazili někoho ve Švýcarsku, mohli by být právně popotahováni, což nechtěli riskovat, a proto služební cestu odmítli. Toto téma je velmi citlivé. Je pravdou, že právníci jednotlivých federací a sportovců se touto cestou chrání. Já osobně jsem měla nespočet jednání s právníky právě na toto téma. Jedná se o právníky z oblasti lidských práv. Většinou se jedná o právníky, kteří se původně zaměřovali zcela na jinou oblast, s příchodem koronaviru se byli nuceni přeorientovat do oblasti lidských práv. Covid protokol je právní dokument, ale nemá statut nařízení nebo zákona. V momentě, kdy člověk podepíše covid protokol, tak ho musí dodržovat v jeho plném znění. Pokud tak neučiní, může být sankcionován. Z těchto důvodů někteří kolegové nechtějí protokol podepsat, na služební cestu proto nemohou jet. Nechtějí být vystaveni případným komplikacím. Jejich výkon profese tedy koronavirus výrazně ovlivnil a stále ovlivňuje. Další věcí, kterou koronavirus ovlivnil je to, že se starší kolegové opravdu strachují o své zdraví. Tyto situace jsme museli řešit jak před odletem do Tokia, tak do Pekingu. Tradiční komentátoři, kteří několik let komentují svůj sport, odmítli odcestovat přímo do dějiště olympijských her. Nechtěli podstupovat riziko, že se nakazí. Poté existují někteří kolegové, kteří odmítli svou účast kvůli tomu, že nechtěli být zavřeni v karanténě. Proto se rozhodli, že raději zůstanou v Praze. Na natáčení zkrátka vůbec neodcestují. Řeknou, že se tomu nechtějí vystavovat. My, kteří všechna úskalí podstupujeme přímo v dějišti, jsme konstatovali, že jsme srdcaři. Protože ty podmínky, které jsme museli vydržet nyní v Číně, byly neúnosné. Musím říci, že covidová opatření, která tam panovala, byla velmi přísná. V podstatě jsme byli jejich vězni. Hotel, ve kterém jsme bydleli, byl obehnaný plotem. Plot byl navíc uzamčen řetězem a visacím zámkem. Vždycky nás akorát vypouštěli do práce. Přiběhli tři členové ostrahy, rychle nás pustili a nahnali do autobusů, ze kterých jsme nemohli vystoupit. Před hotelem, ve kterém jsme byli ubytováni, permanentně stála policejní dodávka se strážci zákona, kteří dohlíželi na to, abychom neopustili hotel. Zároveň bylo specifické to, že Číňané veškeré problémy dávali za vinu onemocnění covid-19. Koronavirus velmi ovlivňoval naši práci i v Japonsku, což bylo nepříjemné. Museli jsme projít několika testy, velmi složitými procedurami před příjezdem, které zabraly stovky hodin času. Jakožto covidová manažerka celé olympijské výpravy jsem musela každého člena výpravy vybavit nejrůznějšími procesy a všemi bezpečnostními pravidly. Jednalo se přibližně o třicet lidí. Každému z nich jsem musel vyplnit protokoly. A i když se jednalo o nesmyslná omezení, tak na nich Japonci zcela byrokraticky lpěli.

Váš kolega Záruba mi sdělil, že právě v Pekingu byla covidová opatření přísnější.

Bylo to tak, že LOH v Tokiu byly první olympiádou, která se uskutečnila za přítomnosti koronaviru. Ta v Číně byla druhou takovou olympiádou, takže bylo znát, že se čínští organizátoři nechali inspirovat a převzali od Japonců systém, který jim před rokem zřejmě fungoval. Proto v Pekingu nebylo tolik omezení jako v Tokiu. Než jsme odletěli do Tokia, tak musel každý člověk, který se chystal vyrazit do dějiště, s měsíčním předstihem nahlásit, kde se bude v dějišti her každý den a každou hodinu pohybovat. Jenže to samozřejmě nevíte. Nevíte, jestli se například oštěpaři proboují do finále. To zkrátka měsíc před olympiádou nemůžeme vědět, nemáme křišťálovou kouli. Ani Vít Veselý s Jakubem Vadlejchem netušili, že získají olympijské medaile. Samozřejmě vytváříme nějaký plán, ale dopředu nevíme, jestli reportér bude v den oštěpařské soutěže v mixzóně. Nevíme totiž, jestli se čeští sportovci proboují do finále. V normální době jsme mohli jít na sportoviště, i když tam nesoutěžili čeští sportovci. Uvedu příklad. Když se na některých předchozích olympijských hrách proti sobě v hokejovém utkání střetla Kanada se Spojenými státy americkými, tak jsme tam byli přítomni i my s celým štábem. Jednalo se o divácky atraktivní zápas, proto jsme tam byli. Vytvářeli jsme tam materiály pro vysílání. V současné době, v covidové době, může štáb na sportoviště pouze tehdy, pokud se jedná o utkání nebo závod s českou účastí. To samé samozřejmě platí i pro televize z jiných zemí. Tímto se pořadatelé snaží snížit počet lidí na sportovišti. Pro Tokio jsme museli vytvořit jednotlivý plán pro každého člověka. Museli jsme napsat, kde se každý člen výpravy bude v daný moment nacházet. Člověk po člověku, hodinu po hodině. Vyloženě jsme z toho byli zoufalí, to pro nás bylo na LOH v Tokiu nejtěžší. Na tomto úkolu jsem pracovala několik týdnů. Navíc někteří kolegové zastávají více pracovních pozic, chvíli komentují, poté jsou v roli reportéra atd. V Tokiu to bylo nastavené tak, že jsme čtrnáct dní mohli být jen na sportovištích nebo na hotelu. Nikam jsme nemohli, nesměli jsme opustit hotel. Byli jsme opravdu hlídáni. Policisté na hotelu si zapisovali, kdy odjíždíme na sportoviště, kdy se vracíme. Stalo se, že hledali německou reportérku po celém Tokiu, přitom byla ve svém pokoji. Nakonec se ukázalo, že došlo k omylu, neboť si její příchod policista na hotelu nezapsal, protože si jí nevšiml. I takové věci se stávaly. Do podobné situace jsem se dostala nyní v Pekingu. Jeden den jsem odjela pracovat na sportoviště, které bylo vzdálené dvě stě kilometrů od Pekingu. Z tohoto důvodu jsem zůstala na hotelu v horách, přičemž mě policisté hledali na hotelu v Pekingu. Dokonce po mně vyhlásili pátrání. Řešilo se, kde jsem. Mysleli si, že jsem někam uprchla. Nakonec se to však vyřešilo. V Tokiu jsme mohli opustit hotel pouze na patnáct minut, jinak jsme mimo sportoviště nikam nemohli. Patnáctý den LOH jsme si mohli koupit jídlo i na

ulici, mohli jsme jet na sportoviště i metrem. Prvních čtrnáct dní jsme se na sportoviště mohli dopravovat pouze oficiální dopravou představující autobusy a taxíky, které byly určené pouze pro nás. V Pekingu jsme tato nařízení museli dodržovat po celou dobu, v Tokiu pouze čtrnáct dnů, poté jsme mohli ven. Na olympiády jezdíme přibližně na dvaadvacet dnů, neboť musíme před začátkem zařídit mnoho technických věcí atd. Během olympiád pracujeme obvykle patnáct až sedmnáct hodin denně. Nemáme v podstatě na nic čas, jsme rádi, když si stihneme koupit jídlo. Není to o tom, že bychom se stihli procházet někde po ulicích. Paradoxně jsem v Pekingu se svými zahraničními kolegy řešila, že televizní pracovníci, kteří pochází z postkomunistických zemích, se s velmi přísnými opatřeními dokázali smířit. Kolegové ze západních zemích toto „uvěznění“ nedokázali pochopit. Stěžovali si mi, že je nepřipustné to, jak nás omezují, že je to proti lidskému bytí. Ti by nejradši hned druhý den ZOH v Pekingu ukončili. Jde vidět, že v sobě mají již desítky let zakořeněné lidské svobody, proto vůbec nedokázali pochopit, proč nás kontrolují. Fungovalo to tak, že v Mezinárodním vysílacím centru byly kanceláře všech televizí. Tam nás vždycky odvezli, zavřeli nás tam a v noci nás zase odvezli na hotel. Na každé olympiádě musí být malinký obchůdek, ve kterém se dá koupit alespoň bageta a nějaké nápoje. Tento obchůdek poblíž Mezinárodního vysílacího centra musí být povinně na každé olympiádě. V Pekingu byly pouze prázdné regály, ve kterých nebylo téměř nic. Byly tam pouze piva v plechovce, jeden balíček oříšků a prací prášek. Nevím, k čemu tam byl ten prášek. Po dobu tří týdnů tam opravdu téměř nic nebylo. Bylo fascinující, že tam byly metry regálů, které však zely prázdnotou. Starší kolegové mi říkali, že takto vypadaly obchody za komunismu, což potvrzovali i kolegové, kteří žili v tehdejší Východní Německu. Západním kolegům to připadalo tak, že jsou tato nařízení za hranou všech pravidel.

Mohlo to nějak ovlivnit jejich práci?

Ano, určitě to jejich práci i ovlivnilo. Mediální pracovníci pracovali pod určitým stresem, neboť výpověď sportovce měli možnost získat pouze v mixzóně, jindy už ne. Jenže na to, aby udělali se sportovcem rozhovor v mixzóně, měli pouze devadesát vteřin, což televizní pracovníky dostávalo pod velký tlak. Sportovec navíc může přirozeně být po závodu nebo utkání plný emocí. Především když se mu výkon nepovede, tak může odpovídat zcela jinak, než novinář očekává. Ty rozhovory proto mohou být velice špatné. S mnoha českými sportovci máme opravdu přátelské vztahy, a když jsme s nimi po skončení Her letěli v jednom letadle domů, tak jsme se s nimi již mohli normálně bavit. Někteří sportovci se nám během letu nebo na letišti omlouvali za to, že neodpovídali tak, jak by si představovali, že nám odpovídali dokonce

nesmysly. Toho, že nám poskytnou nevydařený rozhovor, si byli vědomi, ale až s odstupem času. Říkali, že byli naštvaní sami na sebe za to, jaký výkon předvedli, proto odpovídali tak, jak odpovídali. Obecně v covidové době mnohdy sportovní reportéři pracují pod obrovským tlakem, protože musí ze sportovce doslova vyždímat co nejvíce informací, které by měly mít pro diváky nějakou vypovídající hodnotu. Musí to však stihnout za těch devadesát vteřin, což je velmi krátká doba. Oproti normálu nemají tu možnost, že by ten sportovec přišel do studia nebo nám poskytl rozhovor někde jinde, třeba před dalším závodem. O tyto „náhradní“ možnosti jsme přišli kvůli nařízením týkajících se koronaviru. V předchozích letech jsme vždy měli nějaký manévrovací prostor, kdežto v dnešní době máme pouze jednu možnost. Vystudovala jsem psychologii, kterou využívám ve své práci, velmi se mi to hodí k vyjednávání mezinárodních smluv i při supervizi mého týmu. Po skončení ZOH v Pekingu jsem hovořila s kolegou o rozhovoru, který dělal s Ester Ledeckou po jejím triumfu. Kvůli tomuto rozhovoru mi totiž okamžitě volalo vedení ZOH, aby mi oznámilo, že daný reportér je s okamžitou platností vyhozen z Her, neboť nedodržel pravidlo devadesáti sekund v mixzóně. Hájila jsem ho tím, že česká sportovkyně vybojovala zlato. Na základě letité spolupráce a přátelství jsem jim to zdárně dokázala vysvětlit. Reportér tedy dostal varování, vyhozen naštěstí nebyl. Poté jsem se tedy reportéra ptala, jak docílil toho, že dokázal udělat velmi povedený rozhovor, ještě k tomu s Ester Ledeckou, která je v tomto ohledu velmi komplikovaná. Často nemluví ani k českým médiím, pouze k těm zahraničním atd. Někdy je proto pro české reportéry velmi těžké získat její výpověď. Ptala jsem se ho tedy, jak docílil toho, že mu dala tak spontánní výpověď. Celkově jsme společně rozebírali tento rozhovor. Vysvětloval mi, že si byl vědom toho, že se jedná o jeho jedinou šanci, aby natočil kvalitní rozhovor s českou medailistkou. Byl si vědom i toho, že česká výprava získá velmi málo cenných kovů, což jsme tušili i my všichni ještě před začátkem Her. V tu chvíli byl pod takovým tlakem, že se z toho pokusil vytěžit naprosté maximum, což se mu ve finále povedlo, protože se jednalo o velmi povedený rozhovor. Poté jsou pro reportéry i velmi těžké rozhovory. V Pekingu se konkrétně jednalo o rozhovor s biatlonistkou Markétou Davidovou, která dojela na nepopulární čtvrté pozici. Jeden z mých kolegů byl za tento rozhovor veřejností velmi „lynčován“. Vyčítali mu, že se mu rozhovor opravdu nepovedl, že ho vedl špatným způsobem, že ji znervóznil atd.

Chápu to tedy správně, že limit devadesáti vteřin v mixzóně na rozhovory se sportovci byl stanoven kvůli snížení rizika nákazy koronavirem?

Ne, těch devadesát vteřin platilo vždycky. Jedná se o pravidlo mixzóny, které existuje proto,

aby se dostalo na všechny televize. Každý chce totiž mít rozhovor s medailistou, proto je zde toto nařízení. Když Ester Ledecká vyhraje, tak nejméně třicet televizí světa s ní chce natočit rozhovor. A kdyby s ní jedna televize dělala desetiminutový rozhovor, tak by se na ty ostatní nedostalo. Především by takto dlouhé rozhovory sportovce vyčerpávaly. Standardně, když neexistoval koronavirus, jsme měli možnost daného sportovce pozvat do studia, zajet za ním na hotel a udělat s ním rozhovor tam. Koronavirus způsobil to, že jediný rozhovor, který lze se sportovcem natočit, je ten v mixzóně během devadesáti vteřin. Přišli jsme tak o možnost jakéhosi reparátu. V tom je ten hlavní rozdíl. Protože před tím to bylo tak, že jsme měli devadesát vteřin v mixzóně, poté třeba třicet minut ve studiu nebo druhý den na hotelu u kávy atd.

Mohla byste mi, prosím, zaslat nějaké propozice nebo k nějaké větší sportovní akci?

Určitě ano, mohu vám zaslat manuály, které jsem obdržela. Manuál k Mistrovství světa v hokeji není dobře zpracovaný. Některé vám tedy vyberu, ty k olympiádám jsou zpracovány srozumitelně. Některé manuály jsou v podstatě k ničemu, zašlu vám tedy ty, které jsou dobře zpracovány, kde je ta výpovědní hodnota.

Když vám manuály přijdou v angličtině, musíte je následně překládat do češtiny?

V dnešním světě bychom podle mě měli všichni umět anglicky. Spousta kolegů však anglicky neumí. Dříve jsem jim všechno překládala, ale v současnosti mám daleko více práce, takže jim všechno potřebné sdělím na poradách. Manuály a covidové protokoly jim přeposílám v angličtině. Když něčemu nerozumí, tak mě kontaktují, nebo si to přeloží sami. Nemám čas na to, abych jim překládala třicetistránkové manuály. Primárně se totiž starám o televizní práva, aby se v ČT vysílaly kvalitní věci. Nakupujeme a sháníme vysílací práva k olympiádám, šampionátům po celém světě. Za posledních pět let navíc ceny vysílacích práv enormně vzrostly, takže je o ně velký boj. Existuje zde i čím dál tím více subjektů, které se je společně s námi snaží získat. Primárně se starám o tyto záležitosti. Když se objevil koronavirus, tak mi akorát přibylo daleko více práce. Je to tak, že je nastaveno určité evropské partnerství, takže nechtějí, aby na pozici covid manažera byl někdo zcela cizí, který se zahraničním vysíláním nemá nic společného, což zase chápu. Takže tato pozice byla přiřazena mé osobě. Každá televize má člověka, který má na starosti tyto záležitosti. Se zahraničními kolegy, kteří mají podobnou pozici v zahraničních televizích jako já, míváme společné speciální školení. Je nás tam přibližně pětatřicet. Všichni se již velmi dobře známe. Musím říci, že s některými z nich

jsme opravdu přátelé, neboť společně absolvujeme několik školení a stáží ročně. Zde se potkáváme. Nejvíce pak spolupracujeme a velkou měrou si společně pomáháme při velkých sportovních akcích (fotbalové EURO, šampionáty v hokeji, olympiády atd.). Velmi jsme si pomáhali na olympijských hrách, kde sportovci byli v karanténách. Dostat sportovce z karantény byl velice složitý byrokratický proces. Napříč televizemi, napříč covidovými manažery jsme si radili jeden druhému, což bylo velmi přínosné. Takto si navzájem vycházíme vstříc.

Jedná se tedy i o ekonomickou stránku věci? V podstatě zastupujete dvě pracovní pozice. Je to běžné i zahraničních televizích?

Ano, ekonomika v tom hraje značnou roli. V zahraničních televizích to tak nebývá, ty však mají o poznání větší rozpočet než ČT. Osobně mi tedy byla přidělena práce navíc v podobě covidové manažerky. V období koronaviru jsem proto měla daleko více práce. Musím říci, že práce covidové manažerky je práce na plný úvazek pro dalšího člověka. Je to opravdu extrémně náročné.

Když vám přidali práce, zvýšili vám i plat?

Ne, bohužel nezvýšili. Pozice covidové manažerky není speciálně finančně ohodnocena, i přestože je té práce enormně mnoho.

Příloha č.7: Rozhovor s Tomášem Radotínským (13. prosince 2021)

Mohl byste se mi nejprve, prosím, představit?

Narodil jsem se v roce 1975. Studoval jsem žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde jsem získal bakalářský titul. V televizi pracuji více než dvacet let. Pracoval jsem i v novinách, v časopisech, prošel jsem si i krátkou praxí v rozhlase. Vyzkoušel jsem si tak téměř všechny typy médií. Mám bohatou praxi. Dvakrát jsem působil v Blesku, jednou v Lidových novinách. Téměř dvacet let spolupracuji jako redaktor s časopisem Hattrick. Působil jsem i v Radiojournalu, jednalo se o krátkou brigádu. Nejraději mám televizní vysílání, kde působím nepřetržitě od roku 1998. Začínal jsem na kanálu Eurosport, kde jsem vyhrál konkurz na pozici sportovního komentátora. V roce 2015 jsem nastoupil do O₂ TV Sport jako šéfkomentátor. Tuto funkci jsem vykonával dva roky. Poslední čtyři roky pracuji na pozici řadového komentátora. Do O₂ TV Sport jsem se dostal díky Marku Kindernayovi, se kterým spolupracuje dvacet let. Byl jsem s ním i šest let v Galaxii Sport v Hradci Králové. Poté se Marek přemístil do Prahy na Novu, se kterou se tehdy Galaxie Sport spojil. Dalších sedm let jsme byli kolegové na Barrandově i na Nově. Poté mě v roce 2015 oslovil, abychom společně přijali pracovní nabídku od nově vznikající O₂ TV Sport. Tuto nabídku jsem samozřejmě rád přijal, protože Marka znám a spolupracuji s ním už mnoho let. Na všech projektech jsme pracovali společně. Touto cestou jsem se dostal na pozici šéfkomentátora O₂ TV Sport. Nyní komentuji pouze fotbalové televizní přenosy. Jako začínající komentátor jsem na Eurosportu potřeboval získat zkušenosti, proto jsem komentoval sporty, které mají menší sledovanost. Komentoval jsem šipky, soutěže siláků, šerm a další méně populární sporty. Od začátku jsem ale tíhnul k fotbalu, který jsem po určité době komentoval i na Eurosportu. Postupem kariéry jsem se specializoval, nyní komentuji pouze fotbal. Posledních dvacet let, během kterých spolupracuji s Markem Kindernayem, působím v roli fotbalového komentátora. Komentuji utkání české Fortuna Ligy, Ligy mistrů i anglické Premier League. Na Nově jsem komentoval televizní přenosy Zimních olympijských her v Soči v roce 2014. Vzpomínám si, že jsem tehdy komentoval severskou kombinaci, neboť jsem o této disciplíně psal novinové články do časopisu Blesk. Komentování této disciplíny bylo jednorázové. Informace jsem divákům zprostředkoval pouze ze studia, v dějišti olympijských her jsem nikdy nebyl. Jako píšící redaktor ve službách Blesku jsem se v roce 2006 zúčastnil Mistrovství světa ve fotbale, které se konalo v Německu. Za vrcholy své komentátorské kariéry považuji finálová klání Ligy mistrů, která jsem několikrát komentoval. Tyto přenosy jsem opět komentoval pouze ze studia

v Praze. Rád vzpomínám i na barážový duel, kdy se o postup na Mistrovství světa v Německu střetla Česká republika s Norskem. V současnosti píši články pouze sporadicky. Stále přispívám do časopisu Hattrick. Tuto spolupráci bych rád udržel, protože pro mě jedná o srdcovou záležitost. Spolupracuji například na speciálu z prostředí české fotbalové ligy, do kterého připravuje soupisky jednotlivých klubů.

V březnu 2020 propukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny i sportovní utkání, včetně těch fotbalových. Jak jste se s touto situací vyrovnával, když jste nemohl vykonávat vaši profesi sportovního komentátora?

Na začátku se jednalo o období nejistoty. Nikdo z nás netušil, co bude dál, co přijde, co nás čeká, jak dlouho může tato nelehká situace trvat. Jednalo se o velmi nepříjemnou situaci. Několik týdnů jsme byli doma a nedělali jsme vůbec nic. Nedochozí jsme do práce, nepřipravovali jsme si žádné projekty. Co se týče práce, tak to nebylo příjemné. Na druhou jsem se mohl věnovat mé půlroční dceři, takže jsem se rozhodně nenudil. Kvůli tomuto důvodu na mě situace způsobená pandemií koronaviru na mě negativním způsobem nedoléhala. Poté jsme začali pracovat, začali jsme vysílat historické zápasy Ligy mistrů. K těmto zápasům jsme připravovali i studia, příspěvky a komentáře. Od začátku dubna, přibližně po třech týdnech, jsme začali normálně chodit do práce a připravovat tyto projekty. Za další dva měsíce se navíc opět rozběhla česká fotbalová liga. Naštěstí se nejednalo o příliš dlouhé období, trvalo přibližně dva a půl měsíce. Samozřejmě to pro nás nebylo příjemné, ale myslím si, že jsme se se situací, která nastala, velmi zdárně vyrovnali. Nenudil jsem se, protože jsem měl jiné starosti. Netušili jsme však, jak dlouho bude toto období trvat, což bylo velmi nepříjemné. Samozřejmě není to příjemné v tom, že člověk netuší, jak dlouho bude tato situace trvat. Nevěděli jsme, co nastane, zdali pandemie koronaviru bude mít negativní dopad na naši práci, potažmo na celou televizi. Rychle jsme zjistili a pochopili, že se fotbal může hrát dál i bez diváků, že televize slouží jako prostředek k tomu, aby daný přenos mohli vidět všichni, kteří ho vidět chtějí. Myslím si, že díky tomu televize jakožto audiovizuální médium, získala v pandemii nový význam, ještě daleko hlubší, než tomu bylo předtím. Za poslední dva roky význam televize značně vzrostl, což je pro nás jediné dobře.

Když jste byli tři týdny doma a nepracovali jste, dostali jste z televize nějakou jinou práci, nebo vám byl snížen plat?

Jinou práci jsme nedostali a o finančních podmínkách bych nechtěl mluvit. To je interní

záležitost. Jiná práce nebyla, zároveň byl nařízený přísný lockdown. Nemohli jsme se tak setkávat na pracovišti, aby nedošlo k šíření nákazy. Zároveň se televize nemohla ze dne na den zastavit, takže kdo se podílel na vysílání programu, který byl tvořen záznamy a již odvysílanými magazíny, pracoval z domova. Samozřejmě zde nebyla žádná výroba, žádné přenosy se živě nevysílaly, vysílaly se pouze záznamy a reprízy. Komentátoři, moderátoři, reportéři byli doma a čekali na to, co se bude dít. Pracovníci, kteří zajišťují program, pracovali z domova, na pracoviště chodili minimálně. Teprve, až se ukázalo, že se situace lehce zlepšila, jsme začali střídavě chodit do práce. Pracovali jsme ve směnách. Samozřejmě jsme museli dodržovat všechna hygienická opatření. Myslím si, že jsme období pandemie koronaviru zdárně zvládli, protože jsme poměrně rychle začali pracovat. Nepamatuju si, že by se nákaza mezi námi začala mohutně šířit. Jestli někdo tehdy onemocněl, jednalo se o výjimečný případ. Naštěstí se televizní vysílání nezastavilo, což byl náš primární cíl. Poté jsme se rozhodli vyrábět historické zápasy Ligy mistrů, jejichž vysílací práva jsme vlastnili. K těmto zápasům jsme vymysleli studiový obsah i příspěvky. Také jsme si do studia k jednotlivým přenosům zvali hosty. Myslím si, že se i tak pro diváky jednalo o velmi zajímavý program. Lidé, kteří tehdy nemohli sledovat živé sportovní přenosy, protože se všude ve světě zastavily, nic se tehdy nehrálo, byli dychtiví po tom, aby mohli sledovat alespoň nějaký televizní obsah. Proto si myslím, že předzápasová studia i historické zápasy měly velmi solidní sledovanost.

Tento pořad byl vytvořen z iniciativy sportovních komentátorů a moderátorů?

Iniciativa vzešla od sportovních redaktorů, moderátorů i komentátorů věnujících se fotbalu. I vedení pochopitelně chtělo, abychom vysílání vyplnili zajímavým obsahem. Jednalo se o nejjednodušší způsob, jak postupovat. Každý týden jsme vysílali dva studiové zápasy. Dle mého se jednalo vždy o historicky velmi zajímavé utkání. Vysílali jsme například utkání českých týmů v Lize mistrů, poté samozřejmě prestižní zápasy nejslavnějších klubů, vyřazovací souboje, včetně těch finálových. Po letech jsem komentoval utkání mezi Liverpoolem a Manchesterem United, což bylo velmi zajímavé. Mohli jsme si tímto způsobem připomenout historii a vrátit se tak do minulosti. Měli jsme i možnost porovnat kvalitu současných přenosů s těmi historickými.

Když jste komentovali záznamy historických zápasů, věděli jste výsledek, věděli jste, kdy padnou góly atd. Jak moc velký nezvyk to pro Vás byl? Jak dlouho jste se s tím třeba vypořádal, a v čem je to jiné, oproti komentování živého přenosu?

Komentování záznamů pro mě nebylo ničím novým, třeba v rámci Chelsea TV jsem jich za ta léta komentoval stovky. Není to ideální, protože mám raději přímý přenos, ale s tím se komentátor musí vyrovnat. Jedná se o zcela jiný styl komentování. Sice nás nic nepřekvapí, ale o to lépe se musíme připravit na momenty, o kterých vím, že nastanou.

Bylo jedním z důvodů, proč jste znovu komentovali tyto záznamy, i to, že u zápasů Ligy mistrů byl původní komentář pracovníků ČT?

K dispozici jsme samozřejmě měli jen obrazový záznam, neboť jsme získali vysílací práva od UEFA, nikoli od ČT. Původní komentář jsme logicky k dispozici neměli, ani bychom jej nevyužili.

Museli jste v rámci redakce O2 TV Sport kromě vládních nařízeních dodržovat i nějaká interní pravidla?

Pochopitelně jsme dodržovali všechna vládní nařízení a opatření. Měli jsme nasazené respirátory, dodržovali jsme rozestupy. Uvnitř redakce byly zavedeny směny, pracovníci byli rozděleni do jednotlivých týmů. Do redakce musel docházet určitý počet lidí, aby zajistil vysílání. Zbylá část pracovníků byla doma, poté se týmy vystřídaly. Jednalo se o nejzásadnější interní opatření, které tehdy vedení nařídilo. Myslím si, že i díky tomuto rozhodnutí, jsme toto nelehké období zdárně přečkali. Osobně jsem neonemocněl ani jednou, takže vám nemohu poskytnout zповěď, jakým způsobem se postupuje, když se někdo nakazí, a je nucen pracovat z domova.

Mohl byste shrnout, jakým způsobem ovlivnila pandemie koronaviru profesi sportovního komentátora?

Někdy je naše práce časově náročnější, protože se musíme pravidelně testovat. Čas, který jsme strávili testováním, byl poměrně velký. Nejvýraznější rozdíl jsem pocíťoval na stadionech. Scházeli mi na nich fanoušci a atmosféra, kterou dokáží vytvořit. Museli jsme komentovat zápas na prázdném stadionu. Připadalo jsem si, jako kdybych komentoval přátelské utkání. Diváky na stadionech jsem velmi postrádal. Mám rád, když diváci během fotbalového utkání vytvoří atmosféru, která k tomu zkrátka patří. Zápas bez diváků postrádaly ten správný náboj.

Vládní nařízení reagující na průběh pandemie koronaviru s sebou zároveň přinášela řadu dalších omezení. Tisková střediska v útrokách stadionu byla zavřená, proto jsme se museli pohybovat pouze venku, což je zvláště v zimních měsících velmi nepříjemné. S těmito nařízeními jsme se museli naučit pracovat, proto jsme někdy na stadiony záměrně přijížděli později, než jsme byli zvyklí za normální situace. Přijížděli jsme tak, abychom šli přímo na komentátorské stanoviště. Pandemie samozřejmě změnila mnoho věcí spjatých s komentátorskou profesí. Dříve jsem na utkání velmi rád cestoval vlakem, jelikož se jednalo o nejpohodlnější typ dopravy. Člověk měl čistou hlavu. Například cestou do Ostravy jsem si ještě mohl dokončit přípravu, mohl jsem si odpočinout, projít se po vlaku nebo něco sníst. Nemusel jsem řídit auto, nemusel jsem se strachovat o to, aby se někde na cestě nevyskytla kolona nebo objízďka, nemusel jsem se bát, že bych nedorazil na stadion včas. V tuto chvíli naopak již rok a půl spoléhám při cestě do dějiště utkání na osobní automobil. V současnosti se vlakům snažím vyhýbat. Pandemie koronaviru změnila z pohledu komentátorské profese i způsob dopravy na utkání, což je samozřejmě také velmi důležitý faktor. Když se komentátor musí celou dobu věnovat řízení, například čtyři hodiny do Ostravy nebo Karviné. Poté ho čeká ještě cesta zpět. Přijede na daný zápas unavenější, což se pochopitelně může projevit na jeho komentátorském výkonu. Domů ze zápasu se pochopitelně také vrací unavenější, než kdyby cestoval vlakem. V současné době mi čtyřhodinová cesta vlakem do Ostravy v roušce a ve vagonu plného lidí, není příjemná. Jednou jsem tuto cestu absolvoval tam a zpátky v respirátoru, protože jsem důsledně dodržoval vládní opatření. S respirátorem na obličeji jsem proto strávil osm hodin, což mi bohatě stačilo. Řekl jsem si, že tuto cestu vlakem již nikdy nehodlám absolvovat. Když jsem totiž tehdy po čtyřech hodinách vystoupil z vlaku, málem jsem omdlel. Navíc jsem musel za dvě hodiny později podat určitý výkon na komentátorském stanovišti, musel jsem dvě hodiny mluvit. Po výstupu na nádraží ve Svinově se mi velmi těžce dýchalo, až se mi zatočila hlava. Po tomto zážitku jsem si řekl, že na utkání budu cestovat jedině autem. I kdyby napadlo pět metrů sněhu, tak vlakem již nepojedu.

Zápasy Ligy mistrů komentuje také přímo z dějiště?

Ne, televizní přenosy utkání Ligy mistrů komentujeme ze studia. V období pandemie koronaviru to je výrazně jednodušší. V redakci se schází mnoho lidí najednou, ale opatření se snažíme dodržovat. Každý z nás má rozum, a pokud má příznaky, zůstane doma, aby neohrozil kolegy. Pár lidí pochopitelně onemocnělo, ale v redakci naštěstí nepropukla žádná větší vlna nákazy, která by zásadně ohrozila vysílání a její chod. Naštěstí jsme vždy měli, kam sáhnout, a

případnou absenci vyřešit.

Vraťme se ještě do roku 2020, kdy se odložilo Mistrovství Evropy ve fotbale i Letní olympijské hry v Tokiu. Vnímali jste to jako dobrá rozhodnutí vzhledem k situaci, která panovala?

Řekl bych, že jsem tato rozhodnutí, vnímal jako správná. Nyní si na to zcela přesně ani nevzpomínám, protože se mě tyto sportovní akce profesně ani osobně nedotýkaly. Na EURO jsem se samozřejmě těšil jako divák, protože tento turnaj vždycky sleduju. Olympiáda mě absolutně nezajímá. Tato událost pro mě naprosto ztratila jakoukoliv zajímavost nebo atraktivitu s porovnáním s tím, když jsem jako dítě proseděl prakticky celé letní prázdniny u televizní obrazovky a hltal jsem každý den každou soutěž. Dnes se na olympiády vůbec nedívám. Co se týče evropského šampionátu ve fotbale, tak jsem to vnímal tak, že se zřejmě jednalo o dobré rozhodnutí vzhledem k nejisté situaci, která panovala všude kolem nás. Rozhodnutí jsem proto vnímal jako logické a rozumné, které se časem ukázalo i jako prozíravé. Letos se této sportovní akce alespoň v některých zemích a na některých mohli zúčastnit fanoušci. Formát turnaje byl samozřejmě dosti diskutabilní. Myslím si, že UEFA měla postupovat jiným způsobem, šampionát se mohl odehrát pouze v jedné zemi. Ale chápu, že už to takto bylo naplánované, proto se UEFA držela původního hracího formátu. Jsem rád, že když se EURO odložilo o rok, tak ten následující rok mohli přijít diváci. Například na stadionu v Budapešti i jinde panovala skvělá atmosféra. I čeští fanoušci si to díky tomu mohli užít.

Když se v roce 2020 dohrávala Liga mistrů, tak jste vyřazovací souboje komentovali ze studia?

Ano, komentovali jsme klasicky ze studia. Zápas, které se hrály bez diváků, pochopitelně postrádaly tradiční kulisu, tu atmosféru, kterou mám osobně velmi rád. Jsem nadšený, když se na stadionu sejdou dva tábory fanoušků, například při finálovém utkání. Je to zkrátka o něčem jiném než, když se hraje před prázdným hledištěm. Na rozdíl od evropského šampionátu, našla UEFA při dohrávce Ligy Mistrů správné řešení. Všechny zápasy totiž soustředila do jedné země, do jednoho města, kde se zbytek soutěže dohrál formou miniturnaje. Myslím si, že se v konečném důsledku jednalo o šťastné rozhodnutí, díky kterému se Liga mistrů dohrála, což bylo samozřejmě dobře. I ty zápasy byly zajímavé, takže jsem rád, že to dopadlo tímto způsobem.

Uvědomil jste si během této nucené pauzy, že vás práce sportovního komentátora naplňuje, chyběla vám?

Určitě ano, komentování mě samozřejmě i živí. Tehdy jsem si uvědomil, že kdyby se najednou všechno zastavilo nebo přerušilo na neurčitou dobu, tak bych si musel hledat jinou práci. Ta doba tedy nebyla vůbec jednoduchá. Všechny tyto myšlenky se mi honily v hlavou. Práci sportovního komentátora mám velmi rád. Od začátku ji vnímám jako koníček. Beru to tak, že mám obrovské štěstí, že se mohu živit tím, co je zároveň i moje hobby. Kdybych o tu práci přišel, musel bych si hledat jinou práci, která by mě třeba nebavila. Na druhou stranu si uvědomuji, že existují lidé, kteří musí řešit kvůli pandemii koronaviru daleko závažnější problémy. Takže hledání nové práce by bylo to nejmenší.

Byl na vás ze strany vedení vyvíjen nějaký tlak, abyste se nechali očkovat?

Ne, o tomto nechci mluvit. Myslím si, že se jedná o osobní rozhodnutí každého člověka. O těchto záležitostech opravdu nechci mluvit.

Z vašich slov vyplývá, že jste nekomentoval pouze tři týdny.

Ano, přibližně tři týdny, což není příliš dlouhá doba. Navíc během začátku pandemie koronaviru byla naplánována běžná reprezentační přestávka, takže bych měl i tak zhruba dva týdny volno. Pro mě to tedy nepředstavovalo příliš dlouhé období, takže jsem z pracovního rytmu nevypadl. Ze začátku pandemie koronaviru se jednalo o velmi nepříjemnou situaci, neboť jsem se denně dozvídal zprávy o tom, že se postupně ruší nebo odkládají sportovní i kulturní akce. Vláda navíc každý den vydávala nová nařízení a omezení. Jak už jsem říkal, shrnul bych to jako takové období velké nejistoty. Já osobně nemám rád nejistotu, proto pro mě bylo to období z počátku nepříjemné. Naštěstí toto období netrvalo příliš dlouho.

Ale že byste vypadl nějakým způsobem z komentátorské formy, to se nestalo.

Ne, to určitě ne. V letních měsících mám volného času daleko více. Například letos, když se konalo EURO, jsem prakticky více než měsíc nekomentoval, pouze jsem odpočíval. Člověk si taky někdy potřebuje odpočinout, vypnout a v létě se pro to naskytl prostor. Samozřejmě poté se sportovní komentátor opět vrhne do práce s daleko větší chutí, což je přesně můj případ. Nejhorší to bylo na začátku pandemie koronaviru, poté se jednotlivé soutěže začaly postupně rozjíždět a vracet do normálu. Na stadiony dokonce mohli fanoušci, v zahraničí zcela, například na zápasy anglické Premier League. Na Ostrovech nyní nelze poznat, zdali se hraje utkání

v období pandemie, či ne, protože utkání na stadionu mnohdy sleduje i pětasedmdesát diváků, což je skvělé. V České republice může na stadion pouze tisíc fanoušků, což je velmi smutné. Stále však věřím, že na jaře bude situace lepší, že se opět vrátíme k tomu, co známe z dřívějších. Zároveň doufám, že na sebe lidé budou dávat pozor, že budou opatrnější. Doufám tedy, že se k tomu nepříjemnému stavu, který zde přetrvával, již nevrátíme. Stále jsem optimistou. Důležité je, že se s výjimkou krátké pauzy na jaře 2020 fotbal nepřestal hrát, že se prakticky hrálo celou dobu. Na druhou stranu se někdy fotbalových utkání hrálo až příliš mnoho v krátkém časovém horizontu, takže jsem měl příliš práce. Bylo to z toho důvodu, že se termínová listina nejvyšší fotbalové soutěže těmi zápasy zhustila. Jednotlivé zápasy se proto hrály v rychlém sledu. Intenzity práce bylo opravdu mnoho. V současnosti již pracujeme v normálním režimu. Doufám, že následující rok bude v tomto ohledu zase o něco lepší.

Z pohledu sportovního komentátora se tedy jednalo o hektičtější období?

Samozřejmě. Tím, jak se po prvním lockdownu začalo opět hrát, tak se musely soutěže dohrát. Jedna sezóna plynule přešla do té druhé. Času na odpočinek mezi ročníky, na který jsme byli vždy zvyklí, bylo velmi málo. Zápasový program se zhustil. Pracovních příležitostí bylo mnoho, práce se celkově kumulovala. Naštěstí se letos na jaře soutěže regulérně dohrály v plánovaném termínu. Poté se konalo EURO, které nekomentujeme, takže jsem si mohl odpočinout. Letos to už bylo lepší. Z pohledu komentátorské profese byl rok 2020 nejnáročnější. Náročný byl kvůli pandemii koronaviru, kvůli tomu, že jsme museli rychle reagovat na vývoj situace. V roce 2020 byla práce nejnáročnější. Letos se vše postupně vracelo do normálu. Věřím, že příští rok bude zase o něčem jiném, že bude lepší.

Kromě zmiňovaných třech týdnů v roce 2020, během kterých jste nekomentoval, jste si nemohl stěžovat?

Ne, to určitě ne. Naopak. Jak jsem říkal, jedna sezóna skončila, druhá vzápětí začala. Sezónu jsme končili finálovým zápasem Ligy mistrů a v tu chvíli již začínal nový ročník české fotbalové ligy. Museli jsme přejít z jedné sezóny do druhé, což byla opravdu rarita. To se nikdy nestalo a doufám, že už tuto situaci nezažijí. V roce 2021 se již naskytl prostor na odpočinek, což je pro sportovního komentátora ohromně důležité. Mysl sportovního komentátora si musí odpočinout proto, aby přestala vnímat i tyto negativní okolní vlivy, aby člověk stále jen nesledoval, co se děje, ale aby si i pořádně odpočinul. Pro komentátora je hlava velmi důležitá. Komentátor někdy musí regenerovat a vypustit z hlavy všechny informace, aby měl v další

sezóně chuť do práce, aby byl mentálně nastavený a připravený.

Která opatření musíte dodržovat na stadionech?

Musíme předkládat certifikát, vyplňovat prohlášení o bezinfekčnosti, případně se musíme prokázat negativním testem. Tyto náležitosti se kontrolují u vstupu na stadiony zejména v posledních týdnech, kdy počet nakažených roste. Tyto kontroly televizní pracovníky výrazně neomezují, nejedná se o velké zdržení. Jinak si myslím, že novináři, redaktoři, ať už píšící, nebo televizní, mohou vykonávat svou práci víceméně jako dříve. V současné době se již mohou uskutečňovat rozhovory s hráči i trenéry na hrací ploše i v mix zónách. I ta práce, jak dlouhou dobu byla pouze elektronicky po síti přes všechny různé aplikace, vypadá opět trochu jinak a postupně se vrací do normálu. Snad tomu tak bude i příští rok.

Příloha č.8: Rozhovor s Alešem Svobodou (15. prosince 2021)

Můžete se mi, prosím, nejprve představit?

Narodil jsem se 12. dubna 1980. Studoval jsem Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Nejprve jsem pracoval ve sportovním rádiu Hey, zároveň jsem pracoval v televizi Sport TV, konkrétně na stanicích Sport 1 a Sport 2. V roce 2016 jsem dostal nabídku z O₂ TV Sport, kterou jsem přijal. Od tohoto roku jsem především sportovní komentátor, což je má hlavní práce. Do té doby jsem se touto profesí neužíval, proto jsem ji kombinoval s civilním zaměstnáním. Pracoval jsem ve státní správě, poté v marketingu, k tomu jsem komentoval.

Od kterého roku komentujete?

Komentuji od roku 2008. Začínal jsem na stanici Sport 1. Pamatuji si, že se jednalo o fotbalový zápas italské ligy mezi AC Milán a Bolognou.

Komentujete basketbal, fotbal a tenis. Zapomněl jsem na některé další?

Víceméně tyto tři sporty. Na Sportu 1 jsem občas komentoval i plážový volejbal a házenou. V současnosti jsou pro mě dominantními sporty basketbal, fotbal a tenis. Komentuji basketbalovou Euroligu, když ještě O₂ TV Sport vlastnilo vysílací práva na basketbalovou Ligu mistrů, tak jsem komentoval i tuto soutěž. Ligu mistrů jsem komentoval do roku 2019. V současnosti sublicenci vlastní stanice Nova Sport. V minulosti, když jsem působil na Sportu 1, tak jsem komentoval i NBA.

Komentujete raději NBA nebo Euroligu?

To je velmi těžká otázka. Pokud byste se mě zeptal v době, kdy jsem komentoval NBA, tak bych řekl, že právě NBA. Když se mě ptáte v současnosti, tak říkám Euroligu. Souvisí to s tím, kterou soutěž zrovna komentuji, neboť o ní mám v dané chvíli daleko více informací. Na tu druhou mi proto nezbývá příliš času, abych ji sledoval. V současné době, když komentuji Euroligu, mi příprava na přenosy zabere tolik času, že pro NBA nenacházím prostor. Neponořím se do ní tak jako tehdy, když jsem ji komentoval. V té době bych NBA stavěl úplně nejvíce, ale nyní jsem si k Eurolige našel cestu, zároveň jsem v ní našel obrovské zalíbení. Na Eurolige se mi líbí taktická propracovanost herních systémů týmů, jejich týmové pojetí. Nyní proto stavím Euroligu lehce výše, protože NBA je založena čistě na individuálních schopnostech a dovednostech hráčů. Samozřejmě, když se stane něco výjimečného, když

nějaký hráč překoná historický milník, jako se stalo dnes v noci, když Stephen Curry překonal rekord v počtu nastřílených trojek, tak si to pustím a přečtu si o tom nejrůznější články, protože mě to oslovuje. Evropský basketbal si mě však získal. Lehce mě překvapilo, když jsem se vrátil ke komentování evropského basketbalu, že je tato soutěž také na vysoké úrovni.

Pojďme se přesunout k fotbalu. Komentujete Ligu mistrů?

Je to tak, že vysílací práva na zápasy Ligy mistrů vlastní Nova Sport. O₂ TV Sport vlastní pouze drobnou sublicenci. V předešlých sezónách to bývalo tak, že každý hrací den Ligy mistrů jsem vždy minimálně jeden nebo dva zápasy komentoval. Jeden v úterý a jeden ve středu. Nyní komentuji víceméně nárazově, protože z každého hracího dne máme pouze jeden zápas.

Když jste komentoval zápasy Ligy mistrů, tak to bylo přímo z dějiště?

Ne, většina zápasů se komentuje ze studia. Akorát když se probojoval nějaký český tým do hlavní fáze Ligy mistrů, tak jsme na jeho zápasy cestovali přímo na stadiony. Ať už se hrálo v Česku, nebo v zahraničí. Na mě vyšel například zápas Viktorie Plzeň, která hrála na stadionu AS Řím.

A co komentování tenisu?

Vysílací práva všech grandslamů vlastní Eurosport. O₂ TV Sport vlastní všechny ženské tenisové turnaje kromě grandslamů. Jakýkoliv turnaj, který je pod hlavičkou WTA, vysíláme, neboť vlastníme exkluzivní licenci.

Vzpomenete si na nějaké velké sportovní akce, které jste během své kariéry komentoval?

Za nejlepší okamžiky mé kariéry považuji vždy ty, u kterých jsem mohl být přímo v dějišti, když jsem mohl nasát tu atmosféru. Nejvýše proto stavím Ligu mistrů, kterou jsem mohl komentovat na vlastní oči přímo ze stadionu. Když jsem působil na Sportu 1 a Sportu 2, tak jsem ze studia komentoval Mistrovství světa v basketbalu, což pro mě jako basketbalistu, bylo také úžasné. Pamatuji si, že jsem v roce 2010 komentoval i zápasy světového šampionátu v basketbalu žen, který se konal v České republice. Češky tehdy vybojovaly stříbrné medaile. Ve stejném roce jsem komentoval i Mistrovství světa v basketbalu mužů v Turecku. Tyto akce jsou pro mě komentátorskými vrcholy mé dosavadní kariéry. Poté i jakékoliv basketbalové utkání NBA. V době, kdy jsme tuto soutěž komentovali, jsem několikrát komentoval i finále, což byl obrovský zážitek.

Z toho, co říkáte, vyplývá, že jste i aktivní basketbalista.

V mládí jsem hrál basketbal na nízké úrovni. Poté jsem přešel do pražských basketbalových soutěžích. V šestnácti letech jsem se dostal ke trénování, což mi vydrželo až ke konci mého studia na vysoké škole. Když jsem začal pracovat, tak jsem musel tuto činnost po osmi letech razantně omezit, poté bohužel i zcela ukončit. S prací se trénování nedalo skloubit. Basketbal jsem hrál pouze na velmi nízké úrovni. Ale jako trenér jsem tehdy působil v USK, kde jsem trénoval holky i kluky. A právě tam si mě basketbal definitivně získal a velmi jsem si tento sport oblíbil.

Takže i od toho se odvíjela vaše pozdější komentátorská specializace?

Dá se to tak říci. Získal jsem i trenérskou licenci, takže jsem tímto způsobem pronikl do basketbalového prostředí a celkově do struktury tohoto sportu, což je pro sportovního komentátora velká devíza. Zastávám také názor, že je potřeba, abyste jakožto sportovní komentátor věnující se právě basketbalu, tento sport v nějaké formě, nemusí to být na té nejvyšší úrovni, provozoval. Komentátor basketbalu by měl znát zákonitosti tohoto sportu. Ve chvíli, když máte větší přesah, to znamená, že jste ho trénoval nebo hrál na vyšší úrovni, tak je to v této profesi určitě výhoda. Na druhou stranu je potřeba tyto informace, pokud je člověk má, správně využít a udělat z nich vaši výhodu.

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagoval?

Byl to samozřejmě obrovský šok, protože to беру tak, že dělám práci, kterou jsem si vysnil. Práci sportovního komentátora vnímám jako dar, jako splnění mého snu. Přípravuji se však i na moment, kdy tuto profesi nebudu moci z nějakého důvodu vykonávat, kdykoliv se může přihodit nějaká věc. Nikdy by mě ale nenapadlo, že se kvůli pandemii zastaví ligové soutěže, že se zastaví veškerý sport, že tuto profesi nebudu moci vykonávat. Má první reakce na zastavení všech sportovních soutěží byl šok. Nikdo nevěděl, co se bude dít, jestli toto období bude trvat dva týdny, půl roku, nebo navždy. Nevěděli jsem ani, jak moc je toto onemocnění nebezpečné. Byl to tedy šok. Víceméně se jednalo o takové čekání, co se dále bude dít. V redakci O2 TV Sport proto panovala docela velká nervozita. Zjišťovali jsme si různé informace, například to, jak velký rozsah bude pandemie koronaviru mít, nejen z hlediska sportu, ale z hlediska našich životů celkově.

Takže ta nejistota pro vás byla nejhorší?

Asi ano, protože mám i rodinu, mám dvě malé děti, takže se mi honily hlavou myšlenky týkající se toho, jakým způsobem bude dále fungovat. Nikdo nevěděl, jak moc vážná situace je. Poté se do toho přidávaly myšlenky týkající se toho, že by se sport zastavil na delší dobu. Přemýšlel jsem nad tím, protože bych musel najít jiný zdroj obživy pro mě a mou rodinu. Vůbec jsem netušil, co se bude dále odehrávat. Panovala obrovská nejistota.

Jakým způsobem tuto situaci řešila redakce, když jste nemohl komentovat? Snížili vám plat, nebo vám zadali uvnitř redakce jinou práci? V tom nejhorším období pandemie jste byli na home officu?

Bylo to opět tak, že ten první šok trval přibližně dva týdny, během kterých se redakce zastavila. Nikdo nevěděl, co se bude dít, zůstali jsme doma, akorát jsme si psali, mailovali nebo volali. Nikdo z nás nedokázal pochopit, co se děje, nikdo z nás tomu nemohl uvěřit. Poté se vše opět začalo vracet do normálu. Víceméně to fungovalo tak, že si každý z naší redakce musel najít nějakou práci. Nebylo to tak, že by přišel někdo z vedení a nadiktoval nám, co máme dělat. Ze svého úhlu pohledu můžu říci, že jsem se snažil přijít na to, jakým způsobem bych mohl být redakci užitečný, a jakým způsobem bych mohl začít pracovat. Vysílali jsme historické zápasy fotbalové Ligy mistrů, které jsme opatřili novým komentářem. Jednalo se i o zápasy z devadesátých let minulého století. Vždy jsme k těmto utkáním provozovali studio, do kterého jsme zvali hosty. Nejednalo se však o živé přenosy. Do toho jsem vytvářel dokumenty z basketbalové Euroligy a medailonky některých hráčů. Zpracovával jsem tzv. protahy, což se dělá tak, že si vezmete nějaké obrazové materiály a něco z toho sestříháte. K tomu jsem i pracoval na přehledech uplynulých ročníků, profilů hráčů atd. Bylo důležité, najít si nějakou práci a nechat si tak za ni zaplatit. Museli jsme odevzdat nějakou práci, nějaké produkty, které televize mohla odvysílat. V první fázi pandemie koronaviru nám vedení televize na platy nesahalo, později došlo k určitému dílčímu snížení, které bylo maximálně v řádech jednotek nebo jednotek desítek procent. Nejednalo se o nic dramatického, protože se redakce po úvodním šoku nezastavila a relativně brzy jsme začali pracovat dál.

Když jste komentovali záznamy historických zápasů, věděli jste výsledek, věděli jste, kdy padnou góly atd. Jak moc velký nezvyk to pro vás byl? Jak dlouho jste se s tím třeba vypořádal, a v čem je to jiné, oproti komentování živého přenosu?

Ano, průběh zápasu jsme znali, ale přímo do vysílání jsme na to diváky neupozorňovali.

Vycházeli jsme z toho, že divák ví, jak to bude, my to víme, ale nijak jsme to neakcentovali. Tedy žádné "pozor, teď to přijde". A ani nevadilo, že to nebyl živý přenos. Skoro každý komentátor začínal na záznamech, takže to problém není, jsme zvyklí. Sice tam nebylo to napětí z toho, co přijde, ale televizní přenosy historických zápasů měly přidanou hodnotu v tom, že jsme u nich občas použili nějakou historickou souvislost, která v tu chvíli nebyla a nemohla být známa, ale hodilo se ji při tomto speciálním vysílání říci. Retrokomentáře k těmto historickým zápasům jsme vytvářeli zpravidla den dopředu, stejně jsme postupovali i u studiích. Poté se vše smíchalo dohromady tak, aby z toho vznikl jeden uhlazený a celistvý produkt.

Bylo jedním z důvodů, proč jste znovu komentovali tyto záznamy i to, že u zápasů Ligy mistrů byl původní komentář pracovníků ČT? Když jsem nad tím přemýšlel, tak je zcela logické, že na O2 TV Sport byste nemohli pustit záznam s komentářem např. Jaromíra Bosáka.

Tyto záležitosti podléhají licenčním pravidlům UEFA, kterým neznám zcela přesně. Každopádně jsme zpracovávali i přenosy, které ČT tehdy nevysílala. Obecně nemáte práva na komentář někoho jiného. Potřebovali jsme pouze obrázky, studio a komentář, který jsme chtěli pojmout zcela po svém.

Takže z vlastní iniciativy jste hledal způsoby, kterými jste televizi mohl pomoci, aby se nezastavilo vysílání?

Přesně tak. Každý z nás sepsal, co ho napadlo. Tento seznam jsme následně zaslali členům vedení televize. Z těchto seznamů poté vznikl celkový návrh toho, čemu se budou věnovat jednotlivé redakce. Dále jsme díky tomu věděli i to, jaký obsah budeme vytvářet tak, aby měla televize, co vysílat, i kdyby se nehrály vůbec žádné soutěže.

Takže pandemie koronaviru značně ovlivnila profesi sportovního komentátora.

To určitě. Pokud se živíte především jako sportovní komentátor a žádný sport se nehraje, tak se jedná o velký zásah.

Jak se změnil pracovní postupy vaší profese?

Naskočili jsme do toho, v čem jsme byli předtím. Změnilo se to, že na stadionech začaly platit bezpečnostní epidemiologické protokoly, které limitovaly počet diváků. Museli jsme se pravidelně testovat. Začaly se hlídat vstupy na stadion. Já jsem si ale ze všeho nejvíce vážil

toho, že jsem opět mohl být přítomen na stadionech. I to, že se některé zápasy musely odehrát bez diváků, což je nyní opět částečně zavedeno, mi nezkazilo radost z toho, že jsem se na stadion v pozici sportovního komentátora mohl opět vrátit. Pracovali jsme sice v jiném režimu, ale byli jsme rádi, že se začalo opět hrát.

Může nepřítomnost diváků na stadionech nějakým způsobem ovlivnit váš výkon? Pociťoval jste nějakou změnu?

Tento faktor má zcela jistě vliv na komentátorský výkon. Na začátku to byl samozřejmě nezvyk. Ve své kariéře jsem zažil snad pouze dvakrát to, že jsem komentoval utkání bez diváků, což bylo kvůli přiděleným disciplinárním trestům daným klubům. Byl to tedy obrovský nezvyk, když jsem musel komentovat fotbalové utkání bez diváků. Bylo to nepříjemné a zvláštní zároveň. Například ve chvíli, kdy se dělo něco na trávníku, tak z tribun nepřicházela žádná odezva, na kterou jsem byl dříve zvyklý. Bylo to opravdu velmi zvláštní. I když jsme se na to připravovali, tak jsem si na tuto skutečnost musel tři zápasy zvykat. Nic jiného mi ani nezbyvalo, protože jsme všichni tušili, že tato situace může trvat delší dobu. To, že na stadionech diváci chybí, jsme museli přijmout jako fakt. Museli jsme se s tím zkrátka smířit. Na druhou stranu jsem se více snažil, abych divákům u televizních obrazovek maximálně zprostředkoval dění na stadionu. Divácká atmosféra jednotlivým utkáním neuvěřitelně chyběla.

Odložilo se fotbalové EURO i olympiáda, vnímal jste to jako dobrá rozhodnutí vzhledem k situaci, která panovala?

V tu dobu u mě nejvíce převažoval pocit lítosti, protože jsem se na tyto sportovní akce jako fanoušek velmi těšil. Mrzelo mě to. To byla ta nesilnější emoce, kterou jsem pociťoval, když jsem se tyto zprávy o přeložení a možné spekulace o zrušení dozvěděl. Poté jsem si říkal, že je to zřejmě správné rozhodnutí v tom smyslu, že pokud by se tyto události odehrály, ale nemohli na ně diváci, tak by to byla škoda. Tyto akce se přeci jen konají pro diváky. I z finančního hlediska, protože jsem vystudoval sportovní marketing a management, mi přesunutí dávalo největší smysl. Organizátoři potřebují zisky ze vstupného, což jsou velmi důležité příjmy. Z toho úhlu pohledu jsem rozhodnutí chápal. Ale zpětně, když se LOH konaly v letošním roce, a stejně byly bez diváků, mi to lehce ztratilo smysl, proč se nemohly uskutečnit v roce 2020. Čekalo se na něco, čekalo se na vakcínu, která přišla, ale i tak diváci na LOH nemohli. Na tuto otázku proto nemám zcela jasný názor. Svým způsobem chápu, že se LOH v roce 2020 odložily, ale čas ukázal, že se mohly uskutečnit i v roce 2020 za přísných epidemiologických podmínek.

Dokážete říci, jak dlouho jste nekomentoval utkání?

Pokud budeme brát v potaz i komentování historických zápasů Ligy mistrů, tak se jednalo o období tří nebo čtyř týdnů. Pamatuji si, že jsem přímo na stadionu komentoval shodou okolností poslední zápas, který se odehrál předtím, než se soutěž zastavila. Bylo to 9. března 2020, konkrétně s jednalo o utkání Baník Ostrava-Mladá Boleslav. Poté jsem komentoval úplně ten první zápas, který se uskutečnil po tom, co se liga obnovila, to bylo 23. května, kdy už jsem komentoval ze stadionu v Teplicích, kde domácí celek hostil Liberec. Takže ligová pauza trvala více než dva měsíce. Živý zápas, tedy přímo na stadionu, když nebudu počítat záznamy, jsem nekomentoval dva a půl měsíce.

Živý televizní přenos jste nekomentoval dva a půl měsíce, pocíťoval jste po vynucené pauze nervozitu?

Ne, protože jsem komentoval zmiňované záznamy historických zápasů Ligy mistrů. Z praxe jsem tudíž nevypadl, spíše jsem se neuvěřitelně těšil. Dodnes si pamatuji, že jsme jeli s kolegou do Teplic na zápas proti Liberci, což v současné době není úplně ten největší ligový šlágr. I přesto jsem se neuvěřitelně těšil. Byl jsem šťastný, že je fotbal zpátky. Ty největší obavy pominuly, protože jsem věděl, že liga znovu začíná, byť bez diváků. Byl jsem šťastný, že jsem mohl opět vyrazit na stadion, že jsem tam mohl být, že jsem utkání mohl vidět na vlastní oči, zprostředkovat ho divákům, cítit tu trávu atd. Jednalo se pro mě opravdu o velmi silný zážitek. Byl jsem šťastný, že u toho mohu znovu být.

V roce 2020 se dohrávala i fotbalová Liga mistrů. Zápas jste komentovali z Prahy?

Ano, to bylo ze studia, do dějiště jsme necestovali. Tato soutěž se dohrávala v rámci bubliny v Lisabonu. Všechny přenosy jsme komentovali ze studií, nebyli jsme přímo v dějišti.

V normální situaci vyrazíte k těmto zápasům přímo do jejich dějiště?

Na českou fotbalovou ligu se cestuje vždy, komentujeme přímo ze stadionu, kde se dané utkání hraje. Na zápasy Ligy mistrů se jezdí pouze tehdy, když hraje nějaký český tým. Pokud se česká mužstva neprobojují do vyřazovací fáze, tak necestujeme nikam. Předminulou sezónu byl akorát kolega Petr Svěčený s fotbalovým expertem Tomášem Ujfaluším přímo v Madridu na finále Ligy mistrů. Jinak zápasy této soutěže komentujeme pouze ze studia.

Uvědomil jste si během nucené pauzy způsobené koronavirem, že vás komentování opravdu naplňuje? Chybělo vám to?

Nevím, jestli to uvědomění bylo kvůli tomuto silnější. Spíše se jedná o to, co jsem už částečně zmínil. Přestože jsem začal komentátorskou profesi vykonávat až ve svých osmadvaceti letech, už jako malé dítě jsem chtěl dělat tuto práci, snil jsem o tom. Tehdy, když jsem vyrůstal, neexistovaly žádné komerční televize, v celé zemi navíc komentovalo pouze pět lidí. Když jsem doma v šesti letech oznámil, že budu sportovní komentátor, tak se mi smáli, nikdo mě nebral vážně. I má kariéra se vyvíjela podstatně jiným směrem. Ale poté se mi naskytlá příležitost, kterou jsem se rozhodl vyzkoušet. Ve chvíli, když jsem začal komentovat, jsem zjistil, že je to opravdu práce, kterou chci vykonávat. Nyní si tak žiji svůj dětský sen. Víceméně každý den, kdy mohu být na stadionu a komentovat, se čím dál tím více přesvědčuji, že se jedná o práci, kterou jsem chtěl vykonávat vždy. Spíše ve mně byla silná emoce z toho, že se znovu rozjely sportovní soutěže, a já u toho mohl být přítomen a opět komentovat, tak u toho můžu opět být. Opravdu jsem z toho měl velkou radost. Ale jakési přesvědčení o tom, že jsem na správném místě, mě provází celou kariéru sportovního komentátora. Ověřil jsem si tedy, že práci, kterou vykonávám, vykonávat opravdu chci. Uvědomil jsem si, že profese sportovního komentátora je přesně to, co mě naplňuje, co chci dělat. Přirovnal bych to možná k tomu, že když se sportovec zraní, tak nemůže dělat to, co miluje, co má nejradši. Pak se ale neuvěřitelně těší, až odhodí berle, až začne opět trénovat a opět se vrátí i do zápasu. Návrat po nucené pauze vyvolané pandemií koronaviru představovalo pro mě jako sportovního komentátora totéž. Nejdříve mi v podstatě vzali to, co miluji, tudíž jsem nemohl komentovat, poté následoval takový mezistupeň, kdy jsem se vrátil ke komentování záznamů a tvorbě pořadů, a poté jsem se konečně vrátil na stadion ke komentování živého přenosu. Takže ano, připodobnil bych to k tomu, když se sportovec zraní. Vidím v tom určitou paralelu.

Museli jste dodržovat v rámci redakce nějaká interní epidemiologická opatření?

Víceméně jsme dodržovali veškerá nařízení, která v tu chvíli vláda vydávala. V současnosti se řídíme samozřejmě těmi, která vydává. Takže když bylo nařízení, abychom na pracovišti nosili respirátory, tak jsme je nosili. Pokud byla potřeba se minimálně jednou nebo dvakrát týdně testovat, tak jsme prostřednictvím jedné firmy měli domluvené testování, které jsme podstupovali. Jinak byla vydána nařízení, která se snažila minimalizovat pohyb lidí v redakci, aby tam někdo nebyl neoprávněně. Cílem bylo to, aby v redakci byli pouze pracovníci, kteří tam být musí, ať už z hlediska tvorby příspěvků, moderování studií nebo komentování. Zkrátka

ti, bez kterých by se pravidelné vysílání neobešlo. Takže ano, nařízení uvnitř redakce byla i jsou kvůli toho, abychom minimalizovali šíření nákazy mezi vícero lidmi, tak aby neonemocněla celá redakce najednou a dalo se pokračovat ve vysílání.

V návaznosti s tímto mě napadla ještě jedna otázka, na kterou, pokud nechcete, nemusíte odpovídat. Zaznamenal jste nějaký tlak ze strany vedení, které by vás nutilo k tomu, abyste se nechal očkovat?

Ne, to vůbec. V době, kdy bylo možné se nechat naočkovat, tak jsem nezaznamenal ze strany vedení ani nějaká doporučení, aby se pracovníci nechali naočkovat. Vůbec to nebylo na současné bázi, kdy se uvažuje o povinném očkování některých profesí. O tom u nás v redakci vůbec nebyla řeč. Byla to zodpovědnost každého pracovníka. Z toho, co vím, tak většina lidí očkování podstoupilo. Víím ale, že v prostorách televize se pohybují i lidé, kteří očkování nejsou. V tu chvíli pro ně platí přísnější pravidla, která se týkají pravidelného testování. Ale žádná komunikace, natož tlak v tomto směru na pracovníky, nebyl.

Napadá vás ještě něco, jak pandemie koronaviru ovlivnila vaši profesi sportovního komentátora?

Zásadní byl pro mě začátek pandemie, kdy to byl opravdu šok. Nikdy jsem si nedokázal představit, že by se mohlo stát něco podobného, že se kvůli nějaké nákazy zastaví prakticky celý svět. Ten emoční šok byl u mě obrovský, když jsme začali zjišťovat, co je to za nemoc, jakým způsobem s ní budeme pracovat, jak nás ovlivní. Druhý silný moment byl ten, když se za velmi omezených podmínek znovu rozběhly sportovní soutěže, když se začalo hrát, znovu pracovat a začalo se hrát. Ta radost, kterou jsem z toho měl, byla obrovská. To, jak jsem se těšil na první přenos po pauze, se snad nedá popsat ani slovy. Mé natěšení bych porovnal s tím, které jsem prožíval tehdy, když jsem cestoval k utkání Ligy mistrů do Říma, nebo když jsem komentoval finále basketbalové Euroligy, respektive finále NBA. Bylo opravdu úžasné, opět vyrazit na stadion, zvláště po tak nelehké době, kdy nikdo nevěděl, co se bude dít. Byla to opravdu čirá radost, jednalo se asi o ty nejsilnější momenty. A jinak to bylo celé o tom, dokázat se přizpůsobit dané situaci. O tom, abychom jako lidi, jako komentátoři, našli nějakou cestu k tomu, abychom poskytli divákovi nějaký servis. Tohle je možná důležité. My, kteří pracujeme pro komerční televize, tak jsme zodpovědní za to, abychom divákům, kteří si nás platí, dodali obsah. Diváka zřejmě nezajímá to, že se nehraje, ale platí si nás. Proto musíme vždy vymyslet, jakým způsobem toho diváka pobavit a zaujmout. Chápu, že zápas z roku 1996, i když bude mít krásný servis, nový komentář, studio, v něm zajímavé hosty a aktéry toho zápasu, nemůže

nahradit živé vysílání a živý přenos z Ligy mistrů. Ale přišlo mi dobré, že jsme vymysleli tuto náhradní variantu. Po úvodním šoku, který jsem několikrát zmiňoval, jsme se docela rychle dokázali vrátit do obvyklého pracovního režimu. Redaktoři stříhali příspěvky, sháněli obrázky, dělali vstupy do studií, moderátoři si sháněli hosty, komentátoři se připravovali. Velmi rychle jsme se museli přizpůsobit vzniklé situaci, abychom televizní vysílání naplnili obsahem. I když se jednalo o náhražku pro diváky, nebyl to živý přenos, tak si vzpomínám, že mě to ohromně bavilo. Komentovali jsme například zápas Teplic, které hrály proti Dortmundu v předkole Ligy mistrů v roce 1997. A protože těch přenosů nebylo tolik, kolik v normální situaci komentuji za týden, tak jsem měl čas na to, abych daný zápas vyšperkoval. Tehdy jsem dokonce volal i pamětníkům daného zápasu, volal jsem hráčům, kteří tehdy hráli. Ptal jsem se jich, jaké tehdy prožívali emoce, jak se na zápas připravovali atd. V komentáři jsem tyto informace zužitkoval. Tohle na tom bylo velice zajímavé. Odkrylo to jiné aspekty komentátorské práce. Považuji za dílčí úspěch, že jsme našli cestu, jakým způsobem vysílat, a udělat tak něco pro to, abychom diváka zabavili.

Takže toto nelehké období pro vás bylo v něčem přínosné?

Vlastně ano, protože tím, že jsem od začátku komentátor a nikdy jsem nepracoval jako redaktor, jsem si mohl vyzkoušet i něco jiného. Takže ano, bylo to přínosné. Například do doby před pandemií jsem nemusel umět stříhat videa, nyní jsem byl donucen, abych se naučil pracovat se stříhacím programem, a mohl tak vytvářet různé pořady a příspěvky. Příchod pandemie mě tedy donutil, abych si rejstřík rozšířil a naučil se něco nového. Nechal jsem se proškolit v programu, abych v něm byl schopen pracovat. Naučil jsem se stříhat a vytvořil jsem i několik svých vlastních pořadů. Program využívám dodnes, čas od času nějaký protah nebo i pořad sestříhám a vytvořím. Díky tomu, že propukla pandemie koronaviru, jsem se naučil stříhat videa.

Příloha č. 9: Rozhovor s Denisou Doležalovou (5. ledna 2022)

Mohla byste se mi, prosím, nejprve představit?

Vystudovala jsem Provozně ekonomickou fakultu na České zemědělské univerzitě v Praze, takže jsem inženýrka. Narodila jsem se v roce 1994. Co se týče mé předchozí kariéry, tak jsem ještě při studiu na střední škole přispívala do časopisu Reflex, kde mi vyšly i nějaké povedené články. V tomto periodiku jsem dokonce tvořila i letní projekt. Absolvovala jsem i stáž v Hospodářských novinách. Při studiu vysoké školy jsem začala chodit na stáž do O₂ TV Sport. Nejdříve jsem se tam chodila pouze dívat, pak jsem se začala pomalu zapojovat, až jsem zde začala pracovat.

Dočetl jsem se, že jste se už mládí chtěla stát sportovní reportérkou, proč jste tedy studovala vysokou školu s ekonomickým zaměřením?

Vždycky jsem toužila pracovat jako moderátorka, zároveň mě baví sport, především fotbal. Navíc jsem jedináček a můj otec neměl syna, takže jsem pochopitelně jako malá holka trávila mnoho času na fotbalových zápasech. Tento sport mě opravdu zaujal. Fotbal jsem však nikdy nehrála, vždycky jsem ho pouze sledovala. Tohle byl takový základ, druhou věcí je to, že mě má práce velmi baví. Žurnalistiku jsem nestudovala, protože si myslím, že ekonomická škola poskytne člověku větší všeobecný přehled než žurnalistika. Také si uvědomuji, že k tomu abych vykonávala žurnalistickou profesi, nemusím mít vystudovanou speciální vysokou školu. Není to tak, jak to mají lékaři.

Jak jste se dostala k práci na O₂ TV Sport, musela jste projít nějakým konkurzem?

Jak už jsem říkala, byla to má vysněná práce, takže jsem zkrátka napsala do O₂ TV Sport. Poté si mě pozvali na schůzku. Měla jsem i štěstí, protože O₂ TV Sport byla poměrně mladá televize a teprve začínala. V té době nemělo fotbalové oddělení O₂ TV Sport žádné ženské zastoupení, což si vedení uvědomovalo, neboť světový trend je takový, že při tvorbě fotbalových televizních přenosů ženy dostávají větší prostor. Byla jsem docela neodbytná, i proto jsem vysněné pracovní místo získala. Na tyto pozice konkurzy neprobíhají, maximálně probíhají náborové akce na vysokých školách, které se na žurnalistiku specializují.

Členkou O₂ TV Sport jste se stala v roce 2018?

Ano, plnohodnotnou členkou jsem se stala v roce 2018, akorát jsem se ještě příliš nepohybovala

před kamerou.

Vzpomenete si na váš první vstup?

Samozřejmě, že si vzpomínám. Můj úplně první rozhovor do televize byl lehce zkušební, nevysílal se živě. Bylo to na ženském utkání Ligy mistrů v Edenu. Slavie nečekaně remizovala s papírovým favoritem a Kateřina Svítková dala gól z poloviny hřiště, což byl pro mě úžasný zážitek. A právě s ní jsem dělala rozhovor, při kterém se mi rozplakala štěstím. To byl můj úplně první rozhovor, který byl velmi emotivní. Můj první rozhovor v rámci nejvyšší mužské fotbalové soutěže byl docela vtipný. Doteď děláme většinu rozhovorů živě, jen někdy se stane, že nějaký předtočíme vzhledem ke kontinuitě vysílání. Tehdy se vedení rozhodlo, že zrovna já pojedu na zápas Slovácka s Plzní, kterou tehdy trénoval Pavel Vrba. A zrovna trenér Vrba neměl v té době reportéry zrovna v lásce, takže jsem z rozhovoru s ním měla velké obavy, byla jsem nervózní. Přijela jsem na stadion Slovácka, kde jsem nikoho neznala, nevěděla jsem, jak to tam probíhá. Navíc trenéři týmů zřídka kdy vystoupí z útrob stadionu tak dlouho před zápasem. Jenže já jsem se s panem Vrbou chtěla vidět před tím, než začne rozhovor, abych se mu představila, aby naše první setkání neproběhlo hned před kamerou v živém vstupu. Po chvíli přemlouvání ho našťastí dovedli, takže jsem se mu představila s tím, že mě čeká první živý přenos. Poprosila jsem ho dokonce, aby na mě byl hodný. Jednalo se o dramatický zápas, při mé premiéře prostě nemohl být jednoznačný, abych si byla v otázkách více jistá. Plzeň vyhrála po tom, co sudí odpískal za faul na Kayambu spornou penaltu, což vyvolalo vlnu emocí u trenéra Slovácka. Takže jsem poté nebyla nervózní z trenéra Vrby, ale z trenéra domácích, který nadával a vztekle běhal v zámezí. Na rozhovor nejprve došel Vrba, s tím to bylo v pohodě. A potom vždy bereme i hráče zápasu a trenéra druhého týmu. K mé smůle byl zvolen hráčem zápasu zrovna plzeňský Kayamba, který penaltu zjevně nasimuloval a jen o pár metrů dál byl na rozhovor připraven rozčilený trenér Slovácka. Ten, když uviděl Kayambu, mu začal nadávat. Hráč se samozřejmě nedal a salvu nadávek mu opětovával. Oba dva mě proto zcela ignorovali. Takže má premiéra byla docela vtipná. Bála jsem se Vrby, ale nakonec jsem zjistila, že jsem po tomto zápase měla mít obavy z trenéra Slovácka.

A nějaký největší zážitek vaší dosavadní kariéry máte?

Jedná se o poslední zápas, který proběhl mezi Baníkem Ostrava a Slavií Praha. To byl neskutečný zápas. Ale pro mě jako reportérku, která si podle průběhu utkání připravuje nějaké otázky, se jednalo o tu nejhorší variantu. Všechny otázky jsem mohla vyhodit do koše. Ale i

tak to bylo úžasné, navíc se jednalo o poslední zápas před Vánoci. V Ostravě byla i úžasná atmosféra. Pro mě to byl nejzajímavější ligový zápas, u kterého jsem pracovně byla. Pozápasové rozhovory s hráči pro mě byly obrovskou výzvou. Velice se mi líbilo, že například trenér Ostravy Smetana byl velmi sdílný. Jen byla škoda, že celý stadion nemohl být zaplněn fanoušky.

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagovala?

Připadalo mi, že v té době bylo vše postaveno na hlavu. To, že jsem nemohla vykonávat svou práci, byla pouze jedna z několika věcí, které se děly. Když si vzpomenu na to, jak onemocnění covid-19 přicházelo, jednalo se o zcela něco jiného než nyní. Na začátku pandemie jsme všichni téměř nevycházeli z domovů, neboť jsme se báli. Zároveň mi přišlo, že byli lidé pozitivně naladěni, což mi v dnešní době schází. Když jsem byla nucena být doma, bylo to pro mě velmi obtížné. Byla jsem naštvaná, protože jsem si říkala, že když už musím sedět doma, tak bych se alespoň mohla dívat v televizi na fotbal. Fotbal mi tedy chyběl i jako divákovi, nejen profesně. Trpím kvůli toho i nyní, když jsou některá utkání odložena kvůli nákazy covid-19. I nyní, když je zimní přestávka a fotbal v televizi není, strádám. Navíc nesnáším, když lidé sedí jen u pohádek. Naštěstí se hrála anglická Premier League. V období, kdy se nehrálo, jsem si přála, aby se zápasy uskutečnily alespoň bez diváků. Abychom my, sportovní novináři mohli tímto způsobem potěšit diváky u televizních obrazovek, kteří museli být zavření doma. V podstatě jsem s nimi soucítila, protože i mi jakožto divákovi fotbal na televizních obrazovkách enormně chyběl. Co se týče profesního hlediska, tak období, kdy se nehrály žádné fotbalové ligy, netrvalo příliš dlouho. Tehdy nám vedení O2 TV Sport nařídilo určitý pracovní režim. Vyráběli jsme různé magazíny, které jsme dabovali. Snažili jsme se pracovat i na archívu. V té době jsem nebyvala na obrazovce každý víkend, takže jsem nepřišla o příliš mnoho pracovních příležitostí. Nyní bych na tom byla hůře. Období pandemie koronaviru bylo složité především psychicky.

Uvnitř redakce jste dostala jiné pracovní úkoly? Vy osobně jste například zpovídala své kolegy v pořadu Tváře O2 TV Sport.

Ano, dalo by se to takto říci, ale i tak bylo práce velmi málo. Pořad Tváře O2 TV Sport jsme vytvořili proto, aby bylo naše pracovní vytížení větší. Proto jsme přišli s tímto live streamem.

A jednalo se o vaši iniciativu nebo to byl nápad vedení redakce?

Nepamatuji si to zcela přesně, že se jednalo především o můj nápad. Jeden kolega mi totiž řekl, vymysli si něco podobného rázu. Bylo to z toho důvodu, abych měla nějakou náplň práce, proto jsme začali vytvářet tento pořad.

Nevím, jestli o tom můžete mluvit, ale když jste měli méně práce, byl vám snížen i plat?

My nejsme kmenoví zaměstnanci, ale jsme osoby samostatně výdělečně činné, takže fakturujeme. Ale nevím, jestli je vhodné, abych o těchto záležitostech hovořila.

To respektuji. A v období lockdownu jste pracovali z vašich domovů?

Má práce se bohužel z domova vykonávat nedá. Do redakce jsme chodili střídavě pracovat po menších skupinkách. Jinak byl vedením vyhlášený homeoffice, ale když pracujete jako reportér nebo redaktor, tak to znamená, že v podstatě nemáte ani šanci, něco dělat.

Byli jste rozděleni do pracovních směn, nebo jak to fungovalo, abyste předešli šíření nákazy?

V redakci jsem byla párkrát, ale tyto podmínky se týkaly lidí, kteří se podílejí na tom, aby se vysílání nezastavilo, na chodu televize. Tito lidé chodili do redakce v přísně určených směnách.

Mohla byste mi tedy shrnout, jakým způsobem podle vás ovlivnila pandemie koronaviru profesi sportovní reportérky?

Myslím si, že jsme se vztahově vzdálili klubům a našim respondentům, protože všechno v této situaci představuje větší problém, zvláště u klubů, které hrají evropské fotbalové poháry. Ovlivnilo to i naši práci přes týden, která spočívá v tom, že navštěvujeme kluby, sbíráme tak informace a natáčíme reportáže potřebné do předzápasových studií. Za normální situace jsme tedy někam jeli, udělali jsme krátkou reportáž, abychom ji poté mohli o víkendu odvysílat ve studiu. Jenže jak se objevil koronavirus, tak jsme do mnoha klubů nějakou dobu nemohli ani vstoupit. Kluby nám sice vyšly vstříc tak, že se hráčů nebo trenérů zeptaly na naše otázky za nás, ale na to, co byste se daných respondentů intuitivně doptali jakožto sportovní reportér, se ten tiskový mluvčí v mnoha případech nedoptal. Protože tiskového mluvčího nezajímá, že hráč na otázky odpovídá velmi krátce. Příchodem koronaviru jsme přišli o bezprostřední kontakt s našimi respondenty, což je pro tuto profesi naprosto zásadní. Musím ale říci, že se v současné době situace zlepšuje. Kontakt s respondenty mi velmi chyběl, pociťovala jsem to při mé práci.

Díky této situaci jsem tak měla prakticky volný den, protože místo ježdění po fotbalových stadionech a sbírání informací, jsem jen seděla a čekala, až mi přijdou odpovědi na mé otázky. Poté jsem s nimi dále pracovala. Ale zrovna ten bezprostřední kontakt s respondenty je to, co mě na práci reportérky baví, takže jsem cítila určité odcizení. Ten samý pocit, jsem pociťovala i na stadionech, na kterých jsme přišli o novinářské zázemí. Kvůli nařízení týkajících se koronaviru byla zavřená tisková centra, což bylo nepříjemné i pro komentátory, kteří byli zvyklí, že tam seděli v teple, a ještě pracovali na přípravě. To byl taky problém. Reportér navíc za normální situace vždy mohl stát v prostoru mezi střídačkami, nyní je to zakázáno, což taky ovlivnilo mou profesi, protože jak jsem směla stát mezi nimi, tak jsem zachytila hlasy trenérů, často jsem se doslechla zajímavé informace, na které jsem se poté v poločasovém rozhovoru mohla zeptat atd. O tuto možnost jsme také byli připraveni. Zrušily se i poločasové rozhovory, pozápasové však zůstaly. Samozřejmě jsme museli a stále musíme dodržovat aktuální vládní nařízení. Museli jsme mít nasazené respirátory, museli jsme dodržovat rozestupy. A právě povinnost respirátoru na ústech značně ovlivňovala mou profesi, protože v situaci, kdy již na některých stadionech mohlo být až pět tisíc diváků, jsem dělala rozhovor pod kotlem skandujících diváků. Musela jsem mít respirátor a k tomu dodržovat dvoumetrový rozestup. Do toho řvali diváci z kotle, takže trenér, kterého jsem zpovídala, nic neslyšel. Tato nařízení kvalitu práce sportovních reportérů značně ovlivnila. Od této sezóny respirátory nemusíme nosit, musíme však dodržovat dvoumetrové rozestupy. V normálu to fungovalo tak, že jsem byla já i respondent v záběru. Nyní je to tak, že mě kamera zabírá pouze při první otázce. Poté kameraman natáčí pouze respondenta. Takže jsme se vzdálili, což pociťuji ze všeho nejvíc. Všechno se však postupně zlepšuje.

Přibližně dva měsíce jste nebyla na stadionu a nevedla rozhovory, poté se opět začalo hrát, byla jste nervózní? Pociťovala jste, že jste vypadla z rytmu?

Ano, pociťovala. Ale tento pocit jsem měla i nyní po třech týdnech, kdy jsem musela být doma kvůli tomu, že jsem se nakazila koronavirem. Někdy mívám tento pocit i po reprezentační přestávce, která je naplánována v únoru. Na živé vstupy se snažím připravovat třeba před zrcadlem, ale u živých přenosů je to tak, že nikdy nevíte, co vás čeká, zjišťujete to až na místě. Někdy mi ani nezbyde čas, abych si vstup nějakým způsobem připravila. Občas trénuji před zrcadlem, nebo se natáčím na mobil, abych odstranila chyby, kterých jsem si vědoma. Jak jsem příliš energická a snažím se tuto energii přenést na diváka, tak se kývu. Mám však tu výhodu, že se můj otec zabývá neverbální komunikací a prezentačními dovednostmi, takže mi s mým

projevem často pomáhá. I v práci dostávám zpětnou vazbu. Nejvíce se však naučíte praxí.

Uvědomila jste si během této nucené pauzy, že vás práce sportovní reportérky opravdu naplňuje? Chybělo vám to?

To každopádně. Uvědomila jsem si, že si vážím toho, jakou mám práci. Opravdu jsem si uvědomila, že je skvělé mít tuto práci, protože je víceméně i stabilní.

V jakém režimu v současnosti funguje redakce O₂ TV Sport?

Kromě vládních nařízení musíme dodržovat i vnitřní epidemiologická pravidla. V létě to bylo vzhledem ke zlepšující se situaci, benevolentnější, nyní se nařízení opět zpřísnila. Porady se opět konají v online prostředí, abychom se neshromažďovali. Poté jsme měli nastavená interní nařízení. Ten, kdo nebyl očkován, se musel pravidelně testovat. Od ledna se budeme muset testovat všichni. V minulé sezóně jsem také před každým zápasem musela mít negativní PCR test, což pro mě znamenalo to, že jsem se testu musela podrobit vždy minimálně jednou týdně, to bylo nepříjemné. Nechápala jsem, že i poté, co jsem byla negativně testována, tak jsem musel stát s respirátorem na ústech dva metry od respondentů.

Zaznamenala jste nějaký tlak ze strany vedení redakce, abyste se nechala očkovat?

Ne, to ne. Nic takového jsem nezaznamenala.

Když se odložilo fotbalové EURO i LOH v Tokiu, vnímala jste to jako správné rozhodnutí?

U LOH v Tokiu každopádně. Myslím si, že určité problémy budou doprovázet i ZOH v Pekingu v následujícím roce. U evropského šampionátu ve fotbale to nedokážu posoudit, ale ten hrací systém byl samozřejmě nešťastný i vzhledem k situaci, která tehdy panovala. Celkově se však zdržuji takovýchto hodnocení. Nyní samozřejmě řeknu, že je škoda, že na fotbal nemohou diváci, ale zároveň je to asi v pořádku. Spíše mě zaráželo to, že nejprve na stadiony mohli všichni, nebyla žádná opatření. Takto to fungovalo do října a sama jsem si už říkala, že počet nakažených strmě stoupá a na stadionech nejsou žádná opatření, což bylo lehkomyšlné. Sama jsem se na zaplněných stadiónech necítila dobře. Byl to úplný blázinec, protože jsem byla i uprostřed davu, kde nebyly žádné rozestupy. A poté najednou omezili kapacitu na tisíc lidí. Postrádala jsem zde nějaký mezistupeň. Na Slovácku dokonce po několika letech v této době vyprodali stadion.

Příloha č. 10: Rozhovor s Petrem Svěceným (25. ledna 2022)

Předtím, než přejdeme ke stěžejní části rozhovoru týkající se tomu, jak pandemie koronaviru ovlivnila televizní vysílání a přenosy, bych vám chtěl pogratulovat k pátým narozeninám pořadu TIKI-TAKA, který moderujete. V pořadu se vystříдалo také 300 různých hostů nejen ze sportovního odvětví. Znamená to pro vás určitý úspěch?

Pro mě je tento pořad jeden ze splněných snů mé dosavadní televizní kariéry. Když tento pořad vznikal, tak si zřejmě málokdy dokázal představit, že půjde skloubit fotbal a odbornost se zábavou. I já jsem si myslel, že například charakterem hostů budeme muset preferovat pouze jednu z těchto variant. Ale natočili jsme pilotní díl, který diváky i naše vedení zaujal. Díky tomuto zkušebnímu dílu jsme si ověřili, že tento formát může fungovat. Navíc jsme si uvědomovali, že tento formát představuje něco, co na české scéně chybí. Fotbal je fenomén ve všech zemích, i v té naší, a je škoda nevyužít toho, že fotbal sledují nejen fotbalisté, trenéři, novináři, fanoušci, ale i lidé z jiných sfér. Například umělci, sportovci z jiných odvětví atd. Takže se nám to podařilo skloubit, za což jsem šťastný.

V březnu roku 2020 naplno propukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny i sportovní utkání, včetně těch fotbalových, což vysílání tohoto pořadu lehce přibrzdilo. Poté se začala vysílat TIKI-TAKA v karanténě, jaké to pro vás bylo? V čem to bylo jiné?

Mělo to několik fází, ale máte pravdu, že první vlna pandemie koronaviru byla v podobě tvrdého lockdownu, kdy najednou přestalo fungovat téměř všechno. Přestala se hrát fotbalová liga, tím pádem se přibližně na dva měsíce přestal vysílat i pořad TIKI-TAKA. Samozřejmě jsme museli rychle zareagovat, protože o to více začali lidé sledovat televizi. Poté už byli čím dál tím více unavenější ze všech negativních zpráv týkajících se koronaviru a problémů s tím spjatých. Proto jsme potřebovali vymyslet nějakou náplň pro lidi u televizních obrazovek. Věděli jsme, že tam ty diváky máme, tak aby nemuseli přepínat na jiné kanály, začali jsme kromě jiných pořadů reprízovat i pořad TIKI-TAKA. V té době jsme totiž měli natočených přibližně sto dvacet dílů. Reprízy jsme vysílali každý večer od osmi hodin, protože jsme věděli, že diváky tento pořad baví, že má sledovanost, a že je to pro lidi v této nelehké době alternativa, jak se uvolnit a zároveň si oživit nějaké díly z minulosti, na které rádi vzpomínají. Takže to byla jedna věc. Vymýšleli jsme, co všechno se dá reprízovat. Ta TIKI-TAKA byla jeden ze

stěžejních reprízovaných pořadů. Poté jsme vymýšleli nové formáty typu Liga mistrů Exclusive. Což bylo čtrnáct večerů, jako by se hrála fotbalová Liga mistrů. To znamená, že jsme byli ve studiu, normálně jsme vysílali studio s hosty. Snažili jsme se zvát ty největší fotbalové osobnosti, které Ligu mistrů hrály nebo ji alespoň trénovali. Takže tam byl například Karel Poborský, Tomáš Rosický, Milan Baroš, Vladimír Šmicer, Tomáš Ujfaluši atd. Vždy jsme se ten daný večer pokoušeli vztáhnout k nějakému tématu, které je nejen z pohledu českého fanouška zásadní. Snažili jsme se zkrátka vybrat čtrnáct momentů z historie Ligy mistrů. Znovu jsme tyto reprízované zápasy komentovali tak, jako by se hrály v ten večer. Divák si tedy sedl k televizi, běžela znělka Ligy mistrů, poté se objevil moderátor s hostem a rozebírali předzápasovou situaci k danému utkání. Poté se pustil záznam zápasu, který byl například patnáct let starý. Komentátoři ho komentovali tak, jako by se hrál v tu chvíli. Myslím si, že to mělo výborné ohlasy. Všichni samozřejmě věděli výsledek, věděli, jak to dopadlo, ale touto formou, že to nebylo jen holé puštění záznamu z historie, že jsme k tomu přistoupili tímto způsobem, tak si myslím, že to byl docela dobrý počín směrem k divákům. Vnesli jsme tak komentátorské prvky ze současnosti do historie, do toho, co už bylo odehráno. Touto formou jsme to připomněli divákům. Tak to byla další věc, kterou jsme lidem přinesli během období pandemie. A pořad TIKI-TAKA v karanténě jsme vysílali několikrát online prostřednictvím YouTube, Instagramu a dalších platforem. Snažili jsme se především s Petrem Švancarou a dalšími udržovat naše fanoušky a diváky neustále v tom, že tento pořad neuhasl ani nezemřel. Alespoň to, co šlo, jsme se snažili žít, jak v televizi, tak v internetovém prostředí.

Vyrovnat se tímto způsobem se vzniklou situací byla vaše iniciativa? Víím, že máte na starost dramaturgicky a redakčně fotbalový tým.

Máme několik porad týdně. Od porady vedení, přes porady jednotlivých sportů. Během těchto porad jsme nějakým brainstormingem vymýšleli nápady. Poté jsme posuzovali, zdali daný nápad může být úspěšný, posuzovali jsme ho i z hlediska financí, protože ta doba byla těžká pro všechny, nejen pro lidi, ale i pro firmy. Z toho následně vznikl dramaturgický plán, jak dále pracovat na pořadech určených pro televizní obrazovky, tak do online prostředí. Pandemie chod televize postihla, ale ne v tom smyslu, že bychom přestali vysílat. Televize musela dále něco produkovat, stále vysílat, stále bavit fanoušky. A o to více jsme se vrhnuli do online prostředí a do prostředí sociálních sítí. Nápady na veškerý obsah v období pandemie vznikaly na těchto poradách a v týmech, které uvnitř televize máme.

Když jste byli nuceni pracovat z domova, došlo ke snížení platů pracovníků televize?

Ano, obecně jsme víceméně vyšli vstříc našemu zaměstnavateli. Plošně byla nějaká procentuální část danému pracovníkovi snížena. Každý z nás pracoval za menší peníze než obvykle.

Kromě moderování stále komentujete, jak jste se vyrovnával s tím, že nemůžete vykonávat svou práci?

Ta doba, kdy se nehrály fotbalové soutěže, netrvala příliš dlouho. Jednalo se přibližně o tři měsíce. V této fázi mé kariéry již komentuji méně. Kdysi bylo komentování mou hlavní pracovní náplní v ČT, kde byl pro mě fotbal na prvním místě. Kromě toho jsem komentoval alpské lyžování a akrobatické lyžování, v létě kanoistiku, během olympiád lukostřelbu nebo šerm. Poté, když jsem odešel z ČT, jsem profesi sportovního komentátora nevykonával vůbec. Pracoval jsem totiž v FK Mladá Boleslav, poté ve Fotbalové asociaci ČR. V tomto období jsem měl od všeho pauzu, když pominu moderování společenských akcí. K televizní profesi a různým složkám té práce, tedy ke komentování i moderování, jsem se vrátil po několika letech. Cítil jsem novou chuť, restart ale nebyl příliš jednoduchý, protože profese sportovního komentátora se neustále vyvíjí. Principy, jak se komentovalo, moderovalo, které platily v 90. letech minulého století, dnes neplatí. V současnosti jsou tyto principy zcela odlišné. Je to dáno také tím, že se mění i diváci. Především se však mění přístup k informacím, zdroje i platformy, na kterých se člověk může objevovat. Je to zkrátka jiné. Tím, že jsem měl pauzu, bylo pro mě osobně o to těžší dohnat pomyslný vlak a naskočit do něj, chytit tu dobu. Vrhнул jsem se více do moderování, komentování jsem nechtěl zcela upustit. Nicméně v současnosti to je tak, že pokud komentuji, tak jediné zahraniční fotbalové soutěže, především Premier League.

Když se situace zlepšila, byla vedením televize stanovena nějaká interní pravidla, aby se tak zabránilo možnému šíření nákazy?

Určitě, uvnitř redakce jsme byli rozděleni do týmů. Jednotlivé skupiny se neměly měnit, jejich členové se nemohli mísit, což se stoprocentně nedalo dodržovat vždy, protože tolika pracovníky O2 TV Sport nedisponuje. Toho obsahu, který musíme pokrývat, vyrábět a vysílat, je mnoho, takže když se rozběhla nejvyšší česká fotbalová liga, tak jsme se snažili dodržovat skupiny lidí a potkávat se co nejméně. Zcela zásadní však bylo pravidelné PCR testování. Jakmile se u někoho objevila nákaza, musel daný člověk ihned do izolace. Myslím si, že všechny vlny

pandemie koronaviru, včetně té první, jsme zdárně zvládli. Občas se samozřejmě stalo, že někdo z nás onemocněl, ale právě díky dodržování těchto interních pravidel nás nepostihl žádný totální kolaps televize, že by neměl, kdo pracovat.

Nyní se situace opět zhoršuje, jaká pravidla musíte dodržovat? Museli jste znovu pracovat se svých domovů?

Nedávno nám vedení televize nařídilo lockdown, který se však netýkal a ani nemohl týkat zcela všech, protože televize musí stále vysílat, což není otázka jednoho nebo dvou lidí, jedná se o poměrně početný tým lidí. Lockdown byl vyhlášen na čtrnáct dní, ale s výjimkami. Ti, kteří zajišťují vysílání, chodili do práce. Ti, kteří mohli, pracovali z domova, především administrativní pracovníci.

Zaznamenal jste nějaký nátlak ze strany vedení, abyste se nechali očkovat?

Ne. Bylo to jen formou doporučení. Myslím si, že až na světlé výjimky to všichni pojali zodpovědně a jsou naočkovaní. Já osobně se však po tom, kdo je, a kdo není naočkovaný, nepídím. Ale odhaduji, že devadesát procent pracovníků televize je naočkováno. Že by mi někdo z vedení vyloženě řekl, abych se naočkoval, jinak bych nemohl moderovat, to se v O₂ TV Sport v žádném případě nekonalo. Nejde však pouze o interní pravidla, která jsme museli dodržovat. Vždy musíme dodržovat i nařízení daných soutěží. Ať už se jedná o hokejovou extraligu, nebo o nejvyšší fotbalovou ligu. Zde bylo dané, kdo, kdy, a které testy musí absolvovat. Byly zde i rozdíly u jednotlivých pracovníků, kteří se podílí na televizním přenosu. Reportér mohl jinak než komentátor. I ve výrobě televizních přenosů skýtala pandemie koronaviru mnoho těžkostí. Najednou se musely dělat rozhovory na dálku, nesměl tam být kontakt mezi reportérem a respondentem. Abychom dodrželi nařízenou vzdálenost, museli jsme používat tzv. tága, což jsou mikrofony připevněné na konci dlouhé tyče. Nyní se tága vžila, ale před pandemií koronaviru se nepoužívala. Tága byla zavedena až kvůli koronaviru a nařízením s ním spojená. Pandemie koronaviru zasáhla i televizní pracovníky a novináře. Museli jsme si zvykat na mnoho nových věcí. Co se nám, myslím, v O₂ TV Sport podařilo je to, že jsme začali přimíchávat umělé ruchy do fotbalových zápasů, které se hrály bez diváků. Je to ale jen čistě subjektivní pocit. Ne všechny televize ale dělaly to samé. My jsme se nechali inspirovat Ligou mistrů. Tuto funkci si divák mohl vypnout. Buď tedy sledoval fotbal zcela bez atmosféry jen s komentářem, což třeba na mě působí zvláště, protože pro mě je ten zážitek tvořen sportovním výkonem i atmosférou, a najednou byla polovina toho zážitku pryč. Proto jsme se zápasy hrané

bez diváků snažili doprovázet tímto způsobem. Musím zmínit, že to bylo dělané velmi sofistikovaně. Když hrála například Barcelona s Bayernem Mnichov na Camp Nou, používali jsme ruchy od fanoušků těchto klubů sesbírané právě z tohoto stadionu. Když hrál Manchester United, tak se jednalo o ruchy z Old Trafford. Zvukař měl k dispozici dvacet typů ruchů, přičemž si mohl vybírat z chorálů, když byla šance, když některý tým vstřelil gól, když někdo z hráčů obdržel žlutou kartu atd. Představovalo to velmi cizelérskou práci v tom, že si s tím zvukaři opravdu vyhráli. Nejednalo se pouze o jeden ruch, který by pouštěli stále dokola, ale bylo to přizpůsobené jak místu, kde se hraje, týmům, které proti sobě hrají, tak těm situacím, které na hřišti mohou nastat. Myslím si, že se nám tohle opravdu povedlo. Ale jak říkám, pokud to divákům u televizních obrazovek vadilo, měli možnost si ruchy vypnout a mít to z hlediska atmosféry němé.

Jak podle vás pandemie covidu-19 ovlivnila vaši moderátorskou a komentátorskou profesi?

Co se týče komentování, tak když se hrálo bez diváků, bez pochyby tato skutečnost ovlivňovala i komentátora. Osobně velmi vnímám atmosféru, to prostředí, to, jestli ten zápas atmosféru zkrátka má, nebo nemá. Zcela jistě se mi lépe komentuje, když má utkání skvělou atmosféru. Divák proto třeba i zapomene, že týmy nehrají příliš dobře. Atmosféra na stadionu pro mě představuje důležitou složku toho, co komentuji. Když se utkání hraje bez diváků, má to negativní vliv na komentátorskou profesi. Při moderování jsem nepřítomnost publika nejvíce pocíťoval při natáčení v pořadu TIKI-TAKA, během kterého v normálu míváme živé publikum. V období pandemie jsme byli nuceni vysílat několik dílů bez jakéhokoliv publika. To pro mě u zábavné talkshow znamená zásadní problém. Protože nejen já, ale i hosté pořadu, kteří tam jsou, jsou zvyklí na to, že se debata odehrává před publikem. A když jsme museli natáčet bez publika a odehrálo něco vtipného, tak nám všem scházela jakákoliv odezva, kterou bychom v normální situaci očekávali. Tento faktor nás ovlivňoval, ale nějak jsme se s tím postupem času dokázali vyrovnat. Musím říci, že i některé díly bez diváků byly hodně povedené, ale tyto okamžiky bych opět zažívat nechtěl, protože jakákoliv show se za přítomnosti publika komentuje daleko lépe a snáz.

Jaká nařízení musí dodržovat hosté nebo publikum pořadu TIKI-TAKA?

V současné době musí být očkovaní, nebo museli prodělat nemoc, nebo se musí prokázat velmi čerstvým PCR testem. Zcela přesně však tato pravidla, neznám, neboť se tato opatření neustále

mění. Tato nařízení samozřejmě zásadně dodržujeme, situaci nepodceňujeme. Navíc musí být snížený počet diváků. Ti musí mít respirátory, musí dodržovat rozestupy, což není příjemné. Kapacita publika v normální době čítala sedmdesát lidí, někdy jsme dosáhli i sta diváků. Nyní je to velmi zvláštní, protože jich tam sedí pouze třicet, navíc musí sedět docela daleko od sebe. Ale stále je to pro mě i pro hosty lepší, než kdyby tam byl prázdný sál. Pořad TIKI-TAKA natáčíme v lobby prostředí budovy Aspira, což je ultramoderní kancelářská budova, která disponuje tímto velkým prostorem uvnitř. Když tento prostor není zaplněn lidmi, působí to zvláštně. Přítomnost publika při natáčení pořadu TIKI-TAKA je pro nás stěžejní.

Jaký je váš největší komentátorský úspěch?

Nenazýval bych to úplně úspěchem. Samozřejmě existují přenosy, které se mi povedly, ale také jsou přenosy, které se mi nepovedly. Poté jsou přenosy, u kterých je to prakticky jedno, když se nedopustíte zásadní chyby. U těchto přenosů se jaksi svezeme na vlně úspěchu daného sportovce nebo týmu. Řekl bych spíše, že mým největším zážitkem je zlatá medaile akrobatického lyžaře Aleše Valenty ze Zimních olympijských her 2002, které se konaly v Salt Lake City. Bylo to umocněno i tím, že je Aleš mým kamarádem. V té době navíc akrobatickému lyžování u nás v Česku téměř nikdo nerozuměl. Tento sport jsem komentoval již v roce 1998 na ZOH v Naganu. Ty čtyři roky mezi další olympiádou jsem s Alešem i cestoval, natáčeli jsme o něm spoustu reportáží ze zahraničí. Akrobatické lyžování jsem si proto velmi oblíbil. Navíc mě očarovala i velká odvaha Aleše Valenty, který v ten nejdůležitější moment své kariéry dokázal skočit skok, který do té doby ještě nikdo neskočil. Z těchto důvodů byl tento závod ještě umocněn, takže asi ano, jedná se o můj největší zážitek. Poté tam byly i další zážitky, například zlato Šárky Záhrobské. Nebo taky má první účast na Letních olympijských hrách v roce 1996 v Atlantě, kde jsem komentoval oba dva zlaté závody Martina Doktora. Nejraději vzpomínám na přenosy spojené s velkými úspěchy českých sportovců, u kterých jsem mohl být přímo v dějišti, a které jsem mohl zprostředkovat televizním divákům u obrazovky.

Jak ovlivňuje nákaza koronaviru výběr hostů do pořadu TIKI-TAKA? Stalo se vám, že vám těsně před natáčením odřekl svou účast nějaký host kvůli tomu, že byl pozitivně testován?

Ano, stávají se i takovéto případy, naštěstí se nám ale stávají málokdy. Myslím si, že jsme se do této situace dostali pouze dvakrát za těch sto šedesát dílů, které máme za sebou v období koronaviru. Jednou jsme proto měli o jednoho hosta méně, neboť se nám na poslední chvíli

nepodařilo sehnat žádnou náhradu, to znamená, že v pořadu byli pouze čtyři hosté. Jednou jsme dokázali sehnat náhradu v podobě Alexandra Smita, což je zakladatel týmu Real Top Praha. Mělo to i svou logiku, protože fotbalový klub Real Top Praha se skládá ze známých osobností, které si zveme i jako naše hosty. Navíc pan Smita byl jedinou možností v dané situaci. Je to totiž obtížné někomu volat s tím, že se má za třicet minut dostavit na natáčení. Navíc TIKI-TAKA natáčíme v pondělí těsně po poledni. Lidé nám taky neustále píší, proč nepozveme nějakého hosta. Ale je to velmi náročné, protože naši hosté jsou z řad umělců, vrcholových sportovců atd. a mají velmi nabitý program. To je ta nejtěžší práce. Někteří si však myslí, že jen luskneme prstem a do pořadu nám přijde kdokoliv a kdykoliv. S fotbalovými kluby je to obzvláště složité. Roli ve výběru hostů hraje i vzdálenost. Pozvat nějakého hráče z Baníku Ostrava je prakticky nemožné. Nedávno však u nás byl Ondřej Smetana z Baníku Ostrava, předtím zase Václav Procházka ze Zlína, což je pro nás velmi cenné. Těchto hostů si vážíme o to více, protože jim účast v TIKI-TAKA zabere téměř celý den. Záleží také na tom, jestli se tomu dotyčnému, který je námi osloven, chce. Mnohdy záleží i na tom, jak moc se danému týmu nebo námi oslovenému hráči daří, či nedaří. Na to se však nemůžeme vázat, nemůžeme čekat na nedělní výsledky a říct někomu, že když prohrál a nedařilo se mu, tak chodit nemusí, že to pochopíme. To nejde. I z tohoto pohledu se jedná o velmi obtížnou záležitost. Někdo si třeba může říct, že pokud prohraje, tak nebude vědět, o čem se má bavit. Limit ve výběru hostů je samozřejmě i onemocnění covid-19, což nejvíce pocítujeme u Sparty Praha, která nám kvůli obav z nákazy nechce nikoho posílat. Mají strach z toho, aby se někdo náhodou nenakazil a nerozšířil nákazu uvnitř týmu. Nejedná se pouze o hráče, zákaz mají i členové vedení. Zkrátka nikdo ze Sparty k nám do pořadu v této chvíli kvůli koronaviru nemůže. Takto přísně to mají nastavené. Výběr hostů do pořadu TIKI-TAKA je velmi složitý. Jedná se o malý zázrak, že se nám v pořadu TIKI-TAKA prostrídalo již přes tři sta hostů.

Příloha č.11: Rozhovor s Lukášem Brožem (3. února 2022)

Mohl byste se mi, prosím, nejdříve představit?

Jmenuji se Lukáš Brož, narodil jsem se 30. března 1980 v Brandýse nad Labem, poté jsem žil v Čelákovících. Studoval jsem Střední průmyslovou školu v Nymburce se zaměřením na elektrotechniku. K natáčení jsem se dostal sám, věnoval jsem se tomu již od dětství. Už jako dítě jsem měl kameru a točil jsem pro zábavu. Ve vyšším věku jsem absolvoval různé kameramanské kurzy, které se konaly večer. Jeden rok jsem studoval na Pražské fotografické škole. Filmovou školu vystudovanou nemám. U televize pracuji od svých dvaceti let. V roce 2020 jsem nastoupil do studia Barrandov, kde jsem pracoval jako televizní technik, až poté jsem začal natáčet sám. Mimo jiné jsem pracoval i jako asistent kamery u filmu. V současnosti natáčím pro televize. Pro ČT natáčím zpravodajství, občas i nějaký sportovní televizní přenos. Většinou se jedná o zpravodajství, sportovní přenos dělám přibližně jednou za měsíc. Když někdo ze sportovních kameramanů nemůže, tak mě produkce osloví, abych jel natáčet sportovní utkání míso něj. Nyní budu natáčet hokejové utkání v Liberci.

V čem se liší natáčení zpravodajství od sportovního utkání?

Ve vnitřních prostorách musíme mít nasazené respirátory. Když jsme natáčeli s někým rozhovor v oblasti zpravodajství, tak jsme museli používat tágo, abychom dodrželi povinné rozestupy. Na sportovních stadionech by měli mít všichni nasazené respirátory, většina lidí však toto nařízení nedodržuje. My, televizní pracovníci tato vládní nařízení musíme dodržovat.

Chápu to tedy správně, že netočíte pouze pro jednu konkrétní televizi?

Ano, je to tak. Která produkce mě osloví, pro tu televizi natáčím. Netočím jen pro televize, v současnosti natáčím i přenosy fotbalové Tipsport ligy, což jsou internetové přenosy. Je to opravdu různé. Nyní v neděli budu natáčet hokejové utkání, příští sobotu pro změnu fotbalové utkání v Mladé Boleslavi.

V ČT figurujete v roli externisty?

Ano, jsem externista. Většina lidí v ČT jsou externisté, protože velká část sportovních akcí je nárazových, nejsou pravidelné. Bývá to tak, že jeden měsíc je více pracovních příležitostí, ten další jich je zase méně. Jsme tedy externisté na IČO, proto pracujeme i pro jiné firmy. Nejsem

zaměstnancem ČT.

Natáčíte tedy pro ČT, O2 TV Sport i Nova Sport?

Ano, pracoval jsem i pro Nova Sport. Pro něj jsem minulý rok natáčel televizní přenosy basketbalových utkání, konkrétně zápasy Nymburka. Když vlastnila stanice Nova Sport vysílací práva hokejových a fotbalových utkání, natáčel jsem i tyto sportovní přenosy. Dvakrát jsem točil i zápas NHL, když se v rámci Global Games hrálo utkání v Praze.

Natáčíte kromě zpravodajství a sportovních televizních přenosů i něco jiného?

Ano, dělal jsem i dokumentární sérii s názvem Stav ohrožení pro ČT. Na tomto projektu jsem pracoval ještě s jedním kameramanem. Jednalo se o populárně edukativní pořad o krizových situacích, které mohou nás a naše blízké ohrozit na životě. Střídám tedy i žánry. Natáčím dokumenty, publicistické pořady, zpravodajství i sportovní přenosy. Podílím se i na tvorbě pořadu Newsroom nebo 168 hodin.

Dokážete určit, co vás z tohoto výčtu baví nejvíce?

Bude to asi ta dokumentární tvorba. Ta je pro mě nejzajímavější, protože se jedná o nejvíce kreativní činnost z toho všeho. Ve zpravodajství občas také mohu zapojit svou vlastní kreativitu, ale často tomu tak není, protože natáčíme tiskové konference, při kterých se kreativita použít. Jsou tam jasně dané pracovní postupy.

Jaká jsou specifika při natáčení sportovních přenosů? Předpokládám, že musíte znát alespoň základní pravidla sportu, který právě natáčíte.

Ano, máte pravdu, musíme znát pravidla sportu, který zrovna natáčíme. Když se jedná o větší sportovní přenos, tak je tam osm kamer. Když se na stadionu nebo v hale nachází ochoz, tak na něm máme umístěné dvě kamery. Jedna z nich je hlavní. Jejím úkolem je vodit hru, tato kamera tvoří celek. Druhá kamera se stará o blízkou hru, zabírá např. hráče s pukem. Třetí a čtvrtá kamera jsou umístěny, pokud se bavíme o hokejovém utkání, dole v rozích hrací plochy těsně za mantinelem. Další kameře se říká reverzka, jejím úkolem je tvořit záběry z druhé strany. Funguje to tak, že by se daný kameraman měl naučit určitý typ kamery, umět pracovat s jedničkou, dvojkou nebo dalšími. Nejde to však hned. Není to tak, že by si člověk stoupl za kameru a hned by správně dokázal natočit sportovní přenos. Kameraman sportovního přenosu se totiž musí naučit rychle přemýšlet, rychle reagovat na to, co se děje na hřišti. Také musí umět rychle ostřit, protože kamera číslo dva dělá kromě záběru hráče s pukem nebo s míčem i detaily

hráčů. Kameraman musí opravdu rychle ostřit a předvídat, komu hráč přihraje atd. Natáčení sportu od zpravodajství se tedy velmi liší. Natáčení sportu je dynamické, kdežto například politické debaty jsou statické. U sportovního natáčení musí kameraman více přemýšlet, a především se musí daleko více soustředit. Je to něco zcela jiného, než když natáčíte tiskovou konferenci nějakého politika, který pouze stojí u mikrofonu. Kameramanovi stačí pouze zakomponovat záběr na politikovu hlavu a nemusí se v podstatě o nic starat. Natáčení sportu je proto pro psychiku kameraman daleko obtížnější. Máme i daleko větší zodpovědnost, protože si uvědomujeme, že pokud se jedná o mezinárodní sportovní přenos, tak ho mohou sledovat i miliony diváků. Kameraman má tedy velkou zodpovědnost. Tato zodpovědnost se navíc enormně zvýšila s příchodem koronaviru, protože se sportovní utkání hrála bez diváků. Ti, kteří nemohli na stadion, si sportovní přenos pustili doma. Diváků u televizních obrazovek proto bylo více než normálně. Kvůli této skutečnosti jsme proto byli pod větším tlakem než obvykle.

Ovlivnila pandemie covidu-19 vaši práci ještě nějakým jiným způsobem?

Co se týče zpravodajství, tak jsem měl ještě více práce než normálně. Veřejnost musela být více informována. Přibýlo množství tiskových konferencí. Politici neustále informovali o nových opatřeních. V první vlně pandemie koronaviru se navíc nařízení neustále měnila. Měnila se snad po týdnu. Ve zpravodajství se informovalo neustále, takže kameramani zpravodajství měli mnoho práce.

Snížil se vám kvůli pandemii plat?

Předtím než propukl koronavirus jsem měl práci roztržštěnou, natáčel jsem téměř všechno. Práci jsem měl rozptýlenou do více „disciplín“. Když propukl koronavirus, tak jsem se začal věnovat více zpravodajství. Nemohli jsme natáčet sportovní přenosy, protože se zápasy nehrály, nekonala se ani kulturní představení, která se předtím natáčela. V období koronaviru se proto natáčely především tiskové konference a vše ohledně nákazy covid-19. Kolegové, kteří natáčeli pouze sportovní přenosy, práci neměli. Pokud neměli kontakty přes různé produkce do zpravodajství, tak byli bez peněz. Vzniklou situaci jsem řešil tak, že jsem si volný čas vyplnil jinou kameramanskou prací. Myslím si, že je lepší mít více kontaktů na různé produkce a mít širší zaměření. Pokud bych točil pouze kulturu nebo sport, tak bych byl stejně jako oni bez práce. Kameraman by podle mě měl být univerzálnější, aby poté nemusel řešit tyto nepříjemné situace, které nastaly. Zkrátka by se neměl soustředit pouze na jeden obor. V podobné situaci se ocitli i kameramani zaměřující se na seriálovou nebo filmovou tvorbu.

Zmínil jste, že pracujete pro více televizí. Která z nich měla podle váš nejpřísnější interní epidemiologická opatření?

V první vlně v ČT jsme byli rozděleni do štábů. V normální době to bývá tak, že kameraman přijde do práce a podle natáčecího plánu jede s redaktorem a technikem nebo asistentem kamery někam do terénu. To se každý den mění, takže má kameraman každý den štáb tvořený z jiných lidí. To samé platí pro redaktora. V období koronaviru nás rozdělili do skupin. Čtrnáct dní jsem proto pracoval se stejnými lidmi. Lidé se neměnili, aby se nepotkávali. Vedení ČT se tímto způsobem snažilo snížit riziko potencionálního šíření nákazy mezi televizními pracovníky. Čtrnáct dní jsem pracoval se stejným zvukařem a stejným redaktorem, po čtrnácti dnech jsme se vyměnili. Kdyby se někdo z tříčlenného štábu nakazil, putoval by celý štáb do karantény. Tímto způsobem to probíhalo v ČT. Jednotlivé týmy byly vytvořeny producenty. V období koronaviru jsem pro O₂ TV Sport nepracoval. Na Nova Sportu to bylo podobné jako v ČT. Respirátory jsme měli nasazené i v autě, když jsme jeli na natáčení. Myslím si, že tato nařízení pomohla, protože jsem se v autě potkal s nakaženým, ale nenakazil mě. Myslím si, že respirátory fungují, protože jsem byl v kontaktu s nakaženým téměř dvě hodiny.

Změnila pandemie nového typu koronaviru nějakým způsobem kameramanské práce?

Ne, myslím si, že ne. Ovlivnil především věci okolo natáčení. Museli jsme mít respirátory, před vstupem na sportoviště jsme se museli prokazovat certifikátem o dokončeném očkování, prodělané nemoci nebo negativním PCR testu. To samé platí u zpravodajství. Když jsme natáčeli v Poslanecké sněmovně nebo v Senátu, museli jsme se prokazovat přímo na recepci. Bez toho nás tam nepustili. V současnosti se musíme ze zákona pravidelně testovat dvakrát týdně. V ČT máme dokonce zřízené testovací centrum, kde se testujeme. Až poté se můžeme po objektu Kavčích hor volně pohybovat. Ať už se jedná o zaměstnance ČT nebo externistu, každý z nás se musí podrobit pravidelnému testování. Pokud nám nenahrají na vstupní kartu výsledek negativního PCR testu, tak nás do budovy nepustí. Na Nově mají online formulář, který musíme vyplňovat. Do něj akorát vždy vyplňuji, že jsem se již testoval v ČT, takže se nemusím testovat dvakrát v jeden den.

Účastnil jste se nějaké olympiády v pozici kameramana?

Ne, žádné olympiády jsem se neúčastnil. Nějak mě to minulo.

Nutila vás nějaká z televizí k tomu, abyste se nechal naočkovat?

Ne, ve všech televizích to funguje na bázi dobrovolnosti.

Příloha č.12: Rozhovor s Václavem Pilným (2. března 2022)

Mohl byste se mi nejprve, prosím, představit?

Jmenuji se Václav Pilný, narodil jsem se 22. listopadu 1979 v Hradci Králové. Navštěvoval jsem Základní školu Jih Sever v Hradci Králové, poté i Základní školu Sever v Hradci Králové. Poté jsem studoval Obchodní akademii v Hradci Králové. Absolvoval jsem Univerzitu Hradec Králové, kde jsem z oboru Jazyková a literární kultura získal bakalářský titul. Vysokoškolské studium jsem dokončil v roce 2016.

Kde jste pracoval předtím, než jste přijal pracovní nabídku O₂ TV Sport?

Pracoval jsem v Televizi Galaxie, Televize TV3 i Televize Galaxie sport. Také jsem působil v TV Nova. Paralelně jsem od roku 2004 do roku 2019 spolupracoval s Českým rozhlasem Pardubice a Hradec Králové

Jakým způsobem jste se dostal k práci na O₂ TV Sport?

Oslovil mě můj bývalý šéf, který byl pověřen vytvořením celého projektu pro O₂ TV Sport. V O₂ TV Sport jsem tedy od samotného začátku.

Které sporty jste komentoval? Které komentujete v současnosti?

Za svou více než dvacetiletou praxi jsem již komentoval celou řadu sportů – fotbal, pozemní hokej, curling, plážový volejbal, plážový fotbal, freestyle fotbal, motorismus DTM i MotoGP nebo alpské lyžování. Aktuálně komentuji pouze fotbal.

Dokážete určit, který sport komentujete nejraději. Pokud ano, tak proč?

Nejčastěji a nejraději komentuji fotbal. Je to sport, který přitahuje nejvíce fanoušků na světě. V posledních letech komentuji především Fortuna ligu, kde mě velmi baví kontakt s trenéry a hráči. Rád jsem komentoval i pozemní hokej, a to z toho důvodu, že jsem se tomuto sportu dlouhá léta aktivně věnoval

Dokážete určit váš dosavadní vrchol komentátorské kariéry?

Vybral bych více věcí. Obrovskou zkušeností bylo moderování studií k zápasům Ligy mistrů a českého národního týmu. Co se týká komentování, jednoznačně se jedná o zápasy české reprezentace, utkání Ligy mistrů přímo ze stadionu a komentování prvního derby pražských

“S“.

V březnu 2020 vypukla pandemie koronaviru i u nás v České republice, kvůli níž musely být pozastaveny sportovní soutěže. Jak jste na tuto nenadálou situaci reagoval?

V té době v podstatě nikdo nic pořádně nevěděl. Naše vedení na nastalou situaci ale dokázalo rychle zareagovat. Ve spolupráci s UEFA jsme měli možnost nabídnout divákům nejlepší zápasy historie Ligy mistrů, proto bylo mnoho pracovních příležitostí. Musím však přiznat, že jsem se těšil zpět na stadiony.

Jakým způsobem ovlivnila pandemie koronaviru vaši profesi sportovního komentátora?

Pandemie koronaviru samozřejmě ovlivnila i naši profesi. V době, kdy byly zastavené soutěže, jsme museli vymýšlet náhradní program. Podařilo se nám divákům nabídnout významné zápasy Ligy mistrů. A velké změny nastaly i ve Fortuna lize.

Jak tuto situaci řešila redakce, když jste nemohl komentovat? Snížili vám třeba plat nebo vám dali uvnitř redakce jinou práci? V tom nejhorším období pandemie jste pracovali ze svých domovů, nebo jak to fungovalo?

Ano, v březnu nám o něco snížili honorář, ale práce bylo nakonec docela dost. Vymýšleli jsme různé projekty. Já sám jsem například vybíral nejlepší góly z Fortuna ligy podle jednotlivých měsíců a dělal z nich sestřihy. Do práce jsme chodili tak, abychom se potkávali ve větších skupinách, abychom tak co nejméně eliminovali riziko nákazy koronavirem. Na home officu jsme prakticky nebyli.

Od vašich kolegů vím, že jste vzniklou situaci řešili tak, že jste místo živých přenosů Ligy mistrů, komentovali záznamy historických zápasů. Tím pádem jste znali výsledek, věděli jste, kdy padnou góly atd. Jednalo se pro vás o velký nezvyk? Jak dlouho jste se s tím vypořádával, a v čem je to jiné oproti komentování živého přenosu?

Hlavní rozdíly spočívá v přípravě na komentování historického zápas, neboť divákům u televizních obrazovek musíme poskytnout nějaké zajímavé informace, které ten přenos obohatí. Zvolili jsme variantu, že jsme divákům přiznali, že se jedná o komentování záznamu. Velmi mě bavilo zjišťovat různé informace o hráčích, kteří se toho zápasů zapojili. Občas jsem se nechal i strhnout dějem, takže jsem zapomněl, kdy padne gól. Nejednalo se proto o příliš velký rozdíl oproti komentování klasického živého přenosu.

Měl jste tedy více volného času? Co bylo naplní vašeho pracovního času? Můžete popsat, jakým způsobem pandemie koronaviru změnila váš standardní pracovní režim?

Ano, měl jsem o něco více volného času. V té době jsem zrovna opravoval dům, takže jsem uvítal trochu více volna. Standardní pracovní režim se změnil hlavně v tom, že jsme měli o víkendů volno. I zápasy ze záznamu se musely nakomentovat ve studiu, museli jsme vytvořit retrokomentář, takže jsem do práce normálně docházel. Velký rozdíl byl v tom, že při přerušení Fortuna ligy jsem měl o víkendů volno.

Odložilo se fotbalové EURO i LOH v Tokiu, vnímal jste to jako správná rozhodnutí vzhledem k situaci, která panovala?

Ano, určitě se jednalo o správná rozhodnutí. Přeci jen onemocnění covid-19 je smrtelná nemoc, proto nemá cenu riskovat zdravím kvůli sportu. Myslím si ale, že olympiády bez diváků a možnosti se setkávat s ostatními sportovci ztrácí své kouzlo.

Dokážete říci, jak dlouho jste nekomentoval utkání?

Toto období trvalo přibližně deset až čtrnáct dnů, než jsme našli záložní varianty, jaký program divákům nabídnout.

Když jste nemohl vykonávat svou profesi, trénoval jste třeba doma na nečisto tak, že jste si doma pustil zápas a komentoval ho, abyste nevyšel ze cviku?

Ne, to ne. Snažil jsem se spíše odpočívat a věnovat se rodině.

Když se poté dohrávala Liga mistrů i Evropská liga, pociťoval jste větší nervozitu z toho, že po delší době opět komentujete živý sportovní přenos?

Ne, to určitě ne. Byla to pro mě standardní věc. Žádnou nervozitu jsem nepociťoval.

Uvědomil jste si během nucené pauzy, že vás komentování opravdu naplňuje? Chybělo vám to?

Ano, velmi mě na naší Fortuna lize baví kontakt s hráči a trenéry. Ale je pravda, že tyto věci byly teď v covidové době prakticky vyloučené.

Poté se začala utkání české ligy opět hrát, ovšem bez diváků. Ovlivnilo vás nějakým způsobem to, že jste komentoval na prázdném stadionu?

V první fázi se jednalo o velký nezvyk, ale postupem času jsem to přestal vnímat. Při komentování se soustředím především na hru, diváky proto víceméně nevnímám. Ale je pravda, že komentovat zápas s vyprodaným hledištěm je určitě lepší. Někdy jsou diváci schopní svým fanděním zachránit zápas, který není příliš atraktivní.

Jak pandemie v současnosti ovlivňuje chod sportovní redakce? Musíte dodržovat nějaká interní epidemiologická pravidla?

V redakci se musely dodržovat všechna vládní nařízení včetně pravidelného testování. Na jaře a na podzim jsme se museli jako komentátoři každý pátek podrobit pravidelnému testování, abychom splnili podmínky Ligové fotbalové asociace.